

1	Lagtext.....	8
1.1	Förslag till lag om självdeklarationer och kontrolluppgifter.....	8
	1 kap. Allmänna bestämmelser.....	12
	2 kap. Skyldighet att lämna självdeklaration.....	15
	3 kap. Självdeklarationens innehåll.....	18
	4 kap. Deklarationsförfarandet.....	26
	5 kap. Särskilda uppgifter.....	27
	6 kap. Kontrolluppgift om intäkt i inkomstslaget tjänst	28
	7 kap. Kontrolluppgift om intäkt i inkomstslaget näringsverksamhet	31
	8 kap. Kontrolluppgift om ränta, fordringsrätt och skuld.....	32
	9 kap. Kontrolluppgift om avkastning på samt innehav av delägarätter	35
	10 kap. Kontrolluppgift om avyttring av delägarätter och fordringsrätter.....	37
	11 kap. Vissa andra kontrolluppgifter.....	39
	12 kap. Kontrolluppgiftsskyldighet m.m. vid utlandstransaktioner	42
	13 kap. Förbindelse att lämna kontrolluppgift.....	44
	14 kap. Gemensamma bestämmelser om kontrolluppgifter	44
	15 kap. Annan uppgiftsskyldighet	46
	16 kap. Anstånd.....	48
	17 kap. Förelägganden	49
	18 kap. Undantag från uppgiftsskyldighet	51
	19 kap. Övriga bestämmelser	52
1.2	Förslag till lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624).....	55
1.3	Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385).....	57

1.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar	59
1.5	Förslag till lag om ändring i taxeringslagen (1990:324)	62
1.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:1114) om värdepappersfonder	69
1.7	Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)	70
1.8	Lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.....	77
1.9	Lag om ändring i revisionslagen (1999:1079)	78
1.10	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	80
2	Bakgrund.....	85
3	Självdeklaration och förtryckning av kontrolluppgifter för fysiska personer och dödsbon	87
3.1	Förfarandet i dag	87
3.2	Behovet av en förändrad uppdelning mellan förenklade och särskilda självdeklarationer	89
3.3	Skattskyldiga för vilka en utökad förtryckning är av intresse	90
3.4	Självdeklaration och förtryckning av uppgifter	90
4	Deklarationstidpunkt.....	94
4.1	Deklarationstidpunkterna idag.....	94
4.2	Ny deklarationstidpunkt.....	96

5	Deklarationskyldighet	99
6	Undertecknande av självdeklarationen	103
7	Deklaration genom ombud.....	105
8	Deklarationskyldighet för förmögenhet	108
9	Företagens uppgiftslämnande	109
9.1	Uppgifter i deklarationen	109
9.2	Överväganden.....	111
10	Revisionsberättelse.....	115
11	Ersättning vid tillfälligt arbete.....	119
11.1	Skrivelse från Skattebetalarnas Förening.....	119
11.2	Beloppsgränsen för näringsidkares skyldighet att lämna kontrolluppgift vid tillfälligt arbete	120
12	Utdelning och ränta.....	121
12.1	Avstämningsbolag och kupongbolag.....	121
12.2	Särskild uppgift om utdelning och ränta	122
12.3	Kontrolluppgiftsskyldighet för kupongbolag, m.fl.....	123
13	Andelar i värdepappersfonder	124
13.1	Nuvarande reglering.....	124
13.2	Inkomna skrivelser.....	127
13.2.1	Hemställan från Riksskatteverket.....	127
13.2.2	Skrivelse från FONDEX Fondhandel AB	128
13.2.3	Skrivelse från Fondbolagens förening	128

13.2.4	Skrivelse från OM Gruppen AB.....	128
13.2.5	Skrivelse från Fondbolagens förening, Svenska Bankföreningen och Svenska Fondhandlareföreningen	129
13.3	Förvaltarregistrerade fondandelar	129
13.4	Begränsad genomsnittsmetod för värdepappersfonder i vissa fall	132
13.5	Börshandlade fondandelar.....	134
13.6	Utländska värdepappersfonder.....	138
14	Avyttring av övriga delägar­rätter och av fordringsrätter	140
14.1	Avyttring genom inlösen	140
14.2	Options- och terminsaffärer.....	140
14.3	Hemställan från Riksskatteverket.....	141
14.4	Skrivelse från Svenska Bankföreningen och Svenska Fondhandlareföreningen.....	141
14.5	Skrivelse från Fondbolagens förening, Svenska Bankföreningen och Svenska Fondhandlareföreningen.....	142
14.6	Kontrolluppgift vid avyttring av delägar­rätter och fordringsrätter genom inlösen.....	142
14.7	Kontrolluppgifter på derivat.....	143
15	Utlandsbetalningar	145
15.1	Nuvarande ordning	145
15.2	Skrivelse från Svenska Bankföreningen.....	147

15.3	Kontrolluppgiftsskyldigheten vid betalningar till och från utlandet	147
16	Uppgiftsskyldighet för personer bosatta i utlandet.....	149
16.1	Nuvarande ordning	149
16.2	Kontrolluppgifter avseende begränsat skattskyldiga	150
17	Utländsk betalningsmottagares skatteregistreringsnummer	154
18	Förbindelse att lämna kontrolluppgift	157
18.1	Bakgrund.....	157
18.2	Förbindelse att lämna kontrolluppgift för fysiska personer och dödsbo.....	158
18.3	Förbindelse av utländska företag att lämna kontrolluppgift.....	159
18.4	Riksrevisionsverkets rapport	159
18.5	Riksskatteverkets syn på medgivandesystemet.....	161
18.6	Överväganden.....	161
19	Tredjemanskontrollen	164
19.1	Nuvarande uppgiftsskyldighet	164
19.2	Skyldigheten att lämna uppgifter om tredje man.....	167
20	ADB-registrering av kontrolluppgifter	172
21	Besked om kontrolluppgiftsskyldighetens omfattning.....	173

22	Anstånd med att lämna kontrolluppgifter	177
23	Förseningsavgift	178
23.1	Nuvarande ordning	178
23.2	En förseningsavgift i tre nivåer.....	180
24	Skattetillägg.....	185
25	Förseningsavgift på kontrolluppgift.....	187
26	Skattetillägg vid avyttring av finansiella instrument ..	189
27	Författningskommentar	191
27.1	Förslaget till lag om självdeklarationer och kontrolluppgifter.....	191
27.2	Förslaget till lag om ändring i kupongskattelagen	260
27.3	Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385).....	261
27.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar	261
27.5	Förslaget till lag om ändring i taxeringslagen (1990:324).....	261
27.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:1114) om värdepappersfonder	262
27.7	Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483).....	262
27.8	Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.....	263

27.9 Förslaget till lag om ändring i revisionslagen (1999:1079).....	263
27.10Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).....	263

1 Lagtext

1.1 Förslag till lag om självdeklarationer och kontrolluppgifter

Härigenom föreskrivs följande.

Innehållsförteckning

1 kap. Allmänna bestämmelser

Lagens tillämpningsområde

Definitioner

Beslutande myndighet

2 kap. Skyldighet att lämna självdeklaration

Allmän och särskild självdeklaration

Skyldighet att lämna allmän självdeklaration

Undantag från skyldighet att lämna allmän självdeklaration

Skyldighet att lämna särskild självdeklaration

Skattefri inkomst och förmögenhet

3 kap. Självdeklarationens innehåll

Gemensamma bestämmelser

Ändringar och tillägg i allmän självdeklaration

Inkomstslaget tjänst

Inkomstslaget näringsverksamhet

Ersättningsfond

Näringsverksamhet där makarna deltar tillsammans

Mervärdesskatt

Inkomstslaget kapital

Uppskov vid avyttring av bostad och andelsbyten

Uppgift för beräkning av egenavgifter

Svenska handelsbolag

Fåmansföretag och fåmanshandelsbolag

Vissa betalningar till utlandet

Europeiska ekonomiska intressegrupperingar

Ekonomiska föreningar

4 kap. Deklarationsförfarandet

Formulär för självdeklaration

Underskrift

Elektronisk självdeklaration

Tidpunkt och sätt för avlämnande av självdeklaration

5 kap. Särskilda uppgifter

6 kap. Kontrolluppgift om intäkt i inkomstslaget tjänst

För vad och vem samt av vem kontrolluppgift skall lämnas

Kontrolluppgiftens innehåll

Värdering av ersättningar och förmåner

7 kap. Kontrolluppgift om intäkt i inkomstslaget näringsverksamhet

Ersättningar och förmåner

Skogskonto, skogsskadekonto och upphovsmannakonto

8 kap. Kontrolluppgift om räntor, fordringsrätt och skuld

Ränta och fordringsrätt

Ränta och skuld

Räntekompensation och ersättning vid återbetalning av lån i förtid

Tomträttsavgäld

9 kap. Kontrolluppgift om avkastning på samt innehav av delägarätter

Delägarätter

Utländska delägarätter

10 kap. Kontrolluppgift om avyttring av delägarätter och fordringsrätter

Andelar i en värdepappersfond

Övriga delägarätter och fordringsrätter

11 kap. Vissa andra kontrolluppgifter

Privatbostadsrätt

Upplåtelse av privatbostad eller bostad som innehas med hyresrätt

Samfällighet

Räntebidrag

Pensionsförsäkring och pensionssparkonto

Kapitalförsäkring

12 kap. Kontrolluppgiftsskyldighet m.m. vid utlandstransaktioner

Betalningar till och från utlandet

Begränsat skattskyldiga

Utländska värdepappersfonder

Utländska försäkringar

13 kap. Förbindelse att lämna kontrolluppgift**14 kap. Gemensamma bestämmelser om kontrolluppgifter**

Tidpunkt och sätt för lämnande av kontrolluppgifter

Kontrolluppgifternas innehåll

Sammandrag av kontrolluppgifter

Värdering av tillgångar och skulder

15 kap. Annan uppgiftsskyldighet

Meddelande om att kontrolluppgift har lämnats

Uppgifter till den skattskyldige

Uppgifter till den som är kontrolluppgiftsskyldig

Anmälningsskyldighet om nedsättning av utländsk skatt

16 kap. Anstånd

Anstånd med att lämna självdeklaration

Anstånd med att lämna särskilda uppgifter

17 kap. Förelägganden

Föreläggande att lämna föreskriven uppgift

Föreläggande att lämna självdeklaration

Föreläggande att lämna kontrolluppgift

Tidpunkt och sätt för lämnande av uppgift

Undantag

Vite

18 kap. Undantag från uppgiftsskyldighet

19 kap. Övriga bestämmelser

Behöriga företrädare

Förvar av utländska delägarrätter och fordringsrätter

Skyldighet att bevara underlag

Besked om skyldighet att lämna kontrolluppgift

Överklagande

Förvaring och gallring

1 kap. Allmänna bestämmelser

Lagens tillämpningsområde

1 § I denna lag finns bestämmelser om skyldighet att lämna självdeklarationer, särskilda uppgifter och kontrolluppgifter.

I lagen finns också bestämmelser med anknytning till uppgiftsskyldigheterna.

2 § I självdeklarationerna lämnas uppgifter till ledning för

1. egen taxering enligt taxeringslagen (1990:324),
2. taxering enligt den lagen av delägare i svenska handelsbolag och medlemmar i europeiska ekonomiska intressegrupperingar,
3. beslut om mervärdesskatt i fall som avses i 3 kap. 10 §,
4. bestämmande av underlag för avgift enligt 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980),
5. bestämmande av underlag för skatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,
6. bestämmande av underlag för avgift enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift, samt
7. beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.

3 § I de särskilda uppgifterna lämnas uppgifter för

1. bedömning av stiftelsers och föreningars skattskyldighet enligt inkomstskattelagen (1999:1229),
2. taxering enligt taxeringslagen (1990:324) av delägare i svenska handelsbolag och medlemmar i europeiska ekonomiska intressegrupperingar, samt
3. bestämmande av vilket fartområde ett fartyg går i.

4 § I kontrolluppgifterna lämnas uppgifter till ledning för

1. taxering enligt taxeringslagen (1990:324) av andra än uppgiftslämnaren själv,
2. bestämmande av underlag för avgift enligt 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980),
3. bestämmande av underlag för skatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,
4. bestämmande av underlag för avgift enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,
5. registrering av skatteavdrag enligt skattebetalningslagen (1997:483),
6. beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension,
7. beskattning enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta, och
8. beskattning utomlands.

Definitioner

5 § Termer och uttryck som används i denna lag har samma betydelse och tillämpningsområde som i

1. – taxeringslagen (1990:324),
 - inkomstskattelagen (1999:1229), dock skall bestämmelserna om juridiska personer även tillämpas på handelsbolag och europeiska ekonomiska intressegrupperingar samt bestämmelserna om juridiska personer inte tillämpas på värdepappersfonder,
 - lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt,
 - lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,
 - lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 1–5 och 7 den lagen,
 - lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,
 - lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,
 - 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980),

- lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster, och
 - lagen (1994:1920) om allmän löneavgift
- när det gäller bestämmelser om skyldighet att lämna uppgifter till ledning för
- taxering och annat bestämmande av underlag för skatt eller avgift,
 - bedömning av skattskyldighet,
 - beskattning enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta, och
 - beskattning utomlands,
2. mervärdesskattelagen (1994:200) när det gäller redovisning av mervärdesskatt, och
3. skattebetalningslagen (1997:483) när det gäller skyldighet att lämna uppgifter till ledning för registrering av skatteavdrag.

Beslutande myndighet

6 § Beslut skall fattas av den skattemyndighet som är behörig enligt 2 kap. 1, 2 eller 5 § skattebetalningslagen (1997:483), om inte annat anges.

Ett föreläggande att lämna uppgift om en namngiven persons förhållanden får också beslutas av den skattemyndighet som enligt första stycket är behörig att fatta beslut beträffande den person som uppgift skall lämnas om.

7 § Riksskatteverket har samma befogenhet som skattemyndigheterna att besluta om föreläggande.

2 kap. Skyldighet att lämna självdeklaration

Allmän och särskild självdeklaration

1 § Självdeklaration skall lämnas som allmän självdeklaration eller särskild självdeklaration. Allmän självdeklaration skall lämnas av fysiska personer och dödsbon. Särskild självdeklaration skall lämnas av andra juridiska personer än dödsbon och för värdepappersfonder.

Skyldighet att lämna allmän självdeklaration

2 § Fysiska personer skall, om inte annat anges i 6 §, lämna allmän självdeklaration om

1. intäkterna i inkomstslaget tjänst och i inkomstslaget näringsverksamhet i annat fall än som avses i punkt 2 under beskattningsåret har uppgått till sammanlagt minst 24 procent av prisbasbeloppet,

2. sådan intäkt i inkomstslaget tjänst som avses i 11 kap. 45 §, 57 kap. 7 § eller 57 kap. 12 § inkomstskattelagen (1999:1229) eller av passiv näringsverksamhet under beskattningsåret har uppgått till sammanlagt minst 100 kronor,

3. intäkterna i inkomstslaget kapital, med undantag för sådan ränta och utdelning för vilka kontrolluppgift skall lämnas enligt 8 eller 9 kap., har uppgått till sammanlagt minst 100 kronor under beskattningsåret,

4. den skattepliktiga förmögenheten enligt lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt vid beskattningsårets utgång överstiger fribeloppet enligt 19 § den lagen,

5. de är begränsat skattskyldiga och skattepliktig intäkt har uppgått till sammanlagt minst 100 kronor, eller

6. underlag för statlig fastighetsskatt, avkastningsskatt på pensionsmedel eller särskild löneskatt på pensionskostnader skall fastställas.

3 § Om sambeskattnings av makar eller föräldrar och barn skall ske enligt 21 § lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt, skall vardera makens deklarationskyldighet bedömas med hänsyn till makarnas sammanlagda skattepliktiga förmögenheter och föräldrarnas deklarationskyldighet bedömas med hänsyn till deras och hemmavarande, underåriga barns sammanlagda skattepliktiga förmögenheter.

4 § Dödsbon skall, om inte annat följer av 5 § eller anges i 6 §, lämna allmän självdeklaration, om

1. de skattepliktiga intäkterna med undantag för sådan utdelning och ränta för vilka kontrolluppgift skall lämnas enligt 8 eller 9 kap., har uppgått till sammanlagt minst 100 kronor under beskattningsåret,

2. den skattepliktiga förmögenheten enligt lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt vid beskattningsårets utgång överstiger fribeloppet enligt 19 § den lagen, eller

3. underlag för statlig fastighetsskatt, avkastningsskatt på pensionsmedel eller särskild löneskatt på pensionskostnader skall fastställas.

5 § Det som skulle ha gällt för den avlidne skall under dödsåret tillämpas för dödsboet.

Undantag från skyldighet att lämna allmän självdeklaration

6 § Fysiska personer skall inte lämna allmän självdeklaration enligt 2 § första stycket 1 om

1. de under beskattningsåret inte har haft inkomst av aktiv näringsverksamhet,

2. inkomsten i inkomstslaget tjänst endast består av folkpension och pensionstillskott enligt 2 och 2 b §§ lagen (1969:205) om pensionstillskott eller av allmän tilläggspension som har medfört avräkning av sådant pensionstillskott, och

3. överskottet i inkomstslaget tjänst inte har överstigit följande belopp:

- a) för gift skattskyldig: 134 procent av prisbasbeloppet,
- b) för gift skattskyldig som under någon del av året har fått folkpension som ogift: 151,5 procent av prisbasbeloppet,
- c) för andra skattskyldiga: 151,5 procent av prisbasbeloppet.

Vid bedömningen av deklarationsskyldigheten enligt denna paragraf skall barnpension inte räknas som folkpension.

Vad som sägs i första och andra styckena om fysiska personer skall också tillämpas för dödsbon.

Skyldighet att lämna särskild självdeklaration

7 § Särskild självdeklaration skall lämnas

1. av aktiebolag, ekonomiska föreningar och sådana familjestiftelser som avses i 8 § tredje stycket lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt,

2. av sådana ideella föreningar som avses i 7 kap. 7 § inkomstskattelagen (1999:1229) och av sådana trossamfund som avses i 7 kap. 14 § den lagen, om intäkterna under beskattningsåret har överstigit grundavdraget enligt 63 kap. 11 § samma lag,

3. av andra juridiska personer än som avses i 1 och 2 med undantag för dödsbon, om intäkterna under beskattningsåret har uppgått till minst 100 kronor,

4. av sådana juridiska personer som är skattskyldiga enligt 6 § lagen om statlig förmögenhetsskatt och vars skattepliktiga förmögenhet vid beskattningsårets utgång överstiger fribeloppen enligt 19 § den lagen,

5. av andra juridiska personer än dödsbon för vilka underlag för statlig fastighetsskatt, avkastningsskatt på pensionsmedel eller särskild löneskatt på pensionskostnader skall fastställas, och

6. för värdepappersfonder.

Skattefri inkomst och förmögenhet

8 § Vid bedömning av deklarationsskyldighet som enligt detta kapitel är beroende av att inkomst eller förmögenhet har uppgått till visst belopp skall hänsyn inte tas till sådan inkomst eller förmögenhet som är skattefri eller som den fysiska personen inte är skattskyldig för enligt inkomstskattelagen (1999:1229) eller lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt. Däremot skall hänsyn tas till inkomst eller förmögenhet som enligt skatteavtal helt eller delvis skall undantas från beskattning i Sverige.

3 kap. Självdeklarationens innehåll

Gemensamma bestämmelser

1 § En självdeklaration skall innehålla

1. nödvändiga identifikationsuppgifter,
2. uppgifter om de intäkter, kostnader, intäktsposter och kostnadsposter som skall hänföras till respektive inkomstslag,
3. uppgifter om de allmänna avdrag som den skattskyldige har rätt till,
4. uppgifter om den skattskyldiges tillgångar och skulder vid beskattningsårets utgång under förutsättning att hans eller, om han skall sambeskattas med någon, deras sammanlagda skattepliktiga förmögenhet enligt lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt överstiger fribeloppen enligt 19 § den lagen,
5. de uppgifter som behövs för beräkning av
 - a) fastighetsskatt enligt lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,
 - b) avkastningsskatt enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel,
 - c) särskild löneskatt enligt lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,

- d) expansionsfondsskatt enligt 34 kap. inkomstskattelagen (1999:1229),
 - e) egenavgifter enligt 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980),
 - f) särskild löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster, och
 - g) allmän löneavgift enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,
 - h) pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension, samt
6. de övriga uppgifter som skattemyndigheten behöver för att fatta riktiga taxerings- och beskattningsbeslut samt beslut om pensionsgrundande inkomst.

2 § Den som skall sambeskattas med hemmavarande underårigt barn enligt lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt, skall även redovisa barnets tillgångar och skulder, om barnet inte skall lämna egen självdeklaration.

Ändringar och tillägg i allmän självdeklaration

3 § Om någon uppgift på den förtryckta blanketten för allmän självdeklaration är felaktig eller saknas, skall den skattskyldige göra den ändring eller det tillägg som behövs.

Inkomstslaget tjänst

4 § Uppgift behöver inte lämnas om kostnadsersättning som avses i 6 kap. 8 § andra stycket i annat fall än om avdrag görs för ökade levnadskostnader.

Inkomstslaget näringsverksamhet

5 § Den som redovisar inkomst i inkomstslaget näringsverksamhet skall, om inte annat framgår av 9 eller 18 §

eller av 5 kap. 2 §, för varje näringsverksamhet lämna de uppgifter som behövs för taxeringen.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer skall meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter som skall lämnas för varje näringsverksamhet.

6 § Följande skattskyldiga skall ge in sin årsredovisning till skattemyndigheten:

1. företag som omfattas av årsredovisningslagen (1995:1554), i vilka antalet anställda under de senaste två räkenskapsåren i medeltal har uppgått till mer än tio eller tillgångarnas nettovärde enligt fastställd balansräkning för de senaste två räkenskapsåren har uppgått till mer än 24 miljoner kronor, och

2. företag som omfattas av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Juridiska personer som omfattas av 17 kap. 17 eller 19 § inkomstskattelagen (1999:1229) skall lämna uppgift om beslut om eller styrelsens förslag till utdelning eller annat förfogande över uppkommen vinst.

7 § Dotterföretag som redovisar inkomster i inkomstslaget näringsverksamhet skall lämna

1. identifikationsuppgifter för moderföretaget och, om moderföretaget i sin tur är ett dotterföretag, identifikationsuppgifter för hela koncernens moderföretag, samt

2. uppgifter om sitt aktie- eller andelsinnehav i moderföretaget och innehavets röstvärde.

Ägaruppgifterna skall avse förhållandena vid utgången av det senast avslutade beskattningsåret.

Ersättningsfond

8 § Den som har eller som under beskattningsåret har haft en ersättningsfond skall lämna uppgifter om

1. fondens ändamål,

2. fondens storlek,
3. fondens ianspråktagande, och
4. återfört avdrag för avsättning till fonden.

Fysiska personer skall dessutom lämna uppgift om hur stor del av en sådan ersättningsfond för byggnad eller markanläggning som avses i 31 kap. 5 § inkomstskattelagen (1999:1229) som har återförts enligt 26 kap. 2 och 4–7 §§ den lagen.

Näringsverksamhet där makar deltar tillsammans

9 § Om makar tillsammans deltar i enskild näringsverksamhet, behöver uppgifterna enligt 5 § endast lämnas av en av makarna.

Båda makarna skall i självdeklarationen lämna de uppgifter som skattemyndigheten behöver för tillämpningen av 60 kap. 6–11 §§ inkomstskattelagen (1999:1229).

Mervärdesskatt

10 § Den som skall redovisa mervärdesskatt i sin självdeklaration enligt 10 kap. 31 § skattebetalningslagen (1997:483) skall lämna de uppgifter som skattemyndigheten behöver för att besluta om mervärdesskatten.

Inkomstslaget kapital

11 § Den som skall göra avdrag för ränteutgifter vid beräkning av resultatet i inkomstslaget kapital skall, om kontrolluppgift inte skall lämnas enligt 8 kap. 7–12 §§, även lämna uppgift om skuldens storlek och de uppgifter som behövs för att långivaren skall kunna identifieras.

12 § Om kapitalvinsten vid avyttring av en tillgång inte kan beräknas på grund av att den är beroende av någon händelse i framtiden skall den skattskyldige lämna uppgift om detta.

Uppskov vid avyttring av bostad och andelsbyten

13 § Den som begär uppskovsavdrag vid avyttring av en privatbostadsfastighet eller en privatbostadsrätt enligt 47 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) skall lämna uppgifter om beteckningen på ersättningsbostaden.

Om ersättningsbostaden är en bostad i ett privatbostadsföretag skall även identifikationsuppgifter lämnas för privatbostadsföretaget.

Om ersättningsbostaden förvärfvas först året efter det då ursprungsbostaden avyttrades skall uppgifterna lämnas i självdeklarationen för det året.

14 § Om äganderätten till en ersättningsbostad har övergått till någon annan genom arv, testamente, bodelning eller gåva skall överlåtaren lämna

1. identifikationsuppgifter för den nye ägaren,
2. de uppgifter som har lämnats enligt 13 §, och
3. uppgift om storleken på det belopp som anskaffningsutgiften skall minskas med vid avyttringen av ersättningsbostaden enligt 47 kap. 11 § inkomstskattelagen (1999:1229).

15 § Den som begär uppskov med beskattningen vid andelsbyte enligt 49 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) skall lämna de uppgifter som skattemyndigheten behöver för att kunna besluta om uppskovet.

Den som har fått sådant uppskov skall lämna de uppgifter som är av betydelse för om uppskovsbeloppet skall tas upp till beskattning.

16 § Om äganderätten till andelar som har förvärvats genom sådant andelsbyte som avses i 49 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) har övergått till någon annan genom arv, testamente, bodelning eller gåva skall förvärvaren lämna

1. uppgift om antalet andelar som har förvärvats,
2. uppgift om uppskovsbeloppet för varje andel, och
3. identifikationsuppgifter för den från vilken andelarna har övergått.

Uppgift för beräkning av egenavgifter

17 § Om ett sådant avtal har träffats som avses i 2 kap. 8 § socialavgiftslagen (2000:980) om att arbetsgivaravgifter inte skall betalas på en viss ersättning från en fysisk person som är bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person, skall den som får ersättningen uppge detta.

Om ett sådant avtal har träffats som avses i 2 kap. 7 § socialavgiftslagen om att arbetsgivaravgifter skall betalas på en viss ersättning, skall den som får ersättningen uppge detta.

Svenska handelsbolag

18 § Svenska handelsbolag skall till ledning för delägarnas taxeringar lämna

1. de uppgifter som avses i 5 §,
2. uppgifter för varje delägare om hans andel av bolagets inkomst av varje inkomstslag och näringsverksamhet, samt
3. uppgifter om varje delägars andel eller lott i bolaget.

Om kapitalvinsten vid avyttring av en fastighet inte kan beräknas på grund av att den är beroende av någon händelse i framtiden skall handelsbolaget lämna uppgift om detta.

19 § Svenska handelsbolag skall lämna uppgifter om det totala beloppet och varje delägars andel av avdraget från

arbetsgivaravgifterna enligt 2 kap. 28 och 29 §§ socialavgiftslagen (2000:980).

Fåmansföretag och fåmanshandelsbolag

20 § Fåmansföretag skall lämna

1. identifikationsuppgifter för delägarna och närstående personer till dem, samt
2. uppgifter om varje delägars andelsinnehav och innehavets röstvärde.

Uppgifter enligt första stycket 1 behöver inte lämnas för en närstående person om denne inte har tagit emot ersättning från, träffat avtal med eller ingått någon annan rättshandling med företaget.

21 § Företagsledare och delägare i fåmansföretag och fåmanshandelsbolag samt deras närstående skall lämna de uppgifter som behövs för tillämpning av bestämmelserna om

1. beräkningen av inkomsten från företaget, och
2. utdelning och kapitalvinst på delägarätter i 57 kap. 3 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Uppgifter skall lämnas om

1. den uppgiftsskyldiges arbetsuppgifter i företaget,
2. vad den uppgiftsskyldige har tillskjutit till eller tagit emot från företaget i form av pengar, varor eller annat,
3. företagets kostnader för den uppgiftsskyldiges privata utgifter, samt
4. avtal eller någon annan rättshandling mellan den uppgiftsskyldige och företaget.

Skyldigheten att lämna de uppgifter som behövs för tillämpningen av reglerna i 57 kap. 3 § inkomstskattelagen gäller i fem beskattningsår efter det att företaget har upphört att vara ett fåmansföretag.

22 § Fåmansföretag skall lämna en sådan förteckning över penninglån och säkerheter som avses i 12 kap. 9 §

aktiebolagslagen (1975:1385) samt en förteckning över utbetald vinstandelsränta till personer som avses i 24 kap. 6 § andra stycket inkomstskattelagen (1999:1229).

Vissa betalningar till utlandet

23 § Fåmansföretag, delägare i fåmanshandelsbolag och enskilda näringsidkare skall lämna uppgift om

1. ränta, med undantag för dröjsmålsränta, och
 2. betalning för nyttjandet av eller för rätten att nyttja upphovsrätt till litterärt, konstnärligt eller vetenskapligt verk (häri inbegripet biografiffilm), patent, varumärke, mönster eller modell,
- som har tillgodoräknats mottagare i utlandet och som utgör utgifter som skall dras av vid inkomsttaxeringen.

Uppgiften skall avse ersättningsarnas sammanlagda belopp för varje land.

Europeiska ekonomiska intressegrupperingar

24 § Bestämmelserna i 18, 19, 21 och 23 §§ skall på motsvarande sätt gälla även för europeiska ekonomiska intressegrupperingar samt för dess företagsledare, delägare och deras närstående.

Ekonomiska föreningar

25 § Ekonomiska föreningar skall i självdeklarationen ange om de är en ekonomisk förening enligt 1 kap. 1 § första stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar eller tredje stycket den paragrafen.

4 kap. Deklarationsförfarandet

Formulär för självdeklaration

1 § Självdeklarationen skall lämnas enligt ett fastställt formulär.

2 § Skattemyndigheten skall, före den 15 april under taxeringsåret, sända en förtryckt blankett för allmän självdeklaration till den som kan antas vara skyldig att lämna en sådan deklaration. De förtryckta uppgifterna skall vara baserade på innehållet i inkomna kontrolluppgifter och övriga uppgifter som myndigheten känner till.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall besluta vilka av de uppgifter som avses i 3 kap. 1 § som skall förtryckas på deklaraionsblanketten.

Underskrift

3 § Självdeklarationen skall vara egenhändigt underskriven av den som är skyldig att lämna deklarationen eller av den som är behörig ställföreträdare enligt 19 kap. 1 §.

Elektronisk självdeklaration

4 § Efter särskilt medgivande av Riksskatteverket eller skattemyndighet som Riksskatteverket bestämmer får självdeklaration lämnas i form av ett elektroniskt dokument.

Med ett elektroniskt dokument avses en upptagning som har gjorts med hjälp av automatisk databehandling och vars innehåll och utställare kan verifieras genom ett visst tekniskt förfarande.

Tidpunkt och sätt för avlämnande av självdeklaration

5 § Självdeklarationen skall lämnas senast den 2 maj under taxeringsåret.

Fysiska personer som annat än tillfälligt vistas utomlands vid den tidpunkten får dock lämna självdeklaration senast den 31 maj under taxeringsåret.

6 § Självdeklarationen skall lämnas till skattemyndigheten eller till ett mottagningsställe som har godkänts av skattemyndigheten.

En självdeklaration som lämnas i form av ett elektroniskt dokument får tas emot av Riksskatteverket för skattemyndighetens räkning.

5 kap. Särskilda uppgifter

1 § Stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund som kan antas vara undantagna från skattskyldighet för inkomst eller förmögenhet skall lämna särskilda uppgifter om

1. inkomster och utgifter under det räkenskapsår som har avslutats närmast före taxeringsåret,

2. tillgångar och skulder vid räkenskapsårets början och slut, och

3. övriga omständigheter som är av betydelse för bedömning av frågan om undantag från skattskyldighet.

2 § Svenska handelsbolag och europeiska ekonomiska intressegrupperingar som inte är skyldiga att lämna självdeklaration skall som särskilda uppgifter lämna sådana uppgifter som avses i 3 kap. 18 och 19 §§.

3 § Redare skall för tillämpningen av 64 kap. 2 § och 65 kap. 11 § inkomstskattelagen (1999:1229) lämna särskilda uppgifter om

1. storleken av de fartyg som redaren skall använda i sin näringsverksamhet,

2. den fart som fartygen är avsedda att användas i,
3. vilka entreprenörer som redaren anlitar för sin verksamhet, och
4. övriga förhållanden som kan vara av betydelse för bestämmande av vilka fartområden fartygen går i.

4 § De särskilda uppgifterna enligt 1 och 2 §§ skall lämnas inom den tid och på det sätt som föreskrivs för självdeklaration i 4 kap. 1 och 3–6 §§.

De särskilda uppgifterna enligt 3 § skall lämnas till Riksskatteverket senast den 1 oktober året före det år uppgifterna avser. Om någon ändring av förhållandena inträffar som kan vara av betydelse för bestämmandet av vilket fartområde ett fartyg går i, skall redaren snarast anmäla detta till Riksskatteverket.

6 kap. Kontrolluppgift om intäkt i inkomstslaget tjänst

För vad och vem samt av vem kontrolluppgift skall lämnas

1 § Kontrolluppgift skall lämnas om utgiven ersättning och förmån som skall tas upp i inkomstslaget tjänst.

2 § Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon av den som har gett ut ersättningen eller förmånen.

3 § I fråga om sådan rabatt, bonus eller annan förmån som har getts ut på grund av kundtrohet eller liknande och som utgör skattepliktig intäkt i inkomstslaget tjänst för mottagaren därför att någon annan än mottagaren har stått för de utgifter som ligger till grund för förmånen, skall den som stått för utgiften lämna kontrolluppgiften.

4 § Om ersättning eller förmån som utgör skattepliktig intäkt i inkomstslaget tjänst har getts ut av en fysisk person som är bosatt utomlands eller av en utländsk juridisk person skall kontrolluppgift lämnas av den hos vilken den skattskyldige är anställd i Sverige om ersättningen eller förmånen kan anses ha sin grund i anställningen och det inte finns något anställningsförhållande mellan utgivaren av ersättningen eller förmånen och den skattskyldige.

5 § Kontrolluppgift behöver inte lämnas om

1. utgiven ersättning eller förmån för tillfälligt arbete om
 - a) skatteavdrag enligt skattebetalningslagen (1997:483) inte har gjorts, och
 - b) det som mottagaren har fått sammanlagt haft ett lägre värde än 1 000 kronor för hela kalenderåret,
2. ersättning eller förmån som enligt 3 kap. 21 § första och andra styckena skall redovisas i självdeklarationen, eller
3. ersättning eller förmån som har redovisats i en förenklad skattedeklaration enligt 10kap. 13 a § skattebetalningslagen.

Kontrolluppgiftens innehåll

6 § I kontrolluppgiften skall det redovisas

1. värdet av den ersättning eller förmån som har getts ut,
2. den tid ersättningen eller förmånen avser, om den endast avser del av året,
3. antalet arbetsdagar samt på vilket fartyg och i vilket fartområde tjänstgöringen ägt rum, om uppgiften avser sjöinkomst,
4. om skattemyndigheten har bestämt värdet av en förmån enligt 9 kap. 2 § skattebetalningslagen (1997:483),
5. om ersättningen utgår på grund av tjänstepensionsförsäkring,
6. om engångsbelopp på grund av samma skada utgetts tidigare samt i sådant fall beloppets storlek och utbetalningsår, om kontrolluppgiften avser en ersättning som är ett sådant

engångsbelopp på grund av personskada som avses i 11 kap. 38 § inkomstskattelagen (1999:1229), och

7. tidigare och nuvarande ägare till försäkringen, på vilket sätt äganderätten övergått samt vem som har förfoganderätten till försäkringen, om kontrolluppgiften avser ersättning på grund av en pensionsförsäkring tagen på ett annat sätt än i samband med tjänsten.

Med utgiven ersättning likställs

1. behållning på pensionssparkonto som utgör intäkt i inkomstslaget tjänst enligt 58 kap. 33 § inkomstskattelagen,

2. kapital hänförligt till en pensionsförsäkring som utgör intäkt i inkomstslaget tjänst enligt 58 kap. 19 § inkomstskattelagen, och

3. belopp som utgör intäkt i inkomstslaget tjänst och som enligt en bestämmelse i inkomstskattelagen eller annan lag skall anses som utbetalt.

7 § I kontrolluppgiften skall det anges om den uppgiftsskyldige skall betala arbetsgivaravgifter enligt 2 kap. socialavgiftslagen (2000:980) på de ersättningar och förmåner som omfattas av uppgiftsskyldigheten.

8 § Om ersättning har getts ut för utgifter i arbetet skall värdet av utgiven ersättning redovisas i en kontrolluppgift, om den uppgiftsskyldige enligt 8 kap. 19 eller 20 § skattebetalningslagen (1997:483) är skyldig att göra skatteavdrag från ersättningen.

Om den uppgiftsskyldige inte är skyldig att göra skatteavdrag från ersättningen, är det tillräckligt att det i kontrolluppgiften anges att sådan kostnadsersättning har getts ut.

Värdering av ersättningar och förmåner

9 § Värdet av ersättningar och förmåner som har getts ut i annat än pengar skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i 61 kap. inkomstskattelagen (1999:1229).

Vid beräkning av värdet av kostförmån och bilförmån får bestämmelserna i 61 kap. 18 och 19 §§ inkomstskattelagen tillämpas endast i enlighet med beslut av skattemyndigheten med stöd av 9 kap. 2 § andra stycket skattebetalningslagen (1997:483).

Värdet av någon annan bostadsförmån här i landet än en förmån av semesterbostad skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. 15 och 16 §§ skattebetalningslagen.

7 kap. Kontrolluppgift om intäkt i inkomstslaget näringsverksamhet

Ersättningar och förmåner

1 § Kontrolluppgift skall lämnas om de i 3 § angivna ersättningarna och förmånerna som skall hänföras till intäkt i inkomstslaget näringsverksamhet.

2 § Kontrolluppgift skall lämnas för enskilda näringsidkare av den som har gett ut ersättningen eller förmånen.

3 § I kontrolluppgiften skall det redovisas

1. ersättning och förmån som har getts ut för arbete utfört av näringsidkare och som utgivaren har varit skyldig att göra skatteavdrag från enligt bestämmelserna i 5 kap. skattebetalningslagen (1997:483),

2. sjukpenning och annan sådan ersättning som avses i 15 kap. 8 § inkomstskattelagen (1999:1229), och

3. sådant utbetalt eller eftergivet stöd som avses i 29 kap. inkomstskattelagen.

Skogskonto, skogsskadekonto och upphovsmannakonto

4 § Kontrolluppgift skall lämnas om utbetalning från ett skogskonto eller ett skogsskadekonto enligt 21 kap. 36 § inkomstskattelagen (1999:1229) och från ett upphovsmannakonto enligt 32 kap. 8 § den lagen.

Kontrolluppgift skall lämnas för kontohavaren av den kontoförande bank som gjort utbetalningen.

I kontrolluppgiften skall det redovisas

1. utbetalt belopp, och
2. om det är känt, förekomsten av sådant avtal som avses i 21 kap. 40 § eller 32 kap. 11 § första stycket 1 eller 2 inkomstskattelagen.

8 kap. Kontrolluppgift om ränta, fordringsrätt och skuld

Ränta och fordringsrätt

1 § Kontrolluppgift skall lämnas om ränta och fordringsrätt.

2 § Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon av den som har tillgodoräknat eller betalat ut ränta.

Uppgiftsskyldiga är

1. andra juridiska personer än dödsbon, och
2. fysiska personer, om utbetald eller tillgodoräknad ränta utgör utgift i en näringsverksamhet som en sådan person bedriver.

3 § Kontrolluppgift om fordringsrätt skall, även om någon ränta inte har tillgodoräknats eller betalats ut, lämnas av

1. den som för avstämningsregister enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument i vilket fordringsrätten är registrerad samt förvaltare som i sådan egenskap är införd i ett avstämningsregister,

2. värdepappersinstitut, när det gäller innehav av fordringsrätt som ligger i depå eller är registrerad på konto som inte avses i 1, och

3. den som i andra fall än som avses i 1 och 2 för register eller på annat liknande sätt har antecknat den som är innehavare av en fordringsrätt.

4 § Kontrolluppgift om ränta och fordringsrätt i andra fall än som avses i 3 § behöver inte lämnas

1. för ett konto, för vilket det inte finns personnummer och som har öppnats före den 1 januari 1985, om räntan understiger 100 kronor under kalenderåret eller, om kontot innehas av mer än en person, räntan för var en av dem understiger 100 kronor,

2. om den sammanlagda räntan i annat fall än som avses i 1 understiger 100 kronor under kalenderåret, och

3. för särskilda konton enligt 21 kap. 21 § och 32 kap. 1 § inkomstskattelagen (1999:1229) samt 3 kap. 4 § lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande.

5 § I kontrolluppgiften skall det redovisas tillgodoräknad eller utbetald ränta och fordringsrättens storlek vid årets utgång.

Om den uppgiftsskyldige inte kan ange hur stor del av utbetalt belopp som utgör ränta, skall det sammanlagt utbetalda beloppet redovisas i kontrolluppgiften.

6 § Om ett konto innehas av fler än en person skall räntan och fordringsrätten fördelas lika mellan innehavarna, om den uppgiftsskyldige inte känner till något annat förhållande.

Om ett konto innehas av fler än fem personer och en person förfogar över kontot, räcker det att kontrolluppgiften lämnas för den person som förfogar över kontot.

Ränta och skuld

7 § Kontrolluppgift skall lämnas om ränta och skuld.

8 § Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon av den som har mottagit ränta.

Uppgiftsskyldiga är

1. andra juridiska personer än dödsbon, och
2. fysiska personer, om räntan utgör inkomst i en näringsverksamhet som en sådan person bedriver.

9 § Kontrolluppgift om skuld skall, även om någon ränta inte har mottagits, lämnas av den som yrkesmässigt bedriver utlånings- eller kreditgivningsverksamhet.

10 § I kontrolluppgiften skall det redovisas mottagen ränta och skuldens storlek vid årets utgång.

Om någon del av räntan har betalats i förskott, skall endast den del av räntan som avser tiden till och med den 31 januari taxeringsåret redovisas i kontrolluppgiften.

11 § Kontrolluppgift om ränta behöver inte lämnas om den sammanlagda räntan understiger 100 kronor under kalenderåret.

12 § Om fler än en person är betalningsansvariga för en skuld skall räntan och skulden fördelas lika mellan låntagarna, om den uppgiftsskyldige inte känner till något annat förhållande.

Om en skuld är gemensam för fler än fem personer, räcker det att kontrolluppgift lämnas för den person som kan anses som företrädare för låntagarna.

Räntekompensation och ersättning vid återbetalning av lån i förtid

13 § Vad som sägs om ränta i detta kapitel gäller även för

1. sådan ersättning vid återbetalning av lån i förtid som enligt 42 kap. 7 § inkomstskattelagen (1999:1229) skall behandlas som ränta, och
2. sådan räntekompensation som enligt 42 kap. 8 § den lagen skall behandlas som ränta.

Tomträttsavgäld

14 § Kontrollavgift skall lämnas om tomträttsavgäld.

Kontrollavgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon av den som har upplåtit tomträtt.

I kontrollavgiften skall det redovisas fastighetens beteckning och betald tomträttsavgäld.

15 § Om en tomträtt innehas gemensamt av flera personer skall betald avgäld fördelas lika mellan innehavarna om den avgiftsskyldige inte känner till något annat förhållande.

9 kap. Kontrollavgift om avkastning på samt innehav av delägarrätter

Delägarrätter

1 § Kontrollavgift skall lämnas om utdelning och ränta på samt innehav av delägarrätter.

2 § Kontrollavgift om utdelning och ränta skall lämnas för sådana fysiska personer och dödsbon som för egen del får lyfta eller har tillgodoräknats utdelningen eller räntan.

3 § Kontrollavgift om innehav av delägarrätter skall lämnas för sådana fysiska personer och dödsbon som hos den avgiftsskyldige är antecknade som innehavare av delägarrätterna vid årets utgång.

4 § Kontrollavgiften skall lämnas av

1. den som har betalat ut eller tillgodoräknat utdelningen eller räntan, och

2. värdepappersinstitut eller andra hos vilka delägarätter förvaras i depå eller är registrerade på konto, om inte kontrollavgift skall lämnas enligt 1.

5 § Kontrollavgift skall inte lämnas om tillgångar på pensionssparkonto.

Om någon utdelning eller ränta inte har betalats ut eller tillgodoräknats skall kontrollavgift om innehav lämnas endast om delägarätterna är marknadsnoterade.

6 § I kontrollavgiften skall det redovisas utbetald och tillgodoräknad utdelning och ränta samt innehavet av delägarätter vid årets utgång.

Den som är avgiftsskyldig enligt 4 § 2 skall i kontrollavgiften för fysiska personer och dödsbon, som innehar depå eller konto för marknadsnoterade optioner, terminer eller liknade slag av avtal redovisa en förpliktelse som finns vid årets utgång.

7 § Om en depå eller ett konto innehas av fler än fem personer och en person förfogar över depån, räcker det att kontrollavgiften lämnas för den person som förfogar över depån eller kontot.

Utländska delägarätter

8 § Om den avgiftsskyldige känner till värdet av innehavet av utländska delägarätter skall detta anges i kontrollavgiften.

10 kap. Kontrolluppgift om avyttring av delägarätter och fordringsrätter

Andelar i en värdepappersfond

1 § Kontrolluppgift skall lämnas om avyttring av andelar i en värdepappersfond.

2 § Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon.

3 § Kontrolluppgift om avyttring genom inlösen skall lämnas av

1. sådana fondbolag som avses i 1 § lagen (1990:1114) om värdepappersfonder, och
2. andra som med tillstånd enligt 3 § den lagen bedriver sådan verksamhet som avses där.

Om en andel är förvaltarregistrerad skall förvaltaren lämna kontrolluppgiften.

4 § Kontrolluppgift om annan avyttring än inlösen av andelar i en värdepappersfond skall lämnas av förvaltare, om andelarna är förvaltarregistrerade.

5 § I kontrolluppgiften skall det redovisas

1. kapitalvinsten eller kapitalförlusten,
2. slag av fond,
3. fondens identifikationsuppgifter, och
4. uppgift om fonden är marknadsnoterad.

Om den uppgiftsskyldige saknar uppgift om ersättning vid avyttring, skall i stället andelens marknadsvärde på avyttringsdagen användas. Om avyttringsdagen inte är känd skall i stället marknadsvärdet på dagen då avyttringen registrerades användas.

Om uppgift saknas om anskaffningsutgift skall ersättningen vid avyttringen efter avdrag för utgifterna för avyttringen

redovisas i kontrolluppgiften i stället för kapitalvinsten eller kapitalförlusten.

6 § Kontrolluppgift skall inte lämnas om tillgångar på pensionssparkonto.

Övriga delägarätter och fordringsrätter

7 § Kontrolluppgift skall också lämnas om

1. avyttring av andra delägarätter än andelar i värdepappersfonder och av fordringsrätter, samt
2. utfärdande av optioner.

8 § Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon av

1. värdepappersinstitut i de fall de är skyldiga att upprätta avräkningsnota enligt 3 kap. 9 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,
2. värdepappersinstitut som registrerar en option eller en termin eller som på annat sätt medverkar vid utfärdandet eller slutförandet av affären,
3. kreditmarknadsföretag,
4. Insättningsgarantinämnden,
5. den som har betalat ut ersättning vid avyttring genom inlösen, och
6. försäkringsgivare som har betalat ut ersättning på grund av sådan försäkring som avses i 5 kap. 2 § lagen om värdepappersrörelse.

9 § I kontrolluppgiften skall det redovisas

1. den ersättning som överenskommits vid avyttringen eller utfärdandet efter avdrag för försäljningsprovision och liknande kostnader,
2. antalet delägarätter eller fordringsrätter,
3. deras slag och sort, samt

4. den kontanta ersättningen vid en sådan avyttring som avses i 49 kap. 2 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Om en termin slutförs genom att den ena parten förvärvar en tillgång samtidigt som samma part delvis säljer en tillgång av samma slag skall det i kontrolluppgiften om avyttringen redovisas bruttoersättningen vid förvärvet.

10 § Om en utbetalning även avser annat än ersättning för delägarätter eller fordringsrätter och om den uppgiftsskyldige inte kan ange hur stor del av utbetalt belopp som utgör ersättning för sådana rätter, skall det sammanlagt utbetalda beloppet redovisas i kontrolluppgiften.

11 § Om delägarätter eller fordringsrätter ägs gemensamt av flera personer, räcker det att kontrolluppgift om avyttring eller utfärdande lämnas för den som anges på avräkningsnotan.

11 kap. Vissa andra kontrolluppgifter

Privatbostadsrätt

1 § Kontrolluppgift skall lämnas om värdet av en medlems eller en delägars andel i ett privatbostadsföretag.

Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon som vid årets utgång är medlemmar eller delägare i ett privatbostadsföretag. Kontrolluppgift skall lämnas av sådana privatbostadsföretag som avses i 2 kap. 17 § inkomstskattelagen (1999:1229).

I kontrolluppgiften skall det redovisas värdet av andelen enligt 11 § lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt.

2 § Kontrolluppgift skall lämnas om avyttring av privatbostadsrätt.

Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon av sådana privatbostadsföretag som avses i 2 kap. 17 § inkomstskattelagen (1999:1229).

I kontrolluppgiften skall det redovisas

1. lägenhetens beteckning,
2. tidpunkten för överlåtarens förvärv,
3. tidpunkten för avyttringen,
4. ersättningen vid överlåtarens förvärv, om förvärvet har skett efter år 1983,
5. ersättningen vid avyttringen,
6. överlåtarens andel av innestående medel på inre reparationsfond eller liknande fond vid förvärvs- respektive avyttringstidpunkten, om överlåtaren har förvärvat privatbostadsrätten efter år 1973,
7. storleken av sådana kapitaltillskott som överlåtaren enligt 46 kap. 7 § inkomstskattelagen får räkna in i omkostnadsbeloppet, om förvärvet skett efter år 1973, och
8. överlåtarens andel av privatbostadsföretagets förmögenhet den 1 januari 1974, beräknad enligt 46 kap. 14 § inkomstskattelagen, om överlåtarens förvärv skett före år 1974.

Upplåtelse av privatbostad eller bostad som innehas med hyresrätt

3 § Kontrolluppgift om ersättning eller förmån som en arbetsgivare har gett ut till en anställd för att denne upplåtit privatbostad eller bostad som innehas med hyresrätt, skall lämnas av arbetsgivaren.

Samfällighet

4 § Kontrolluppgift skall lämnas om utdelning till delägare från sådan samfällighet som avses i 6 kap. 6 § första stycket inkomstskattelagen (1999:1229).

Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon av de juridiska personer som förvaltar samfälligheterna.

I kontrolluppgiften skall det redovisas utbetald utdelning och hur stor del av utdelningen som kommer från intäkt av skogsbruk i samfälligheten.

5 § Kontrolluppgift skall lämnas om delägarrens andel av inkomster som är avkastning av kapital i en annan sådan samfällighet än som avses i 6 kap. 6 § första stycket inkomstskattelagen (1999:1229), om delägarnde fastighet är en privatbostadsfastighet.

Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon av de juridiska personer som förvaltar samfälligheterna.

I kontrolluppgiften skall det redovisas delägarrens andel av samfällighetens inkomster om denna överstiger 300 kronor.

Räntebidrag

6 § Kontrolluppgift skall lämnas om statliga räntebidrag för bostadsändamål.

Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon av Boverket.

I kontrolluppgiften skall det redovisas utbetalt räntebidrag eller eftergiven återbetalningsskyldighet.

Pensionsförsäkring och pensionssparkonto

7 § Kontrolluppgift skall lämnas om pensionsförsäkringar och pensionssparkonton.

Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon av försäkringsföretag, understödsföreningar och pensionssparinstitut.

I kontrolluppgiften skall det redovisas betalda premier och gjorda inbetalningar för vilka avdrag skall göras enligt 59 kap. 2 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Kapitalförsäkring

8 § Kontrolluppgift skall lämnas om en sådan kapitalförsäkring som är skattepliktig enligt 3 § första stycket 8 lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt eller som avses i 2 § första stycket 7 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon av försäkringsföretag och understödsföreningar.

I kontrolluppgiften skall det redovisas

1. värdet av kapitalförsäkringen vid årets utgång, och
2. värdet av kapitalförsäkringen vid närmast föregående års utgång, om försäkringen är meddelad i en försäkringsrörelse som inte bedrivs från fast driftsställe i Sverige.

12 kap. Kontrolluppgiftsskyldighet m.m. vid utlands- transaktioner

Betalningar till och från utlandet

1 § Kontrolluppgift skall lämnas om betalningar till och från utlandet.

Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon av den som direkt eller indirekt har förmedlat betalningen.

I kontrolluppgiften skall det redovisas

1. varje betalning som överstiger 100 000 kronor, samt mindre betalningar om dessa utgör delbetalningar av en summa som överstiger 100 000 kronor,
2. vad betalningen avser,
3. vilket land som betalningen gjorts till eller kommer från, och
4. betalningsmottagarens namn, vid betalning till utlandet.

Begränsat skattskyldiga

2 § Kontrolluppgifter enligt 6 kap. 1 § och 8 kap. 1 § skall även lämnas för fysiska personer som är begränsat skattskyldiga.

I kontrolluppgiften skall det redovisas, utöver de uppgifter som anges i 6 och 8 kap., mottagarens utländska skatteregistreringsnummer eller motsvarande samt medborgarskap.

Utländska värdepappersfonder

3 § Kontrolluppgift enligt 10 kap. 1 § skall, om avyttringen skett genom inlösen av andelar i en utlandsbaserad värdepappersfond eller motsvarande företeelse, även lämnas av ett utländskt fondföretag som bedriver verksamhet här i landet efter tillstånd eller anmälan enligt 7 a eller 7 b § lagen (1990:1114) om värdepappersfonder.

Om ett fondföretag har slutit avtal med ett värdepappersinstitut om försäljning och inlösen av fondandelar skall kontrolluppgiften i stället lämnas av värdepappersinstitutet.

4 § Kontrolluppgift enligt 10 kap. 1 § skall, om avyttringen avser annan avyttring än inlösen av andelar i en utlandsbaserad värdepappersfond eller motsvarande företeelse, även lämnas av värdepappersinstitut i de fall de är skyldiga att upprätta avräkningsnota enligt 3 kap. 9 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse.

Utländska försäkringar

5 § Den som under året förmedlar en utländsk försäkring som avses i 11 kap. 8 § skall lämna sådana uppgifter till Riksskatteverket att försäkringsgivaren och försäkringstagaren kan identifieras.

13 kap. Förbindelse att lämna kontrolluppgift

1 § Utländska företag som driver bankverksamhet, värdepappersrörelse, fondverksamhet, finansieringsverksamhet eller försäkringsverksamhet i Sverige utan att inrätta en filial eller motsvarande etablering här, skall innan verksamheten inleds ge in en skriftlig förbindelse till Finansinspektionen om att lämna kontrolluppgifter i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

14 kap. Gemensamma bestämmelser om kontrolluppgifter

Tidpunkt och sätt för lämnande av kontrolluppgifter

1 § Kontrolluppgifter skall lämnas för varje kalenderår senast den 31 januari närmast följande kalenderår.

2 § Kontrolluppgifter skall lämnas till den skattemyndighet hos vilken den uppgiftsskyldige är registrerad som arbetsgivare om inte annat anges.

3 § Kontrolluppgifter om privatbostadsrätter enligt 11 kap. 1 och 2 §§ skall lämnas till skattemyndigheten i den region där privatbostadsföretagets fastighet ligger.

4 § Kontrolluppgifter om betalningar till och från utlandet enligt 12 kap. 1 § skall lämnas till Riksskatteverket.

5 § Utländska företag som enligt 13 kap. har förbundit sig att lämna kontrolluppgifter skall lämna dessa till Riksskatteverket.

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får besluta att en kontrolluppgift skall lämnas till en annan myndighet än den som anges i 2–5 §§.

7 § Om det inte av 2–5 §§ eller av beslut enligt 6 § framgår till vilken myndighet kontrolluppgiften skall lämnas, skall den lämnas till den skattemyndighet som är behörig att fatta beslut rörande den uppgiftsskyldige enligt 2 kap. 1 eller 2 § skattebetalningslagen (1997:483).

8 § Kontrolluppgifter skall lämnas enligt ett fastställt formulär.
Kontrolluppgift får lämnas på medium för automatisk databehandling.

Kontrolluppgifternas innehåll

9 § En kontrolluppgift skall, utöver vad som följer av bestämmelserna i 6–13 kap., innehålla

1. identifikationsuppgifter för den uppgiftsskyldige och den för vilken kontrolluppgift lämnas,
2. uppgift om avdragen skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483) och innehållen avräkningsbar utländsk källskatt, samt
3. uppgift om den person kontrolluppgift lämnas för är företagsledare, närstående till en sådan person eller delägare, om uppgiften lämnas av ett fåmansföretag eller ett fåmanshandelsbolag.

Sammandrag av kontrolluppgifter

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får besluta att det till de kontrolluppgifter som den uppgiftsskyldige är skyldig att lämna skall fogas ett sammandrag av kontrolluppgifterna.

11 § Ett sammandrag av kontrolluppgifterna får innehålla

1. identifikationsuppgifter för den uppgiftsskyldige,
2. uppgift om antalet lämnade kontrolluppgifter,

3. uppgift om det sammanlagda beloppet av avdragen skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483) och innehållen avräkningsbar utländsk källskatt, samt

4. uppgift om det sammanlagda beloppet av redovisade arbetsgivaravgifter enligt socialavgiftslagen (2000:980).

Värdering av tillgångar och skulder

12 § Om värdet av en tillgång eller en skuld skall redovisas i en kontrolluppgift, skall värderingen göras i enlighet med bestämmelserna i 9–18 §§ lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt.

15 kap. Annan uppgiftsskyldighet

Meddelande om att kontrolluppgift har lämnats

1 § Den som är skyldig att lämna kontrolluppgift enligt någon bestämmelse i 6 eller 8–11 kap. skall senast den 31 januari året närmast efter det som kontrolluppgiften avser översända ett meddelande med de uppgifter som lämnas i kontrolluppgiften till den som uppgiften avser.

Uppgifter till den skattskyldige

2 § Sådana företag som omfattas av 43 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) samt fåmanshandelsbolag skall till företagsledare och delägare samt närstående personer till dem lämna alla uppgifter som de behöver för att kunna beräkna sin inkomst från företaget eller handelsbolaget.

Vad som sägs i första stycket skall på motsvarande sätt gälla för europeiska ekonomiska intressegrupperingar.

3 § En företagsledande make skall till en medhjälpande make som skall ta upp inkomst i inkomstslaget näringsverksamhet lämna de uppgifter om verksamheten som behövs för beräkning av inkomsten.

4 § Sådana privatbostadsföretag som avses i 2 kap. 17 § inkomstskattelagen (1999:1229) skall till den som avyttrat en privatbostadsrätt lämna de uppgifter som denne behöver för att kunna beräkna sin kapitalvinst eller kapitalförlust.

Uppgifter till den som är kontrolluppgiftsskyldig

5 § Den som för egen eller annans räkning har ingått rättshandling med någon som är skyldig att lämna kontrolluppgift skall, på annat sätt än muntligen, till den kontrolluppgiftsskyldige lämna de uppgifter som behövs för att kontrolluppgiftsskyldigheten skall kunna fullgöras med anledning av rättshandlingen.

6 § Uppgifterna till den kontrolluppgiftsskyldige skall lämnas senast den 15 januari året efter det som uppgiften avser om inte annat anges.

Den som har fått en sådan förmån eller ersättning som avses i 6 kap. 3 eller 4 § skall lämna uppgifterna till den kontrolluppgiftsskyldige senast månaden efter det att förmånen har kommit den skattskyldige till del eller ersättningen har erhållits, dock inte senare än vad som anges i första stycket.

7 § Om den som ingått en rättshandling med den kontrolluppgiftsskyldige inte fullgör sin skyldighet att lämna uppgifter, skall den kontrolluppgiftsskyldige snarast anmäla detta till skattemyndigheten.

Anmälningsskyldighet om nedsättning av utländsk skatt

8 § Om en skattskyldig har fått avräkning av utländsk skatt från sin inkomstskatt eller förmögenhetsskatt enligt bestämmelser i skatteavtal eller enligt lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt och om den utländska skatten därefter sätts ned, skall han anmäla detta till skattemyndigheten.

Anmälan skall göras inom tre månader från det att den skattskyldige fick del av det beslut genom vilket den utländska skatten sattes ned. Anmälan skall göras enligt ett fastställt formulär. Till anmälan skall beslutet om nedsättningen av den utländska skatten fogas i original eller i bestyrkt kopia.

16 kap. Anstånd

Anstånd med att lämna självdeklaration

1 § Den som på grund av särskilda omständigheter är förhindrad att lämna självdeklaration inom föreskriven tid, får efter ansökan hos skattemyndigheten beviljas anstånd med att lämna deklarationen.

Anstånd att lämna deklarationen efter den 31 maj taxeringsåret får beviljas endast om det finns synnerliga skäl.

2 § Den som yrkesmässigt hjälper deklarationsskyldiga med att upprätta självdeklarationer får, efter ansökan hos den skattemyndighet som enligt 1 kap. 6 § är behörig att fatta beslut beträffande sökanden, beviljas anstånd med att lämna deklarationerna. Till ansökan skall fogas en förteckning över de deklarationsskyldiga för vilka ansökan görs.

Om anstånd beviljas skall deklarationerna lämnas enligt en tidsplan som beslutas av skattemyndigheten. Den som är upptagen i förteckningen anses ha fått anstånd med att lämna

deklarationen till och med den dag då deklarationen enligt tidsplanen senast får lämnas.

Anstånd får inte beviljas längre än till och med den 15 juni under taxeringsåret.

Anstånd med att lämna särskilda uppgifter

3 § Vad som sägs i 1 § gäller även för sådana uppgifter som skall lämnas enligt 5 kap. 1 och 2 §§.

17 kap. Förelägganden

Föreläggande att lämna föreskriven uppgift

1 § Skattemyndigheten får förelägga den som inte har lämnat föreskriven uppgift eller har lämnat en ofullständig sådan, att lämna uppgiften eller att komplettera den.

Föreläggande att lämna självdeklaration

2 § Skattemyndigheten får förelägga den som inte är deklarationsskyldig enligt 2 kap. att lämna en självdeklaration.

Föreläggande att lämna kontrolluppgift

3 § Skattemyndigheten får förelägga fysiska personer och dödsbon att lämna kontrolluppgift om

1. sådan ersättning för utfört arbete som har betalats till en namngiven näringsidkare, och
2. ränta från och fordran hos en namngiven låntagare.

4 § Skattemyndigheten får förelägga den som är eller kan antas vara bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078) eller som är en annan juridisk person än dödsbo, att lämna kontrolluppgift om en rättshandling mellan den som föreläggs och den med vilken han har ingått rättshandlingen. Föreläggandet får avse skyldighet att lämna en uppgift, visa upp en handling eller lämna över en kopia av en handling som rör rättshandlingen.

Kontrolluppgiften skall avse förhållanden som är av betydelse för kontroll av

1. att deklara- eller annan uppgiftsskyldighet fullgjorts riktigt och fullständigt av andra än den som föreläggs, eller

2. att förutsättningar finns att fullgöra uppgiftsskyldighet som kan antas uppkomma enligt denna lag för andra än den som föreläggs.

Den som föreläggs kan, om föreläggandet medför att han måste lägga ned ett betydande arbete för att fullgöra det, i stället ställa nödvändiga handlingar till skattemyndighetens förfogande för granskning.

5 § Om det finns särskilda skäl får även någon annan person än som avses i 4 § föreläggas att lämna en sådan kontrolluppgift som avses i den paragrafen.

Tidpunkt och sätt för lämnande av uppgift

6 § Uppgift som skall lämnas efter föreläggande skall lämnas på det sätt och inom den tid som anges i föreläggandet.

Självdeklaration och andra uppgifter till ledning för egen taxering som skall lämnas efter föreläggande behöver dock inte lämnas tidigare än vad som gäller för självdeklaration som skall lämnas utan föregående föreläggande.

Undantag

7 § Allmän förvaltningsdomstol får efter ansökan av den som enligt bestämmelserna i 3–5 §§ har förelagts att lämna kontrolluppgift, besluta att viss uppgift skall undantas från föreläggandet. Bestämmelserna i 3 kap. 13–14 c §§ taxeringslagen (1990:324) skall då tillämpas.

Vite

8 § Om det finns anledning att anta att ett föreläggande inte följs, får det förenas med vite. Vite får dock inte föreläggas staten, ett landsting, en kommun eller en tjänsteman i tjänsten.

Vid prövning av en ansökan om utdömande av vite får även vitets lämplighet bedömas.

18 kap. Undantag från uppgiftsskyldighet

1 § Regeringen får besluta om undantag från skyldigheten att lämna en kontrolluppgift eller en förbindelse enligt en bestämmelse i 6–13 kap. om

1. undantaget inte kan antas komma att försvåra kontrollen av att deklarationsskyldigheten har fullgjorts riktigt och fullständigt,

2. uppgiften saknar betydelse för beskattningen enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta eller lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.,

3. uppgiften saknar betydelse för beräkningen av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension, och

4. undantaget inte påverkar Sveriges åtaganden inom det internationella utbytet av information.

2 § Skattemyndigheten får efter ansökan av en enskild medge befrielse för viss tid från skyldigheten att lämna uppgift enligt 5 kap. 1 §. Sådant medgivande får återkallas.

19 kap. Övriga bestämmelser

Behöriga företrädare

1 § Skyldigheten att lämna uppgifter enligt denna lag skall fullgöras

1. för en omyndig, av en förmyndare eller sådan god man som har förordnats enligt 11 kap. 1 § föräldrabalken beträffande rättshandling som omfattas av förmyndarens ansvar eller den gode mannens förordnande,

2. för en sådan person för vilken god man eller förvaltare har förordnats enligt 11 kap. 3, 4 eller 7 § föräldrabalken, av den gode mannen eller förvaltaren beträffande rättshandling som omfattas av förordnandet,

3. för en avliden person och hans dödsbo, av en sådan dödsbodelägare, testamentsexekutor eller boutredningsman som skall förvalta den dödes egendom,

4. för en annan juridisk person än ett dödsbo, av vederbörande styrelse, förvaltning, syssloman, förvaltare eller ombud, om inte regeringen bestämmer annat beträffande staten, landsting eller kommun, samt

5. för en värdepappersfond, av det fondbolag som sköter förvaltningen av fonden eller, om förvaltningen har övergått till ett förvaringsinstitut, av detta.

Förvar av utländska delägarätter och fordringsrätter

2 § Fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga och dödsbon, som har utländska delägarätter eller fordringsrätter

eller rättigheter eller skyldigheter som anknyter till sådana värdepapper, skall förvara dem i depå hos ett värdepappersinstitut eller ett motsvarande utländskt institut, om det inte är fråga om värdepapper i ett kontobaserat system. Detsamma gäller om den fysiska personen eller dödsboet har sådana obligationer eller andra skuldebrev som är avsedda för allmän omsättning och som har emitterats av en svensk juridisk person, om emissionen särskilt har riktats till utlandet.

Skyldighet att bevara underlag

3 § Den som är uppgiftsskyldig enligt bestämmelserna i denna lag är skyldig att genom räkenskaper, anteckningar eller på annat lämpligt sätt se till att han har underlag för att fullgöra uppgiftsskyldigheten och för kontroll av den.

Besked om skyldighet att lämna kontrolluppgift

4 § Efter ansökan av den som är eller kan antas vara skyldig att lämna kontrolluppgift enligt en bestämmelse i 6–13 kap. skall Riksskatteverket lämna besked om kontrolluppgift skall lämnas för ett visst belopp eller en viss rättshandling och om vilka uppgifter som i sådant fall skall redovisas i kontrolluppgiften.

Ett besked enligt första stycket är bindande för skattemyndigheten.

Överklagande

5 § Riksskatteverkets beslut enligt 4 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol av den sökande. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Övriga beslut av Riksskatteverket eller beslut av en skattemyndighet får inte överklagas.

Förvaring och gallring

6 § SjälvdeklARATIONER och andra handlingar som enligt bestämmelserna i denna lag eller taxeringslagen (1990:324) har lämnats till ledning för taxering eller upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet för taxeringskontroll, skall förstöras sedan sex år eller, i fråga om handlingar som avser ett aktiebolag eller en ekonomisk förening, tio år har gått efter taxeringsårets utgång.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att handlingarna skall bevaras under längre tid än som anges i första stycket.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001. Lagen skall tillämpas första gången såvitt avser 2 kap. samt 4 kap. 2 och 5 §§ vid 2003 års taxering och i övrigt vid 2002 års taxering. I den omfattningen bestämmelserna innebär en utvidgning av kontrolluppgiftsskyldigheten skall de dock inte tillämpas förrän vid 2003 års taxering.

2. Lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter skall upphöra att gälla vid utgången av juni 2001. Bestämmelserna i 2 kap. 2, 4–9, 11, 13 och 28 §§ skall dock tillämpas vid 2002 och tidigare års taxeringar. I övrigt skall lagen skall tillämpas vid 2001 och tidigare års taxeringar.

1.2 Förslag till lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)

Härigenom föreskrivs att 14 och 17 §§ kupongskattelagen (1979:624) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

När uppgift om aktieutdelning enligt 3 kap. 28 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter avges, skall uppgiftslämnaren på heder och samvete på blankett enligt fastställt formulär besvara frågor till ledning för bedömande om den utdelningsberättigade är skattskyldig. Är ej svaren sådana att därav uppenbarligen framgår att den utdelningsberättigade icke är skattskyldig för utdelningen, skall kupongskatt för utdelningen innehållas vid utbetalningen. Den som utbetalar utdelningen skall teckna erkännande att kupongskatten innehållits och tillställa uppgiftslämnaren erkännandet.

14 §¹

Den som för egen eller annans räkning mottar utdelning på aktie i aktiebolag som inte är avstämningsbolag skall till utbetalaren på heder och samvete på blankett enligt fastställt formulär besvara frågor till ledning för bedömande om den utdelningsberättigade är skattskyldig. Är ej svaren sådana att därav uppenbarligen framgår att den utdelningsberättigade icke är skattskyldig för utdelningen, skall kupongskatt för utdelningen innehållas vid utbetalningen. Den som utbetalar utdelningen skall teckna erkännande att kupongskatten innehållits och tillställa uppgiftslämnaren erkännandet.

¹ Senaste lydelse 1993:463.

Beskattningsmyndigheten får medge den, som är skyldig att innehålla kupongskatt och som förutsättes kunna bedöma om skattskyldighet enligt 4 § föreligger, att i det fall skattskyldighet uppenbarligen icke föreligger utbetala utdelning utan att kupongskatt innehålls, även om svaren på frågorna skulle ge anledning till sådant innehållande.

Vid utbetalning av utdelning i utlandet skall kupongskatt alltid innehållas.

17 §²

Blanketter med uppgift om utdelning, som lämnas enligt 15 §, skall vara ordnade enligt 3 kap. 58 § tredje stycket lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter. Blanketter, vid vilkas avgivande kupongskatt innehållits, skall dock vara skilda från övriga blanketter, och sammanlagda beloppet av den utdelning uppgifterna i dessa blanketter avser skall anges särskilt.

Blanketter med uppgift om utdelning, som lämnas enligt 15 §, skall vara ordnade *kommunvis efter utdelningsmottagarens kommun. Vilken hemortskommun kontrolluppgifterna avser skall vara tydligt utmärkt.* Blanketter, vid vilkas avgivande kupongskatt innehållits, skall dock vara skilda från övriga blanketter, och sammanlagda beloppet av den utdelning uppgifterna i dessa blanketter avser skall anges särskilt.

Senast den 31 januari varje år skall de blanketter som nämns i första stycket och som gäller det årets taxering av beskattningsmyndigheten tillställas den skattemyndighet som enligt 2 kap. skattebetalningslagen (1997:483) är behörig att fatta beslut som rör den utdelningsberättigade.

Denna lag träder i kraft den juli 2001 och tillämpas första gången vid 2003 års taxering.

² Senaste lydelse 1999:1240.

1.3 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 31 och 32 §§ aktiebolagslagen (1975:1385) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

31 §

I revisionsberättelsen skall revisorn anmärka om han har funnit att bolaget inte har fullgjort sin skyldighet

1. att göra skatteavdrag enligt skattebetalningslagen (1997:483),

2. att anmäla sig för registrering enligt 3 kap. 2 § skattebetalningslagen,

3. att lämna skattedeklaration enligt 10 kap. 9 eller 10 § skattebetalningslagen, eller

4. att i rätt tid betala skatter och avgifter som omfattas av 1 kap. 1 och 2 §§ skattebetalningslagen.

3. att lämna skattedeklaration enligt 10 kap. 9 eller 10 § skattebetalningslagen *eller deklaration enligt 2 kap. 1 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter*, eller

4. att i rätt tid betala skatter och avgifter som omfattas av 1 kap. 1 och 2 §§ skattebetalningslagen *eller 1 kap. 1 § lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter*.

Om revisionsberättelsen innehåller en anmärkning om att bolaget inte har fullgjort en skyldighet som avses i första stycket 1–3, skall revisorn

*genast sända en kopia av
revisionsberättelsen till
skattemyndigheten.*

32 §

Utöver vad som följer av 28-31 §§ får en revisor i revisionsberättelsen lämna sådana upplysningar som han anser att aktieägarna bör få kännedom om.

Om revisionsberättelsen innehåller någon annan upplysning, något annat uttalande eller någon annan anmärkning än att årsredovisningen har uppgjorts enligt aktiebolagslagen, att en förteckning enligt 12 kap. 9 § över vissa lån och säkerheter har upprättats eller att styrelseledamöter och verkställande direktör bör beviljas ansvarsfrihet skall revisorn genast sända en kopia av revisionsberättelsen till skattemyndigheten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001 och tillämpas första gången när revisionsberättelse skall upprättas för det räkenskapsår som avser taxeringsår 2002.

1.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 13 § lagen (1987:667) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap. 13 §³

Revisorerna skall för varje räkenskapsår avge en revisionsberättelse till föreningsstämman. Berättelsen skall överlämnas till föreningens styrelse senast två veckor före den ordinarie föreningsstämman. Revisorerna skall inom samma tid till styrelsen återlämna de redovisningshandlingar som har överlämnats till dem.

Revisionsberättelsen skall innehålla ett uttalande om huruvida årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med tillämplig årsredovisningslag. Innehåller inte årsredovisningen sådana upplysningar som skall lämnas enligt tillämplig årsredovisningslag, skall revisorerna ange detta och lämna behövliga upplysningar i sin berättelse, om det kan ske.

Har revisorerna vid sin granskning funnit att någon åtgärd eller försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet ligger en styrelseledamot eller verkställande direktören till last eller att en styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid mot tillämplig årsredovisningslag eller mot stadgarna, skall det anmärkas i berättelsen. Revisionsberättelsen skall även innehålla ett uttalande i frågan om ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören. Revisorerna kan även i övrigt i berättelsen anteckna de upplysningar som de önskar meddela medlemmarna.

³ Senaste lydelse 1999:1094.

I revisionsberättelsen skall också anmärkas om revisorerna funnit att föreningen inte har fullgjort sin skyldighet

1. att göra skatteavdrag enligt skattebetalningslagen (1997:483),

2. att anmäla sig för registrering enligt 3 kap. 2 § skattebetalningslagen,

3. att lämna skattedeklaration enligt 10 kap. 9 eller 10 § skattebetalningslagen, eller

4. att i rätt tid betala skatter och avgifter som omfattas av 1 kap. 1 och 2 §§ skattebetalningslagen.

Om revisionsberättelsen innehåller anmärkning om att föreningen inte har fullgjort någon sådan skyldighet som avses i fjärde stycket 1-3, skall revisorerna genast sända in en avskrift av den till skattemyndigheten.

3. att lämna skattedeklaration enligt 10 kap. 9 eller 10 § skattebetalningslagen eller deklaration enligt 2 kap. 1 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter, eller

4. att i rätt tid betala skatter och avgifter som omfattas av 1 kap. 1 och 2 §§ skattebetalningslagen eller 1 kap. 1 § lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter.

Om revisionsberättelsen innehåller annan upplysning, annat uttalande eller annan anmärkning än att styrelseledamöter och verkställande direktör bör beviljas ansvarsfrihet eller som avses i sjätte stycket skall revisorerna genast sända en kopia av revisionsberättelsen till skattemyndigheten.

Revisionsberättelsen skall innehålla särskilda uttalanden om fastställande av balansräkningen och resultaträkningen samt om det förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust som har lagts fram i förvaltningsberättelsen.

I en moderförening skall revisorerna avge en särskild revisionsberättelse beträffande koncernen. Härvid skall första- tredje och sjätte styckena tillämpas.

Om anmälan har gjorts enligt 8 § tredje eller femte stycket, skall revisor till revisionsberättelsen foga avskrift av anmälningen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001 och tillämpas första gången när revisionsberättelse skall upprättas för det räkenskapsår som avser taxeringsår 2002.

1.5 Förslag till lag om ändring i taxeringslagen (1990:324)

Härigenom föreskrivs i fråga om att taxeringslagen (1990:324) dels att 3 kap. 15 och 18 §§ samt 4 kap. 4⁴ § skall upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 3 kap. 15 § skall utgå,

dels att 1 kap. 4 §, 3 kap. 3, 8 och 17 §§, 4 kap. 2 och 17 §, 5 kap. 4 och 5 §§ samt 7 kap. 3 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §⁵

I lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter finns bestämmelser om skyldigheten att lämna uppgifter till ledning för taxering. I fråga om debitering, redovisning och betalning av skatt gäller bestämmelserna i skattebetalningslagen (1997:483).

I lagen (2001:000) om självdeklarationer och kontrolluppgifter finns bestämmelser om skyldigheten att lämna uppgifter till ledning för taxering. I fråga om debitering, redovisning och betalning av skatt gäller bestämmelserna i skattebetalningslagen (1997:483).

3 kap.

3 §⁶

Kan det antas att den skattskyldige inte är deklarationsskyldig enligt bestämmelserna i lagen

Kan det antas att den skattskyldige inte är deklarationsskyldig enligt bestämmelserna i lagen

⁴ Senaste lydelse 1992:1660.

⁵ Senaste lydelse 1997:494.

⁶ Senaste lydelse 1999:1261.

(1990:325) om *självdeklaration* och kontrolluppgifter får beslut om taxering fattas på grundval av kontrolluppgift om intäkter i inkomstslaget kapital utan att den skattskyldige underrättats om och fått tillfälle att yttra sig över kontrolluppgiften.

(2001:000) om *självdeklarationer* och kontrolluppgifter får beslut om taxering fattas på grundval av kontrolluppgift om intäkter i inkomstslaget kapital utan att den skattskyldige underrättats om och fått tillfälle att yttra sig över kontrolluppgiften.

8 §⁷

Skattemyndigheten får besluta om taxeringsrevision för att kontrollera att deklara-tions- och annan uppgiftsskyldighet enligt lagen (1990:325) om *självdeklaration* och kontrolluppgifter fullgjorts riktigt och fullständigt eller att förutsättningar finns att fullgöra uppgiftsskyldighet som kan antas uppkomma.

Skattemyndigheten får besluta om taxeringsrevision för att kontrollera att deklara-tions- och annan uppgiftsskyldighet enligt lagen (2001:000) om *självdeklarationer* och kontrolluppgifter fullgjorts riktigt och fullständigt eller att förutsättningar finns att fullgöra uppgiftsskyldighet som kan antas uppkomma.

Skattemyndigheten får besluta om taxeringsrevision också för att inhämta uppgifter av betydelse för kontroll enligt första stycket av någon annan än den som revideras.

Taxeringsrevision får göras hos den som är eller kan antas vara bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078) och hos annan juridisk person än dödsbo.

17 §

Uppgifter i självdeklarationer skall på begäran lämnas ut till de

Uppgifter i självdeklarationer skall på begäran lämnas ut till de

⁷ Senaste lydelse 1999:1096.

myndigheter som utövar
 taxerings- eller
 skattekontroll om det behövs
 för kontrollverksamheten.
 Detsamma gäller beträffande
 uppgifter i andra handlingar
 som har upprättats eller för
 granskning omhändertagits
 av en myndighet vid
 taxeringskontroll eller
 lämnats till ledning för
 taxering enligt
 bestämmelserna i lagen
 (1990:325) om *själv-*
deklaration och kontroll-
 uppgifter.

Uppgifter som avses i första stycket får tillhandahållas
 myndighet i främmande stat med vilken Sverige har träffat
 överenskommelse om handräckning i skatteärenden.

myndigheter som utövar
 taxerings- eller
 skattekontroll om det behövs
 för kontrollverksamheten.
 Detsamma gäller beträffande
 uppgifter i andra handlingar
 som har upprättats eller för
 granskning omhändertagits
 av en myndighet vid
 taxeringskontroll eller
 lämnats till ledning för
 taxering enligt
 bestämmelserna i lagen
 (2001:000) om *själv-*
deklarationer och kontroll-
 uppgifter.

4 kap.

2 §⁸

Skattemyndigheten skall
 varje taxeringsår fatta
 taxeringsbeslut före
 utgången av november på
 grundval av de uppgifter som
 lämnats enligt lagen
 (1990:325) om
självdeklaration och
 kontrolluppgifter samt vad
 som i övrigt framkommit vid
 utredning enligt 3 kap.

Skattemyndigheten skall
 varje taxeringsår fatta
 taxeringsbeslut före
 utgången av november på
 grundval av de uppgifter som
 lämnats enligt lagen
 (2001:000) om
självdeklarationer och
 kontrolluppgifter samt vad
 som i övrigt framkommit vid
 utredning enligt 3 kap.

17 §⁹

⁸ Senaste lydelse 1996:654.

Eftertaxering får också ske

1. vid rättelse av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende,

2. när kontrolluppgift som skall lämnas utan föreläggande enligt lagen (1990:325) om *självdeklaration* och kontrolluppgifter saknats eller varit felaktig,

2. när kontrolluppgift som skall lämnas utan föreläggande enligt lagen (2001:00) om *självdeklarationer* och kontrolluppgifter saknats eller varit felaktig,

3. när en ändring i ett taxeringsbeslut föranleds av beslut som anges i 13 § andra stycket 1-4,

4. när en förening eller ett registrerat trossamfund inte har genomfört en investering inom den tid som har föreskrivits i ett sådant beslut som avses i 7 kap. 12 § inkomstskattelagen (1999:1229) eller inte har iakttagit ett annat villkor i beslutet.

5 kap.

4 §¹⁰

Skattetillägg tas inte ut

1. vid rättelse av en felräkning eller misskrivning som uppenbart framgår av självdeklarationen eller av något annat meddelande från den skattskyldige som inte är muntligt,

2. vid rättelse av en oriktig uppgift i fråga om inkomst av tjänst eller kapital, om rättelsen har gjorts eller hade kunnat göras med ledning av kontrolluppgift som skall lämnas utan föreläggande enligt lagen (1990:325) om *självdeklaration* och kontrolluppgifter och som

2. vid rättelse av en oriktig uppgift i fråga om inkomst av tjänst eller kapital, om rättelsen har gjorts eller hade kunnat göras med ledning av kontrolluppgift som skall lämnas utan föreläggande enligt lagen (2001:000) om *självdeklaration* och kontrolluppgifter och som

⁹ Senaste lydelse 1999:1261.

¹⁰ Senaste lydelse 1997:494.

varit tillgänglig för skattemyndigheten före november månads utgång taxeringsåret,

3. i den mån avvikelser avser bedömning av ett yrkande, såsom fråga om yrkat avdrag eller värde av naturaförmån eller tillgång, och avvikelserna inte gäller uppgift i sak,

4. om den skattskyldige frivilligt har rättat en oriktig uppgift.

Första stycket 2 gäller inte i fråga om kontrolluppgift enligt 3 kap. 32 c, 44 eller 45 § lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter.

varit tillgänglig för skattemyndigheten före november månads utgång taxeringsåret,

3. i den mån avvikelser avser bedömning av ett yrkande, såsom fråga om yrkat avdrag eller värde av naturaförmån eller tillgång, och avvikelserna inte gäller uppgift i sak,

4. om den skattskyldige frivilligt har rättat en oriktig uppgift.

Första stycket 2 gäller inte i fråga om kontrolluppgift enligt 10 kap. 7 § och 11 kap. 2 § lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter.

5 §

Om deklareringskyldig inte har kommit in med självdeklaration inom föreskriven tid eller har han endast lämnat en självdeklaration med så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen inte är ägnad att ligga till grund för taxering, skall en särskild avgift (förseningsavgift) påföras honom. Sådan avgift påförs aktiebolag med 1 000 kronor och andra skattskyldiga med 500 kronor.

Har skattskyldig, som utan föreläggande skall lämna självdeklaration, inte kommit in med deklaration senast den

Om en deklareringskyldig inte har kommit in med självdeklaration inom föreskriven tid eller har han endast lämnat en självdeklaration med så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen inte är ägnad att ligga till grund för taxering, skall en särskild avgift (förseningsavgift) påföras honom. Sådan avgift påförs aktiebolag med 5 000 kronor och andra skattskyldiga med 1 000 kronor.

Om den skattskyldige inte har kommit in med deklaration inom en månad från den tidpunkt då

1 augusti under taxeringsåret eller har han dessförinnan endast kommit in med en självdeklaration med så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen inte är ägnad att ligga till grund för taxering, bestäms förseningsavgiften till fyra gånger det belopp som anges i första stycket.

Förseningsavgift enligt första stycket påförs också skattskyldig som har avgett en förenklad självdeklaration inom föreskriven tid men som inte följt ett föreläggande att avge en särskild självdeklaration inom den tid som föreskrivs i föreläggandet.

Har den skattskyldige inom föreskriven tid lämnat en deklarationshandling, som inte är behörigen undertecknad eller som inte är i form av ett elektroniskt dokument, tas förseningsavgift ut endast om bristen inte avhjälpas inom den tid som föreskrivs i ett föreläggande. I sådant fall beräknas avgiften enligt första stycket.

Vad som sägs om deklarationsskyldig och skattskyldig i första och andra styckena gäller också för den som utan att vara deklarationsskyldig är

deklarationen senast skulle ha lämnats eller har han dessförinnan endast kommit in med en självdeklaration med så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen inte är ägnad att ligga till grund för taxering, skall ytterligare en förseningsavgift påföras.

Har den skattskyldige inte kommit in med deklarationen inom fyra månader från den tidpunkt då deklarationen senast skulle ha lämnats eller har han dessförinnan endast kommit in med en självdeklaration med så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen inte är ägnad att ligga till grund för taxering, skall en tredje förseningsavgift påföras.

Vad som sägs om deklarationsskyldig, skattskyldig och självdeklaration i första och andra styckena gäller också för den som är skyldig att lämna särskilda uppgifter

skyldig att lämna uppgift enligt 2 kap. 25 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter eller särskild uppgift enligt 2 kap. 26 § samma lag. Vad som sägs om deklaration gäller då sådan uppgift eller särskild uppgift.

enligt 5 kap. lagen (2001:000) om självdeklarationer och kontrolluppgifter och för de uppgifter skyldigheten omfattar. Förseningsavgift utgår med samma avgift som för annan skattskyldig än aktiebolag och ekonomisk förening.

7 kap.

3 §

Vid bedömningen av vem som är behörig ställföreträdare för skattskyldig enligt denna lag skall 4 kap. 2 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter tillämpas.

Vid bedömningen av vem som är behörig ställföreträdare för skattskyldig enligt denna lag skall 19 kap. 1 § lagen (2001:000) om självdeklarationer och kontrolluppgifter tillämpas.

Uppgifter som lämnats för en skattskyldig som är juridisk person, anses ha lämnats av den skattskyldige, om det inte var uppenbart att uppgiftslämnaren saknade behörighet att företräda den skattskyldige.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001 och tillämpas första gången vid 2002 års taxering.

1.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:1114) om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1990:1114) skall införas en ny paragraf, 31 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

31 b § Vid byte av en förvaltare eller om förvaltaren inte längre skall vara införd i det register som avses i 31 § första stycket, skall den förvaltare som andelarna i värdepappersfonden flyttas från lämna den nye förvaltaren eller fondbolaget uppgifter om den genomsnittliga anskaffningsutgiften för de andelar som flyttas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

1.7 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 13 §, 5 kap. 8 och 9 §§, 10 kap. 25 och 31 §§, 18 kap. 3 § samt 23 kap. 2, 5 och 9 §§ skattebetalningslagen (1997:483) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

13 §¹¹

Skattemyndigheten skall återkalla en F-skattsedel, om innehavaren

1. begär att skattsedeln skall återkallas, 2. upphör att bedriva näringsverksamhet här i landet, 3. inte följer villkor som har meddelats enligt 9 § eller på annat sätt missbrukar sin F-skattsedel och missbruket inte är obetydligt, 4. inte följer ett föreläggande att lämna <i>särskild</i> självdeklaration eller, i fråga om handelsbolag, uppgifter som avses i 2 kap. 25 § lagen (1990:325) om <i>självdeklaration</i> och kontrolluppgifter, eller endast lämnar en handling med så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen inte kan ligga till grund för taxering,	4. inte följer ett föreläggande att lämna självdeklaration eller, i fråga om handelsbolag, uppgifter som avses i 3 kap. 18 och 19 §§ (2001:000) om <i>självdeklarationer</i> och kontrolluppgifter, eller endast lämnar en handling med så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen inte kan ligga till grund för taxering,

¹¹ Senaste lydelse 2000:878.

5. brister i redovisning eller betalning av skatt enligt denna lag eller motsvarande utländsk skatt i en utsträckning som inte är obetydlig,

6. har meddelats näringsförbud,

7. är i konkurs,

8. är eller har varit företagsledare i ett fåmansföretag eller i ett fåmanshandelsbolag och det finns eller fanns förutsättningar att återkalla företagets eller bolagets F-skattsedel på grund av ett förhållande som kan hänföras till företagsledaren, eller

9. är ett fåmansföretag eller ett fåmanshandelsbolag och en företagsledare i företaget eller bolaget har handlat på ett sådant sätt att en F-skattsedel inte får utfärdas för företagsledaren på grund av ett förhållande som avses i 3-8.

5 kap.

8 §

Skatteavdrag skall, om inte annat följer av 9 §, göras från sådan ränta och utdelning som lämnas i pengar och som kontrolluppgift skall lämnas för enligt 3 kap. 22 och 23 §§ eller enligt 3 kap. 27 § lagen (1990:325) om *självdeklaration* och kontrolluppgifter.

Skatteavdrag skall, om inte annat följer av 9 §, göras från sådan ränta och utdelning som lämnas i pengar och som kontrolluppgift skall lämnas för enligt 8 eller 9 kap. lagen (1990:325) om *självdeklarationer* och kontrolluppgifter.

9 §¹²

Skatteavdrag skall inte göras från

1. ränta på ett konto, om räntan är mindre än 100 kronor,

2. ränta eller utdelning till juridiska personer, med undantag för svenska dödsbon,

3. ränta eller utdelning till fysiska personer som är begränsat skattskyldiga i Sverige,

4. ränta eller utdelning som enligt skatteavtal är helt undantagen från beskattning i Sverige,

¹² Senaste lydelse 1999:1300.

5. ränta på ett förfogarkonto som avses i 3 kap. 57 § lagen (1990:325) om *självdeklaration* och kontrolluppgifter, om räntan är mindre än 1 000 kronor,

6. ränta på ett konto för klientmedel,

7. ränta som betalas ut tillsammans med ett annat belopp, om det är okänt för utbetalaren hur stor del av utbetalningen som utgör ränta och utbetalaren därför skall redovisa hela beloppet i kontrolluppgift enligt 3 kap. 22 § *sätte stycket* lagen om *självdeklaration* och kontrolluppgifter, eller

8. ränta eller utdelning som ett utländskt företag skall lämna kontrolluppgift för enligt 3 kap. 32 b § lagen om *självdeklaration* och kontrolluppgifter.

5. ränta på ett förfogarkonto som avses i 8 kap. 6 § *andra stycket* lagen (2001:000) om *självdeklarationer* och kontrolluppgifter, om räntan är mindre än 1 000 kronor,

7. ränta som betalas ut tillsammans med ett annat belopp, om det är okänt för utbetalaren hur stor del av utbetalningen som utgör ränta och utbetalaren därför skall redovisa hela beloppet i kontrolluppgift enligt 8 kap. 5 § *andra stycket* lagen om *självdeklarationer* och kontrolluppgifter, eller

8. ränta eller utdelning som ett utländskt företag skall lämna kontrolluppgift för enligt 13 kap. 1 § lagen om *självdeklarationer* och kontrolluppgifter.

10 kap.

25 §

Preliminära självdeklarationer och skattedeklarationer skall lämnas till skattemyndigheten enligt fastställda formulär. Om skattemyndigheten har anvisat ett särskilt mottagningsställe skall deklarationen lämnas dit.

Deklarationen skall vara egenhändigt underskriven av den som är skyldig att lämna deklarationen eller av den som

är behörig företrädare enligt 23 kap. 3–5 §§.

31 §¹³

Den som bedriver en verksamhet där beskattningsunderlagen exklusive gemenskapsinterna förvärv och import för beskattningsåret beräknas sammanlagt uppgå till högst en miljon kronor och som är skyldig att lämna självdeklaration enligt lagen (1990:325) om *självdeklaration* och kontrolluppgifter och som inte är handelsbolag eller grupp-huvudman, skall redovisa mervärdesskatten i självdeklarationen, om skattemyndigheten inte beslutat annat enligt 11 §.

I fråga om förfarandet vid mervärdesbeskattningen gäller då bestämmelserna i lagen om *självdeklaration* och kontrolluppgifter samt taxeringslagen (1990:324). *Redovisningen skall innehålla samma uppgifter som gäller för redovisning av mervärdesskatt i skattedeklaration.*

Den som bedriver en verksamhet där beskattningsunderlagen exklusive gemenskapsinterna förvärv och import för beskattningsåret beräknas sammanlagt uppgå till högst en miljon kronor och som är skyldig att lämna självdeklaration enligt lagen (2001:000) om *självdeklarationer* och kontrolluppgifter och som inte är handelsbolag eller grupp-huvudman, skall redovisa mervärdesskatten i självdeklarationen, om skattemyndigheten inte beslutat annat enligt 11 §.

I fråga om förfarandet vid mervärdesbeskattningen gäller då bestämmelserna i lagen om *självdeklarationer* och kontrolluppgifter samt taxeringslagen (1990:324).

¹³ Senaste lydelse 1998:347.

18 kap.

3 §

Återbetalning får också, på den skattskyldiges begäran, ske av belopp som motsvarar avdragen skatt som ännu inte har tillgodoräknats den skattskyldige, till den del det kan antas att beloppet annars skulle betalas tillbaka efter den årliga avstämningen av skattekontot.

Återbetalning enligt första stycket till en skattskyldig som är fysisk person får göras endast om det gäller ett belopp som är betydande med hänsyn till den skattskyldiges förhållanden eller om det finns andra särskilda skäl. Efter inkomstårets utgång får återbetalning göras endast om den skattskyldige skall lämna en särskild självdeklaration enligt 2 kap. 13 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter eller om det finns synnerliga skäl.

Återbetalning enligt första stycket till en skattskyldig som är fysisk person får göras endast om det gäller ett belopp som är betydande med hänsyn till den skattskyldiges förhållanden eller om det finns andra särskilda skäl. Efter inkomstårets utgång får återbetalning göras endast om den skattskyldige skall redovisa inkomst i inkomstslaget näringsverksamhet eller är begränsat skattskyldig eller om det finns synnerliga skäl.

Vid återbetalning enligt första stycket till en juridisk person får hänsyn inte tas till den juridiska personens kostnader för lön till delägare. Återbetalning till ett handelsbolag får, efter särskild ansökan, göras till delägarers skattekonto. Annan återbetalning till handelsbolag får göras endast om det finns särskilda skäl.

Återbetalning som grundas på ett beslut om ändrad beräkning av preliminär skatt i samband med konkurs eller utmätning enligt 8 kap. 27 eller 28 § skall göras till konkursboet respektive kronofogdemyndigheten.

Vad som sägs om återbetalning enligt denna paragraf gäller inte, om något annat följer av 7 §.

23 kap.2 §¹⁴

Ett föreläggande enligt denna lag får förenas med vite, om det finns anledning att anta att det annars inte följs. Vite får dock inte föreläggas staten, ett landsting, en kommun eller en tjänsteman i tjänsten. Finns det anledning att anta att den deklaraskyldige eller, om den deklaraskyldige är juridisk person, ställföreträdare för den deklaraskyldige har begått brott, får den deklaraskyldige inte föreläggas enligt 14 kap. 3 § vid vite att medverka i utredningen av en fråga som har samband med den gärning som brottsmisstanken avser.

Om vite har förelagts också med stöd av en bestämmelse i taxeringslagen (1990:324) eller lagen (1990:325) om *självdeklaration* och kontrolluppgifter, prövas frågan om att döma ut vitet av den länsrätt som är behörig enligt dessa lagar.

Om vite har förelagts också med stöd av en bestämmelse i taxeringslagen (1990:324) eller lagen (2001:000) om *självdeklarationer* och kontrolluppgifter, prövas frågan om att döma ut vitet av den länsrätt som är behörig enligt dessa lagar.

Vid prövning av en fråga om utdömande av vite får även vitets lämplighet bedömas.

5 §

Bestämmelserna om skyldighet för ställföreträdare att lämna *självdeklaration* eller uppgifter i 4 kap. 2 § lagen (1990:325) om *självdeklaration* och kontrolluppgifter gäller också för uppgifter som skall lämnas enligt denna lag.

Bestämmelserna om skyldighet för ställföreträdare att lämna *självdeklaration* eller uppgifter i 19 kap. 1 § lagen (2001:000) om *självdeklarationer* och kontrolluppgifter gäller också för uppgifter som skall lämnas enligt denna lag.

¹⁴ Senaste lydelse 1997:1029.

Bestämmelserna om för-
varing och gallring i 4 kap.
13 § lagen (1990:325) om
självdeklaration och kontroll-
uppgifter gäller också för
skattedeklarationer och
andra handlingar som avses i
14 kap. 8 §.

9 §

Bestämmelserna om för-
varing och gallring i 19 kap.
6 § lagen (2001:000) om
självdeklarationer och
kontrolluppgifter gäller
också för skattedeklarationer
och andra handlingar som
avses i 14 kap. 8 §.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001 och tillämpas första gången 2002 års taxering.

1.8 Lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension

dels att 15 kap. 5 § skall upphöra att gälla,

dels att 2 kap. 19 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap. 19 §

Pensionsgrundande inkomst av anställning för vilken en försäkrad inte är skattskyldig i Sverige enligt inkomstskattelagen (1999:1229) skall bestämmas med ledning av *en särskild kontrolluppgift från arbetsgivaren*.

Pensionsgrundande inkomst av anställning för vilken en försäkrad inte är skattskyldig i Sverige enligt inkomstskattelagen (1999:1229) skall bestämmas med ledning av *kontrolluppgifter enligt 12 kap. 2 § lagen (2001:000) om självdeklarationer och kontrolluppgifter*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001 och tillämpas från och med inkomståret 2002.

1.9 Lag om ändring i revisionslagen (1999:1079)

Härigenom föreskrivs att 30 § revisionslagen (1999:1079) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 §

I revisionsberättelsen skall revisorn anmärka om han har funnit att företaget inte har fullgjort sin skyldighet

1. att göra skatteavdrag enligt skattebetalningslagen (1997:483),

2. att anmäla sig för registrering enligt 3 kap. 2 § skattebetalningslagen,

3. att lämna skattedeklaration enligt 10 kap. 9 eller 10 § skattebetalningslagen, eller

4. att i rätt tid betala skatter och avgifter som omfattas av 1 kap. 1 och 2 §§ skattebetalningslagen.

Om revisionsberättelsen innehåller en anmärkning om att företaget inte har fullgjort en skyldighet som avses i första stycket 1-3, skall revisorn genast sända en kopia av revisionsberättelsen till

3. att lämna skattedeklaration enligt 10 kap. 9 eller 10 § skattebetalningslagen eller deklaration enligt 2 kap. 1 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter, eller

4. att i rätt tid betala skatter och avgifter som omfattas av 1 kap. 1 och 2 §§ skattebetalningslagen eller 1 kap. 1 § lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter.

Om revisionsberättelsen innehåller någon annan upplysning, något annat uttalande eller någon annan anmärkning än att styrelseledamöter och verkställande direktör bör beviljas

skattemyndigheten.

ansvarsfrihet skall revisorn
genast sända en kopia av
revisionsberättelsen till
skattemyndigheten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001 och tillämpas första gången när revisionsberättelse skall upprättas för det räkenskapsår som avser taxeringsår 2002.

1.10 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 16 §, 8 kap. 8 §, 21 kap. 33 och 38 §§, 32 kap. 6 och 10 §§, 48 kap. 7 § samt 51 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

16 §

Bestämmelser om

- skyldighet att lämna uppgifter till skattemyndigheten till ledning för taxeringen finns i lagen (1990:325) om *självdeklaration* och kontrolluppgifter,
- förfarandet för att fastställa underlaget för skatten finns i taxeringslagen (1990:324), och
- hur skatten bestäms, debiteras, redovisas och betalas finns i skattebetalningslagen (1997:483).

- skyldighet att lämna uppgifter till skattemyndigheten till ledning för taxeringen finns i lagen (2001:000) om *självdeklarationer* och kontrolluppgifter,

8 kap.

8 §

Räntor som enligt bestämmelserna i 3 kap. 23 § 3 och 4 lagen (1990:325) om *självdeklaration* och kontrolluppgifter inte redovisas i kontrolluppgifter är skattefria om de för den skattskyldige under beskattningsåret sammanlagt inte

Räntor som enligt bestämmelserna i 8 kap. 4 § 1 och 2 lagen (2001:000) om *självdeklarationer* och kontrolluppgifter inte redovisas i kontrolluppgifter är skattefria om de för den skattskyldige under beskattningsåret sammanlagt inte

uppgår till 500 kronor.

uppgår till 500 kronor.

21 kap.

33 §

Avdrag får göras bara om medlen sätts in på ett skogskonto eller skogsskadekonto senast den dag som den skattskyldige enligt lagen (1990:325) om *självdeklaration* och kontrolluppgifter skall lämna självdeklaration.

Avdrag får göras bara om medlen sätts in på ett skogskonto eller skogsskadekonto senast den dag som den skattskyldige enligt lagen (2001:000) om *självdeklarationer* och kontrolluppgifter skall lämna självdeklaration.

38 §

Medel på ett skogskonto eller skogsskadekonto får föras över till en annan bank utan att beskattning sker enligt 37 § under förutsättning att hela det inestående beloppet direkt förs över till ett motsvarande konto i den mottagande banken.

När kontomedel förs över skall den överförande banken lämna den mottagande banken de uppgifter som behövs för att den mottagande banken skall kunna fullgöra sina skyldigheter enligt detta kapitel och lagen (1990:325) om *självdeklaration* och kontrolluppgifter.

När kontomedel förs över skall den överförande banken lämna den mottagande banken de uppgifter som behövs för att den mottagande banken skall kunna fullgöra sina skyldigheter enligt detta kapitel och lagen (2001:000) om *självdeklarationer* och kontrolluppgifter.

32 kap.

6 §

Avdrag får göras bara om medlen sätts in på ett upphovsmannakonto senast

Avdrag får göras bara om medlen sätts in på ett upphovsmannakonto senast

den dag som den skattskyldige enligt lagen (1990:325) om *självdeklaration* och kontrolluppgifter skall lämna självdeklaration.

den dag som den skattskyldige enligt lagen (2001:000) om *självdeklarationer* och kontrolluppgifter skall lämna självdeklaration.

10 §

Medel på ett upphovsmannakonto får föras över till en annan bank utan att beskattning sker enligt 9 § under förutsättning att hela det inestående beloppet direkt förs över till ett motsvarande konto i den mottagande banken.

När kontomedel förs över skall den överförande banken lämna den mottagande banken de uppgifter som behövs för att den mottagande banken skall kunna fullgöra sina skyldigheter enligt detta kapitel och lagen (1990:325) om *självdeklaration* och kontrolluppgifter.

När kontomedel förs över skall den överförande banken lämna den mottagande banken de uppgifter som behövs för att den mottagande banken skall kunna fullgöra sina skyldigheter enligt detta kapitel och lagen (2001:000) om *självdeklarationer* och kontrolluppgifter.

48 kap.

7 §¹⁵

Vid beräkningen av omkostnadsbeloppet skall det genomsnittliga omkostnadsbeloppet för samtliga delägarätter eller fordringsrätter av samma slag och sort som den avyttrade användas. Det genomsnittliga omkostnadsbeloppet skall beräknas med hänsyn till inträffade förändringar i innehavet.

Om en andel i en värdepappersfond är förvaltarregistrerad enligt 31 a § lagen (1990:1114) om

¹⁵ Lydelse enligt prop. 2000/01:22.

värdepappersfonder, skall den vid tillämpningen av genomsnittsmetoden enligt första stycket inte anses vara av samma slag och sort som andra andelar i samma fond som är registrerade i annan förvaltares eller andelsinnehavarens eget namn.

I 49 kap. 29 § finns ett undantag från denna bestämmelse vid andelsbyten.

I 49 kap. 29 § finns vad gäller andelsbyten ytterligare ett undantag från bestämmelsen i första stycket.

51 kap.

6 §

Bestämmelserna i 3–5 §§ skall inte tillämpas, om

1. överlåtaren enligt en överenskommelse med förvärvaren tar upp överskott eller drar av underskott i handelsbolaget som avser tiden före avyttringen eller tiden före tillträdesdagen samt tar upp kapitalvinster och drar av kapitalförluster vid avyttringar av handelsbolagets näringsfastigheter och näringsbostadsrätter före samma tidpunkt, och

2. ett särskilt bokslut ligger till grund för inkomstberäkningen enligt 1.

Bokslutet enligt första stycket 2 skall upprättas som om handelsbolaget hade ett beskattningsår som avslutats vid den sluttidpunkt för inkomstberäkningen som överlåtaren valt enligt första stycket 1. Bokslutet och sådana uppgifter till ledning för taxering som avses i 2

Bokslutet enligt första stycket 2 skall upprättas som om handelsbolaget hade ett beskattningsår som avslutats vid den sluttidpunkt för inkomstberäkningen som överlåtaren valt enligt första stycket 1. Bokslutet och sådana uppgifter till ledning för taxering som avses i 3

kap. 19 § lagen (1990:325)
om *självdeklaration* och
kontrolluppgifter skall ha
godkänts skriftligen av
förvärvaren.

kap. 5 § lagen (2001:000) om
självdeklarationer och
kontrolluppgifter skall ha
godkänts skriftligen av
förvärvaren.

Med förvärvare avses vid inlösen de kvarvarande delägarna i handelsbolaget.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001 och tillämpas första från och med 2002 års taxering.

2 Bakgrund

Efter bemyndigande av regeringen tillkallade chefen för Finansdepartementet en särskild utredare den 3 april 1995 med uppdrag att bland annat göra en systematisk översyn av reglerna om uppgiftsskyldighet och utarbeta så enkla och enhetliga regler som möjligt (dir. 1995:12). Utredningen som antog namnet Skattekontrollutredningen lämnade sitt slutbetänkande Självdeklaration och kontrolluppgifter – förenklade förfaranden (SOU 1998:12) i februari 1998. Utredningen har i betänkandet lämnat ett förslag till en ny lag om självdeklarationer och kontrolluppgifter. Betänkandet har remissbehandlats och remissvaren finns tillgängliga i Finansdepartementet (dnr Fi98/791). Promemorians förslag bygger huvudsakligen på Skattekontrollutredningens förslag. I promemorian behandlas dessutom följande skrivelser.

- Skrivelse från Riksskatteverket som kom in till Finansdepartementet den 30 september 1998 om utökad kontrolluppgiftsskyldighet i fråga om utländska värdepappersfonder och vid avyttring genom inlösen (dnr Fi Fi98/2701).
- Skrivelse från FONDEX Fondhandel AB som kom in till Finansdepartementet den 12 oktober 1999 om kontrolluppgiftsskyldighet beträffande förvaltarregistrerade fondandelar (dnr Fi 1999/3937).
- Skrivelse från Fondbolagens förening som kom in till Finansdepartementet den 12 oktober 1999 om kontrolluppgiftsskyldigheten för förvaltarregistrerade fondandelar (dnr Fi1999/3938).
- Rapport från Riksskatteverket som kom in till Finansdepartementet den 29 februari 2000 om medgivandesystemet och kapitalkontroll (dnr Fi2000/765).
- Skrivelser från OM Gruppen AB som kom in till Finansdepartementet den 2 juni och den 11 september 2000 om kontrolluppgiftsskyldighet vid avyttring av VPC-

registrerade fondandelar (dnr Fi2000/2150 och Fi2000/3239).

- Skrivelse från Svenska Bankföreningen som kom in till Finansdepartementet den 22 juni 2000 med en begäran om höjning av beloppsgränsen för rapportering till skattemyndigheten av betalningar till och från utlandet (dnr Fi2000/2365).
- Skrivelse från Skattebetalarnas förening som kom in till Finansdepartementet den 22 juni 2000 med en begäran om att beloppsgränsen för näringsidkares kontrolluppgiftsskyldighet för utbetalningar av ersättningar vid tillfälligt arbete skall höjas (den Fi2000/2366).
- Skrivelse från Svenska Bankföreningen och Svenska Fondhandlareföreningen som kom in till Finansdepartementet den 12 september 2000 om kontrolluppgiftsskyldigheten för optioner och terminer (dnr Fi2000/3252).
- Skrivelse från Fondbolagens förening, Svenska Bankförening och Svenska Fondhandlareföreningen som kom in till Finansdepartementet den 20 oktober 2000 om kontrolluppgiftsskyldigheten för förvaltarregistrerade fondandelar och vissa derivat (dnr Fi2000/3824).

Stora omarbetningar av den av Skattekontrollutredningen föreslagna lagtexten till ny lag om självdeklaration och kontrolluppgifter har gjorts för att anpassa den till inkomstskattelagen (1999:1229). Dessutom har ytterligare en språklig och redaktionell genomarbetning gjorts av lagtexten. Förslaget till ny lag föranleder följdändringar i ett stort antal andra lagar. Sådana följdändringar finns inte redovisade i promemorian utom i några fall då förslagen även medför ändringar i sak.

3 Självdeklaration och förtryckning av kontrolluppgifter för fysiska personer och dödsbon

3.1 Förfarandet i dag

Förenklad självdeklaration får lämnas av fysiska personer och dödsbon, om det inte är särskilt föreskrivet att de skall lämna särskild självdeklaration. Särskild självdeklaration skall lämnas av fysiska personer och dödsbon i följande fall.

- När den skattskyldige skall lämna uppgift om inkomst i inkomstslaget näringsverksamhet.
- När den skattskyldige är företagsledare eller delägare i fåmansföretag.
- När den skattskyldige skall redovisa mervärdesskatt i självdeklarationen.
- När den skattskyldige inte har varit bosatt i landet under hela beskattningsåret, dvs. när den skattskyldige är begränsat skattskyldig.
- När den skattskyldige inte har mottagit en förtryckt blankett för förenklad självdeklaration.

Särskild självdeklaration skall även lämnas av annan juridisk person än dödsbo.

Förtryckning sker i dag av ett stort antal uppgifter på blanketten för den förenklade självdeklarationen. Årligen lämnar runt 5,5 miljoner skattskyldiga fysiska personer och dödsbon den förenklade självdeklarationen till skatteförvaltningen.

På den blankett för den särskilda självdeklarationen som sänds ut finns däremot inte något belopp förtryckt. På den blanketten förtrycks endast personuppgifter, underlag för fastighetskatt och vissa administrativa koder. Antalet skattskyldiga som lämnar den särskilda självdeklarationen är cirka 1 660 000. Dessa kan

indelas i tre kategorier, varav fysiska personer utgör huvuddelen, eller 1 287 000. Den särskilda självdeklarationen lämnas också av 288 000 aktiebolag, sparbanker, utländska juridiska personer, ekonomiska föreningar och hypoteksföreningar och av 84 000 ideella föreningar, stiftelser m.fl.

Av de fysiska personer som lämnar särskild självdeklaration redovisar ungefär hälften överskott eller underskott i inkomstslaget näringsverksamhet i egen firma eller genom handelsbolag. Övriga fysiska personer lämnar en särskild självdeklaration bl.a. av den anledningen att de är företagsledare eller delägare i fåmansföretag eller att de är begränsat skattskyldiga.

Med det system som finns i dag sker det första blanketturvalet redan i slutet av januari. Då avgörs vem som skall få blanketten för den särskilda självdeklarationen. Därvid utgår man från de uppgifter som finns i skatteregistret om bedriven näringsverksamhet, delägarskap i fåmansföretag, utlandsbosättning, m.m.

Alla som finns med i skatteregistret och som är skatteregistrerade för inkomståret, dvs. i princip hela Sveriges befolkning, och som inte får en särskild självdeklaration vid det första blanketturvalet, är presumtiva deklaranter med den förenklade självdeklarationen. Det slutliga urvalet av vem som skall erhålla blanketten för den förenklade självdeklarationen sker i mars när alla kontrolluppgifter har lagts in i registret.

Kommer det in nya uppgifter efter förtryckningen av blanketterna för den förenklade självdeklarationen, vilka gör att någon som tidigare bedömdes inte vara deklarationskyldig kommer över deklarationsskyldighetsgränsen, kommer den personen att föreläggas att lämna en deklARATION om han inte självant senast den 2 maj har lämnat in en sådan. I samband med föreläggandet kan han få en förtryckt laserutskriften blankett från skattemyndigheten. Dessa blanketter finns nämligen inte att få utan förtryckta uppgifter.

3.2 Behovet av en förändrad uppdelning mellan förenklade och särskilda självdeklarationer

Den nuvarande uppdelning mellan förenklade och särskilda självdeklarationer har fört med sig problem för sådana fall där personer inom samma hushåll skall deklarerera på blanketter av olika slag, t.ex. om ena maken bedriver näringsverksamhet och således skall lämna särskild självdeklaration, medan den andra maken enbart har inkomst i inkomstslagen tjänst och kapital och får lämna förenklad självdeklaration. När den näringsdrivande maken skall lämna sin särskilda självdeklaration har normalt maken med enbart tjänste- och kapitalinkomst ännu inte fått sin förtryckta blankett för förenklad självdeklaration. Ofta behöver deklARATIONERNA upprättas samtidigt, bl.a. för att få en riktig fördelning av ränteavdragen. Skatteberäkningen underlättas också om deklARATIONSUPPGIFTERNA för båda makarna finns samlade. I många fall har därför den senare maken bytt till en särskild självdeklARATIONSBANKETT, i andra fall har anstånd begärts av den make som skall lämna särskild självdeklaration senast den 31 mars.

Problem kan i dag uppstå vid förtryckningen så att fel blankett distribueras till den skattskyldige. En person som rätteligen skall erhålla en särskild självdeklARATIONSBANKETT med senaste inlämningsdag den 31 mars kan på grund av ofullständiga uppgifter i skatteregistret ha fått en förenklad självdeklARATIONSBANKETT. Eftersom dessa distribueras så att de skall vara den skattskyldige till handa senast den 15 april är han kanske själv inte medveten om felet före detta senare datum. Riksskatteverket har i dessa fall godtagit att den särskilda självdeklARATIONEN lämnas senast den 2 maj utan att förseningsavgift påförs. Något formellt stöd för denna tolkning finns dock inte. Med hänsyn till dessa problem kan det i dag vara svårt att informera om när en deklARATION skall vara inlämnad.

3.3 Skattskyldiga för vilka en utökad förtryckning är av intresse

De skattskyldiga för vilka en utökning av förtryckning av uppgifter i självdeklarationsblanketten är av intresse är de fysiska personer och svenska dödsbon som i dag redovisar inkomst i särskild självdeklaration. För dessa finns det kontrolluppgifter om inkomst i inkomstlagen tjänst och kapital, bland annat när det gäller lön, ränteinkomster, ränteutgifter, kapitalvinster och kapitalförluster vid avyttring av andelar i värdepappersfonder samt om tomträttsavgälder. Vidare finns det kontrolluppgifter för pensionssparande, förmögenhet och underlag för avkastningsskatt.

3.4 Självdeklaration och förtryckning av uppgifter

Förslag: Förtryckning skall ske av kontrolluppgifter för alla fysiska personer och svenska dödsbon.

Fysiska personer och svenska dödsbon skall lämna allmän självdeklaration.

Värdepappersfonder och andra juridiska personer än svenska dödsbon skall lämna särskild självdeklaration.

Utredningens förslag överensstämmer med promemorians förslag.

Remissinstanserna: I den mån remissinstanserna har kommenterat förslagen har de varit positiva.

Skälen för förslaget:

Förtryckning av uppgifter

I dag registreras först alla kontrolluppgifter i skatterregistret, den skattskyldige skriver i självdeklarationen av samma uppgifter från den kontrolluppgift han har fått, skatteförvaltningen registrerar den skattskyldiges uppgifter och jämför dem mot de som finns i det maskinella systemet. Eventuella differenser

föranleder en kontrollsignal och utredning. En förtryckning skulle minska antalet registreringar och hanteringsåtgärder.

En förtryckning skulle även innebära fördelar från service-synpunkt för alla deklarationsskyldiga. Det enda deklaranten behöver göra är att summera de kontrolluppgifter han själv har fått och kontrollera dessa mot de förtryckta uppgifterna. Det skulle därefter åligga honom att rätta de felaktigheter som eventuellt finns och att lägga till de uppgifter som saknas.

Riksskatteverket beräknar att de förtryckta blanketterna för näringsidkare m.fl. kan börja sändas ut tidigast sista veckan i mars. Den senarelagda utsändningstidpunkten beror på att dessa blanketter skall förtryckas med kontrolluppgifter enligt samma procedur som nu gäller för de förenklade deklarationsblanketterna. Den tid som deklaranten och deklarationsmedhjälparen har på sig att upprätta huvudblanketten med de förtryckta uppgifterna förkortas. Den som skall lämna en bilaga för att redovisa resultatet av en näringsverksamhet kan dock fylla i bilagan även om han inte har fått den förtryckta huvudblanketten.

Med hänsyn till den förenkling det innebär för såväl den skattskyldige som för skattemyndigheten bör kontrolluppgifterna förtryckas för alla fysiska personer och svenska dödsbo. Problemet med den förkortade deklarationstiden som en sådan ordning innebär behandlas i avsnitt 4.2.

Allmän självdeklaration

Anledningen till att kontrolluppgifterna idag inte kan förtryckas för alla fysiska personer är att den deklarationsskyldige i vissa fall måste lämna en särskild självdeklaration. Den förenklade självdeklarationsblanketten kan i dag inte användas av den som skall redovisa resultatet av en näringsverksamhet, mervärdesskatt, som är företagsledare eller delägare i fåmansföretag eller som är begränsat skattskyldig. Många av dem som skall lämna den särskilda självdeklarationen är inte

näringsidkare i egentlig mening. De kan ha sin huvudsakliga inkomst av anställning men därutöver ha en mindre näringsverksamhet.

För att kunna förtrycka kontrolluppgifter för alla fysiska personer och svenska dödsbon måste en gemensam blankett som kan förtryckas arbetas fram. En gemensam blankett innebär en stor fördel då den möjliggör för skatteförvaltningen att använda samma system vid kontroll av inkomstlagen tjänst och kapital avseende alla deklARATIONER som lämnas av fysiska personer och svenska dödsbon. Det är också en fördel att det finns en blankett som är tillgänglig för alla och som inte innehåller några förtryckta uppgifter. Den som i dag skall använda den förenklade självdeklarationsblanketten och inte har fått den hemsänd eller som skriver fel i den utsända blanketten måste vända sig till skatteförvaltningen och be att få en laserutskrivnen blankett. Blanketten finns nämligen inte tillgänglig utan förtryckta uppgifter.

Den blankett som är avsedd för alla fysiska personer och svenska dödsbon bör kallas allmän självdeklaration.

Särskild självdeklaration

Den särskilda självdeklarationen bör liksom tidigare användas av andra juridiska personer än svenska dödsbon. Även för värdepappersfonder bör den särskilda självdeklarationen användas.

Uppgifter som skall förtryckas

De uppgifter som bör förtryckas är de uppgifter som i dag förtrycks på blanketten för den förenklade självdeklarationen, dvs. inkomst i inkomstlagen tjänst och kapital, allmänna avdrag och underlag för fastighetskatt. Idag framgår det av lagen vilka uppgifter som skall förtryckas på deklARATIONEN. De förtryckta uppgifterna är sådana som är kända genom kontrolluppgifter.

Vilka av uppgifterna som skall förtryckas bör kunna avgöras av regeringen eller av Riksskatteverket efter regeringens bemyndigande.

I självdeklarationen bör det förtryckas identifikationsuppgifter, intäkter och kostnader för respektive inkomstslag, tillgångar och skulder enligt lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt, m.m. Förtryckning i självdeklarationen kommer liksom hittills att ske med den totala summan i respektive ruta. I rutan för lön förtrycks t.ex. den totala summan av lön från alla kontrolluppgifter för respektive fysiska person och svenska dödsbo. Liksom det är idag bör alla de uppgifter som skattemyndigheten får i kontrolluppgifter finnas med i en specifikation som bifogas självdeklarationen.

Näringsidkare

En fysisk person som är näringsidkare skall även redovisa näringsverksamheten. För att inte belasta blanketten för den allmänna självdeklarationen med sådan redovisning som endast berör ett mindre antal deklarationskyldiga bör detta lämpligen ske på bilaga till självdeklarationen. På blanketten för den allmänna självdeklarationen redovisas endast överskottet eller underskottet av näringsverksamheten.

Näringsidkare som skall redovisa överskott eller underskott i inkomstslaget näringsverksamhet i enskild firma med årsbokslut eller från ett svenskt handelsbolag föreslås lämna den redovisningen som i dag dvs. på särskilda bilagor att bifogas huvudblanketten eller via datamedia.

Bilagan bör sändas med när deklarationsblanketten sänds ut men också finnas tillgänglig innan dess hos banker m.fl. De olika bilagorna bör kunna fyllas i utan att den skattskyldige har fått den förtryckta blanketten.

Delägare i fåmansföretag

Delägare i fåmansföretag bör liksom hittills lämna vissa särskilda uppgifter i självdeklarationen som behövs för att tillämpa de så kallade 3:12-reglerna eller lättnadsreglerna. Detta kan lämpligen också göras i en bilaga till den allmänna självdeklarationen.

Ränta och förmögenhet m.m.

Det går inte av kontrolluppgiften att avgöra till vilket inkomstslag den inkomst, pensionssparande samt tillgång eller skuld som redovisas skall hänföras. Redovisningen i kontrolluppgiften sker endast per person, inte uppdelad i olika inkomstslag. Det går inte heller att ålägga uppgiftslämnaren att göra en sådan bedömning. Förtryckning kan därför också endast ske med ett totalbelopp. Den deklarationsskyldige får därefter själv fördela om dessa mellan inkomstlagen näringsverksamhet, tjänst och kapital.

Förtryckning bör kunna ske under antagande att all inkomst hör till inkomstslaget tjänst, att alla räntor samt tillgångar och skulder hör till inkomstslaget kapital samt att pensionssparande hör till allmänt avdrag. Om de förtryckta uppgifterna rätteligen skall redovisas under annat inkomstslag får den deklarationsskyldige själv fördela beloppen till rätt inkomstslag. Det är inte helt tillfredsställande men ett nödvändigt förfarande om en förtryckning skall kunna ske på ett smidigt sätt.

4 Deklarationstidpunkt

4.1 Deklarationstidpunkterna idag

Förenklad självdeklaration skall lämnas senast den 2 maj under taxeringsåret medan särskild självdeklaration skall lämnas senast den 31 mars under taxeringsåret. Undantag gäller dock för de fall

då särskild självdeklaration skall lämnas endast på grund av att den deklareringskyldige inte har varit bosatt i Sverige under hela beskattningsåret eller inte har fått en förtryckt blankett för förenklad självdeklaration senast den 15 april taxeringsåret. I dessa fall skall särskild självdeklaration lämnas senast den 2 maj under taxeringsåret.

Den 31 mars som senaste deklareringsdag för den särskilda självdeklarationen infördes att gälla fr.o.m. 1995 års taxering enligt förslag i prop. 1993/94:152. Regeländringen skedde i samband med att den gamla deklareringsdagen den 15 februari ändrades till den 2 maj för flertalet deklareranter. För att göra reglerna enklare och mer enhetliga blev den 31 mars gemensam deklareringsdag för alla som har inkomster i inkomstslaget näringsverksamhet eller av annan anledning skall lämna särskild självdeklaration.

Blanketten för den särskilda självdeklarationen sänds i dag ut under de två första veckorna i februari. Deklarationen skall var inlämnad senast den 31 mars, men i realiteten har upp till 50 procent av dem som skall lämna den särskilda självdeklarationen medgettts anstånd med att lämna in den. Anstånd kan ges dels individuellt, dels som byråanstånd längst t.o.m. den 15 juni.

Under år 2000 lämnades 5 621 426 förenklade självdeklarationer. Samma år lämnades särskilda självdeklarationer av 1 287 315 fysiska personer och av 288 279 juridiska personer. Därutöver lämnas cirka 129 149 näringsuppgifter av handelsbolag.

Handelsbolag och rederi för registreringspliktigt fartyg skall varje år lämna vissa uppgifter till ledning för delägares taxering. Vidare skall vissa stiftelser och föreningar lämna särskild uppgift om inkomst och förmögenhet som inte skall beskattas. Uppgifterna skall lämnas till skattemyndigheten senast den 31 mars taxeringsåret.

4.2 Ny deklarationstidpunkt

Förslag: Alla deklarationsskyldiga, såväl fysiska som juridiska personer, skall lämna självdeklaration senast den 2 maj under taxeringsåret. Motsvarande skall gälla särskilda uppgifter som skall lämnas av svenska handelsbolag, stiftelser och föreningar.

Utredningens förslag överensstämmer med promemorians förslag.

Remissinstanserna: *Svenska Revisorsamfundet* anser att deklarationstidpunkten bör behållas för företagare. *Riksskatteverket* påtalar att ett senareläggande av deklarationstidpunkten för dem som redovisar mervärdesskatt i inkomstdeklarationen inte står i överensstämmelse med Sveriges undantag i avtalet med Europeiska Unionen. Riksskatteverket föreslår också att byråanstånd inte skall få omfatta skattskyldiga med brutet räkenskapsår. *Riksrevisionsverket* påpekar att för skattemyndigheterna blir berednings- och granskningstiden kortare avseende dem som idag lämnar särskild självdeklaration.

Skälen för förslaget: Om alla fysiska personer och svenska dödsbon skall erhålla en förtryckt blankett för allmän självdeklaration, innebär det att blanketter kan distribueras först i slutet av mars. De enda som inte får en blankett med förtryckta uppgifter är då andra juridiska personer än svenska dödsbon. Detta innebär att det blir nödvändigt att flytta fram tidpunkten för de som tidigare lämnat särskild självdeklaration men som nu skall lämna allmän självdeklaration. Det mest naturliga är att införa en deklarationstidpunkt som är gemensam åtminstone för alla fysiska personer och svenska dödsbon.

Införandet av en gemensam deklarationstidpunkt för alla skattskyldiga medför att reglerna förenklas och att risken för missförstånd minskar. Att deklarationerna kan lämnas samtidigt för fåmansföretag samt delägare och företagsledare i sådana företag innebär en fördel såväl för skattemyndigheten, som då på ett effektivare sätt kan samordna granskningen, som för de skattskyldiga. En annan fördel är att antalet s.k. byråanstånd skulle kunna komma att minska. Möjligheten att få byråanstånd

gäller i dag för vissa som skall lämna en särskild självdeklaration och som anlitar hjälp med upprättandet av denna. Vid byråanstånd medges t.ex. en revisionsbyrå anstånd med att lämna deklARATIONER enligt en leveransplan, vanligen med den 15 juni som slutdag. Anstånd meddelas för deklARATIONSSKYLDIG men anståndet lämnas inte för varje individ, utan så att byrån skall lämna ett visst antal av deklARATIONERNA vissa datum. Först om deklARATIONEN lämnas efter den 15 juni kan således en deklARATIONSSKYLDIG som omfattas av ett byråanstånd påföras förseningsavgift.

Av antalet skattskyldiga som har lämnat en särskild självdeklaration, inklusive näringsuppgifter från handelsbolag, utgör antalet anstånd nästan 50 procent. En del av dessa anstånd skulle troligen inte bli aktuella om deklARATIONSTIDPUNKTEN för alla skjuts fram till den 2 maj.

Det är som tidigare konstaterats nödvändigt att flytta fram tidpunkten för de fysiska personer som tidigare lämnat särskild självdeklaration. Det skulle som ovan anförts förenkla administrationen om en gemensam tidpunkt för alla deklARATIONER kan införas. Den tid som idag står till förfogande att granska de särskilda deklARATIONERNA kommer dessutom att delvis tas i anspråk för administrationen av den allmänna deklARATIONEN. En gemensam tidpunkt för avlämnande av självdeklaration bör därför införas för alla deklARATIONSSKYLDIGA.

En senareläggning av deklARATIONSTIDPUNKTEN för dem som redovisar mervärdesskatt i inkomstdeklARATIONEN kommer visserligen att stå i strid med EG:s sjätte mervärdesskattedirektiv och det undantag som Sverige redan har. Framflyttningen av deklARATIONSTIDPUNKTEN är ett led i att förenkla processen och det torde det därför vara möjligt att kunna ändra undantaget.

Begränsat skattskyldiga

En begränsat skattskyldig person som skall lämna självdeklaration skall i dag alltid använda en blankett för särskild självdeklaration. Skall han redovisa mervärdesskatt eller

resultatet i en näringsverksamhet eller är han företagsledare m.m. i ett fåmansföretag o.d. skall han lämna deklarationen senast den 31 mars taxeringsåret. Annars skall han lämna deklarationen senast den 2 maj taxeringsåret.

Den förtryckta blanketten kommer för en begränsat skattskyldig att sändas ut cirka en och en halv månad senare än som sker i dag, vilket kan förorsaka problem om adressen är felaktig. Genom förtryckningen av uppgifterna i blanketten kan dock de nackdelar som kan uppkomma genom det senarelagda utskicket neutraliseras för dem som endast skall redovisa innehav av fastighet i Sverige. Övriga begränsat skattskyldiga kan förorsakas problem om deklarationerna inte hinner komma tillbaka till skattemyndigheten i tid. Dessa skulle rimligen kunna ges möjlighet att lämna självdeklarationen något senare. Mer än ytterligare en månad är knappast behövligt, dvs. senast den 31 maj. Efter några år bör en utvärdering ske av hur deklarationerna kommer in tidsmässigt.

Särskilt beträffande handelsbolag m.fl.

De särskilda uppgifterna som skall lämnas av svenska handelsbolag, vissa stiftelser och föreningar skall liksom tidigare lämnas på samma sätt som gäller för självdeklarationen. Det innebär att även de skall lämnas senast den 2 maj under taxeringsåret.

Skyldigheten för rederier för registreringspliktiga fartyg att lämna särskilda uppgifter föreslås att tas bort. Det finns inte längre några särskilda bestämmelser för dem i beskattningsavseende. Det saknas därför skäl att låta dem lämna särskilda uppgifter.

5 Deklarationsskyldighet

Bedömning: Deklarationsskyldigheten bör även fortsättningsvis omfatta fysiska personer och svenska dödsbon som endast skall redovisa sådana inkomster i inkomstlagen tjänst eller kapital eller underlag för fastighetsskatt som har förtryckts på blanketten för allmän självdeklaration.

Utredningens förslag: Skattskyldig fysisk person och svenskt dödsbo som endast har uppburit sådan inkomst av tjänst eller kapital som har förtryckts på blankett för allmän självdeklaration är inte skyldig att deklarerat om de förtryckta uppgifterna är riktiga och om den skattskyldige inte är deklarationsskyldig av annan anledning. Samma förhållande gäller för de uppgifter som har förtryckts till ledning för beräkning av fastighetsskatten.

Remissinstanserna: *Riksskatteverket*, *Statskontoret* och *Sveriges Redovisningskonsulters Förbund* tillstyrker förslaget. *Landstingsförbundet* är tveksamt till att passivt godkända uppgifter läggs till grund för taxeringen men tillstyrker på grund av den förenkling förslaget innebär. *Justitiekanslern* anser att förslaget närmare bör övervägas eftersom det straffrättsliga ansvaret för skattebrott ändras från att vara ett aktivt brott till att bli ett passivt brott. *Riksåklagaren* anför att den nya ordningen ur åklagarsynpunkt kan innebära vissa lagföringsvårigheter och att det finns en risk för att oönskade kriminaliseringar tillkommer. Sådana konsekvenser måste uppmärksammas och följas upp efter det att den nya lagstiftningen börjat tillämpas. *Kammarrätten i Stockholm* anför att en nackdel är att den passiva lösningen kan ge upphov till problem i fråga om påförande av förseningsavgifter och skattetillägg. *Kammarrätten* påpekar också att antalet omprövningsärenden kan antas öka vilket kommer att reducera besparingen. *Länsrätten i Värmlands län* anför att det är tveksamt om en ordning skall accepteras där passivitet likställs med aktivt handlande i fråga om ansvaret för deklaraionsuppgifterna. *Domstolen* påpekar att antalet mål om befrielse kan förväntas.

Riksrevisionsverket påpekar att det krävs en anpassning av kompetens om frigjorda resurser skall användas för granskningen och behovet av en uppföljning av utvecklingen av skattebrotten. *Svenska kommunförbundet* anför att det är svårt att bedöma om den föreslagna nyordningen kan tänkas påverka omfattningen av de tilläggsuppgifter som lämnas för inkomster som deklaranter inte fått kontrolluppgift på och att förbundet förutsätter att RSV följer upp eventuella förändringar i detta avseende och anpassar kontrollen så att den kommunala skattebasen inte påverkas negativt. *JO* är negativ till förslaget och åberopar rättssäkerhetsintressen. Han anför bland annat att passivitet får samma rättsföljder som en aktiv handling. *Ekobrottsmyndigheten* avstyrker förslaget och anför bl.a. att reformen försvårar brottsbekämpningen. *Hovrätten över Skåne och Blekinge* avstyrker förslaget. Hovrätten anser det tveksamt om det i realiteten kommer att gå att fälla till ansvar eller påföra skattetillägg vid underlåtenhet att inge självdeklaration. *Företagarnas Riksorganisation* anser att samtliga skattskyldiga skall skriva under sin deklaration för att genom aktiv handling visa att han noga kontrollerat de uppgifter som ligger till grund för deklarationen. De anför att det närmast är en demokratifråga. *Svenska Revisorsamfundet* anser att undertecknandet är en symbolhandling som gör den skattskyldige medveten om sitt ansvar för att underlaget stämmer samt att det medför att ansvaret blir mer omfattande. *Fastighetsägareförbundet* avstyrker förslaget och anför att fältet torde lämnas öppet för att fritt utelämnas inkomster samt att undertecknandet utgör en aktiv handling som innebär att den skattskyldige kontrollerar och tar ansvar för att de uppgifter som lämnas i deklarationen är korrekta och kompletta.

Skälen för bedömningen: Taxeringsförfarandet har under senare år i grunden förändrats såtillvida att taxeringen för dem som lämnar en förenklad självdeklaration numera endast till en mycket liten del grundas på den skattskyldiges egna uppgifter. I stället bygger den i huvudsak på uppgifter från tredje man.

Skattemyndigheten har i dag ett stort antal uppgifter om de skattskyldigas förhållanden lagrade i egna register och får därtill information om deras inkomst- och förmögenhetsförhållanden genom kontrolluppgifter från arbetsgivare, banker m.fl. Det är väl känt att kontrolluppgifterna är tillförlitliga. De uppgifter som skattemyndigheten kan förtrycka på deklarationsblanketten är för den övervägande delen av de fysiska personer och svenska dödsbon som är skattskyldiga de enda uppgifter som behövs för att åsätta en riktig taxering samt besluta om pensionsgrundande inkomst och debitering av skatter och avgifter.

Antalet skattskyldiga som lämnar förenklad självdeklaration uppgår för närvarande till cirka 5,6 miljoner. Taxeringsåret 1996 inkom cirka 40 procent av dessa med någon tilläggsuppgift.

Skattemyndigheten får även ett antal uppgifter som i sig inte är tillräckliga för att bestämma storleken av en skattepliktig inkomst. Exempelvis är ett meddelande om att en fastighet är såld för ett visst pris inte tillräckligt för att få fram den skattepliktiga kapitalvinsten. Det ger emellertid en upplysning om att ytterligare uppgifter behövs från den skattskyldige. Skattemyndigheten får ett antal liknande indikationer på att den skattskyldige skall lämna kompletterande uppgifter.

En stor del av de fysiska personer som är skyldiga att lämna självdeklaration behöver inte göra några ändringar eller tillägg till den förtryckta självdeklaration som de har fått sig tillsänd. Antalet växer i takt med att kontrolluppgiftsskyldigheten och möjligheten att förtrycka uppgifter ökar. Taxeringarna för dessa personer åsätts med ledning av de uppgifter som lämnats av någon annan än den skattskyldige själv. Endast en tredjedel av de som har haft att lämna förenklad självdeklaration har under senare år inkommit med tilläggsuppgifter. Det finns därför skäl att ta upp frågan om det även fortsättningsvis skall krävas att deklarationen undertecknas och lämnas till skattemyndigheten om några ändringar eller tillägg inte har gjorts.

Flera remissinstanser har tagit upp frågan om vilka konsekvenser ett passivt godkännande av deklaration skulle kunna få. En av invändningarna som har gjorts mot att ta bort

skyldigheten att lämna självdeklaration är att det blir svårare att fälla den skattskyldige för skattebrott. Utredningen gör i och för sig gällande att skattebrottet numera har en utformning som gör att det passiva skattebrottet kan jämföras med det aktiva skattebrottet. Det torde dock vara så att det är lättare att utröna den skattskyldiges uppsåt vid ett aktivt handlande än vid ett passivt. Flertalet av de invändningar som den skattskyldige kan göra om varför deklaration inte har lämnats trots att ändringar eller tillägg varit nödvändiga kan inte göras om det finns en skyldighet att alltid lämna självdeklaration. Många skattskyldiga vill också känna att det är de själva som har kontroll över vilka uppgifter som skattemyndigheten grundar sina beslut på och att även om skattemyndigheten tillhandahåller en sammanställning så är det de själva som har sista ordet. Det kan också framstå som stötande att staten har kontroll över vilka inkomster den enskilde har men att det är den enskilde som straffas om han eller hon inte korrigerar brister i kontrollmaterialet.

En annan invändning som har gjorts är att det blir svårare att påföra den skattskyldige skattetillägg på grund av utebliven självdeklaration. Mot detta kan anföras att det kommer fortfarande att finnas en skyldighet att lämna självdeklaration om de förtryckta uppgifterna behöver kompletteras. Underlåtenheten att i de fallen lämna självdeklaration kan jämföras med underlåtenheten att lämna självdeklaration idag. I båda fallen finns det en skyldighet som inte fullgörs. Skillnaden är att idag skönstaxeras den skattskyldige för samtliga inkomster, såväl förtryckta som andra kända inkomster, med den andra ordningen torde skönstaxeringen inte komma att avse andra inkomster än de som inte varit förtryckta. För de enskilda skulle det dock, i likhet med vad som anförts om konsekvenserna för skattebrott, innebära att de skulle kunna påföras sanktioner på grund av brister i kontrollmaterial som de själva inte har lämnat utan endast passivt accepterat.

En annan typ av invändningar som gjorts mot att ta bort den obligatoriska deklarationsskyldigheten är att den skattskyldige känner ett större ansvar om han måste underteckna och lämna

självdeklaration. Det är naturligtvis av allra största värde att den skattskyldige känner ett ansvar för att underlaget för taxeringen stämmer. Detta har som anförts ovan också betydelse för de enskildas förståelse och acceptans för ådömande av skattebrott och påförande av skattetillägg.

Inom Riksskatteverket pågår ett arbete som skall leda till att avlämnandet av deklARATIONERNA skall kunna göras elektroniskt. En allt större del av befolkningen och de skattskyldiga kommer i framtiden att ha tillgång till datorer och Internet. En möjlighet att lämna deklARATIONEN den vägen skulle minska pappershanteringen och underlätta administrationen för såväl de enskilda som för skattemyndigheten.

Regeringen strävar inom alla områden att efter att förenkla reglerna för de enskilda och efter att effektivisera den offentliga förvaltningen. En sådan strävan får emellertid inte leda till att de enskildas förståelse och acceptans av regelsystemet försämras. Det är när det gäller taxeringsprocessen av största vikt att de enskilda känner sin delaktighet. Detta kan uppnås bland annat genom att den enskilde, efter att ha kontrollerat de förtryckta uppgifterna, undertecknar och skickar tillbaka sin självdeklaration. Med hänsyn härtill och till att den effektivisering som förslaget skulle kunna medföra, inom överskådlig framtid, delvis kan komma att uppnås genom införandet av den nya tekniken bör den nuvarande deklARATIONSSKYLDIGHETEN bibehållas.

6 Undertecknande av självdeklarationen

Förslag: Självdeklarationen skall vara egenhändigt undertecknad.

Detsamma skall gälla skattedeklarationen.

Utredningens förslag: Självdeklarationen skall inte undertecknas på heder och samvete. Utredningen föreslog också

att kravet på att självdeklarationen skall undertecknas inte skall framgå av lag utan föreskrivas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande av Riksskatteverket.

Remissinstanserna: JO anser att frågan bör behandlas gemensamt för samtliga områden där undertecknande på heder och samvete är föreskrivet. *Justitiekanslern* framhåller att en självdeklaration som avgivits på heder och samvete brukar anses ha ett betydande bevisvärde i sig och anför att detta bör beaktas i det fortsatta lagstiftningsarbetet med anledning av utredningens förslag. *Hovrätten över Skåne och Blekinge* anser att självdeklarationen skall vara undertecknad på heder och samvete.

Skälen för förslagen: Den som i skriftlig handling som skall avges på heder och samvete lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen gör sig skyldig till osann försäkran vilket kan föranleda böter eller fängelse. Självdeklarationen skall avges på heder och samvete men om oriktig uppgift lämnas i deklarationen fälls den skattskyldige inte till ansvar för osann försäkran. Den som i sin självdeklaration lämnar oriktig uppgift för att han själv eller någon annan skall påföras lägre eller tillgodoräknas högre skatt gör sig i stället skyldig till skattebrott som kan föranleda fängelse. För att fällas till ansvar för skattebrott krävs inte att deklarationen är avgiven på heder och samvete. Kravet på att deklarationen skall avges på heder och samvete kan som Skattekontrollutredningen har föreslagit, tas bort utan att straffansvaret ändras. Det kan i det här sammanhanget påpekas att när det gäller skattedeklarationerna togs kravet bort i samband med skattebetalningslagens (1997:483) införande.

Skattekontrollutredningen har föreslagit att regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Riksskatteverket skall föreskriva att deklarationen skall vara undertecknad. Utredningen har dock när det gäller elektroniska deklarationer föreslagit att innehåll och utställare skall kunna verifieras genom ett visst tekniskt förfarande. Detta innebär att den skall vara försedd med en elektronisk signatur som kan jämföras med att den skall vara underskriven. Underskriften har också stor

betydelse för straffansvaret. Kravet på att deklARATIONEN skall vara underskriven är ett sådant formkrav som därför bör framgå av lag.

I skattebetalningslagen finns inget krav på att skattedeKLARATIONEN skall vara egenhändig undertecknad. Avsikten har dock varit att deklARATIONEN skall vara undertecknad. I lagen är det föreskrivet att elektroniska deklARATIONER, i likhet med vad som utredningen har föreslagit för självdeklARATIONER, skall vara försedda med en elektronisk signatur. För att få en enhetlig reglering oberoende av deklARATIONSTYP och sättet för avlämnandet av deklARATIONEN bör kravet på att skattedeKLARATIONEN skall vara undertecknad också regleras i lag.

7 Deklaration genom ombud

Bedömning: Den som är skyldig att lämna en självdeklARATION bör även fortsättningsvis personligen underteckna deklARATIONEN.

Förslag: Detsamma skall gälla för skattedeKLARATIONER och annan redovisning av skatt eller avgift som skall göras enligt skattebetalningslagen (1997:483).

Utredningens förslag: Den som är skyldig att lämna en självdeklARATION skall kunna lämna deklARATIONEN genom ombud. En deklARATION som undertecknats av ett ombud skall kunna godtas om en fullmakt har bifogats deklARATIONEN. Fullmakten skall lämnas på blankett enligt fastställt formulär. Skattemyndigheten skall få medge undantag från skyldigheten att inge fullmakt. SkattedeKLARATION och annan redovisning av skatt eller avgift som skall lämnas enligt skattebetalningslagen skall också kunna lämnas genom ombud. Samma förslås gälla för de uppgifter som skall lämnas i annan form än genom självdeklARATION.

Remissinstanserna: *Riksrevisionsverket* tillstyrker förslaget men anser att det bör följas upp. *Riksskatteverket* tillstyrker

förslaget men efterlyser en närmare analys av det straffrättsliga frågorna. *Sveriges Redovisningskonsulters Förbund* tillstyrker förslaget. *Revisorsnämnden* har principiellt inget att invända mot att självdeklarationen skall kunna lämnas genom ombud men anför att det är principiellt olämpligt att en vald revisor skall kunna uppträda som ombud för sin revisionsklient i deklarationssammanhang. *JO* ställer sig principiellt positiv till att ombud skall kunna anlitas men kan inte ta ställning till förslaget eftersom utredningen inte närmare diskuterat vilka konsekvenser ett undantag från skyldigheten att lämna fullmakt skulle få för den deklarationsskyldige och dennes ombud eller preciserat i vilka situationer undantag skulle kunna medges. *Ekobrottsmyndigheten*, *Riksåklagaren* och *Hovrätten över Skåne och Blekinge* avstyrker förslaget. *Svenska Revisorssamfundet* avstyrker förslaget vad avser företagarnas möjlighet att anlita ombud och anför att det inte är säkert att en revisor enligt god revisorssed skulle få vara ombud.

Skälen för bedömningen och förslaget: Deklarationsskyldigheten på taxeringsområdet kan i dag inte fullgöras genom ombud. Har en självdeklaration undertecknats av annan än den skattskyldige själv eller legal ställföreträdare för denne anses deklarationsskyldigheten inte fullgjord. Den som inte har fullgjort sin deklarationsskyldighet föreläggs att underteckna självdeklarationen. Kommer deklarationen inte in medför det att den skattskyldige skall skönstaxeras samt påföras skattetillägg och förseningsavgift. Att deklarationsskyldigheten kan fullgöras genom legal ställföreträdare är inte detsamma som att deklarationen kan lämnas på grundval av en fullmakt. Ställföreträdaren lämnar deklarationen på grund av sin ställning, t.ex. som förmyndare eller god man för omyndig eller som företrädare för en juridisk person.

Ett stort antal deklarationsskyldiga anlitar hjälp vid upprättandet av sin deklaration. Det gäller särskilt dem som skall redovisa en näringsverksamhet och när deklaration skall lämnas för en juridisk person som inte är ett dödsbo. För dessa och för skattskyldiga som är företagsledare eller delägare i fåmansföretag

eller är skyldiga att redovisa mervärdesskatt i självdeklarationen kan den som hjälper till att upprätta deklarationen få anstånd enligt en särskild plan att ge in deklarationerna till skattemyndigheten. På detta sätt kan arbetet planeras och deklarationerna avlämnas efter hand. Möjligheten att få anstånd gäller endast den som yrkesmässigt hjälper till vid upprättande av självdeklarationer. Viss uppgiftsskyldighet kan fullgöras elektroniskt av deklarationsbyråer och revisorer medan självdeklarationen måste undertecknas eller signeras av den skattskyldige själv.

Skattekontrollutredningen har föreslagit att bland annat dessa byråer och revisorer även skall kunna ge in självdeklarationen såsom ombud för den skattskyldige, antingen i pappersform eller som elektroniskt dokument. Enligt utredningen är det rationellt och av stort värde för t.ex. dem som skall redovisa en näringsverksamhet att kunna anförtro upprättandet och insändandet av självdeklarationen åt personer eller företag med särskild erfarenhet och kompetens på området. Det är också tidsbesparande om den som skall hjälpa till att upprätta en deklaration också har möjlighet att underteckna den och lämna den till skattemyndigheten. Utredningen anför att även den som skall redovisa inkomster i inkomstlagen tjänst och kapital kan ha behov av att anlita ombud, t.ex. vid sjukdom eller resa.

Flera remissinstanser har avstyrkt eller ställt sig tveksamma till förslaget. Det har bland annat framhållits att den kategori av ombud som utredningen bland annat har pekat ut, revisorerna, kanske inte skulle kunna få vara ombud. Det är inte självklart att god revisorssed skulle tillåta det. Om nämnda kategori inte kan vara ombud torde behovet av att kunna anlita sådant vara begränsat. Behovet för skattskyldig att anlita ombud för fullgörandet av deklarationsskyldigheten vid sjukdom eller resa torde också vara begränsat då det finns en möjlighet att få anstånd om den skattskyldige på grund av särskilda omständigheter är förhindrad att lämna deklarationen inom föreskriven tid.

En annan synpunkt som framförts av remissinstanserna är att möjligheterna att fälla till ansvar för skattebrott skulle försvåras. Enligt Skattekontrollutredning bör, för den händelse att lämnade uppgifter befinns oriktiga, det straffrättsliga ansvaret utkrävas av de inblandade parterna efter det uppsåt och den oaktsamhet som ligger var och en till last. Detta är en princip som gäller generellt. Problemet är inte vem som skall bära det straffrättsliga ansvaret utan hur det skall kunna utredas vem som det skall åvila. Utredningens förslag utesluter exempelvis inte att ombudet i sin tur lämnar fullmakt åt annan att fullgöra uppdraget, så kallade målvakter skulle kunna användas.

Behovet av att kunna anlita ombud är osäkert och konsekvenserna för brottsbekämpningen är heller inte klarlagda. Med hänsyn härtill vore det mindre lämpligt att nu föreslå att en möjlighet till att deklarationsskyldigheten skall kunna fullgöras genom ombud.

8 Deklarationsskyldighet för förmögenhet

Bedömning: Deklarationsskyldighet på grund av förmögenhet bör inträda när nettoförmögenheten överstiger 1 000 000 kronor eller, i fall då sambeskattnings skall ske med make eller sambo, 1 500 000 kronor.

Utrednings förslag: Den som har skattepliktiga förmögenhetstillgångar vilkas värde sammanlagt överstiger 900 000 kronor vid beskattningsårets utgång skall lämna självdeklaration och ange alla tillgångar och skulder i självdeklarationen.

Remissinstanserna är i de fall de har yttrat sig särskilt över förslaget negativa till det.

Skälen för bedömningen: Förmögenhetsskatten beräknas på den beskattningsbara förmögenheten. Beskattningsbar förmögenhet är den del av den skattepliktiga förmögenheten

som överstiger ett visst fribelopp enligt lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt, från och med den 1 januari 2001 1 000 000 kronor eller, i fall då sambeskattnings skall ske, 1 500 000 kronor.

Skattekontrollutredningen har förslagit att alla tillgångar och skulder skall redovisas i deklarationen om de skattepliktiga tillgångarna överstiger fribeloppet. Utredningen har motiverat sitt förslag med att det inte bör överlåtas till den skattskyldige att göra en avräkning mot skulderna utan det skall vara möjligt för skattemyndigheten att kontrollera att de åberopade skulderna existerar.

Det är inte ovanligt att den skattskyldiges tillgångar överstiger 1 000 000 kronor. Det är ibland tillräckligt att han innehar ett mindre privatbostad för att förmögenheten skall uppgå till den summan. I många fall är dock tillgången förenade med skulder. Det skulle göra deklarationsförfarandet onödigt komplicerat att kräva att alla skall redovisa sin förmögenhet även i de fall det är uppenbart att någon beskattningsbar förmögenhet inte uppkommer. Skattemyndigheten har tillgång till kontrolluppgifter och kan förelägga den skattskyldige att lämna kompletterande uppgifter. Deklarationsskyldigheten på grund av förmögenhet bör därför inträda först när nettoförmögenheten överstiger fribeloppet enligt lagen om statlig förmögenhetsskatt.

9 Företagens uppgiftslämnande

9.1 Uppgifter i deklarationen

Enligt nu gällande regler skall flertalet näringsidkare i sin självdeklaration för varje näringsverksamhet från bokföringen lämna uppgifter om varje slag av intäkter, kostnader, intäkt- och kostnadsposter. Vidare skall uppgifter lämnas om tillgångar, skulder, avsättningar, obeskattade reserver och eget kapital. Uppgifter skall också lämnas om bl.a. arten och omfattningen av

verksamheten, hur värdesättning på lager samt fordringar skett, osv. Sammanlagt har under sju punkter angetts vilka uppgifter som skall lämnas. Gemensamt för de föreskrivna uppgifterna är att de avser sådana uppgifter från bokföringen som behövs för taxeringen. Bestämmelsen är tillämplig oavsett om verksamheten bedrivs som enskild näringsverksamhet eller genom en juridisk person.

Vissa kategorier av skattskyldiga är undantagna från uppgiftsskyldigheten. Dessa skall i stället till deklarationen föga sin årsredovisning. Om näringsverksamheten bedrivs genom handelsbolag eller rederi för registreringspliktigt fartyg åligger uppgiftsskyldigheten handelsbolaget respektive rederiet.

De nuvarande reglerna om näringsidkares uppgiftsskyldighet infördes i anslutning till skattereformen (prop. 1990/91:5). Syftet med reformen var dels att underlätta skattemyndighetens urval av företag som bör bli föremål för en djupare granskning, dels att göra det möjligt att använda ADB-teknik för att upptäcka de deklARATIONER som kan tänkas innehålla väsentliga fel.

Vilka uppgifter som skall lämnas styrs i praktiken av utformningen av deklARATIONSBANKETTERNA. Riksskatteverket har genom verkställighetsföreskrifter närmare angett vilka uppgifter som skall lämnas. Enligt verkets föreskrifter skall uppgifterna lämnas enligt ett räkenskapsschema, därav namnet standardiserat räkenskapsutdrag (SRU). Baskontoplanen har lagts till grund för utformningen av räkenskapsschemat. Riksskatteverket har utfärdat verkställighetsföreskrifter avseende SRU-uppgifterna.

Vid införandet av det nya uppgiftslämnandet anförde departementschefen (prop. 1990/91:5 s. 83) att inget hindrar att Riksskatteverket med hänsyn till företagens varierande storlek, branscher o.d. tar fram olika deklARATIONSBANKETTER.

Enligt uppgift har närmare 50 procent av deklARATIONERNA kunnat lämnas på ADB-medium. Vissa brister har emellertid kunnat konstateras. Skattekontrollutredningen nämner bl.a. att många företag och företagare är osäkra på innebörden av de olika uppgifterna i räkenskapsschemat. Det har också

uppmärksammats att vissa poster ofta placeras fel i schemat, då många företag av praktiska skäl i sin redovisning gör avsteg från baskontoplanen. Det stora antalet uppgifter i räkenskapsschemat har också medfört problem för företagen att hänföra uppgifterna från bokföringen till "rätt rad" på schemat. Avsaknaden av årsredovisning och dess notapparat medför också att skattemyndigheten kan gå miste om betydelsefull information. Vissa skattekontor har därför i praktiken regelmässigt begärt in årsredovisningar som komplement till företagens deklarationer. Det förekommer också att företag regelmässigt bifogar årsredovisningen i syfte att lämna information utöver vad som följer av räkenskapsschemat.

9.2 Överväganden

Förslag: Den som har inkomster i inkomstslaget näringsverksamhet skall lämna de uppgifter som behövs för den egna eller delägares taxering. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer skall meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter som skall lämnas.

Vissa större företag skall bifoga sin årsredovisning till självdeklarationen.

Flera bestämmelser om näringsidkares skyldighet att lämna kontrolluppgifter avseende utbetalningar till andra näringsidkare skall slopas.

Utredningens förslag: Nuvarande ordning för uppgiftslämnande som rör den egna verksamheten behålls i sak oförändrad. Riksskatteverket får liksom hittills genom tillämpningsföreskrifter närmare föreskriva vilka uppgifter som skall lämnas i deklarationen eller - i förekommande fall - i s.k. räkenskapsschema. Vissa större företag skall dessutom till deklarationen foga sin årsredovisning. Flertalet bestämmelser om näringsidkares skyldighet att lämna kontrolluppgifter avseende utbetalningar till andra näringsidkare slopas.

Remissinstanserna: RSV och NNR tillstyrker förslaget. SRF tillstyrker att näringsidkares skyldighet att lämna

kontrolluppgifter avseende utbetalningar till andra näringsidkare. SCB anför att förslaget att begränsa uppgifterna i deklarationen till uppgifter som behövs för taxeringen kan leda till problem för dem eftersom även andra uppgifter i materialet används vid statistikframställningen. SCB anför vidare att det inte är något problem för dem att årsredovisningen skall bifogas deklarationen under förutsättning att det inte medför att räkenskapsformat inte registreras alls eller behandlas mer översiktligt.

Skälen för förslaget:

Uppgifter i självdeklarationen

Bestämmelserna om uppgiftslämnande i form av standardiserade räkenskapsutdrag, s.k. SRU infördes 1990. Med lagstiftningen avsågs att få ett mer enhetligt uppgiftslämnande från företagen, att anpassa uppgiftslämnandet till företagets bokföring och att möjliggöra ett mer rationellt urval av kontrollobjekt. Av naturliga skäl kan man inte med hänsyn till den stora mängd transaktioner av skatterättslig betydelse som förekommer hos ett företag ha obligatorisk kontrolluppgiftsskyldighet i fråga om alla transaktioner. Taxeringsarbetet, när det gäller näringsverksamhet måste därför utgå ifrån företagets självdeklaration. De standardiserade räkenskapsutdragen är här ett instrument för att få ett effektivt urval av de deklarerationer som skall bli föremål för en mer ingående granskning.

Det har uppmärksammats att det funnits betydande brister i de standardiserade räkenskapsutdrag som lämnats av näringsidkare med liten omsättning. Det är därför av stor vikt att reglerna blir så enkla som möjligt och anpassad efter näringsidkarens förutsättningar. Vidare bör uppgiftskraven vara desamma från år till år. En sådan kontinuitet i uppgiftslämnandet torde göra kvalitén högre och bidra till att eliminera bristerna.

Det bör i lagen endast anges en yttre ram för vilka uppgifter som skall lämnas. Skattemyndigheten bör kunna få tillgång till de uppgifter som behövs för att en korrekt taxering skall kunna åsättas. Det är också den begränsning som bör anges i lagen. För

att näringsidkaren skall kunna fullgöra en sådan uppgiftsskyldighet behövs dock mer detaljerade föreskrifter. Regeringen bör därför få i uppdrag att närmare specificera vilka generella uppgifter det kan vara fråga om. Regeringen bör också kunna överlämna till Riksskatteverket att föreskriva vilka särskilda uppgifter som skall lämnas av t.ex. vissa branscher eller olika slag av näringsidkare samt utforma de formulär som behövs för uppgiftslämnandet.

Utredningen har förslagit att det av lagen även skall framgå att uppgift skall lämnas om verksamhetens art och omfattning. Sådana uppgifter behövs för taxeringen och uppgiftsskyldigheten kan därför framgå av regeringens föreskrifter.

Riksskatteverket har i sitt remissvar påpekat att skyldighet att lämna uppgifter i deklarationen finns i skogskontolagen (1954:142) (numera upphävd och ersatt av inkomstskattelagen[1999:1229])och att den skyldigheten bör överföras till den nya lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter. All reglering om vilka uppgifter som skall lämnas i deklarationen bör som Riksskatteverket påpekar vara samlad. När det gäller uppgifter om uppskov med beskattningen i samband med andelsöverlåtelser inom koncerner är uppgiftsskyldigheten reglerad i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter. Annan sådan uppgiftsskyldighet fanns reglerad i lagen (1979:611) om upphovsmannakonto. Reglerna om skogskonto och upphovsmannakonto finns numera i 21 kap. respektive 32 kap. inkomstskattelagen. I den lagen har uppgiftsskyldigheten inte tagits med. Enligt förarbetena bör uppgiftsskyldigheten föras över till lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter (prop. 1999/2000:2, del 2 s. 296 och 397). Uppgifterna som avses är sådana som behövs för taxeringen och uppgiftsskyldigheten bör därför kunna föreskrivas av regeringen med stöd av bemyndigandet.

Årsredovisning

Det har framkommit att de uppgifter som lämnas med de standardiserade räkenskapsutdragen inte allt för sällan behöver kompletteras med en årsredovisning. Såsom Skattekontrollutredningens föreslagit bör det för större företag införas en skyldighet att bifoga årsredovisningen till självdeklarationen. Det kan inte anses särskilt betungande för företagen och enligt uppgift kräver redan flera skattemyndigheter regelmässigt in årsredovisningen. Skyldigheten bör såsom utredningen också har föreslagit begränsas till de företag som enligt årsredovisningslagen (1995:1554) är skyldiga att i årsredovisningen specificera vissa större redovisningsposter, dvs. företag där antalet anställda under de senaste två räkenskapsåren i medeltal uppgått till fler än tio och tillgångarnas nettovärde enligt fastställd balansräkning för det senaste räkenskapsåret uppgår till mer än 24 miljoner kronor.

Kontrolluppgifter

Näringsidkare är skyldiga att lämna kontrolluppgifter om utbetalningar till andra näringsidkare enligt bl.a. bestämmelserna i 3 kap. 19 § och 3 kap. 37–43 §§ lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter. Vidare har regeringen genom kungörelsen (1955:671) om skyldighet i vissa fall att avlämna kontrolluppgifter för inkomsttaxeringen föreskrivit i vilka fall uppgiftsskyldigheten enligt bestämmelserna i 3 kap. 39–41 §§ nämnda lag skall fullgöras utan föregående föreläggande.

Flertalet av de bestämmelser som reglerar företagens obligatoriska kontrolluppgiftsskyldighet avser utbetalningar till jord- och skogsbrukare. Dessa bestämmelser tillkom av kontrollskäl och har sin upprinnelse i tidigare gällande redovisningsregler för jord- och skogsbruk.

I likhet med vad Riksskatteverket enligt utredningen har föreslagit, torde flera av dessa bestämmelser kunna slopas och

skatteförvaltningen vid behov i stället genom riktade kontrollinsatser kunna förelägga utbetalarna att lämna kontrolluppgifter. Bestämmelserna om kontrolluppgift om utbetald royalt eller liknande avgift, om inköp av jordbruks- och trädgårdsprodukter och om utbetalda ersättningar för avverkningsrätter eller försäljning av skogseffekter hör till dem som kan tas bort. Vissa utbetalningar av royaltier kommer ändå att bli föremål för kontrolluppgiftsskyldighet, dvs. i de fall de utgör inkomst i inkomstslaget tjänst. När det gäller kontrolluppgiftsskyldigheten för prisstöd enligt lagen (1990:615) om avgifter på vissa jordbruksprodukter m.m. har nämnda lag upphävts varför kontrolluppgiftsskyldigheten till följd därav också har slopats. Övrig uppgiftsskyldighet för näringsidkare behandlas i avsnitt 19 om tredjemanskontrollen.

10 Revisionsberättelse

Förslag: Skyldigheten för näringsidkare att foga en så kallad oren revisionsberättelse till deklarationen skall slopas. I stället skall en utvidgad skyldighet för revisorer att ge in oren berättelse direkt till skattemyndigheten införas.

Revisorns anmärkningsskyldighet beträffande företag som har underlåtit att i rätt tid betala skatter och avgifter skall utvidgas till omfatta också redovisning av punktskatter.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med promemorians.

Remissinstanserna: *RSV* och *SRF* tillstyrker förslaget. *Revisorsnämnden* har inget att erinra mot förslaget. *Näringslivets Skattedelegation*, *NSD* ställer sig principiellt negativ till att ålägga revisorerna en rapporteringsskyldighet gentemot annan än revisorernas uppdragsgivare. En rapporteringsskyldighet som går längre än så innebär enligt delegationen en sådan förändring av revisorsrollen som leder till en försämring av revisionen. *Svenska Arbetsgivareföreningen*, *Sveriges Industriförbund* och *Stockholms Handelskammare* åberopar vad *NSD* har anför. *SRS* avstyrker

förslaget om revisorns skyldighet att göra anmärkningar vad gäller skatter och avgifter i revisionsberättelsen. Samfundet anför bl.a. att punktskatter avser en rad olika skatter som i flertalet fall har en svag anknytning till företagets redovisning och förvaltning. Samfundet delar uppfattningen att det finns ett visst intresse för skattemyndigheterna att få del av orena revisionsberättelser och att nuvarande ordning har nackdelar. Samfundet föreslår att PRV bör kunna sända orena revisionsberättelser vidare till skattemyndigheterna. *Advokatsamfundet* avstyrker förslaget att skyldigheten att foga en oren revisionsberättelse till deklarationen ersätts med en skyldighet för revisorn att ge in en sådan direkt till skattemyndigheten.

Skälen för förslaget: Fram till och med 1991 års taxering skulle aktiebolag, ekonomisk förening och ömsesidigt försäkringsbolag till deklarationen bifoga bestyrkt avskrift eller tryckt exemplar av revisionsberättelse som avgivits för beskattningsåret.

Från och med 1992 års taxering gäller enligt nuvarande bestämmelser att en kopia av revisionsberättelse för den som har inkomster i inkomstslaget näringsverksamhet skall fogas till deklarationen om den innehåller upplysning, uttalande eller anmärkning enligt 10 kap. 28–32 §§ aktiebolagslagen (1975:1385) eller 28–31 §§ revisionslagen (1999:1079). Revisionsberättelsen behöver dock inte bifogas deklarationen, om den endast innehåller uttalanden att årsredovisningen uppgjorts enligt aktiebolagslagen, att styrelseledamöter och verkställande direktör bör beviljas ansvarsfrihet eller uttalanden som avses i 10 kap. 29 § första stycket aktiebolagslagen.

Enligt 10 kap. 31 § aktiebolagslagen respektive 30 § revisionslagen skall revisor kontrollera bl.a. att företaget gör skatteavdrag och lämnar skattedeklaration enligt bestämmelserna i skattebetalningslagen. Om företaget har brustit i sina skyldigheter i dessa avseenden skall revisorn anmärka detta i revisionsberättelsen och sända in den till skattemyndigheten.

I samband med att kravet på att revisionsberättelse alltid skulle fogas till deklarationen slopades och ersattes med ett krav på att enbart "orena" berättelser skulle bifogas anförde föredragande statsrådet (prop. 1990/91:5 s. 89) att skattemyndigheten har ett berättigat intresse att få kännedom om att en revisor har avlämnat en oren revisionsberättelse. Däremot finns det enligt statsrådet inte något skäl att kräva att alla företag skall ge in sina revisionsberättelser. Statsrådet påtalade vidare att de orena berättelserna fyller en viktig funktion i den meningen att de riktar uppmärksamhet mot företag med bristfällig redovisning, men att det generellt krävs en djupare granskning för att avgöra om revisionsanmärkningen har någon skattemässig betydelse.

Skattekontrollutredningen har gjort gällande att det enligt uppgifter från skatteförvaltningen är ytterst ovanligt att ett företag fogar en oren revisionsberättelse till deklarationen. Det kan dock inte utan närmare belägg för påståendet göras gällande att företag generellt underlåter att göra detta. Det kan dock heller inte uteslutas att det förekommer att så sker. En oren revisionsberättelse kan tyda på att det finns anledning att närmare granska ett företags redovisning. Det är därför av vikt att skattemyndigheten får kännedom om sådana berättelser. I enlighet med vad föredragande statsrådet anförde i samband med att kravet på att bifoga revisionsberättelse till deklarationen slopades behöver inte förekomsten av en oren berättelse nödvändigtvis innebära att den skattemässiga redovisningen är felaktig. En oren berättelse kan dock i sig eller tillsammans med andra signaler utgöra skäl för skattemyndigheten att granska företaget närmare. Det kan t.ex. vara att företaget gör felaktiga avskrivningar eller tillämpar värderingsbestämmelser felaktigt och det påverkar den skattepliktiga inkomsten. Förutsätter en sådan granskning att en taxeringsrevision måste göras saknas ofta tid och resurser att göra en fördjupad granskning under taxeringsarbetet. Företaget får i stället tas ut för en fördjupad kontroll efter att det ordinarie taxeringsarbetet har avslutats. Det är således inte nödvändigt att den orena berättelsen ges in till-

sammans med deklARATIONEN. Med hänsyn till att allt fler skattskyldiga kommer att lämna deklARATION i form av ett elektroniskt dokument skulle det dessutom underlätta för dessa om de inte behövde ge in en kopia av revisionsberättelsen.

Det ligger i sakens natur att det kan finnas skattskyldiga som helst ser att skattemyndigheten inte får kännedom om orena revisionsberättelser, i synnerhet om revisorns anmärkningar är av sådan art att de kan föranleda skattemyndigheten att närmare granska företaget. För att säkerställa att skattemyndigheten verkligen får in de orena revisionsberättelser som är av intresse i granskningsarbetet kan man återgå till ordningen att revisionsberättelse alltid skall bifogas deklARATIONEN. Alternativt kan ansvaret för att en oren berättelse ges in till skattemyndigheten läggas på revisorn.

Om revisionsberättelse alltid bifogades deklARATIONEN skulle det medföra ett omfattande merarbete för såväl skattemyndigheten som en överväldigande majoritet av de skattskyldiga. Övervägande skäl talar därför mot att kräva att alla företag skall ge in revisionsberättelsen.

En revisor är i vissa situationer, t.ex. om skatteavdrag inte gjorts enligt skattebetalningslagen, skyldig att ge in en oren revisionsberättelse till skattemyndigheten. Det kan inte anses principiellt betänkligt att ålägga revisorn en utvidgad skyldighet i det avseendet. Skyldigheten att foga en oren berättelse till deklARATIONEN torde därför kunna slopas och ersättas av en skyldighet för revisorn att ge in sådana berättelser till skattemyndigheten.

Den utvidgade uppgiftsskyldigheten för revisorer bör lämpligast utformas på så sätt att bestämmelser om revisorns uppgiftsskyldighet tas in i aktiebolagslagen (1975:1385), lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar respektive revisionslagen (1999:1079).

Vidare har framkommit att revisorns skyldighet att lämna anmärkning om att ett företag underlåtit att anmäla sig för registrering enligt skattebetalningslagen eller om att företaget underlåtit att betala skatter och avgifter i rätt tid inte omfattar

sådana skatter och avgifter som avses i lagen (1984:151) om punktskatter om prisregleringsavgifter. Punktskatterna är i dag betydande och utgör en stor andel av statens skatteuppbörd. Om företaget har skött skyldigheten att lämna skattedeklaration enligt nämnda lag och om skatten har betalats i rätt tid bör, på samma sätt som skattedeclarationer enligt skattebetalningslagen (1997:483), granskas av revisorn. Det är inte fråga om någon helt ny typ av granskning utan den befintliga skyldigheten utvidgas till att avse ytterligare en typ av skatt. Några skäl till att inte även dessa skatter skall omfattas av revisorns gransknings- och anmälningsskyldighet kan inte anses föreligga. Revisorns anmärkningsskyldighet bör därför utvidgas till att omfatta även punktskatter. Regleringen i aktiebolagslagen och revisionslagen bör kompletteras i detta avseende.

Anmälningsskyldigheten bör även utvidgas till ekonomiska föreningar. En skyldighet för revisor att i revisionsberättelsen anmärka om föreningen inte har fullgjort sin skyldighet att lämna deklaration eller att betala in skatter och avgifter enligt lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter bör därför även införas i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

11 Ersättning vid tillfälligt arbete

11.1 Skrivelse från Skattebetalarnas Förening

Skattebetalarnas Förening har i en skrivelse som kom in till Finansdepartementet den 22 juni 2000 föreslagit att den beloppsmässiga gräns om 100 kronor som i dag finns för skyldigheten för näringsidkare att lämna kontrolluppgift för ersättningar och förmåner för tillfälligt arbete skall höjas till 1 000 kronor.

11.2 Beloppsgränsen för näringsidkares skyldighet att lämna kontrolluppgift vid tillfälligt arbete

Förslag: Den som bedriver näringsverksamhet skall inte lämna kontrolluppgift om ersättningar och förmåner vid tillfälliga arbeten, om det som mottagaren har fått sammanlagt har haft ett lägre värde än 1 000 kronor för hela året och skatteavdrag enligt skattebetalningslagen inte har gjorts.

Skälen för förslaget: Enligt gällande regler skall fysiska personer och dödsbon som har gett ut en ersättning eller en förmån med anledning av tillfälligt arbete lämna en kontrolluppgift om ersättningen eller förmånen om den har haft ett sammanlagt värde som överstiger 1 000 kronor. Detta gäller endast om ersättningen eller förmånen inte utgör en utgift i en näringsverksamhet och om skatteavdrag inte har gjorts. För andra, dvs. för den som bedriver näringsverksamhet gäller att kontrolluppgift skall lämnas om ersättningen överstiger 100 kronor. Den beloppsgränsen gäller oavsett om skatteavdrag har gjorts.

En arbetsgivare skall betala arbetsgivaravgifter för en arbetstagare om ersättningen under året överstiger 1 000 kronor. Vidare skall skatteavdrag göras från kontant ersättning för arbete. Avdrag behöver dock inte göras om ersättningen understiger 100 kronor eller om den totala ersättning som utbetalaren kommer att betala ut till mottagaren under inkomståret inte uppgår till 1 000 kronor

Beloppsgränsen om 100 kronor för när kontrolluppgift skall lämnas har för den som bedriver näringsverksamhet inte ändrats sedan 1956. Det kan därför finnas skäl att ifrågasätta om den bör höjas.

För fysiska personer och dödsbon som inte bedriver näringsverksamhet har beloppsgränsen anpassats till vad som gäller för skyldigheten att betala socialavgifter och att göra skatteavdrag. Några skäl för att inte göra samma anpassning av beloppsgränsen för den som bedriver näringsverksamhet har inte framkommit. Beloppsgränsen för när kontrolluppgift skall

lämnas om ersättning eller förmån för tillfälligt arbete bör således höjas till 1 000 kronor även för den som bedriver näringsverksamhet.

12 Utdelning och ränta

12.1 Avstämningsbolag och kupongbolag

En förenklad aktiehantering infördes 1971. Den innebär att aktiebolag fritt får välja mellan det system som rådde tidigare med aktiebrev och aktiebok (kupongbolag) eller att använda datateknik i hanteringen (avstämningsbolag). Denna skillnad mellan bolagen har bl.a. betydelse för om källskatt skall dras från utdelningen, till vilken myndighet denna skatt skall inbetalas och hur uppgiftslämnandet om utbetald utdelning och innehållen skatt skall fullgöras.

För avstämningsbolag skall den som betalt ut utdelningen lämna kontrolluppgift om utdelning och innehav. För dem som är skattskyldiga i Sverige och för vilka aktierna inte är förvaltarregistrerade gör Värdepapperscentralen VPC AB skatteavdrag och sänder kontrolluppgift till Skattemyndigheten i Stockholms län. För förvaltarregistrerade aktier sänder VPC utdelningen till respektive förvaltare som i sin tur skall göra skatteavdrag och lämna kontrolluppgift. För utländskt skattesubjekt skall VPC, förvaltare och förvaringsinstitut innehålla kupongskatt och lämna uppgift om denna till Skattemyndigheten i Dalarnas län (7 och 12 §§ kupongskattelagen (1970:624).

Aktiebolag som har valt att behålla eller att ställa ut aktiebrev som är försedda med en kupong som skall företes för att erhålla utdelningen kallas kupongbolag. Den som får utdelning från ett svenskt kupongbolag skall själv alltid lämna en särskild uppgift om utdelningen till den som betalar ut utdelningen, oavsett om den som får utdelningen är ett svenskt eller utländskt

skattesubjekt. Uppgifterna skall lämnas på heder och samvete på en blankett enligt fastställt formulär. På utbetald utdelning från ett kupongbolag skall kupongskatt innehållas om den utdelningsberättigade är en fysisk person som är begränsat skattskyldig i Sverige, ett dödsbo efter sådan person eller utländsk juridisk person om utdelningen inte skall beskattas i näringsverksamhet i Sverige (14 § kupongskattelagen). Kupongbolaget skall därefter till Skattemyndigheten i Dalarnas län, dels sända de blanketter med uppgifter om utdelning som har kommit in till bolaget, dels betala in kupongskatten (15–17 §§ kupongskattelagen).

12.2 Särskild uppgift om utdelning och ränta

Särskild uppgift skall, förutom av den som fått utdelning på aktier i svenska aktiebolag som inte är avstämningsbolag, lämnas av

- den som i Sverige har fått utdelning på andelar i svensk ekonomisk förening,
- den som i Sverige har fått utdelning från utländsk juridisk person om utdelningen inte betalas ut genom VPC eller där kontrolluppgift redan lämnas enligt 3 kap. 27 § första stycket 4 lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter,
- den som i Sverige har fått ränta mot kupong eller kvitto på förskrivning avsedd för allmän omsättning, om räntan inte har betalats ut genom VPC och där kontrolluppgift inte heller har lämnats enligt 3 kap. 22 § första stycket 6 lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter.

Uppgifterna skall lämnas på blankett enligt fastställt formulär och till den som betalar ut ersättningen.

Mottagaren av de särskilda uppgifterna, förutom i de fall de kommer från någon som har fått utdelning på aktier i svenska aktiebolag som inte är avstämningsbolag, skall lämna uppgifterna till skattemyndigheten på samma sätt som gäller för kontrolluppgifter.

12.3 Kontrolluppgiftsskyldighet för kupongbolag, m.fl.

Förslag: Kontrolluppgift om utdelning och innehav skall lämnas av den som har betalt ut utdelning på aktie i svenskt aktiebolag, såväl avstämningsbolag som så kallade kupongbolag samt på andra delägarätter.

Skyldigheten att lämna särskild uppgift om utdelning eller ränta på aktier i ett svenskt aktiebolag som inte är avstämningsbolag skall framgå av kupongskattelagen (1970:624).

Utredningens förslag överensstämmer i sak med promemorians förslag.

Remissinstanserna har inte särskilt kommenterat förslaget.

Skälen för förslaget: Systemet för hur uppgifter om utdelning från kupongbolag skall lämnas är både ålderdomligt och krångligt. Detsamma får anses gälla för övriga utbetalningar som omfattas av skyldigheten att lämna särskild uppgift.

Kupongskattelagsutredningen har gjort en översyn av kupongskattelagen (1970:624) och avlämnat betänkandet Källskatt på utdelning och royalty till begränsat skattskyldiga. Förslagen i betänkandet bereds för närvarande inom Finansdepartementet. Översynen har även omfattat uppgiftslämnandet enligt lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter (dir. 1996:76). Kupongskattelagsutredningen har bland annat föreslagit att den särskilda uppgiften bör ersättas av en generell kontrolluppgiftsskyldighet för bolag som i dag inte är skyldiga att lämna kontrolluppgift om utdelning (SOU 1999:79).

Den särskilda uppgiftsskyldigheten bör redan nu ersättas av en kontrolluppgiftsskyldighet. Uppgiftsskyldigheten bör åligga utbetalaren av utdelningen eller räntan i likhet med vad som nu gäller för utdelning från bl.a. avstämningsbolag. Kontrolluppgiftsskyldigheten bör omfatta dem som idag skall erhålla särskild uppgift från den som fått utdelning eller ränta, dvs. de som betalat ut utdelning från kupongbolag, utdelning från svensk ekonomisk förening samt sådan utdelning från

utländsk juridisk person och utbetalad ränta som inte redan nu omfattas av kontrolluppgiftsskyldighet.

Kontrolluppgift om utdelningen eller räntan från kupongbolagen eller annan utbetalare bör enligt huvudregeln lämnas till den skattemyndighet där bolaget är registrerat som arbetsgivare.

Den som betalar ut utdelningen från kupongbolag har ibland svårt avgöra om den utdelningsberättigade är skattskyldig till kupongskatt eller inte. För att avgöra det behövs uppgifter från den utdelningsberättigade. Sådana uppgifter har hittills inkommit genom skyldigheten att lämna särskild uppgift. Frågan på vilka grunder utbetalaren skall avgöra om kupongskatt skall innehållas eller inte bör i första hand lösas inom ramen för översynen av kupongskattelagen. I avvaktan på beredningen av utredningens förslag bör den uppgiftsskyldighet som ålegat den utdelningsberättigade i kupongbolag i stället regleras i kupongskattelagen.

13 Andelar i värdepappersfonder

13.1 Nuvarande reglering

Kontrolluppgifter om utdelning och innehav

Kontrolluppgift om utdelning på och innehav av andelar i svenska värdepappersfonder skall enligt gällande regler lämnas av den som utbetalt utdelning på andel i svensk värdepappersfond som avses i 1 § lagen om värdepappersfonder (1990:1114). Det kan således vara fondbolaget, förvaringsinstitutet, en central värdepappersförvarare eller en förvaltare som lämnar kontrolluppgiften.

Kontrolluppgift om utdelning på och innehav av andelar i utlandsbaserade värdepappersfonder är inte reglerat särskilt men omfattas av de generella reglerna om kontrolluppgiftsskyldighet om utdelning och innehav. Kontrolluppgift om utdelning på och innehav av andelar i utlandsbaserade värdepappersfonder kan således komma att lämnas av

- den som utbetalt utdelning från utländsk juridisk person, om utdelningen utbetalats genom en central värdepappersförvarares försorg,
- den som driver valutahandel samt värdepappersinstitut hos vilket utländskt fondpapper eller rättighet eller skyldighet som anknyter till sådant fondpapper förvaras i depå eller kontoförs,
- värdepappersinstitut hos vilket andelar i en värdepappersfond förvaras i depå eller kontoförs i annat fall än som tidigare angetts.

Kontrolluppgiftsskyldigheten om innehav och utdelning omfattar enligt 3 kap. 32 b § lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter även utländska företag som bedriver bankverksamhet, värdepappersrörelse, finansieringsverksamhet eller försäkringsverksamhet i Sverige utan att inrätta filial eller motsvarande etablering här.

Oavsett om det är fråga om en svensk eller en utlandsbaserad värdepappersfond behöver kontrolluppgift inte lämnas för tillgångar på pensionssparkonto eller för utdelning på sådana tillgångar.

Kontrolluppgift skall oavsett typ av värdepappersfond lämnas för

- fysisk eller juridisk person som är berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället, och
- fysisk person och dödsbo som hos den uppgiftsskyldige varit antecknad som innehavare av andel i en värdepappersfond.

Kontrolluppgift för fysiska och juridiska personer som är berättigade att lyfta utdelning skall innehålla uppgift om

- utbetald utdelning,

- avdragen preliminär skatt, och
- innehållen utländsk källskatt som belöper på utdelningen.

Kontrolluppgift för fysiska personer och dödsbon som har andelar i t.ex. en depå skall innehålla uppgift om innehavet vid årets utgång.

Kontrolluppgifter om avyttring

Kontrolluppgift om kapitalvinst respektive kapitalförlust vid avyttring av andel i värdepappersfond skall enligt 3 kap. 32 a § lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter lämnas av fondbolag som avses i 1 § lagen (1990:1114) om värdepappersfonder och av andra som med tillstånd enligt 3 § den lagen bedriver sådan verksamhet som där avses. Det är således svenska aktiefondar som fått tillstånd att utöva fondverksamhet eller annan näringsverksamhet där allmänheten erbjuds att för gemensam räkning delta i förvärv och förvaltning av fondpapper och andra finansiella instrument som skall lämna kontrolluppgift.

Kontrolluppgift skall lämnas för fysisk person och dödsbo som har avyttrat andel i värdepappersfond som inte är tillgång på pensionsparkonto.

Kontrolluppgiften skall ta upp

- kapitalvinsten eller kapitalförlusten,
- slag av fond,
- fondens organisationsnummer, och
- uppgift om fonden är marknadsnoterad.

Om den uppgiftsskyldige saknar uppgift om ersättningen vid avyttring, får i stället andelens marknadsvärde på avyttringsdagen användas. Om avyttringsdagen inte är känd skall i stället marknadsvärdet på dagen då avyttringen registrerades användas.

Är en andel förvaltarregistrerad skall förvaltaren lämna fondbolaget de uppgifter som behövs för uppgiftslämnandet.

När det gäller andra fondbolag än sådana som omfattas av 1 eller 3 § lagen om värdepappersfonder, t.ex. utlandsbaserade fondbolag, är kontrolluppgiftsskyldigheten densamma som i

övrigt gäller för värdepapper. Det innebär att kontrolluppgift skall lämnas i de fall avräkningsnota har upprättats (se 3 kap. 32 c § lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter). Den traditionella handeln med värdepappersfonder sker direkt med fondbolaget. Det innebär att det är fondbolaget som säljer andelarna och som löser in dem när andelsinnehavaren vill avyttra andelarna. Detta gäller även de utlandsbaserade värdepappersfonderna. I de fallen upprättas ingen avräkningsnota och någon skyldighet att lämna kontrolluppgift föreligger därför normalt inte vid avyttring av andelar i utlandsbaserade värdepappersfonder.

Handel med andelar i värdepappersfonder förekommer utan att fondbolaget är involverat. Här i Sverige har nyligen börshandel med fondandelar introducerats. Liknande handel förekommer främst i Nordamerika men även på vissa börser i Europa. I den mån handeln sker genom värdepappersinstitut här i landet skall avräkningsnota upprättas och kontrolluppgift därmed lämnas. Kontrolluppgiften skall innehålla uppgift om

- ersättningen efter avdrag för försäljningskostnader,
- antalet avyttrade andelar, och
- slag av fond.

13.2 Inkomna skrivelser

13.2.1 Hemställan från Riksskatteverket

I en hemställan som kom in till Finansdepartementet den 30 september 1998 har Riksskatteverket föreslagit att en skyldighet införs för utländska fondföretag som bedriver fondverksamhet i Sverige att lämna kontrolluppgift om kapitalvinst eller kapitalförlust vid avyttring av andelar i utländska värdepappersfonder. Om det utländska fondföretaget har slutit avtal med ett svenskt värdepappersinstitut om att detta skall ombesörja försäljning och inlösen av andelar för fondföretagets

räkning föreslås att kontrolluppgiften i stället lämnas av institutet.

13.2.2 Skrivelse från FONDEX Fondhandel AB

FONDEX Fondhandel AB har i en skrivelse som kom in till Finansdepartementet den 12 oktober 1999 föreslagit att förvaltare skall få ansvar för att lämna kontrolluppgifter om kapitalvinst och kapitalförlust på värdepappersfonder för sina direktkunder.

13.2.3 Skrivelse från Fondbolagens förening

Fondbolagens förening har i en skrivelse som kom in till Finansdepartementet den 12 oktober 1999 föreslagit att kontrolluppgift om kapitalvinst respektive kapitalförlust på förvaltarregistrerade andelar i värdepappersfonder läggs på förvaltaren.

13.2.4 Skrivelse från OM Gruppen AB

OM Gruppen AB har i en skrivelse som kom in till Finansdepartementet den 2 juni 2000 föreslagit att kontrolluppgift om avyttring av VPC-registrerade fondandelar skall lämnas enligt bestämmelserna i 3 kap. 32 c § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter, dvs. kontrolluppgiften skall innehålla uppgifter om ersättningen vid avyttringen, antalet avyttrade andelar samt slag och sort. Förslaget föranleds av att OM Gruppen AB avser att inrätta ett svenskt fondbolag som skall förvalta en aktieindexbaserad värdepappersfond, vars andelar skall VPC-registreras och handlas över börsen. Enligt OM Gruppen AB kommer fondbolaget inte att ha tillgång till de uppgifter som behövs för att kunna lämna uppgifter om kapitalvinst respektive

kapitalförlust enligt 3 kap. 32 a § lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter, eftersom det inte finns någon som är skyldig att lämna uppgifter om t.ex. försäljningslikviden till fondbolaget.

13.2.5 Skrivelse från Fondbolagens förening, Svenska Bankföreningen och Svenska Fondhandlareföreningen

Fondbolagens förening, Svenska Bankföreningen och Svenska Fondhandlareföreningen har i en skrivelse som kom in till Finansdepartementet den 20 oktober 2000 föreslagit att förvaltare skall ges möjlighet att lämna kontrolluppgift vid avyttring av andelar i värdepappersfonder.

13.3 Förvaltarregistrerade fondandelar

Förslag: Förvaltare skall lämna kontrolluppgift för förvaltarregistrerade andelar i värdepappersfonder vid avyttring genom inlösen. Vid byte av förvaltare eller om andelarna inte längre skall vara förvaltarregistrerade skall den nya förvaltaren eller fondbolaget erhålla uppgift om den genomsnittliga anskaffningsutgiften för de andelar som förs över från den tidigare förvaltaren. Den nuvarande skyldigheten för förvaltare att lämna uppgifter till fondbolaget för att detta skall kunna fullgöra sin kontrolluppgiftsskyldighet skall tas bort.

Skälen för förslaget: Vid avyttring av andelar i värdepappersfonder skall kontrolluppgift lämnas om kapitalvinst/-förlust. Hittills har kapitalvinsten/-förlusten beräknats enligt den så kallade genomsnittsmetoden där hänsyn tagits till det totala innehavet av fondandelar av samma sort. För att kunna beräkna kapitalvinsten/-förlusten måste således det totala innehavet vara känt.

Fondbolaget skall föra eller låta föra ett register över samtliga innehavare av andelar i fonden. Om andelarna är registrerade i ett

avstämningsregister hos en central värdepappersförvarare skall registret föras av den centrala värdepappersförvararen. Fondbolaget har i de fallen rätt till insyn i registret. Om en fondandelsägare har lämnat sina andelar till någon annan för förvaltning, kan denne på andelsägarens uppdrag föras in i det register som skall föras över andelsinnehavarna i stället för andelsägaren, om han har fått tillstånd till registrering som förvaltare. I registret skall särskilt anmärkas att fondandelen förvaltas för annans räkning. Om registret förs av fondbolaget skall Finansinspektionen pröva frågor om tillstånd för förvaltare att registreras. Om registret förs av en central värdepappersförvarare prövas sådan frågor av den centrala värdepappersförvararen.

I dagsläget finns det en värdepappersfond där andelarna är registrerade i ett avstämningsregister. Sådana fonder behandlas i avsnitt 13.5.

I övrigt är det fondbolagen som för det register som skall finnas över alla andelsägare. Det är således endast fondbolaget som har kunskap om en andelsägares totala innehav. Det är dock möjligt att låta andelarna vara registrerade på en förvaltare. För att fondbolag som skall lämna kontrolluppgift för andelsinnehavaren vid avyttring av andelar i en värdepappersfond, skall kunna fullgöra sin uppgiftsskyldighet har det därför från och med 1997 års taxering funnits en skyldighet för förvaltare att lämna fondbolaget de uppgifter som behövs för uppgiftslämnandet (se prop. 1995/96:50).

Det har framställts kritik mot denna ordning. Enligt kritiken medför skyldigheten för en förvaltare att lämna uppgifter till fondbolaget att en bank måste lämna uppgifter om sina kunders ekonomiska förhållanden till en annan banks fondbolag, vilket utgör ett avsteg från gällande sekretessregler. Uppgiftsskyldigheten kritiserar även på den grunden att den skulle utgöra ett intrång i konkurrensen instituten emellan, då de skall lämna uppgifter till varandra om sina kunders identitet.

Regeringen har tillkallat en särskild utredare att göra en kartläggning och utvärdering av fondmarknaden. Med anledning

av den kritik som har framförts mot uppgiftsskyldigheten vid förvaltarregistrerade fondandelar har utredaren även fått i uppgift att analysera dels hur denna uppgiftsskyldighet förhåller sig till sekretessbestämmelserna, dels innebörden av att uppgifterna lämnas till ett bolag som kan betraktas som en konkurrent. Om analysen leder fram till att ändringar bör göras, skall utredaren lämna förslag till sådana utan att de materiella skattereglerna påverkas.

Förvaltarregistrerade fondandelar blir allt vanligare och i en fond vars andelar kan handlas på börsen är förvaltarregistrering den enda tillåtna möjligheten. Flera intresseorganisationer och aktörer har vänt sig till Finansdepartementet för att få en ändring till stånd. I avvaktan på vad utredaren kommer fram till bör därför en tillfällig lösning tillämpas så att förvaltarna skall lämna kontrolluppgifter om andelarna är förvaltarregistrerade. Detta möjliggörs genom att genomsnittsmetoden vid beräkning av kapitalvinsten/-förlusten föreslås ändras så att vinsten/förlusten kan beräknas enligt en genomsnittsmetod som bara tar hänsyn till de av förvaltaren förvaltade andelarna, se avsnitt 13.4.

Det förekommer att andelsinnehavare byter förvaltare. Den nye förvaltaren har då inte automatiskt tillgång till anskaffningsutgiften för de andelar som överförs från den tidigare förvaltaren. Någon skyldighet för den tidigare förvaltaren att lämna kontrolluppgift eller andra uppgifter finns inte. För att den nya förvaltaren skall kunna fullgöra sin kontrolluppgiftsskyldighet måste han få kännedom om den genomsnittliga anskaffningsutgiften. Detta sker lämpligen genom att den tidigare förvaltaren åläggs en skyldighet att överföra inte bara andelarna utan även nämnda värde. Detsamma skall gälla om andelarna inte längre skall vara förvaltarregistrerade.

13.4 Begränsad genomsnittsmetod för värdepappersfonder i vissa fall

Förslag: Om en andel i en värdepappersfond är förvaltarregistrerad skall den vid tillämpning av genomsnittsmetoden inte anses vara av samma slag och sort som andra andelar i samma fond som är registrerade i annan förvaltares namn eller andelsinnehavarens eget namn.

Skälen för förslaget: Genom 1990 års skattereform infördes genomsnittsmetoden för alla slags finansiella instrument oavsett innehavstid (27 § 2 mom. första stycket i den upphävda lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, SIL). Den skattepliktiga reavinsten beräknades som försäljningsintäkterna minskade med det beräknade anskaffningsvärdet. Detta bestämdes som det genomsnittliga anskaffningsvärdet för samtliga finansiella instrument av samma slag och sort som det avyttrade – med hänsyn till inträffade förändringar i innehavet – multiplicerat med antalet sålda värdepapper av samma slag. Anskaffningsvärdet för kvarvarande innehav av samma slag minskades med hänsyn till det anskaffningsvärde som dragits av. Hade förvärv skett genom arv, gåva etc. gällde enligt kontinuitetsprincipen att förvärvaren övertog överlåtarens anskaffningsvärde (prop. 1989/90:110).

Enligt inkomstskattelagen (1999:1229, IL) skall kapitalvinsten beräknas som skillnaden mellan ersättningen för den avyttrade tillgången minskad med utgifterna för avyttringen och omkostnadsbeloppet. Med omkostnadsbelopp avses, om inte annat föreskrivs, utgifter för anskaffning (anskaffningsutgifter, 44 kap. 13–14 §§). Genomsnittsmetoden för delägarätter regleras i dag i 48 kap. 7 § IL. I 49 kap. 29 § IL finns ett undantag från genomsnittsmetoden. Regeln kommer från 15 § lagen (1998:1601) om uppskov med beskattning vid andelsbyten. Genomsnittsmetoden modifieras på så sätt att om mottagna andelar vid ett andelsbyte inte är marknadsnoterade, skall de vid tillämpning av genomsnittsmetoden inte anses vara av samma slag och sort som andra andelar i det köpande företaget som

innehåses av säljaren (prop. 1998/99:15, 1999/2000:2 del 2 och bet. 1999/2000:SkU2).

Enligt genomsnittsmetoden bestäms alltså det genomsnittliga omkostnadsbeloppet för samtliga delägarätter av samma slag och sort som den avyttrade med utgångspunkt i anskaffningsutgifterna och med hänsyn till inträffade förändringar i innehavet. Om förvaltare skall lämna kontrolluppgift om förvaltarregistrerade fondandelar skall de även tillämpa genomsnittsmetoden för att räkna ut uppkommen kapitalvinst eller kapitalförlust. Ägaren kan emellertid ha ytterligare andelar av samma slag och sort som den avyttrade. Dessa kan vara direktregistrerade hos fondbolaget eller förvaltarregistrerade i annan förvaltares namn. I sin nuvarande utformning skulle inte genomsnittsmetoden kunna leda till ett materiellt riktigt resultat eftersom förvaltaren inte känner till andelsägarens hela innehav av andelar av samma slag och sort. Frågan om hur genomsnittsmetoden skall utformas kan inte ges annat än en tillfällig lösning i avvaktan på att den särskilde utredaren med uppgift att se över lagstiftningen om värdepappersfonder och andra företag för kollektiva investeringar har avslutat sitt arbete. Utredaren skall enligt direktiven (dir. 1999:108) bl.a. analysera dels hur förvaltares skyldighet att lämna kontrolluppgifter till fondbolaget förhåller sig till sekretessreglerna, dels innebörden av att uppgifterna lämnas till ett bolag som kan betraktas som en konkurrent. Om analysen leder fram till att ändringar bör göras, skall förslag till sådana lämnas. De materiella skattereglerna får dock inte påverkas av förslaget.

En sådan tillfällig ändring av genomsnittsmetoden innebär att metoden modifieras när det gäller förvaltarregistrerade värdepappersfonder på så sätt att vid beräkningen hänsyn endast tas till de andelar av samma slag och sort som är registrerade i en förvaltares namn. Dessa förvaltarregistrerade andelar anses då vid tillämpning av genomsnittsmetoden inte vara av samma slag och sort som andra andelar i samma fond som ägaren har, dvs. som är registrerade i annan förvaltares namn eller i andelsinnehavarens

eget namn. Byte av förvaltare skall inte jämföras med avyttring och utlösa kapitalvinstbeskattning.

13.5 Börshandlade fondandelar

Förslag: Om avyttring av andelar i värdepappersfonder sker genom försäljning på börsen skall, om andelarna är förvaltarregistrerade, förvaltaren lämna kontrolluppgift om kapitalvinst/-förlust. Vid byte av förvaltare skall den nye förvaltaren erhålla uppgift om den genomsnittliga anskaffningsutgiften för de andelar som förs över från den tidigare förvaltaren.

Bedömning: Kontrolluppgiftsskyldigheten vid avyttring av andelar i värdepappersfonder som inte är förvaltarregistrerade genom försäljning på börsen bör övervägas ytterligare.

Skälen för förslaget och bedömningen: Köp och avyttring av andelar i en värdepappersfond har traditionellt skett direkt med fondbolaget som förvaltar fonden. Avyttringen sker genom att andelen löses in av fondbolaget. Det finns dock inte några bestämmelser som hindrar att andelarna överläts mellan enskilda. Sådan överlåtelse har emellertid endast skett i liten utsträckning. Någon regelrätt handel enskilda emellan har inte förekommit. Det händer att andelar övergår till ny innehavare t.ex. i samband med arvskiften, gåva eller privat överlåtelse. När andelen sedan avyttras kan fondbolaget inte alltid lämna fullständig kontrolluppgift. Det finns inte någon skyldighet för annan än förvaltare att lämna fondbolaget uppgifter som behövs för att kontrolluppgiftsskyldigheten skall kunna fullgöras. Om en andel är förvaltarregistrerad, dvs. om en fondandelsägare har lämnat sina andelar till någon annan för förvaltning och denne har förts in i registret över andelsägare i stället för andelsägaren, skall förvaltaren enligt nuvarande bestämmelser lämna fondbolaget de uppgifter bolaget behöver för att kunna lämna kontrolluppgift.

Sedan en tid tillbaka förekommer börshandel med andelar i en värdepappersfond. Fonden förvaltas av OM XACT Fonder AB som är ett helägt dotterbolag till OM Gruppen AB (publ).

Andelarna i fonden är kontoförda i ett avstämningsregister hos en central värdepappersförvarare, Värdepapperscentralen VPC AB. VPC för också registret över andelsinnehavarna. För varje innehavare av delägarätter eller fordringsrätter som är registrerade i ett avstämningsregister skall det finnas ett eller flera avstämningskonton, i dagligt tal kallat VP-konto. Registreringar i avstämningsregistret får göras av kontoförande institut. Sådana institut kan vara värdepappersinstitut. Varje kontoförande institut lägger upp egna avstämningskonton för ägarna av delägarätterna eller fordringsrätterna. På kontot anges kontohavarens identifikationsuppgifter, antalet finansiella instrument (i det här fallet antalet fondandelar) och andra uppgifter av betydelse för att identifiera och precisera innehavet.

För att klara av att fullgöra kontrolluppgiftsskyldigheten har handeln med XACT fondandelar begränsats till förvaltarregistrerade andelar. OM Gruppen AB (publ) har i en skrivelse begärt att kontrolluppgift vid avyttring genom försäljning av andelarna på börsen skall kunna lämnas såsom vid avyttring av aktier. Det skulle innebära att kontrolluppgiften skall lämnas av värdepappersinstitut som är skyldiga att lämna avräkningsnota och innehålla uppgifter om den ersättning som överenskommits vid avyttringen efter avdrag för försäljningsprovision och liknande utgifter, antalet avyttrade andelar samt slag av fond. Kontrolluppgiften skulle således inte innehålla uppgift om kapitalvinst/-förlust.

Uppgiftsskyldigheten i självdeklarationen och kontrollen av att uppgiftsskyldigheten fullgörs är basen för en effektiv beskattning. Utvecklingen har gått ifrån att taxeringen åsätts på grundval av uppgifter som den skattskyldige lämnar i självdeklarationen till att taxeringen åsätts utifrån lämnade kontrolluppgifter. Kontrolluppgifternas kvalitet och användbarhet är därför av väsentlig betydelse.

Strävan är att, när det gäller fysiska personer, kunna förtrycka så mycket som möjligt av de för skattemyndigheten kända uppgifterna. En kontrolluppgift om ersättning vid en avyttring innehåller inte fullständiga uppgifter för att kunna utgöra

underlag för taxeringen. Uppgiften kan därför heller inte förtryckas. När det gäller avyttring av andelar i värdepappersfonder är uppgiftslämnandet mer fullständigt. Kontrolluppgiften innehåller uppgift om kapitalvinsten eller kapitalförlusten och kan förtryckas på deklarationsblanketten. Förfarandet underlättar för den skattskyldige som endast skall kontrollera om kontrolluppgiften är korrekt. Skattmyndighetens arbete underlättas eftersom systemet medför färre tilläggsuppgifter från den skattskyldige vilket gör myndighetens kontroll snabbare och effektivare. Det skulle således vara till nackdel för såväl den enskilde som skattmyndigheten att göra avsteg från kravet att kontrolluppgiften direkt skall kunna läggas till grund för taxering.

Förutsättningen måste således vara att även fortsättningsvis skall en kontrolluppgift om avyttring av andelar i värdepappersfond innehålla uppgift om kapitalvinsten eller kapitalförlusten även om avyttringen har skett på annat sätt än genom inlösen hos fondbolaget.

När det gäller den avyttring som nu är aktuell, dvs. försäljning av förvaltarregistrerade andelar på en börs, kan problemet lösas genom att förvaltaren, på samma sätt som vid avyttring genom inlösen, åläggs skyldigheten att lämna kontrolluppgift. Förvaltaren har liksom när det gäller avyttring genom inlösen tillgång till de uppgifter som behövs för att kunna beräkna kapitalvinsten/-förlusten. För förvaltaren torde det inte utgöra någon skillnad på vilket sätt andelen har avyttrats.

Det kan förutses att handeln med andelar i värdepappersfonder på sikt inte endast kan begränsas till förvaltarregistrerade andelar. Intresset för kapitalmarknaden är stort. Många deltar själva aktivt i handeln. Det kan inte förväntas att de på sikt accepterar att de endast genom att anlita en förvaltare kan delta i handeln med andelarna. Antalet fonder vars andelar handlas på detta sätt kan också antas öka. Det finns heller ingen möjlighet att förhindra en innehavare av förvaltarregistrerade andelar att föra in sig själv som ägare i

registret över andelsinnehavare. Fondbolaget kan möjligtvis uppmana innehavaren att rätta sig efter fondbestämmelserna men saknar sanktioner om uppmaningen inte efterföljs.

Det finns idag inte någon möjlighet att få in kontrolluppgifter om kapitalvinsten/-förlusten vid sådan handel där andelsinnehavarna själva deltar. Varken fondbolaget, det värdepappersinstitut som förmedlar handeln eller någon annan har tillgång till såväl anskaffningsutgiften som ersättningen vid avyttringen. Dessa uppgifter är nödvändiga för att kunna göra beräkningen av kapitalvinsten/-förlusten.

Vid avyttring av andelar i värdepappersfonder som är registrerade i ett avstämningsregister skall det kontoförande institutet vidta nödvändiga registreringsåtgärder, dvs. i det här fallet avregistrera ägaren. Det kontoförande institutet är i regel identiskt med det värdepappersinstitut som skall upprätta avräkningsnotan vid avyttringen. Om avstämningsregistret även skulle innehålla uppgift om anskaffningsutgiften för andelarna skulle i sådana fall det kontoförande institutet ha tillgång till de uppgifter som behövs för att beräkna kapitalvinsten/-förlusten. En innehavare av andelar i en värdepappersfond kan emellertid ha sitt innehav fördelat på flera VP-konto och det kan finnas flera kontoförande institut. Det förslag om en begränsad genomsnittsmetod vid beräkning av kapitalvinsten/-förlusten som läggs fram i avsnitt 13.4 avser endast de fall då andelarna är förvaltarregistrerade. Den metoden kan således inte användas på den del av ett innehav som finns registrerat på ett VP-konto. En mer långtgående kontrolluppgiftsskyldighet eller en sådan skyldighet för någon ny uppgiftslämnare skulle kunna medföra ett behov av att utvidga tillämpningsområdet för den begränsade genomsnittsmetoden. Mot bakgrund av att det förslaget endast är avsett att vara en lösning i avvaktan på vad den utredare kommer fram till som har i uppdrag att bland annat se över uppgiftsskyldigheten för förvaltare (se avsnitt 13.3) bör förslaget inte utvidgas ytterligare. Problematiken har även samband med andra delar av kontrollen vad avser kapitalbeskattningen. Att

inom ramen för arbetet med denna promemoria försöka lösa problematiken skulle föra för långt.

13.6 Utländska värdepappersfonder

Förslag: Vid avyttring av andelar i utlandsbaserade värdepappersfonder skall kontrolluppgift lämnas om kapitalvinsten eller kapitalförlusten. Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon av fondföretag som har tillstånd för eller har anmält sin verksamhet till Finansinspektionen. Ett värdepappersinstitut skall kunna lämna kontrolluppgifterna om fondföretaget har slutit avtal med institutet.

Skälen för förslaget: Utlandsbaserade värdepappersfonder och deras andelsinnehavare skall när det gäller den materiella beskattningen behandlas på samma sätt som svenska värdepappersfonder och deras andelsinnehavare (se bet. 2000/01:SkU9, rskr. 2000/01:108).

Om beskattningen i samband med avyttring sker på samma sätt oavsett om det är fråga om en svensk eller en utlandsbaserad värdepappersfond bör kontrolluppgiftsskyldigheten i samband med avyttringen, i den mån det är möjligt, också vara densamma.

En sådan ordning skulle gynna de enskilda skattebetalarna. De är i många fall omedvetna om att de lämnar oriktig uppgift när de underlåter att själva redovisa avyttringen av de utländska värdepappersfonderna i självdeklarationen. Ofta beror underlåtenheten på att de är i den tron att kontrolluppgift har lämnats om avyttringen och att uppgiften finns med bland de förtryckta uppgifterna. Det är inte alltid lätt att förstå att skillnad görs mellan andelar i en svensk värdepappersfond och andelar i t.ex. en så kallad Luxemburgfond. De har samma konstruktion och handlas på samma sätt.

Beräkningen av kapitalvinsten/-förlusten vid avyttring av andelar i värdepappersfonder är ofta komplicerad och det kan vara svårt för den enskilde att helt på egen hand göra beräkningen. Detta gäller särskilt om de avyttrade andelarna har

förvärvats vid olika tidpunkter och inte till helt antal. En kontrolluppgiftsskyldighet som omfattar även de utlandsbaserade fonderna skulle av den anledningen också välkomnas av de enskilda.

Kontrolluppgiftsskyldigheten vid avyttring av andelar i svenska värdepappersfonder åvilar fondbolaget. Alla utländska fondföretag som bedriver verksamhet här i landet skall antingen ha tillstånd av Finansinspektionen eller ha anmält verksamheten dit. Kontrolluppgiftsskyldigheten vid avyttring av andelar i utlandsbaserade fonder skulle därför, som Riksskatteverket har föreslagit, kunna knytas till denna tillståndsplikt respektive anmälningsskyldighet.

Det kan finnas svårigheter för de utländska fondföretagen att lämna kontrolluppgifter. Det kan finnas sekretessbestämmelser som förhindrar att de lämnar ut uppgifterna. Det kan också vara så att de inte har tillgång till behövliga uppgifter för att kunna beräkna kapitalvinsten/-förlusten. I de fall de utländska fondföretagen inte fullgör sin kontrolluppgiftsskyldighet, kommer möjligheterna att vidta åtgärder att vara små. Om fondföretagen är tillståndspliktiga torde tillståndet kunna förenas med villkor om att kontrolluppgifter skall lämnas. I de fall det är tillräckligt med att verksamheten anmäls kan åtgärder vidtas endast på det sättet att bristerna påtalas för tillsynsmyndigheterna i företagets hemland. Situationen är inte tillfredsställande och det borde finnas ett alternativ till uppgiftslämnande direkt ifrån fondbolaget.

Det är inte helt ovanligt att de utländska fondföretagen har slutit avtal med ett värdepappersinstitut här i Sverige om att det senare skall sköta handeln med andelarna i fonden, dvs. försäljning och inlösen av andelar. Värdepappersinstitutet har i de fallen tillgång till de uppgifter som behövs för att kontrolluppgift skall kunna lämnas på kapitalvinst/-förlust. I de fallen torde det vara fullt tillräckligt att värdepappersinstitutet fullgör kontrolluppgiftsskyldigheten.

I de fall andelarna i en utlandsbaserad värdepappersfond är förvaltarregistrerad kommer förvaltaren vara skyldig att lämna kontrolluppgift. Se vidare avsnitt 13.3.

Utländska fondföretagen kan ha andra typer av legala konstruktioner än de svenska värdepappersfonderna. Även sådana utländska fondföretag bör omfattas av uppgiftsskyldigheten. Således bör även t.ex. fondföretag konstruerade i bolagsform med rörligt aktiekapital (så kallade sicav-fonder) omfattas.

14 Avyttring av övriga delägarrätter och av fordringsrätter

14.1 Avyttring genom inlösen

Delägarrätter och fordringsrätter kan i vissa fall avyttras genom inlösen. Inlösen av aktier sker t.ex. i samband med nedsättning av aktiekapitalet. Ett annat exempel är obligationer som löses in vid löptidens slut mot obligationens nominella värde. Det belopp som betalas ut skall behandlas som ersättning vid avyttringen. Både kapitalvinst och kapitalförlust kan uppkomma.

14.2 Options- och terminsaffärer

Kontrolluppgifter om options- och terminsaffärer skall sedan 1997 års taxering lämnas av värdepappersinstitutet i de fall en avräkningsnota skall upprättas. En skyldighet för värdepappersinstitutet att lämna kontrolluppgifter om utfärdande av optioner och slutförande av options- och terminsaffärer även i de fall avräkningsnota inte skall upprättas infördes den 1 juli 1998 efter förslag i prop. 1997/98:134. Kontrolluppgifterna skulle lämnas första gången inför 2000 års taxering. Efter en begäran från Svenska Bankföreningen och

Svenska Fondhandlareföreningen flyttades ikraftträdandet fram till 2002 års taxering (se prop. 1999/2000:6 s. 63). I samband med behandlingen av denna begäran framkom också att föreningarna ifrågasätter om den utvidgade kontrolluppgiftsskyldigheten är utformad så att den tillhandahåller rätt information för skattemyndigheterna och för de skattskyldiga. Föreningarna föreslog att reglerna om kontrolluppgiftsskyldighet avseende transaktioner med optioner och terminer skulle ses över i samråd med de finansiella instituten. Riksskatteverket uppgav sig i sitt remissyttrande vara villigt att medverka i en sådan översyn. Regeringen ansåg det lämpligt att frågan togs upp vid de möten som det uppgavs att Riksskatteverket och värdepappersinstituten regelbundet har i syfte att diskutera och informera om frågor kring uppgiftslämnandet.

14.3 Hemställan från Riksskatteverket

I en hemställan som kom in till Finansdepartementet den 30 september 1998 har Riksskatteverket föreslagit att en kontrolluppgiftsskyldighet införs vid avyttring av ett finansiellt instrument genom inlösen.

14.4 Skrivelse från Svenska Bankföreningen och Svenska Fondhandlareföreningen

Svenska Bankföreningen och Svenska Fondhandlareföreningen har i en skrivelse som kom in till Finansdepartementet den 12 september 2000 föreslagit att kontrolluppgift vid avyttring genom förfall av innehavd option endast skall lämnas om antalet optioner och sort. Vidare föreslår föreningarna att, vid avyttring genom nettning av terminer, kontrolluppgift endast skall lämnas om bruttoförsäljningsbeloppet i de fall nettningen är delvis.

14.5 Skrivelse från Fondbolagens förening, Svenska Bankföreningen och Svenska Fondhandlareföreningen

Fondbolagens förening, Svenska Bankföreningen och Svenska Fondhandlareföreningen har i en skrivelse som kom in till Finansdepartementet den 20 oktober 2000 begärt att snarast få besked om vilka kontrolluppgifter som skall lämnas vid avyttring av optioner genom förfall och av terminer genom delvis nettning. Om inte besked lämnas omgående föreslår föreningarna att ikraftträdande av de bestämmelser som infördes den 1 juli 1998 efter förslag i prop. 1997/98:134 skall skjutas upp till 2003 års taxering.

14.6 Kontrolluppgift vid avyttring av delägarätter och fordringsrätter genom inlösen

Förslag: Vid avyttring av delägarätter och fordringsrätter genom inlösen skall kontrolluppgift lämnas av den som har löst in rätten.

Skälen för förslaget: Kontrolluppgifterna är en viktig komponent för beskattningen. Idag bygger taxeringen av fysiska personer med tjänste- och kapitalinkomster i huvudsak på uppgifter från kontrolluppgifter. I de flesta fall lämnas en kontrolluppgift vid avyttring av delägarätter eller fordringsrätter. En brist i detta avseende är dock då avyttringen sker genom inlösen. För att all avyttring av delägarätter och fordringsrätter i största möjliga mån skall behandlas på samma sätt vad avser skyldigheten att lämna kontrolluppgift bör en sådan skyldighet införas.

Anledningen till att det i dag inte lämnas någon kontrolluppgift vid avyttring av delägarätter och fordringsrätter genom inlösen är att det inte utfärdas någon avräkningsnota. Skyldigheten att lämna kontrolluppgift kan därför inte kopplas till den skyldigheten. Det finns inte heller någon särskild aktör

på marknaden som regelmässigt är involverad vid avyttring genom inlösen.

Skattekontrollutredningen föreslog i delbetänkandet Kontroll Reavinst Värdepapper (SOU 1997:27) att kontrolluppgift skall lämnas vid inlösen och av att den skall lämnas av den som betalar ut inlösenbeloppet, t.ex. av VPC, förvaltaren eller inlösande bolag. Utredningens förslag finns även intagen i den nya lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter som utredningen föreslår i sitt slutbetänkande (SOU 1998:12). Riksskatteverket har i sin hemställan föreslagit att kontrolluppgiften skall lämnas av den som har löst in beloppet.

Skyldigheten att lämna kontrolluppgiften bör läggas på den som har betalat ut ersättningen. Genom en sådan reglering blir även en förvaltare skyldig att lämna kontrolluppgift om t.ex. aktien är förvaltarregistrerad.

14.7 Kontrolluppgifter på derivat

Förslag: Vid avyttring av en option genom att tiden för utnyttjande av optionen löper ut utan att optionen utnyttjas skall det i kontrolluppgiften för innehavaren redovisas antal och sort. Vid avyttring av en termin genom försäljningsleverans samtidigt som en delvis nettning av terminen sker skall det i kontrolluppgiften redovisas den bruttoersättning som betalades vid försäljningen.

Skälen för förslaget: Options- och terminsaffärer är komplicerade i det avseendet att det finns flera sätt att avsluta affärerna på. En optionsaffär kan bland annat avslutas genom förfall. Det innebär att optioner löper ut utan att utnyttjas. En terminsaffär kan slutföras genom leverans eller kontantavräkning. Vid så kallad nettning ingår en person som köpt viss egendom på termin med viss slutdag ett avtal om att sälja samma slags egendom på termin med samma slutdag. Förfarandet används för att låsa vinsten eller förlusten till ett visst belopp. Skillnaden mellan priserna i de två avtalen är nettot

av affären och det nettot kan inte förändras under tiden fram till slutdagen. Nettningen kan vara hel eller delvis.

Det finns också olika beskattningssätt. Vid optionsaffärer kan såväl utfärdaren och innehavaren beskattas. För utfärdaren kan har optionens löptid betydelse. När en terminsaffär slutförs genom leverans beskattas säljaren som för avyttring av egendomen. Köparen beskattas först när den förvärvade egendomen har avyttrats. Vid kontantavräkning är det belopp som den ena parten får skattepliktig kapitalvinst enligt de regler som skulle ha gällt för den underliggande egendomen. Den förlust som den andre parten gör skall dras av enligt de bestämmelser som gäller för egendomen.

Fondbolagens förening, Svenska Bankföreningen och Svenska Fondhandlareföreningen har redogjort för de svårigheter som föreligger med att fullgöra kontrolluppgiftsskyldigheten. När en optionsaffär avslutas genom förfall har det förmedlande värdepappersinstitutet endast kännedom om att optionen har förfallit. Optionen bokas bort ur systemen. I systemen finns ingen koppling till den premie som innehavaren betalade vid förvärvet av optionen. När det gäller slutförande av terminsaffärer genom att avräkning med en annan affär, så kallad nettning, delvis sker har föreningarna upplyst om att värdepappersinstitutens system saknar möjlighet att matcha köp- och säljdelen med varandra. De kan därför endast redovisa uppgift om bruttolikviden på säljdelen av transaktionen.

Kontrolluppgiftsskyldigheten är en viktig förutsättning för effektiv och likformig beskattning. Det är av stor vikt att kontrolluppgifterna är tillförlitliga eftersom taxeringarna i många fall huvudsakligen bygger på dessa. Kontrolluppgiftsskyldigheten för options- och terminsaffärer infördes den 1 juli 1998 men har ännu inte tillämpats. Avsikten var att sådana uppgifter skulle lämnas inför 2000 års taxering men tiden för första tillämpningen har flyttats fram till 2002 års taxering (se prop. 1999/2000:6). Av vad som framkommit kommer värdepappersinstitutet att vid denna tidpunkt att klara att lämna kontrolluppgifter i de flesta föreskrivna fallen vid

utfärdande av optioner och slutförandet av options- och terminsaffärer. Det är i två fall som instituten har svårigheter att helt fullgöra en kontrolluppgiftsskyldigheten. Det gäller vid förfall av optioner och då terminsaffärer avslutas genom en försäljningsleverans men där nettning delvis sker. Föreningarna har redan tidigare upplyst Finansdepartementet om att svårigheter kan föreligga att fullgöra kontrolluppgiftsskyldigheten. Det har visat sig att värdepappersinstituten med nuvarande system inte kan klara att fullgöra denna skyldighet. Det vore inte meningsfullt att under sådana omständigheter försöka framtvinga ett uppgiftslämnande. Tillförlitligheten till kontrolluppgifterna skulle vara liten. Inför 2002 års taxering måste således accepteras att vid slutförande av optionsaffärer genom förfall kan endast kontrolluppgift lämnas om antal och sort samt att vid slutförande av terminsaffärer genom försäljningsleverans endast uppgift om bruttoförsäljningsersättningen.

15 Utlandsbetalningar

15.1 Nuvarande ordning

Enligt gällande bestämmelser skall kontrolluppgift lämnas av den som för fysiska personer eller dödsbon förmedlat betalning till eller från Sverige, direkt eller indirekt, från respektive till utländsk juridisk person eller fysisk person som inte är bosatt i Sverige. Kontrolluppgiften skall avse varje betalning som överstiger 75 000 kr. Uppgiftsskyldighet föreligger även för mindre betalningar om dessa utgör delbetalningar av en summa som överstiger 75 000 kr.

Har skattemyndigheten i kontrollarbetet behov av att få tillgång till uppgifter om betalning som andra juridiska personer än dödsbon gjort till eller från utlandet kan skattemyndigheten

förelägga betalningsförmedlaren att lämna kontrolluppgift om förmedlade belopp.

Riksbanken är skall föra betalningsstatistik. Den som har utfört en valutatransaktion är skyldig att till Riksbanken lämna de uppgifter och för Riksbanken visa upp de handlingar beträffande transaktionen som behövs som underlag för Riksbankens betalningsbalansstatistik. Detsamma gäller den för vars räkning transaktionen har utförts. Den senare är skyldig att till valutaförmedlaren bl.a. lämna identifieringsuppgifter om sig själv och betalningsmottagaren samt ange vad betalningen avser. Av de föreskrifter som Riksbanken har utfärdat följer att bankinstitut skall redovisa förmedlade betalningar som överstiger 100 000 kronor (se RBFS 2000:1 Föreskrifter om ändring i Riksbankens föreskrifter [RBFS 1997:4] om skyldighet att lämna uppgifter till Riksbanken för betalningsbalansstatistiken). Fram till och med den 30 juni 2000 var beloppsgränsen 75 000 kronor. Annan som förmedlar betalningar till och från utlandet skall anmäla detta till Riksbanken om förmedlade betalningar årligen överstiger 10 miljoner kronor eller motvärdet i utländsk valuta. Riksbanken meddelar därefter om redovisning skall ske till Riksbanken och formerna för denna.

Skattemyndighetens behov av tillgång till uppgifter om betalningar från juridiska personer kan också tillgodoses genom att skattemyndigheten med stöd av 3 kap. 16 § taxeringslagen (1990:324) gör en framställan till Riksbanken om att den skall lämna ut uppgifter som skattemyndigheten behöver för taxering. Enligt 22 a § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank skall Riksbanken lämna ut uppgiften om det inte föreligger särskilda skäl att underlåta att lämna ut den. Riksbanken har beslutat att underlag för betalningsstatistiken fr.o.m. 1995 skall sparas i identifierbart skick per individ i två år och sedan gallras.

Enligt uppgift från Riksbanken förmedlades under perioden oktober 1997 – september 1998 cirka 2,4 miljoner betalningar till och från utlandet som översteg 75 000 kronor. Endast en mindre del torde avse betalningar för fysiska personer.

15.2 Skrivelse från Svenska Bankföreningen

Svenska Bankföreningen har i en skrivelse som kom in till Finansdepartementet den 22 juni 2000 föreslagit att beloppsgränsen för betalningar till och från utlandet höjs från 75 000 kronor till 100 000 kronor.

15.3 Kontrolluppgiftsskyldigheten vid betalningar till och från utlandet

Förslag: I en kontrolluppgift om betalningar till och från utlandet skall det redovisas varje betalning som överstiger 100 000 kronor, samt mindre betalningar om dessa utgör delbetalningar av en summa som överstiger 100 000 kronor.

Bedömning: En betalningsförmedlares skyldighet att lämna kontrolluppgifter bör inte utvidgas till att omfatta annat än fysiska personers och dödsboms betalningar in och ut ur landet.

Utredningens förslag: Betalningsförmedlares skyldighet att lämna kontrolluppgift om förmedlade betalningar till och från utlandet utvidgas till att omfatta även förmedlingar för juridisk persons räkning.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* har inga invändningar. *Kammarrätten i Stockholm* ansluter sig till den lösning som föreslås i det särskilda yttrandet, att uppgifter lämnas till Riksskatteverket, som i sin tur vidarebefordrar för Riksbanken relevanta uppgifter till denna. *Svenska Bankföreningen*, *Svenska Fondhandlareföreningen*, *Fondbolagens Förening*, *OM Stockholm AB* och *Stockholms Fondbörs AB* anför att det bör ske en samordning mellan Riksbanken och Riksskatteverket så att instituten endast behöver rapportera till en av uppgiftsmottagarna.

Skälen för förslaget: Bankerna är stora betalningsförmedlare. De skall lämna uppgifter om förmedlade betalningar till både Riksbanken och skattemyndigheterna. Praktiska skäl talar för att de fall då uppgifter skall lämnas är desamma i båda fallen.

Riksbanken har höjt den beloppsgräns som gäller för redovisningen av förmedlade betalningar. Beloppsgränser för kontrolluppgiftsskyldigheten bör därför också höjas upp till samma nivå, dvs. 100 000 kronor.

Skälen för bedömningen: Skattekontrollutredningen har föreslagit att kontrolluppgiftsskyldigheten för betalningar till och från utlandet utvidgas till att avse inte bara betalningar av fysiska personer och dödsbon utan även av juridiska personer. Utredningen motiverar förslaget med att det i kontrollhänseende är värdefullt att skatteförvaltningen får tillgång till och ges möjlighet att bearbeta uppgifter om förmedlade betalningar till och från landet för juridiska personers räkning och anför att behovet av att uppgifterna tillställs skatteförvaltningen accentueras av att Riksbanken inte sparar uppgifterna längre än två år.

Det kan finnas skäl för skatteförvaltningen att i vissa fall kunna ta del av de uppgifter om betalningar till och från utlandet som en skattskyldig gör. I vilken omfattning nuvarande system inte kan tillgodose behovet av sådana uppgifter har inte närmare redovisats av Skattekontrollutredningen. De flesta av in- och utbetalningarna som görs torde avse vanliga varubetalningar. Sådana uppgifter torde skatteförvaltningen normalt sett inte behöva ha tillgång till. Det är vidare såsom flera remissinstanser påtalat inte rimligt att uppgiftslämnaren skall behöva lämna uppgifterna till både Riksskatteverket och Riksbanken.

Innan en utvidgning av kontrolluppgiftsskyldigheten görs när det gäller utlandsbetalningar måste behovet utredas och det klargöras hur en sådan uppgiftsskyldighet kan samordnas med uppgiftsskyldigheten till Riksbanken. En sådan utredning kan inte göras inom ramen för arbetet med denna promemoria. Några förslag i den delen läggs därför inte fram.

16 Uppgiftsskyldighet för personer bosatta i utlandet

16.1 Nuvarande ordning

Uppgifter till ledning för taxering av andra än uppgiftslämnaren själv lämnas i form av kontrolluppgifter. I den praktiska tillämpningen av bestämmelserna om kontrolluppgiftsskyldighet i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter har det ansetts att skyldighet att lämna kontrolluppgift endast föreligger om mottagaren av en ersättning eller dylikt är obegränsat skattskyldig i landet. Detta har ansetts följa bland annat av att det i 3 kap. 63 § lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter är reglerat att kontrolluppgift i vissa särskilt angivna fall skall lämnas för personer med skatterättsligt hemvist i utlandet.

Fysiska personer som är begränsat skattskyldiga är enligt bestämmelserna i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta (SINK) skattskyldiga för vissa inkomster. Den som har betalat ut ersättning eller motsvarande till någon som är skattskyldig för särskild inkomstskatt skall enligt 18 § nämnda lag lämna kontrolluppgift på utbetald ersättning. Den särskilda inkomstskatten är en källskatt. Ett av skälen till att kontrolluppgifter lämnas med stöd av bestämmelserna i SINK är att skattemyndigheten skall ha möjlighet att taxera enligt de vanliga bestämmelserna om det i efterhand visar sig att den skattskyldige skall betraktas som obegränsat skattskyldig här i landet. I sådana fall kan skattemyndigheten med stöd av kontrolluppgiften identifiera skattebeloppet och kreditera den skattskyldige den avdragna skatten som preliminär skatt.

Riksskatteverket får med stöd av 3 kap. 63 § lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter föreskriva en skyldighet att lämna kontrolluppgift för den som till någon i utlandet utbetalat belopp eller lämnat förmån som skulle ha föranlett

skyldighet att lämna kontrolluppgift om den utgetts till en mottagare i Sverige. I paragrafens andra stycke anges att bestämmelserna om kontrolluppgiftsskyldighet för ränta, skuld och fordran skall gälla även i fråga om uppgifter som avser fysiska personer som är bosatta utomlands.

Riksskatteverket har föreskrivit att kontrolluppgift skall lämnas för vissa typer av betalningar till mottagare i främst de nordiska länderna samt ytterligare några andra länder (se RSFS 2000:15). Enligt RSFS 2000:15 gäller den av RSV föreskrivna uppgiftsskyldigheten endast om skyldighet att lämna kontrolluppgift inte redan följer av bestämmelserna i lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter eller SINK.

Hittills har Riksskatteverket uteslutande använt sin befogenhet att föreskriva en skyldighet att lämna kontrolluppgift enbart i de fall då uppgifterna omfattas av särskilda överenskommelser om automatiskt uppgiftslämnande till andra länder.

Ytterligare en form av uppgiftsskyldighet finns avseende sådana inkomster som mottagaren inte är obegränsat skattskyldig för här i landet. Enligt 2 kap. 19 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension skall arbetsgivare lämna en särskild kontrolluppgift avseende inkomst av anställning för vilken svensk lagstiftning om social trygghet skall gälla.

16.2 Kontrolluppgifter avseende begränsat skattskyldiga

Förslag: Kontrolluppgiftsskyldigheten för ersättningar till personer som är begränsat skattskyldiga skall samlas i lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter. Uppgiftsskyldigheten skall omfatta ersättningar och förmåner som skall hänföras till inkomstslaget tjänst samt inkomstränta och fordran.

Utredningens förslag: Kontrolluppgift enligt den nya lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter skall lämnas för inkomstränta och ersättningar m.m. som är att hänföra till intäkt av tjänst oavsett om mottagaren är bosatt i landet eller inte.

Remissinstanserna: *Riksrevisionsverket* och *Riksskatteverket* tillstyrker förslaget. *Finansinspektionen* har inga invändningar. *Hovrätten över Skåne och Blekinge* ifrågasätter om bestämmelsen i 3 § lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring helt bör slopas och anför följande. Bestämmelsen utgör grunden för att pensionsgrundande inkomst i de fall som bestämmelsen tar sikte på skall fastställas på grundval av den särskilda uppgift arbetsgivaren lämnar och inte som i andra fall taxeringen till statlig inkomstskatt.

Skälen för förslaget: Om någon i Sverige har betalat ut ersättning för utfört arbete kan skyldighet att lämna kontrolluppgift föreligga på någon av nedan angivna grunder.

- Om mottagaren är obegränsat eller begränsat skattskyldig för inkomsten enligt bestämmelserna i inkomstskattelagen (1999:1229) skall kontrolluppgift lämnas enligt bestämmelserna i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter.
- Om mottagaren är bosatt utomlands och skattskyldig till särskild inkomstskatt skall kontrolluppgift lämnas enligt bestämmelserna i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta (SINK).
- Om mottagaren är bosatt utomlands och inkomsten enligt ett avtal om social trygghet mellan Sverige och annat land skall beaktas vid beräkning av pensionsgrundande inkomst skall särskild uppgift lämnas enligt bestämmelserna i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.
- Även om kontrolluppgift eller särskild uppgift inte skall lämnas enligt någon av de ovan angivna situationerna skall kontrolluppgift ändå lämnas om Riksskatteverket med stöd av bestämmelsen i 3 kap. 63 § lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter har föreskrivit att kontrolluppgift skall lämnas.

I de fall någon i Sverige betalar ut ersättning till fysisk person som inte vistas i landet skall utbetalaren ta ställning till om personen enligt bestämmelserna i inkomstskattelagen (tidigare

kommunalskattelagen) är obegränsat skattskyldig eller om han är skattskyldig till särskild inkomstskatt eller om skyldighet att lämna kontrolluppgift ändå föreligger enligt de av Riksskatteverket utfärdade föreskrifterna.

Bedömningen av om en person i skatterättsligt hänseende skall anses vara obegränsat eller begränsat skattskyldig, kan vara svår att göra i det enskilda fallet. Avgörandet i sådana frågor ligger på skattemyndigheten och inte på utbetalaren. Uppgiftslämnaren har dock att ta ställning till om den som uppgiften avser är obegränsat skattskyldig när han skall bedöma om skatteavdrag skall göras på utbetalningen. Genom att uppgiftsskyldigheten är beroende av skyldigheten att göra skatteavdrag kan skattemyndigheten kontrollera om utbetalaren fullgjort sin skyldighet att göra skatteavdrag. Överskådligheten i regelsystemet skulle kunna förbättras genom att bestämmelserna förs samman och tas in i lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter.

Uppgiftsskyldigheten enligt lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter bör därför utvidgas till att gälla för samtliga ersättningar, förmåner m.m. som objektivt sett utgör inkomst i inkomstslaget tjänst, oavsett om mottagaren är obegränsat eller begränsat skattskyldig.

Enligt 3 kap. 63 § lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter skall kontrolluppgift enligt reglerna i 3 kap. 22–26 §§ lämnas även för personer bosatta utomlands. Härigenom omfattas också uppgifter om utgiftsränta och skuld av den utvidgade uppgiftsskyldigheten. I kontrollhänseende torde sådana uppgifter vara av mindre intresse. Uppgifter om utgiftsräntor och skulder synes inte heller ha nämnvärd betydelse för Sveriges informationsutbyte med andra länder inom skattekontrollområdet. Uppgifter om utgiftsräntor och skulder kan därför undantas från den utvidgade uppgiftsskyldigheten. Uppgiftsskyldigheten för inkomstränta och fordran bör dock kvarstå.

I konsekvens med att uppgiftsskyldigheten för inkomsträntor och sådana ersättningar m.m. som utgör inkomst i inkomstslaget tjänst enligt den nya lagen om självdeklarationer och

kontrolluppgifter skall gälla oberoende av om mottagaren är begränsat eller obegränsat skattskyldig, kan 3 kap. 63 § den gamla lagen slopas och kontrolluppgiftsskyldigheten enligt bestämmelserna i SINK flyttas till den nya lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter.

Enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension skall en arbetsgivare i vissa fall lämna en särskild kontrolluppgift. Till grund för beräkningen av en försäkrads pensionsgrundande inkomst ett visst intjänandeår läggs normalt den försäkrades taxering till statlig inkomstskatt för det året. Taxeringen bestäms utifrån självdeklarationen och kontrolluppgifter. Pensionsgrundande inkomst av anställning för vilken en försäkrad inte är skattskyldig i Sverige enligt inkomstskattelagen, skall bestämmas med ledning av en särskild kontrolluppgift från arbetsgivaren. Detta framgår av 2 kap. 18 och 19 §§ lagen om inkomstgrundad ålderspension. I 15 kap. 5 § den lagen är angivet vilka uppgifter som skall redovisas i den särskilda kontrolluppgiften. Förutom sådana uppgifter som normalt redovisas i kontrolluppgifter om inkomst i inkomstslaget tjänst skall medborgarskapet anges.

Av 2 kap. 10 § andra stycket lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter framgår det att en självdeklaration skall innehålla de uppgifter som behövs för beräkning av pensionsgrundande inkomst. Det är naturligt att även de vanliga kontrolluppgifterna används för bestämmande av den pensionsgrundande inkomsten. Det saknas anledning att låta den särskilda kontrolluppgiftsskyldigheten för dem som är begränsat skattskyldiga framgå av annan lagstiftning. Arbetsgivarens kontrolluppgiftsskyldighet i detta avseende bör således infogas i den nya lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter. Den nya lagen bör dock kompletteras så att alla nödvändiga uppgifter redovisas i kontrolluppgiften, dvs. även uppgift om medborgarskap.

Det bör i det här sammanhanget erinras om att en överföring av arbetsgivarens skyldighet att lämna kontrolluppgift för inkomster av anställning som den försäkrade inte är skattskyldig

för i Sverige till den nya lagen inte innebär någon ändring av den sekretess som gäller för uppgifterna och möjligheterna att lämna uppgifterna vidare till ett annat land (jfr bet. 1998/99:SfU12 s. 40–42).

17 Utländsk betalningsmottagares skatteregistreringsnummer

Förslag: Den som är skyldig att lämna kontrolluppgift för utbetalad ersättning m.m. som utgör inkomst i inkomstslaget tjänst eller till utbetalad eller tillgodoräknad ränta skall, om mottagaren är begränsat skattskyldig, ange mottagarens utländska skatteregistreringsnummer eller motsvarande i uppgiften.

Utredningens förslag överensstämmer med promemorians förslag.

Remissinstanserna: *Riksskatteverket* tillstyrker förslaget. *Finansinspektionen* har inga invändningar. *Datainspektionen* och *Riksförsäkringsverket* avstyrker förslaget. *Kammarrätten i Stockholm* ifrågasätter om inte de till synes talrika praktiska svårigheterna först borde lösas genom avtal innan lagstiftning av föreslagen lydelse införs. *Svenska Bankföreningen*, *Svenska Fondhandlareföreningen*, *Fondbolagens Förening*, *OM Stockholm AB* och *Stockholms Fondbörs AB* avstyrker förslaget. *Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag* avstyrker att förslaget införs innan det finns en enhetlig norm för skatteregisternummer.

Skälen för förslaget: Av 3 kap. 57 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter följer att i varje kontrolluppgift skall anges namn och postadress samt personnummer eller organisationsnummer för såväl den uppgiftsskyldige som den uppgiften avser. Om personnummer eller organisationsnummer inte kan anges för den uppgiften

avser skall enligt 3 kap. 57 § andra stycket den lagen i stället dennes födelsetid redovisas på kontrolluppgiften.

Frågan om användningen av skatteregistreringsnummer (Tax Identification Number) har sedan en tid diskuterats inom ramen för samarbetet i OECD. Rådet har i en rekommendation fastställt den 13 mars 1996 (C(97)29) konstaterat att det föreligger ett behov av att förbättra det internationella skatteinformationsutbytet för att undvika skatteundandragande. OECD rekommenderar därför medlemsstaterna att införa en skyldighet att ange utländskt skatteregistreringsnummer vid utlandsbetalningar.

Införandet av en skyldighet att i en kontrolluppgift ange utländskt skatteregistreringsnummer är av betydelse i två avseenden, dels för den interna kontrollen, dels för att öka möjligheten att få motsvarande uppgifter från andra länder. Vad avser den interna kontrollen kan hävdas att om ett krav på att ange utländskt skatteregistreringsnummer och i konsekvens därav även en skyldighet för den enskilde att till den uppgiftsskyldige uppge sitt registreringsnummer införs, får det till följd att uppgiftslämnarna med större säkerhet än i dag kan avgöra om skatteavdrag skall göras eller inte göras på en utbetalning. I och för sig skall det inte vara avgörande för bedömningen av skattskyldigheten. Å andra sidan skulle frånvaron av ett skatteregistreringsnummer kunna utgöra ett incitament för skattemyndigheten att närmare undersöka personens eventuella skattskyldighet i Sverige. Får skatteförvaltningen tillgång till den skattskyldiges utländska skatteregistreringsnummer skulle vidare informations- och handräckningsåtgärder i andra länder kunna genomföras betydligt enklare, till gagn för såväl skattemyndigheten som den enskilde.

Införandet av en skyldighet att ange utländska skatteregistreringsnummer är en förutsättning för att informationsutbytet skall fungera effektivt inom OECD och Sverige bör agera pådrivande i det avseendet.

En risk kan finnas att den enskilde inte anger korrekt identifikation respektive att ändringar inte anmäls till uppgiftslämnaren. Mot detta talar dock att flertalet av de personer som berörs torde ha eget intresse av att till banken, pensionsutbetalaren etc. ange korrekta uppgifter. Banker m.fl. har dessutom redan i dag relativt långtgående skyldigheter att kontrollera identitet m.m. för en person som öppnar ett konto. Det kan därför inte anses alltför omständligt att till dessa rutiner foga en rutin att efterfråga ett utländskt skatteregistreringsnummer.

Skyldigheten att ange identifikationsuppgifter bör kunna gälla för samtliga konton m.m. som öppnas efter ikraftträdandet, naturligtvis under förutsättning att den skattskyldige har ett utländskt skatteregistreringsnummer eller motsvarande. Vad gäller pågående engagemang bör det i enlighet med Skattekontrollutredningens uppfattning i första hand ankomma på den kontrolluppgiftsskyldige att komplettera kontrolluppgiften med skatteregistreringsnummer.

Om den enskilde i strid med bestämmelsen vägrar lämna föreskriven uppgift till den kontrolluppgiftsskyldige (avseende såväl nytt som pågående engagemang) bör detta förhållande anmälas till skattemyndigheten. Det är således tillräckligt att den uppgiftsskyldige försökt förmå den enskilde att lämna erforderliga uppgifter. Den uppgiftsskyldige kan inte hållas ansvarig om den enskilde uppger felaktigt nummer. Eftersom uppgiften lämnas under straffansvar (se 7 § första stycket 1 skattebrottslagen [1971:69]) får förutsättas att den enskilde anger korrekt nummer till den kontrolluppgiftsskyldige.

Den nu föreslagna uppgiftsskyldigheten medför onekligen ett merarbete för uppgiftslämnarna. Att samla in skatteregistreringsnummer för redan pågående engagemang kan vara tidsödande. De kontrolluppgiftsskyldiga bör därför få en längre tid på sig att komplettera befintliga uppgifter. En sådan genomförandeperiod om tre år bör därför införas.

Det bör uppdras åt Riksskatteverket att genom tillämpningsföreskrifter föreskriva vad som beträffande viss stat

skall avses med skatteregistreringsnummer eller motsvarande och vilka uppgifter som skall lämnas när en stat saknar någon form av skatteregistreringsnummer eller dessa inte är offentliga eller inte tillgängliga för den skattskyldige.

18 Förbindelse att lämna kontrolluppgift

18.1 Bakgrund

I samband med att lagen (1990:750) om betalningar till och från utlandet (betalningslagen) upphävdes (prop. 1992/93:65), infördes i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter en skyldighet för fysiska personer och dödsbon som har inlåningskonto i utlandet att lämna ett medgivande till insyn på kontot och en förbindelse från den utländska kontoföraren att till Riksskatteverket lämna kontrolluppgift om utbetald eller tillgodoräknad ränta. Betalningslagen upphävdes eftersom lagens förmedlarkrav, depåkrav och förbud att använda eget inlåningskonto i utlandet ansågs strida mot EG:s regler om fri rörlighet för kapital och tjänster. Samtidigt infördes ett krav för fysiska personer och dödsbon som innehar utländska fondpapper eller rättigheter eller skyldigheter som anknyter till ett sådant fondpapper att lägga dem i depå i Sverige eller i utlandet, såvida det inte är fråga om fondpapper i ett kontobaserat system. Om fondpapperen deponeras eller kontoförs i utlandet gäller motsvarande skyldighet beträffande medgivande till insyn på depån eller kontot samt skriftlig förbindelse att lämna kontrolluppgift som gäller för utländska inlåningskonton.

18.2 Förbindelse att lämna kontrolluppgift för fysiska personer och dödsbo

Enligt 3 kap. 22 a § lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter skall fysiska personer som är bosatta i Sverige och svenska dödsbon som har öppnat eller öppnar inlåningskonto i utlandet till Riksskatteverket lämna förbindelse från den utländska kontoföraren att denne skall lämna kontrolluppgift till verket om gottskriven eller utbetald ränta samt behållning på kontot. Den skattskyldige skall också lämna ett medgivande till insyn på kontot.

Skyldigheten att lämna förbindelse gäller inte om behållningen på kontot utgör tillgång i en näringsverksamhet. Om motvärdet på ett eller flera konton i ett och samma land inte överstiger 50 000 kr behöver förbindelse inte lämnas i bl.a. de fall då

- kontot används till att betala drift- eller underhållsutgifter för fastighet eller bostad i utlandet,
- medlen på kontot används för betalning av utgifter i samband med vistelsen i det landet,
- kontot endast avser deponering av medel under vistelsen i landet, eller
- kontot innehas av utländsk medborgare och det används för deponering i hemlandet av inkomster intjänade i Sverige.

Riksskatteverket får i andra fall medge undantag från skyldigheten att ge in förbindelse om det finns särskilda skäl.

Enligt 3 kap. 27 a § nämnda lag skall fysisk person som är bosatt i Sverige samt svenskt dödsbo förvara bl.a. utländska fondpapper eller rättigheter eller skyldigheter som anknyter till sådant fondpapper i depån när det inte är fråga om fondpapper i ett kontobaserat system. Om fondpapperen deponeras eller kontoförs i utlandet skall den skattskyldige till Riksskatteverket lämna ett skriftligt medgivande till insyn i depån eller på kontot samt ge in en skriftlig förbindelse från det utländska institutet som för depån eller kontot att årligen lämna kontrolluppgifter till Riksskatteverket.

Förbindelserna behöver inte lämnas om behörig myndighet i den främmande staten på grund av överenskommelse årligen lämnar skattemyndigheten uppgifter om avkastning. Vidare får Riksskatteverket medge undantag från skyldighet att ge in förbindelse om det finns särskilda skäl.

18.3 Förbindelse av utländska företag att lämna kontrolluppgift

Efter förslag i prop. 1994/95:50 infördes en skyldighet för utländska bankföretag och andra liknande företag inom EES-området som bedriver gränsöverskridande verksamhet att till Finansinspektionen lämna en skriftlig förbindelse att lämna årlig kontrolluppgift om innehav, löpande avkastning, utgiftsränta m.m. till Riksskatteverket (se 3 kap. 32 b § lagen [1990:325] om självdeklaration och kontrolluppgifter).

Skyldigheten har senare utvidgats till att även omfatta utländska försäkringsföretag inom EES (se prop. 1995/96:97). De utländska försäkringsföretagen skall lämna kontrolluppgift om värdet på försäkringar som innehas av personer i Sverige. Samtidigt infördes en skyldighet för den som i Sverige förmedlar utländsk försäkring att lämna kontrolluppgift till Riksskatteverket om avtalsparterna (se 3 kap. 15 § lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter).

18.4 Riksrevisionsverkets rapport

I en granskningsrapport (RRV:s rapport 1997:22) anför Riksrevisionsverket att, trots att det inte är möjligt att beräkna storleken på de privata utlandsinvesteringarna, bedöms det att dessa är av så stor omfattning att en effektiv kontroll är väsentlig. Antalet registrerade medgivanden till kontrolluppgiftsinsamlande och förbindelser att lämna kontrolluppgifter är så få att de endast kan svara mot en mindre del av existerande

konton, depåer och försäkringar. Till följd därav bedömer verket att risken för skattebortfall är stor.

Riksrevisionsverket anser att effektiviteten av systemet med medgivande begränsas av att det förutsätter att den skattskyldige själv initierar förfarandet samt att skatteförvaltningen saknar möjlighet att kontrollera lämnade uppgifter på annat sätt än genom möjligheten till insyn genom att t.ex. begära att få ut kontoutdrag o.d. Detta till trots anser verket att regelverket har en styrka i preventivt hänseende genom att flertalet aktörer avhålls från att marknadsföra investeringar som syftar till att undandra skatt. Riksrevisionsverket framhåller att Riksskatteverket har en alltför låg ambitionsnivå för hanteringen av regelverket, vilket Riksrevisionsverket menar bl.a. lett till att det är oklart för skattemyndigheten vilken roll dessa har i kontrollarbetet samt att den externa informationen om bestämmelserna brister. Slutligen anser verket att det brister i skattemyndighetens kompetens på området.

Vad avser den lagtekniska utformningen av bestämmelserna anser Riksrevisionsverket att det är svårt att motivera varför bestämmelserna om undantag för vissa inlåningskonton som innehas för specifika ändamål skall behållas.

Riksrevisionsverket anser att medgivandesystemet måste tillämpas mer aktivt och att Riksskatteverket bör vidta åtgärder för att få till stånd en aktivare tillämpning. I rapporten föreslås bl.a. bättre information och utbyte av uppgifter mellan Riksskatteverket och skattemyndigheterna. Enligt Riksrevisionsverket bör dessutom övervägas att flytta administrationen av medgivandesystemet från Riksskatteverket till en skattemyndighet.

De undantag från uppgiftsskyldigheten som finns avseende utländska inlåningskonton bör enligt Riksrevisionsverket utmönstras. Vidare anser verket att det i princip inte föreligger några hinder mot att införa en straffsanktion med avseende på en underlåtenhet att lämna in medgivande. Slutligen bör enligt verket en utvärdering av bestämmelserna komma till stånd när systemet tillämpats aktivt en tid.

18.5 Riksskatteverkets syn på medgivandesystemet

Riksskatteverket har på uppdrag av regeringen i en rapport redovisat sin syn på medgivandesystemet utifrån Riksrevisionsverkets rapport 1997:22. Riksskatteverkets rapport finns tillgänglig i Finansdepartementet (dnr Fi2000/765).

Riksskatteverket anser att medgivandesystemet i sig, och som i stor utsträckning bygger på den skattskyldiges egen medverkan, inte uppfyller de krav som kan ställas på en effektiv kontroll av privatpersoners utlandsinvesteringar. Enligt verkets mening måste systemet integreras i ett nära samarbete om informationsutbyte med andra länders skatteförvaltningar. Verket anser således att det inte är försvarbart att intensifiera övervakningen av medgivandesystemet.

18.6 Överväganden

Förslag: Skyldigheten för fysiska personer och dödsbon som har ett inlåningskonto, värdepapper i depå eller på konto eller en försäkring i utlandet att ge in en förbindelse från den utländske kontoföraren, institutet eller försäkringsgivaren att lämna kontrolluppgifter skall tas bort.

Bedömning: Utländska företag som bedriver bankverksamhet, värdepappersrörelse, finansieringsverksamhet eller försäkringsverksamhet i Sverige bör också fortsättningsvis vara skyldiga att lämna en förbindelse om att lämna kontrolluppgifter.

Förslag: Ett utländskt företag som bedriver fondverksamhet i Sverige skall vara skyldigt att lämna en förbindelse om att lämna kontrolluppgifter.

Utredningens förslag: Nuvarande ordning avseende skyldigheten att lämna medgivande till insyn i utländska konton m.m. respektive skyldigheten för utländska företag, som bedriver gränsöverskridande verksamhet att till Finansinspektionen lämna förbindelse om att lämna kontrolluppgifter, skall behållas i huvudsak oförändrad.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* anför att det framstår som en mer rationell arbetsordning att inspektionen underrättar Riksskatteverket om vilka utländska företag som avser bedriva verksamhet i Sverige och att Riksskatteverket därefter inhämtar ifrågavarande förbindelse.

Skälen för förslagen och bedömningen: Det kan med största sannolikhet antas att svenska kapitalplaceringar utomlands är väsentliga. Det kan också antas att de kommer att öka i takt med internationaliseringen. Det är svårt för de svenska skattemyndigheterna att få kunskap om placeringarna i utlandet om inte den enskilde själv informerar om dem. Ett sätt att få kunskap om placeringar i utlandet är genom det internationella informationsutbytet. Detta är inte heltäckande och tillförlitligt men arbete pågår inom EU och OECD för att utveckla informationsutbytet.

Systemet med förbindelser om att lämna kontrolluppgifter och medgivande till insyn för fysiska personer och dödsbon har tillämpats i en begränsad omfattning. Enligt uppgift från Riksskatteverket har sedan 1993 då systemet infördes antalet konton som på detta sätt kommit till verkets kännedom uppgått till högst 2000 stycken. Antalet förbindelser är lägre än antalet medgivanden eftersom de utländska bankerna ofta anser sig förhindrade att lämna kontrolluppgift med hänvisning till gällande banksekretess. Det är sannolikt att antalet konton utomlands väsentligen överstiger detta antal. Det framstår inte som helt klart vad det beror på att systemet inte är mer effektivt. En möjlig förklaring är att det inte är känt att de utländska placeringarna och avkastningen från dem är skattepliktiga här i Sverige. I det avseendet har Riksskatteverket anfört i rapporten om deras syn på medgivandesystemet (rapport den 28 februari 2000, dnr 2245-00/100) att de försöker utöka informationen.

Systemet med förbindelser och medgivande har i sin nuvarande form inte önskvärd funktion. Systemet är administrativt svårhanterligt med många aktörer inblandade. Även om sanktionsmöjligheter finns är de i praktiken verkningslösa. Det förutsätts att den enskilde själv informerar

skatteförvaltningen om sina tillgångar i utlandet. Om den enskilde inte gör det finns det mycket lite som skatteförvaltningen kan göra för att få kännedom om dem. Systemet används inte någon större omfattning för att kontrollera tillgångar i utlandet. Sverige har sedan systemet tillkom träffat avtal med ett flertal länder om ett intensifierat samarbete på skattekontrollområdet. Sådana avtal kan innebära ett automatiskt informationsutbyte avseende avkastning på t.ex. banktillgodohavanden. Inom EU och OECD bedrivs kontinuerligt ett arbete med att försöka utöka informationsutbytet mellan länderna. Det finns således alternativa metoder att kontrollera tillgångar i utlandet. Systemet med förbindelser och medgivande torde därför kunna tas bort utan att skattekontrollen märkbart skulle försvåras.

En fråga som inte behandlats av Skattekontrollutredningen eller remissinstanserna är systemets förenlighet med EG-rätten. Det kan ifrågasättas om kravet på en förbindelse om kontrolluppgifter kränker principen om kapitalets fria rörlighet. Osäkerheten i denna fråga är ytterligare ett skäl till att ta bort kravet på förbindelser och medgivande.

De företag som bedriver gränsöverskridande verksamhet och omfattas av bestämmelserna i 3 kap. 32 b § lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter bör däremot fortfarande vara skyldiga att inge en förbindelse om att lämna kontrolluppgifter enligt de svenska bestämmelserna. Kretsen företag bör också utökas med sådana företag som bedriver fondverksamhet.

Finansinspektionen har anfört att det framstår som en mer rationell arbetsordning att inspektionen underrättar Riksskatteverket om vilka utländska företag som avser bedriva verksamhet i Sverige och att Riksskatteverket därefter inhämtar ifrågavarande förbindelse. Det synes dock lämpligare att behålla den nuvarande ordningen att förbindelse skall lämnas redan i samband med att det utländska företaget anmäler att det avser att bedriva verksamhet i Sverige. Härigenom uppmärksammas det utländska företaget på ett tidigt stadium om

uppgiftsskyldigheten. Det är också en fördel om kontakterna kan skötas med en myndighet. Samarbetet mellan Riksskatteverket och Finansinspektionen bör dock intensifieras på detta område. Om ett utländskt företag saknar kunder som är fysiska personer föreligger ingen skyldighet att lämna kontrolluppgift. Eftersom det i efterhand är svårt att kontrollera om det utländska företaget har kommit att anlitas av fysiska personer, är i kontrollhänseende att föredra att förbindelsen lämnas redan i samband med anmälan, oavsett om företaget vid påbörjande av verksamheten har fysiska personer är obegränsat skattskyldiga i Sverige som kunder eller inte.

19 Tredjemanskontrollen

19.1 Nuvarande uppgiftsskyldighet

I lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter (LSK) finns det ett antal olika bestämmelser som reglerar skatteförvaltningens befogenhet att i olika avseenden förelägga någon att lämna kontrolluppgift för annan person. Här följer en sammanställning över bestämmelserna med deras huvudsakliga ändamål. Samtliga bestämmelser förutsätter föreläggande från skattemyndigheten eller i enstaka fall från Riksskatteverket.

- Den som har gett ut en ersättning eller förmån som utgör skattepliktig inkomst i inkomstslaget tjänst skall även lämna kontrolluppgift om sådana ersättningar och förmåner som inte omfattas av den obligatoriska kontrolluppgiftsskyldigheten, t.ex. ersättningar om mindre än 1000 kronor, som getts ut av fysiska personer eller dödsbon och som inte utgör omkostnad i näringsverksamhet, ersättningar som getts ut i annat fall och som inte överstiger 100 kronor samt vissa kostnadsersättningar. (3 kap. 5 § LSK)
- Försäkringsföretag och understödsförenings skyldighet att lämna kontrolluppgift för namngiven person om bl.a. arten

av uppgiven försäkring, beloppet av premien eller annan avgift och utbetalt försäkringsbelopp. (3 kap. 18 § LSK)

- Bankers och andra penninginrättnings skyldighet att lämna kontrolluppgift om bl.a. ränta och fordran för namngiven person. (3 kap. 24 § LSK)
- Skyldighet för andra än penninginrättningar att lämna kontrolluppgift för borgenär om erhållen ränta och fordran. (3 kap. 25 § LSK)
- Skyldighet för fysisk eller juridisk person som inte yrkesmässigt bedrivit utlåning eller kreditgivning och som har haft en fordran att lämna kontrolluppgift om utgiftsränta och skuldbelopp för namngiven gäldenär. (3 kap. 26 § LSK)
- Värdepappersinstituts skyldighet att lämna kontrolluppgift för personer avseende sådana uppgifter om avyttring av finansiella instrument som tas in i avräkningsnota. (3 kap. 33 § LSK)
- Valutahandlars och värdepappersinstituts m.fl. skyldighet att lämna kontrolluppgift för personer avseende utländsk aktie eller annat utländskt värdepapper som förvaras i depå eller kontoförs hos den uppgiftsskyldige. (3 kap. 34 § LSK)
- Skyldighet för den som uppburit ersättning för att fördelas inom ett arbetslag eller liknande grupp av personer att lämna kontrolluppgift för medlemmarna i gruppen om utbetalt belopp. (3 kap. 35 § LSK)
- Den som har betalat ut ersättning för arbete till den som innehar enbart en F-skattsedel eller innehar både en F-skattsedel och A-skattsedel och skriftligen har åberopat F-skattsedeln skall lämna kontrolluppgift för den som tagit emot ersättningen om utbetalt belopp. (3 kap. 37 § LSK)
- Slakteri och fristående anitetslaktavdelning skall lämna kontrolluppgift för den som fått prisstöd enligt lagen (1990:615) om avgifter på vissa jordbruksprodukter m.m. om utgett belopp. (3 kap. 38 § LSK)

- Den som i förmedlingsverksamhet eller liknande verksamhet förmedlat arbete, uppdrag eller sålt egendom skall lämna kontrolluppgift för namngiven person om den ersättning eller dylikt som förmedlats. (3 kap. 41 § jämförd med 3 kap. 42 § LSK)
- Näringsidkare och den som innehaft privatbostadsfastighet eller privatbostad skall lämna kontrolluppgift för näringsidkare om ersättningar avseende köpta eller sålda varor respektive utbetalda eller mottagna ersättningar för utförda tjänster. (3 kap. 43 § LSK)
- Bostadsrättsförening, bostadsaktiebolag m.fl. skall lämna kontrolluppgift om värdet av en medlems eller delägaras andel i föreningens eller bolagets behållna förmögenhet. (3 kap. 44 § LSK)
- Bostadsrättsförening skall utöver vad som följer av den obligatoriska kontrolluppgiftsskyldigheten lämna de ytterligare upplysningar som är av betydelse för beräkning av kapitalvinsten vid en medlems avyttring av sin bostadsrätt. (3 kap. 45 § LSK)
- Annan ekonomisk förening än bostadsrättsförening och bostadsaktiebolag skall utöver vad som följer av den obligatoriska kontrolluppgiftsskyldigheten lämna de ytterligare upplysningar som är av betydelse för beräkning av kapitalvinsten vid en medlems avyttring av sin andel eller aktie. (3 kap. 46 § LSK)
- Juridisk person som förvaltar samfällighet och som inte är skattskyldig till förmögenhet skall lämna kontrolluppgift till ledning för värdesättning av delarna i samfälligheten. (3 kap. 49 § LSK)
- Den som är eller kan antas vara bokföringsskyldig eller som är annan juridisk person än dödsbo skall lämna kontrolluppgift om rättshandling mellan den som föreläggs och den med vilken han ingått rättshandlingen. Om det finns särskilda skäl får även annan än näringsidkare och juridisk person föreläggas. (3 kap. 50 a § LSK)

- Aktiebolag och ekonomisk förening skall lämna särskild uppgift om tillgångar och skulder samt om andra omständigheter av betydelse för värdesättning av bolagets aktier eller föreningens andelar. (3 kap. 51 § LSK)
- Fåmansföretag och handelsbolag skall lämna de uppgifter som de uppgiftsskyldiga är skyldiga att lämna företagsledare och delägare för att de skall kunna beräkna sin skattepliktiga inkomst från företaget. (3 kap. 53 § LSK)
- En uppgiftsskyldig som inte fullgjort sin obligatoriska skyldighet att lämna kontrolluppgift eller sammandrag av kontrolluppgifter får föreläggas att fullgöra uppgiftsskyldigheten. (3 kap. 64 § LSK)

19.2 Skyldigheten att lämna uppgifter om tredje man

Förslag: Bestämmelserna om skyldighet att lämna kontrolluppgifter om någon annan skall samlas i ett fåtal paragrafer.

Fysiska personer och dödsbon skall efter föreläggande av skattemyndigheten lämna kontrolluppgift om sådan ersättning för utfört arbete som har betalats till namngiven näringsidkare samt om ränta och fordran för namngiven gäldenär.

Den som är eller kan antas vara bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078) eller som är annan juridisk person än dödsbo skall efter föreläggande av skattemyndigheten lämna kontrolluppgift om förhållanden som angår någon som han har ingått rättshandling med och som är av betydelse för kontroll av att deklara- och annan uppgiftsskyldighet fullgjorts riktigt och fullständigt för annan än den som föreläggs, eller att förutsättningar finns att fullgöra uppgiftsskyldighet som kan antas uppkomma för annan än den som föreläggs. Endast om det finns särskilda skäl skall även annan person få föreläggas att lämna sådan uppgift.

Den som föreläggs skall kunna ställa nödvändiga handlingar till skattemyndighetens förfogande i stället för att själv ta fram de begärda uppgifterna om han måste lägga ner ett betydande arbete för att fullgöra föreläggandet.

Utredningens förslag: Flertalet föreläggandeföreskrifter i lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter upphävs och ersätts av en generell föreskrift om föreläggande. Den generella föreskriften utformas med ledning av 3 kap. 50 a § lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter. Rekviritet rättshandling slopas och ersätts med ett krav på att uppgiften skall vara av betydelse för kontroll av att deklara- eller annan uppgiftsskyldighet enligt den nya lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter har fullgjorts riktigt och fullständigt eller att uppgiften är av betydelse för kontroll av att förutsättningarna finns att fullgöra uppgiftsskyldighet som kan antas uppkomma enligt denna lag för annan än den som föreläggs. Andra fysiska personer än näringsidkare får föreläggas med stöd av den generella föreskriften endast om särskilda skäl föreligger. Därutöver får skattemyndigheten förelägga fysisk person och dödsbo att lämna kontrolluppgift om ersättning som betalats ut till namngiven näringsidkare eller ränta som erhållits från namngiven gäldenär.

Remissinstanserna: *Riksskatteverket* tillstyrker förslaget. *JO* har inget att erinra mot förslaget. *Kammarrätten i Stockholm* anser att utredningen alltför lättvindligt förbigått de rättssäkerhetsaspekter som aktualiseras. *Kammarrätten* riktar bl.a. kritik mot att föreläggandena kan avse löpande beskattningsår och att lagtexten inte preciserar vilka personer som kan föreläggas och vilket material som kan komma i fråga. *Svenska Bankföreningen*, *Svenska Fondhandlareföreningen*, *Fondbolagens förening*, *OM Stockholm AB* och *Stockholms Fondbörs AB* avstyrker förslaget och anför bl.a. att det inte är förenligt ens med lågt ställda krav på rättssäkerhet att lämna åt en skattemyndigheterna att avgöra vilka uppgifter som skall lämnas ut från banker och värdepappersbolag vilkas verksamhet normalt är förenad med strängaste sekretess och integritetsskydd

för kunderna. *Svenska Revisorsamfundet SRS*, *Sveriges Aktiesparares Riksförbund* och *Sveriges Redovisningskonsulters Förbund SRF* motsätter sig förslaget och anför att kriterier bör preciseras för i vika fall uppgifter från tredje man får begäras samt att den förelagde bör få möjlighet i första hand att begära att myndigheten omprövar föreläggande, i sista hand att föreläggandet prövas av domstol.

Skälen för förslaget: Tredjemanskontroll är många gånger ett nödvändigt inslag i kontrollverksamheten. Kontrollen kan göras antingen genom tredjemansrevision eller tredjemansföreläggande. I båda fallen är syftet att kontrollera att en annan skattskyldig än den från vilken uppgifterna inhämtas fullgjort sin deklarations- och uppgiftsskyldighet. Det är inte alltid nödvändigt att revidera hela verksamheten utan det räcker att skattemyndigheten får del av de efterfrågade uppgifterna eller handlingarna. I lagen om (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter finns en rad bestämmelser som ger skattemyndigheten rätt att förelägga främst näringsidkare att lämna kontrolluppgifter om andra skattskyldiga. Bestämmelserna ger möjlighet till tämligen omfattande uppgiftsinsamlingar. Inhämtandet av uppgifter sker dock huvudsakligen med stöd av en enda bestämmelse, den mer generella bestämmelsen i 3 kap. 50 a § nämnda lag.

Enskilda personer som inte är näringsidkare kan idag föreläggas att lämna kontrolluppgifter huvudsakligen om ränta och skuld eller fordran till namngiven person och om ersättningar utbetalda för arbete eller till näringsidkare. Även framöver bör möjligheterna att förlägga en enskild person att lämna kontrolluppgift om någon annan vara starkt begränsade. Sådan kontrolluppgiftsskyldighet bör därför regleras för sig.

Skyldigheten för enskild att lämna kontrolluppgift om ränta och skuld för en person framstår som onödig med tanke på att det redan finns en skyldighet för en skattskyldig som yrkar avdrag för skuldränta, att i självdeklarationen lämna uppgift om skuldbeloppet och långgivaren om dessa uppgifter inte framgår av

en kontrolluppgift. Möjligheten att förelägga den enskilde att i dessa fall inkomma med kontrolluppgift kan således tas bort.

De fall där en enskild person utan att var näringsidkare har gett ut skattepliktig ersättning eller förmån som utgör skattepliktig intäkt i inkomstslaget tjänst för mottagaren men som inte omfattas av den obligatoriska kontrolluppgiftsskyldigheten är sällan förekommande. En möjlighet för skattemyndigheten att i sådana fall kunna förelägga den enskilde framstår som mindre behövlig och föreläggandemöjligheten kan därför tas bort. Detsamma gäller de fall när någon uppbär ersättning att fördelas mellan flera personer, t.ex. inom ett arbetslag.

Övriga idag förekommande skyldigheter för enskilda personer att lämna kontrolluppgifter efter föreläggande bör kvarstå. Det gäller ersättning för utfört arbete till näringsidkare och om ränta och fordran för namngiven långivare.

Bestämmelserna i 3 kap. 50 a § lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter ger skattemyndigheten befogenhet att förelägga den som är bokförings- eller räkenskapsskyldig eller annan juridisk person än dödsbo att lämna kontrolluppgift om rättshandling mellan den uppgiftsskyldige och annan person. Skattemyndigheten har även befogenhet att förelägga den uppgiftsskyldige att lämna kontrolluppgifter för ej namngivna personer. Ett föreläggande får avse det löpande beskattningsåret. Uppgiftsskyldigheten förutsätter att tredje man har ingått en rättshandling med annan.

Enligt Skattekontrollutredningen är skattemyndigheternas behov av kunna förelägga tredje man att lämna uppgifter om någon annan i stor utsträckning tillgodosedda genom nuvarande reglering i 3 kap. 50 a § lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter. Enligt utredningen finns det dock problem med tillämpningen av begreppet rättshandling. Utredningen anför att såvitt det har kunnat utredas består problemen av att det är svårt att avgöra vad som är en rättshandling och att det kan vara svårt för skattemyndigheten att precisera vilken rättshandling som avses.

Begreppet rättshandling är vanligt förekommande term inom juridiken och använd också på många ställen i lagstiftningen, så även inom skatterätten. Begreppet rättshandling är inte avsett att ha en annan betydelse i fråga om tredjemansföreläggande än den gängse. Det torde därför finnas en praxis om vad det är som omfattas. För att inte osäkerhet skall finnas bör bestämmelsen dock förtydligas.

När det gäller skattemyndigheternas svårigheter att precisera vilken rättshandling de vill ha uppgifter om ligger det i sakens natur att de inte alltid har kännedom om den. Syftet med föreläggandet kan vara just att utreda vilken typ av rättshandling det är fråga om. Det måste klart framgå av lagtexten att skattemyndigheten har det handlingsutrymmet när det gäller utformandet av föreläggande. Ett förtydligande även i det avseendet föreslås därför.

Skattekontrollutredningen har föreslagit en utvidgning av tredjemansföreläggandets tillämpningsområde. Enligt utredningens uppfattning bör tillämpningsområdet vara detsamma som för tredjemansrevision. Det är dock inte rimligt att skattemyndigheten skall kunna välja att förelägga någon att inkomma med uppgifter i samma utsträckning som skattemyndigheten kan inhämta uppgifter genom revision. Taxeringsrevision och de uppgifter som skattemyndigheten får tillgång därigenom är så ingripande för den enskilde att det endast genom för taxeringsrevision reglerade förfarandet bör vara möjligt att få tillgång till sådant omfattande material. Föreläggande möjligheten bör vara reserverad för de tillfällen då den mer ingripande och omständliga revisionen inte är nödvändig.

En fysisk person som inte är näringsidkare och dödsbo kan enligt dagens regler föreläggas att lämna uppgifter om någon med vilken han ingått en rättshandling om det föreligger särskilda skäl för ett föreläggande. Denna möjlighet bör finnas kvar. Enligt förarbetena till bestämmelsen (prop. 1993/94:151, s. 182 f.) avses bl.a. den situationen att en fysisk person sålt

tillgångar för betydande belopp till en näringsidkare och fånget lagts till grund för avdragsrätt för näringsidkaren.

En möjligheten för den som föreläggs att ställa nödvändiga handlingar till skattemyndighetens förfogande i stället för att själv ta fram de begärda uppgifterna bör införas. Det är inte alltid motiverat att ta till den mer ingripande åtgärden revision samtidigt som ett föreläggande kan vara mycket betungande för den förelagde. Det är därför rimligt att den förelagde i stället för att själv ta fram begärda uppgifter ställer materialet till skattemyndigheternas förfogande. Det bör dock krävas att det medför ett betydande arbete för den förelagde att själv ta fram begärda uppgifter.

20 ADB-registrering av kontrolluppgifter

Bedömning: Någon utvidgning av skatteregistret att omfatta även uppgifter som i vissa fall inhämtats genom föreläggande skall inte göras.

Utredningens förslag: Uppgift från kontrolluppgift som lämnats efter föreläggande utfärdad av Riksskatteverket eller, efter verkets bemyndigande, av skattemyndighet för ej namngivna personer får tas in i det centrala skatteregistret. Detsamma föreslås gälla för uppgift som inhämtats genom revision enligt 3 kap. 8 § andra stycket taxeringslagen, förutsatt att uppgiften är av betydelse för kontroll av taxering av annan än den som revideras.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Stockholm* motsätter sig inte förslaget. *Finansinspektionen* avstyrker förslaget eftersom det innebär att skattemyndigheten ges möjlighet att bestämma och registrera alla typer av uppgifter i skatteregistret, vilket inte ens tillkommer polismyndigheten. *Svenska Bankföreningen*, *Svenska Fondhandlareföreningen*, *Fondbolagens Förening*, *OM Stockholm AB*, *Stockholms Fondbörs AB* och *Sveriges Aktiesparares Riksförbund* avstyrker förslaget.

Skälen för bedömningen: Regeringen har nyligen överlämnat en proposition till riksdagen med förslag till ny författningsreglering för behandlingen av personuppgifter inom bland annat skatteförvaltningens verksamhet med beskattning och folkbokföring (prop. 2000/01:33). Förslaget innehåller en reglering av de ändamål för vilka uppgifter får behandlas för tillhandahållandet av information som behövs inom skatteförvaltningen. Det är nu inte aktuellt att ytterligare pröva vilka uppgifter skatteförvaltningen skall kunna registrera.

21 Besked om kontroll- uppgiftsskyldighetens omfattning

Förslag: Den som är eller kan antas vara skyldig att lämna kontrolluppgift skall hos Riksskatteverket kunna ansöka om besked om kontrolluppgiftsskyldighetens omfattning. Ett sådant besked skall vara bindande för skattemyndigheten och kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Utredningens förslag: Överensstämmer med promemorians.

Remissinstanserna: *Riksskatteverket* tillstyrker förslaget. *Näringslivets Skattedelegation*, *NSD* välkomnar förslaget om att en presumtiv uppgiftslämnare skall kunna få besked om kontrolluppgiftsskyldighetens omfattning och anför att det i rättssäkerhetens intresse är angeläget att en sådan möjlighet införs. *Svenska Arbetsgivareföreningen*, *Sveriges Industriförbund* och *Stockholms Handelskammare* åberopar vad *NSD* har anført. *Sveriges Redovisningskonsulters Förbund SRF* tillstyrker möjligheten att få en rättslig prövning av skyldigheten att lämna kontrolluppgift.

Skälen för förslaget: Beslut om förelägganden enligt bestämmelserna i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter får inte överklagas. Den som föreläggs att lämna kontrolluppgift kan däremot ansöka i allmän

förvaltningsdomstol om att uppgift eller handling skall undantas från föreläggandet. Bestämmelserna i 3 kap. 13–14 c §§ taxeringslagen (1990:324) skall då tillämpas. Den som förelagts att lämna kontrolluppgift kan i enlighet med taxeringslagens bestämmelser begära att uppgiften skall undantas på tre olika grunder.

- Om uppgiften är av sådan karaktär att den omfattas av bestämmelserna i 27 kap. 2 § rättegångsbalken.
- Om uppgiftens skyddsintresse är större än dess betydelse för kontrollen.
- Om begärd uppgift inte omfattas av kontrollen.

Det finns däremot ingen möjlighet för en enskild att begära att uppgifter om honom inte skall lämnas efter föreläggande riktad mot annan.

Lagligheten i ett föreläggande kan även bli föremål för prövning av domstol i samband med utdömande av vite om skattemyndigheten förenat ett föreläggande med vite och den som förelagts inte efterkommit föreläggandet.

Eftersom bestämmelserna om undantagande från föreläggande enbart omfattar kontrolluppgifter som skall lämnas först efter föreläggande, torde en uppgiftslämnare inte kunna få till stånd en rättslig prövning av uppgiftsskyldighetens omfattning genom att underlåta att lämna sådan kontrolluppgift som kan omfattas av den obligatoriska uppgiftsskyldigheten och därefter låta sig föreläggas att fullgöra uppgiftsskyldigheten. I de fallen synes en prövning av kontrolluppgiftsskyldighetens omfattning enbart kunna komma under prövning i domstol genom att skattemyndigheten ansöker om utdömande av vite.

Enligt gällande rätt fastställer Riksskatteverket vilka uppgifter som skall ingå i kontrolluppgiften genom att fastställa formulär för kontrolluppgift. Riksskatteverket får vidare besluta om att medge att kontrolluppgift får lämnas i annan ordning än på blankett enligt fastställt formulär.

Det förhållandet att Riksskatteverket enligt 3 § förordningen (1982:668) om statliga myndigheters inhämtande av uppgifter från näringsidkare har att samråda med organisation eller annan

som kan anses företräda de näringsidkare som skall lämna uppgifterna innan beslut tas om ett nytt formulär till blankett medför att frågor om kontrolluppgifternas utformning kan bli belysta, men säkerställer inte nödvändigtvis att samsyn om kontrolluppgiftens utformning och i praktiken kontrolluppgiftsskyldighetens omfattning uppnås.

Ett beslut av Riksskatteverket om i vilken ordning en enskild uppgiftslämnare får lämna kontrolluppgifter är att betrakta som ett förvaltningsbeslut som innefattar myndighetsutövning mot enskild (med enskild avses i förvaltningsrättslig mening inte bara enskilda individer utan också företag och andra privaträttsliga subjekt). I aktuellt hänseende kan myndighetsutövningen också komma att riktas mot offentlighetsrättsliga subjekt.

De beslut av Riksskatteverket angående uppgiftsskyldigheten som fattas genom fastställandet av formulär för blankett för kontrolluppgift får anses innefatta både en form av verkställighet av vad som föreskrivs i lagen och ett beslut med rättsverkningar för den enskilde, under förutsättning att verket med stöd av sin föreskrivningsrätt bestämmer att vissa uppgifter skall redovisas i kontrolluppgiften. Det kan hävdas att Riksskatteverkets beslut även i det senare avseendet har inslag av myndighetsutövning.

Det kan inte anses tillfredsställande att det inte finns någon annan möjlighet att få lagligheten i ett ställningstagande från Riksskatteverkets sida angående kontrolluppgiftsskyldighetens räckvidd prövad än i en process om utdömande av vite. Behovet av att kunna få till stånd någon form av rättslig prövning av beslut om kontrolluppgifter torde, utöver i de fall skattemyndigheten fattat beslut om föreläggande, huvudsakligen aktualiseras när tveksamhet råder i något av tre följande avseenden.

- Om en utbetalning eller rättshandling över huvud taget omfattas av kontrolluppgiftsskyldigheten.
- Vem som har att lämna kontrolluppgift.
- Vilka uppgifter som skall lämnas i kontrolluppgiften.

Om behovet av att få till stånd en prövning av om en utbetalning e.d. över huvud taget omfattas av den obligatoriska kontrolluppgiftsskyldigheten, t.ex. om en ersättning är att

hänföra till intäkt i inkomstslaget tjänst eller om en utbetalning utgör ränta, kan följande anföras. Att sådana frågor uppkommer beror i första hand på oklarheter i det materiella rättsläget. Sådana oklarheter har inte sin upprinnelse i lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter och det kan därför hävdas att de bör lösas inom ramen för traditionell rättsskipning samt genom utnyttjande av möjligheterna att ansöka om förhandsbesked enligt bl.a. enligt lagen (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor. Enligt lagen kan både enskild och Riksskatteverket begära förhandsbesked.

För den enskilde är dock problemet att den som är uppgiftsskyldig inte är part i taxeringsärendet och i princip saknar möjlighet att initiera en förhandsbeskedsprövning. En uppgiftslämnare borde därför kunna få till stånd en prövning av den materiella rättens innebörd om det är av betydelse för bedömningen av dennes skyldighet att lämna kontrolluppgift. I detta sammanhang bör nämnas att enligt 44 § den upphävda uppbördslagen (1953:272), kunde skattemyndigheten lämna besked om bl.a. skyldigheten att göra skatteavdrag. Med hänsyn till att frågan om skyldigheten att göra skatteavdrag i vissa fall har gjorts beroende av om skyldighet att lämna kontrolluppgift enligt lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter föreligger, kunde en uppgiftslämnare genom att begära besked enligt 44 § den upphävda uppbördslagen indirekt få till stånd prövningar av materiell karaktär. Någon bestämmelse med motsvarande innehåll har inte tagits in i skattebetalningslagen (1997:483).

Behovet av en rättslig prövning kan aktualiseras även i andra fall än i materiella frågor, t.ex. om en viss person är skyldig att lämna kontrolluppgift eller om Riksskatteverket har haft stöd i lag för att föreskriva att viss uppgift skall redovisas i kontrolluppgiften.

På begäran av den som är eller kan antas vara kontrolluppgiftsskyldig bör därför besked kunna lämnas om uppgiftsskyldighetens räckvidd. I ett besked bör dels kunna besvaras om den som söker beskedet över huvud taget är uppgiftsskyldig, dels vilka uppgifter som skall redovisas i

kontrolluppgiften. För att uppnå enhetlighet i tillämpningen bör beskeden lämnas av Riksskatteverket. Om beskeden lämnas av verket kan dessa dessutom göras bindande för skattemyndigheten.

I valet av vilken myndighet beskeden skall kunna överklagas till får anses lämpligast att de överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Skäl att frångå instansordningen saknas. Riksskatteverkets beslut bör därför kunna överklagas till länsrätt med krav på prövningstillstånd i kammarrätten. Forum blir således Länsrätten i Stockholms län. Förvaltningslagens bestämmelser om överklagandefrister m.m. blir tillämpliga. Riksskatteverket blir i enlighet med bestämmelsen i 7 a § förvaltningsprocesslagen (1986:223) sökandes motpart.

22 Anstånd med att lämna kontrolluppgifter

Bedömning: Möjlighet att meddela anstånd med att inkomma med kontrolluppgift bör inte införas.

Utredningens förslag: Den som är förhindrad att inom föreskriven tid lämna kontrolluppgift skall kunna beviljas anstånd med att lämna kontrolluppgiften. För att anstånd skall medges krävs att särskilda skäl föreligger. Anstånd skall inte kunna beviljas längre än till och med den 20 februari taxeringsåret.

Remissinstanserna: *Riksskatteverket* avstyrker förslaget om anstånd med att lämna kontrolluppgift. *Svenska Bankföreningen, Svenska Fondhandlareföreningen, Fondbolagens förening, OM Stockholm AB och Stockholms Fondbörs AB* anför att det är ett mycket starkt önskemål att tidpunkten för avlämnandet av kontrolluppgifter senareläggs från den 31 januari till den 15 februari året efter beskattningsåret.

Skälen för bedömningen: Enligt lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter skall den som är skyldig

att lämna kontrolluppgift senast den 31 januari under taxeringsåret skriftligen meddela den som kontrolluppgifterna avser, vilka uppgifter som har lämnats till skattemyndigheten. Motsvarande tidpunkt gäller för när kontrolluppgiften senast skall ha lämnats till skattemyndigheten.

Skattekontrollutredningen har föreslagit att den kontrolluppgiftsskyldige skall ges en möjlighet att få anstånd med att inkomma med kontrolluppgiften. Enligt förslaget skall dock tidpunkten för när den enskilde skall få del av vilka uppgifter som den kontrolluppgiftsskyldige avser lämna till skattemyndigheten oförändrat vara den 31 januari. Anledningen till att tidpunkten för underrättelsen till de enskilda inte kan senareläggas är att beräkningen av kostnadsräntan på den slutliga skatten görs med utgångspunkt från den 13 februari taxeringsåret. Den enskilde bör få del av innehållet i kontrolluppgifter i god tid för att få tid på sig att göra en skatteberäkning och ta ställning till om kompletterande inbetalningar måste göras.

Den omständigheten att den kontrolluppgiftsskyldige måste underrätta den enskilde om innehållet i kontrolluppgiften gör också att kontrolluppgiften måste vara färdigställd vid samma tidpunkt. Det är svårt att se under vilka omständigheter den kontrolluppgiftsskyldige skulle vara i behov av att få anstånd med att lämna uppgifterna till skattemyndigheten. En sådan möjlighet torde i praktiken inte underlätta för den kontrolluppgiftsskyldige i någon större omfattning. Det kan därför inte anses motiverat att införa en sådan möjlighet.

23 Förseningsavgift

23.1 Nuvarande ordning

Bestämmelserna om förseningsavgift avseende självdeklaration finns i 5 kap. 5 § taxeringslagen (1990:324). Förseningsavgiften

är en administrativ sanktion som utgår om den deklarationsskyldige inte har kommit in med en självdeklaration inom föreskriven tid eller om han har lämnat en självdeklaration som har så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen inte kan ligga till grund för taxering. Förseningsavgiften uppgår till 1 000 kronor för aktiebolag och för andra skattskyldiga än aktiebolag till 500 kr (enkel avgift).

Har deklaration från skattskyldig som skall lämna en sådan utan föreläggande inte kommit in senast den 1 augusti under taxeringsåret, eller har deklaration kommit in men har den så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen inte kan ligga till grund för taxering påförs i stället en förhöjd förseningsavgift med 4 000 kr för aktiebolag och med 2 000 kr för övriga skattskyldiga.

Den som har avgett en förenklad självdeklaration inom föreskriven tid men som inte har följt ett föreläggande att avge en särskild självdeklaration inom den tid som anges i förelägget skall påföras enkel förseningsavgift.

Har den skattskyldige inom föreskriven tid lämnat en deklara-tionshandling som inte är undertecknad av den skattskyldige eller som inte är i form av ett elektroniskt dokument skall förseningsavgift tas ut endast om bristen inte avhjälpes inom den tid som föreskrivs i ett föreläggande. I sådant fall tas endast enkel förseningsavgift ut.

Förseningsavgift skall påföras handelsbolag och rederi för registreringspliktigt fartyg vid underlåtenhet att lämna uppgifter till ledning för delägares taxering enligt 2 kap. 25 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter. Detsamma gäller för stiftelser och föreningar vid underlåtenhet att lämna särskild uppgift om inkomst och förmögenhet som inte skall beskattas enligt 2 kap. 26 § lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter. Förseningsavgift kan utgå med enkel och förhöjd avgift.

Stiftelse och förening kan befrias för viss tid att lämna särskild uppgift. Blanketten för dessa deklarationsskyldiga är numera en kombinerad blankett så att den innehåller både den särskilda självdeklarationen och den särskilda uppgiften.

23.2 En förseningsavgift i tre nivåer

Förslag: En deklarationsskyldig som inte har lämnat självdeklarationen inom föreskriven tid skall påföras en förseningsavgift. Förseningsavgiften skall uppgå till 5 000 kronor för aktiebolag och ekonomiska föreningar samt till 1 000 kronor för övriga skattskyldiga. Om deklarationen kommer in men mer än en månad för sent skall ytterligare en förseningsavgift utgå med samma belopp. Om deklarationen inte har kommit in inom fyra månader skall en tredje förseningsavgift utgå.

Förseningsavgift skall också påföras svenska handelsbolag, stiftelser och föreningar som inte har lämnat särskilda uppgifter inom föreskriven tid.

För den som har fått anstånd med att lämna deklarationen skall förseningsavgift påföras på samma sätt om anståndstiden har gått ut utan att någon deklaration har kommit in.

Utredningens förslag: Förseningsavgift som påförs på grund av att den skattskyldige inte har lämnat självdeklaration senast den 2 maj taxeringsåret skall utgå med 3 000 kr för aktiebolag och ekonomiska föreningar och med 1 000 kr för övriga skattskyldiga. Vid ytterligare en månads dröjsmål utgår i stället en tredubblad förseningsavgift. Har deklarationen inte kommit in inom ytterligare tre månader utgår en sexdubblad förseningsavgift. Den maximala förseningsavgiften som kan utgå är således 18 000 kr för aktiebolag och ekonomiska föreningar och 6 000 kr för övriga deklarationsskyldiga.

Förseningsavgift skall inte påföras en fysisk person eller ett svenskt dödsbo som endast skall deklarera inkomster i inkomstlagen tjänst eller kapital eller få underlag för statlig fastighetsskatt fastställt för sig även om deklarationen kommer in för sent. Förseningsavgift skall däremot utgå för andra deklarationsskyldiga om deklarationen inte kommer in i tid.

Förseningsavgift skall också utgå för handelsbolag, rederi för registreringspliktigt fartyg, stiftelse och förening som inte lämnar uppgift enligt 4 kap. 1 och 2 §§ den nya lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter i rätt tid.

För den som har fått anstånd föreslås samma förseningsavgifter om anståndstiden har gått ut utan att någon deklaration har kommit in.

Remissinstanserna: *Riksskatteverket* tillstyrker förslagen om förseningsavgift vid utebliven deklaration. *Kammarrätten i Stockholm* anför att de föreslagna förseningsavgifterna synes väl rundligt tilltagna men anser att förslaget kan godtas om det kompletteras med kraftigt ökade möjligheter till nedsättning eller eftergift. *Riksrevisionsverket* anför att den språngvisa höjningen av avgiften kan, tvärtemot vad som är avsett, leda till incitamenten att skyndsamt inkomma med deklarationen påverkas negativt för den som redan försuttit en tidsgräns och att en mer kontinuerligt ökande avgift vore att föredra. Riksrevisionsverket inser svårigheterna att konstruera en avgift som tillgodoser intresset av administrativ enkelhet samtidigt som den är en stark drivkraft att lämna deklarationen inom föreskriven tid eller eljest skyndsamt när denna tid har passerat men anser att utredningen borde ha analyserat olika alternativ och fört resonemang om hur dessa olika intressen bör vägas mot varandra. *JO* anser att den kraftiga höjningen av förseningsavgifterna kan innebära att avgifterna blir så höga att de går utöver vad som kan anses motsvara någon form av ersättning för förorsakade administrativa merkostnader och att det finns starka skäl som talar för att institutet med förseningsavgifter kommer att omfattas av artikel 6 Europakonventionen. *Justitiekanslern* hänvisar till tidigare avgivet remissyttrande den 28 oktober 1996 över delbetänkandet (SOU 1996:116) Artikel 6 i Europakonventionen och skatteutredningen. *Svenska Bankföreningen*, *Svenska Fondhandlareföreningen*, *Fondbolagens förening*, *OM Stockholm AB* och *Stockholms Fondbörs AB* anser att de kraftiga höjningar av förseningsavgifterna som utredningen föreslår gör att avgifterna inte kan betraktas som en administrativ avgift. Föreningarna anför att avgifterna istället får en så bestraffande och avskräckande karaktär att de liksom skattetilläggen omfattas av artikel 6 i Europakonventionen för mänskliga rättigheter.

Svenska revisorsamfundet SRS och Sveriges Redovisningskonsulters Förbund SRF avstyrker förslaget.

Skälen för förslaget: För skatteförvaltningen medför det betydande merarbete och försvårar granskningen om skattskyldiga lämnar självdeklaration för sent eller över huvud taget inte kommer in med en deklaration. Skattemyndigheten får också kortare tid på sig att göra kompletterande utredningar. Det medför i sin tur mindre tid till andra utredningar, vilket leder till inkomstbortfall för det allmänna. Därtill kommer givetvis den principiella svagheten att rätt taxering blir svår att åsätta i det enskilda fallet.

Det system med administrativa sanktioner som finns motverkar visserligen till stor del att deklarationer lämnas för sent. Emellertid återstår, ett antal fall där deklarationerna lämnas för sent eller där de inte alls kommer in. Att så många deklarationer lämnas för sent trots risken att drabbas av förseningsavgift kan till viss del bero på storleken av avgiften. Beloppen kanske i vissa fall upplevs som överkomliga av de skattskyldiga, det anses med andra ord vara värt kostnaden att inte lämna deklarationen i tid eller att inte lämna den över huvud taget.

Avgiftsnivån bör sättas så att avgifterna fungerar som en effektiv påtryckning, samtidigt som nivån inte får sättas så högt att avgifterna framstår som oskäligen. Det bör också finnas ett incitament att lämna deklarationen så fort som möjligt, dvs. förseningsavgiften bör bli högre ju större förseningen är.

Enligt nuvarande bestämmelser har uppdelningen av de skattskyldiga gjorts så att aktiebolag påförs en högre avgift än övriga skattskyldiga. Den högre avgiften bör gälla även för ekonomiska föreningar. För en fysisk person och ett svenskt dödsbo som skall lämna allmän självdeklaration finns det i stor utsträckning kontrolluppgifter från arbetsgivare, banker m.fl. När det gäller aktiebolag och ekonomiska föreningar finns inte detta material som grund. Därtill kommer att det material som deklarationen innehåller i dessa fall är väsentligt mer omfattande och därmed tidskrävande att granska.

För förslaget att förseningsavgift skall påföras vissa deklara- tionsskyldiga med högre belopp talar också att de belopp som kan komma i fråga som påtryckningsmedel för att förmå aktiebolag och ekonomiska föreningar att lämna deklara- tioner i tid kan framstå som oskäligen för fysiska personer som bedriver en mindre näringsverksamhet.

Förseningsavgiftens storlek

Beträffande avgifternas storlek föreslås att aktiebolag och ekonomisk förening skall påföras förseningsavgift med 5 000 kronor om självdeklaration inte har kommit in senast den 2 maj taxeringsåret. Har deklarationen inte kommit in inom en månad, dvs. senast den 2 juni, utgår ytterligare en förseningsavgift om 5 000 kronor. Har deklarationen inte kommit in inom fyra månader, dvs. den senast den 2 september, utgår en tredje förseningsavgift. Förseningsavgifter för aktiebolag och ekonomiska föreningar skall således totalt kunna utgå med högst 15 000 kronor. Beloppen kan jämföras med den förseningsavgift som utgår enligt 8 kap. 6 § årsredovisningslagen (1995:1554) om årsredovisning och verksamhetsberättelse inte har inkommit till registreringsmyndigheten inom föreskriven tid.

För övriga deklara- tionsskyldiga skall förseningsavgift påföras med 1 000 kronor om deklarationen inte har kommit in senast den 2 maj taxeringsåret. Kommer deklarationen inte in inom ytterligare en månad, dvs. senast den 2 juni, utgår ytterligare en förseningsavgift om 1 000 kronor. Har deklarationen inte kommit in inom fyra månader, dvs. senast den 2 september, utgår en tredje förseningsavgift om 1 000 kr. Totalt kan förseningsavgifterna uppgå till 3 000 kronor.

Förseningsavgift för den som skall särskilda uppgifter

Uppgift som skall lämnas till ledning för taxering av delägare i svenska handelsbolag föreslås lämnas senast den 2 maj. Även i

dessa fall föreslås att förseningsavgift skall kunna påföras i tre steg. Förseningsavgiften föreslås vara 1 000 kronor om uppgiften inte inkommer senast den 2 maj. Kommer uppgiften inte in inom en månad dvs. den 2 juni, påförs ytterligare en förseningsavgift om 1 000 kronor. Har uppgiften inte kommit in inom fyra månader, dvs. den 2 september, utgår förseningsavgift ännu en gång med 1 000 kronor.

Anledningen till att den lägre avgiftsnivån föreslås för denna grupp än den som följer huvudregeln för aktiebolag och ekonomiska föreningar, är att det är de enskilda delägarna som beskattas för sin andel av verksamheten. I förseningsavgiftsavsseende bör denna grupp därför behandlas som fysiska personer även om andel i handelsbolag kan ägas av ett aktiebolag. En stiftelse och en förening som begär att bli undantagna från skattskyldighet skall lämna särskild uppgift om inkomst och förmögenhet som de anser inte skall beskattas. Uppgiften föreslås lämnas senast den 2 maj. Förseningsavgift föreslås kunna påföras enligt samma regler som gäller för särskilda uppgifter för svenska handelsbolag. Är stiftelsen eller föreningen även skyldig att lämna självdeklaration ingår den särskilda uppgiften i deklarationen. Inkommer inte deklarationen vari den särskild uppgiften skall lämnas bör dock endast en förseningsavgift tas ut.

Inte behörigen undertecknad deklaration alternativt inte i form av ett elektroniskt dokument

Enkel förseningsavgift tas i dag ut för inlämnad men inte undertecknad självdeklaration och för deklaration som inte uppfyller förutsättningarna för ett elektroniskt dokument, om bristen inte avhjälpas inom den tid som sägs i föreläggandet. Det kan emellertid hända att den deklarationsskyldige av misstag eller förbiseende har underlåtit att underteckna deklarationen eller avge ett fullständigt elektroniskt dokument.

För att en förseningsavgift skall kunna påföras bör därför, på samma sätt som gäller enligt nuvarande bestämmelser, ett

föreläggande att avhjälpa bristen ha sänts ut och den uppgiftsskyldige ha underlåtit att göra detta inom den tid som anges i föreläggandet.

24 Skattetillägg

Bedömning: Bestämmelserna om skattetillägg bör behållas oförändrade.

Utredningens förslag: För att beslut om skattetillägg på grund av utebliven självdeklaration skall kunna undanröjas automatiskt skall en självdeklaration ha kommit in till skattemyndighet eller allmän förvaltningsdomstol inom två månader efter utgången av det år då beslutet fattades.

Den skattskyldige som kan göra sannolikt att han inte har fått kännedom om skattetilläggsbeslutet e.d. senast två månader före den sista februari året efter skattetilläggsbeslutet, skall fortfarande ha möjlighet att få beslutet undanröjt om han kommer in med en deklaration inom två månader från det att han fick sådan kännedom.

Skattetillägg skall tas ut vid rättelse av oriktig uppgift i självdeklaration i fråga om inkomst i inkomstslaget tjänst eller kapital oberoende av om rättelsen har gjorts eller hade kunnat göras med ledning av kontrolluppgift som skall lämnas utan föreläggande och som kommer in t.o.m. november månads utgång.

Skattetillägg skall kunna påföras en fysisk person och ett svenskt dödsbo som skall lämna en allmän självdeklaration på grund av att de förtryckta uppgifterna avseende inkomst i inkomstslagen tjänst eller kapital eller underlag för statlig fastighetsskatt inte är korrekta, men som underlåter att lämna deklARATIONEN.

Remissinstanserna: *Riksskatteverket* tillstyrker förslaget om skattetillägg, förutom när rättelse kan ske med hjälp av rättade kontrolluppgifter. *Riksrevisionsverket* tillstyrker förslaget. *Kammarrätten i Stockholm* anför att förslaget bör kunna godtas

med tanke på att det föreslagna systemet måste innefatta vissa sanktioner. Kammarrätten anför vidare att det förefaller betänkligt att påföra skattetillägg även i fall då felet härrör från skattemyndigheten och att det rimmar mindre väl med systemets övriga utformning. *Länsrätten i Värmlands län* saknar en ingående analys av de situationer som kan tänkas uppkomma till följd av de föreslagna reglerna och bestämmelserna om eftergift av skattetillägg. Länsrätten föreslår att bestämmelsen om att skattetillägg inte skall tas ut om en oriktig uppgift kan rättas med hjälp av en kontrolluppgift skall vara kvar. *JO* avstyrker förslaget att skattetillägg skall påföras när självdeklaration inte har lämnats in. *Sveriges Redovisningskonsulters Förbund SRF* tillstyrker förslaget om undanröjande av skattetillägg om en deklaration inkommer senast ett visst datum men avstyrker förslaget om att skattetillägg vid passivitet –underlåtenhet att rätta uppgifter i förtryckt självdeklaration – trots att skattemyndigheterna har tillgång till korrekt kontrolluppgift. *Svenska Bankföreningen, Svenska Fondhandlareföreningen och Fondbolagens förening* anser att om det skulle visa sig att de förtryckta uppgifterna inte var korrekta och den skattskyldige trots detta underlåtit att avge självdeklaration så bör skattetillägg inte få påföras om den skattskyldige inte först förelagts att avge en självdeklaration. Föreningarna anser också att ett skattetillägg som påförs utan att någon som helst anmodan har avgetts skulle strida mot artikel 6 i Europakonventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna. *OM Stockholm AB* och *Stockholms Fondbörs AB* instämmer i föreningarnas yttrande. *Sveriges Aktiesparares Riksförbund* anför att det inte kan anses rimligt att en straffavgift skall påföras en skattskyldig på grund av ett passivt agerande, dvs. i de fall den skattskyldige inte har lämnat in någon deklaration och uppgifterna inte visar sig vara korrekta. Förbundet anser också det oacceptabelt att den skattskyldige påförs skattetillägg om förtryckt uppgift varit felaktig och skattemyndigheten har tillgång till den korrekta uppgiften. *Sveriges Redovisningskonsulters Förbund SRF* avstyrker att skattetillägg

påförs vid passivitet, dvs. vid underlåtenhet att rätta uppgifter i en förtryckt självdeklaration, trots att skattemyndigheten har tillgång till en korrekt kontrolluppgift.

Skälen för bedömningen: Regeringen har tillkallat en särskild utredare för att göra en förutsättningslös översyn av skattetilläggsinstitutet. Uppdraget skall vara slutfört vid utgången av 2000. I avvaktan på vad utredningen kommer fram till bör några genomgripande förändringar inte göras.

25 Förseningsavgift på kontrolluppgift

Bedömning: Förseningsavgift bör inte påföras om en kontrolluppgift inte lämnas inom föreskriven tid.

Utredningens förslag: Förseningsavgift skall påföras om en kontrolluppgift inte lämnas inom föreskriven tid. Avgiften skall vara 500 kr. Har kontrolluppgift inte lämnats trots att påminnelse sänts ut skall en förhöjd avgift om 1 000 kr påföras. Avgiften skall maximalt kunna bestämmas till 25 000 kr per uppgiftsskyldig. Förseningsavgiften skall helt eller delvis kunna efterges.

Remissinstanserna: RSV avstyrker förslaget och anför att den administrativa hanteringen av ett anståndsförfarande och en förseningsavgift skulle bli mycket tung och innebära extra arbete för skattemyndigheterna under en intensiv arbetsperiod. RSV anför vidare att ett alternativ till en förseningsavgift vore att effektivisera vitesinstitutet genom att flytta ner rätten att besluta om uttagande av vitet från domstolarna till skattemyndigheterna.

Skälen för bedömningen: Kontrolluppgifter skall lämnas för varje kalenderår senast den 31 januari under taxeringsåret. Samtidigt skall den som är skyldig att lämna kontrolluppgift översända ett meddelande med de uppgifter som lämnas i kontrolluppgiften till den som uppgiften avser.

Varje år lämnas ett stort antal kontrolluppgifter som ligger till grund för taxeringen för de fysiska personer som har inkomster i

inkomstslagen tjänst och kapital. Det är viktigt att skatteförvaltningen får in kontrolluppgifter i tid och att de är korrekta. Enligt gällande bestämmelser finns det inga sanktionsmöjligheter om en kontrolluppgift inte kommer in eller om den kommer in för sent. Om en kontrolluppgift inte kommer in kan skattemyndigheten förelägga den kontrolluppgiftsskyldiga att inkomma med kontrolluppgift. Föreläggandet kan förenas med vite.

I likhet med utredningen anser Riksskatteverket att nuvarande påtryckningsmedel är otillräckliga. Verket har dock avstyrkt utredningens förslag på grund av det skulle bli administrativt svårt att hantera. Verket har bland annat framfört att skattemyndigheten måste ankomstregistrera kontrolluppgifterna, ett förfarande som verket ifrågasätter om det är praktiskt möjligt att genomföra i fråga om kontrolluppgifter som lämnas via ADB-medium. Vidare har verket anfört att det är svårt att kontrollera om det är en rättelse av en kontrolluppgift eller en helt ny uppgift.

Varje år lämnas det närmare 60 miljoner kontrolluppgifter. De flesta kommer in i tid. Det administrativa merarbete det skulle innebära för skatteförvaltningen att hantera en förseningsavgift vid för sent inkommen kontrolluppgift uppväger inte fördelarna med ett sådant system. Istället bör andra möjliga påtryckningsmedel undersökas. Riksskatteverket har föreslagit att skattemyndigheterna skall ges möjlighet att utdöma vitet efter ett vitesföreläggande. Ett sådant system och dess konsekvenser bör dock analyseras närmare och andra påtryckningsmedel undersökas. Ett sådant arbete kan dock inte göras inom ramen för denna promemoria.

26 Skattetillägg vid avyttring av finansiella instrument

Förslag: Undantaget för när skattetillägg inte skall påföras skall inte gälla för oriktig uppgift om avyttring av finansiellt instrument där kontrolluppgift lämnats av insättningsgarantinämnden eller en försäkringsgivare som har betalat ut ersättning på grund av en försäkring som avses i 5 kap. 2 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse.

Skälen för förslaget: Skattetillägg skall påföras en skattskyldig som på något annat sätt än muntligen har lämnat en oriktig uppgift till ledning för taxeringen. Skattetillägg tas ut med 40 procent av den skatt som, om den oriktiga uppgiften hade godtagits inte skulle ha påförts den skattskyldige. Om den oriktiga uppgiften har rättats eller hade kunnat rättas med ledning av kontrollmaterial som normalt är tillgängligt för skattemyndigheten och som har varit tillgängligt för skattemyndigheten före utgången av november månad taxeringsåret tas skattetillägg i stället ut med 20 procent.

Till dessa regler finns fyra undantag. Skattetillägg skall bland annat inte tas ut vid rättelse av en oriktig uppgift om inkomst i inkomstlagen tjänst eller kapital om rättelsen har gjorts eller hade kunnat göras med ledning av kontrolluppgifter som skall lämnas utan föreläggande och som varit tillgängligt för skattemyndigheten för november månads utgång. Detta undantag gäller dock inte för sådana kontrolluppgifter som avser bland annat avyttring av andra finansiella instrument än andelar i värdepappersfonder. Skälet är att uppgifterna inte är tillräckliga för att beräkna den skattepliktiga vinsten. Den skattskyldige måste själv redovisa uppgiften även i den förenklade självdeklarationen.

Från och med 2000 års taxering skall kontrolluppgift om avyttring av finansiella instrument lämnas av Insättningsgarantinämnden och försäkringsgivare som har betalat ut ersättning på grund av en försäkring för

skadeståndsskyldighet som ett värdepappersbolag kan komma att ådra sig vid utförande av tjänster i rörelsen. I kontrolluppgiften skall det redovisas den ersättning som avser finansiella instrument, antalet instrument samt deras slag och sort. Kapitalvinsten eller kapitalförlusten kan inte beräknas enbart med ledning av kontrolluppgiften. Den skattskyldige måste således även i de här fallen själv redovisa avyttringen i deklarationen. Undantaget för när skattetillägg inte skall tas ut bör följaktligen heller inte tillämpas i detta fallet. Taxeringslagen (1990:324) bör kompletteras i detta avseende.

27 Författningskommentar

27.1 Förslaget till lag om självdeklarationer och kontrolluppgifter

Lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter ersätter lagen från 1990 med samma rubrik (lagen [1990:325] om självdeklaration och kontrolluppgifter). Förutom de materiella ändringar som har kommenterats i tidigare avsnitt har en anpassning gjorts till inkomstskattelagen (1999:1229) samt några smärre ändringar som kommenteras här i författningskommentaren. Vidare har en omstrukturering och en språklig modernisering gjorts av bestämmelserna. Om inget annat anges är det sakliga innehållet i den nya lagen detsamma som i den gamla lagen.

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 § I paragrafen anges lagens tillämpningsområde. Den motsvarar i första hand 1 kap. 1 § i gamla lagen. Lagen reglerar skyldigheten att lämna olika typer av uppgifter. Det är uppgifter i en självdeklaration, särskilda uppgifter och kontrolluppgifter.

Det närmare syftet med uppgiftsskyldigheten anges i 2–4 §§. Bestämmelserna har förtydligats så att det klart framgår att uppgiftsskyldigheten omfattar även annat än uppgifter till ledning för taxering.

I *andra stycket* har i förtydligande syfte lagts till att lagens tillämpningsområde även omfattar sådant som har anknytning till de angivna uppgiftsskyldigheterna. Här avses bland annat skyldigheten att lämna förbindelse om att lämna kontrolluppgifter enligt 13 kap. 1 § och skyldigheten enligt 15 kap. 5 § att lämna uppgifter till den som skall lämna kontrolluppgifter.

2 § Syftet med en självdeklaration är att lämna uppgifter till ledning för egen taxering (*punkt 1*) men även att i vissa fall lämna uppgifter till ledning för någon annans taxering (*punkt 2*). Svenska handelsbolag taxeras numera för t.ex. fastighetskatt. I sin deklaration skall handelsbolaget även lämna uppgift till ledning för delägarnas taxeringar (se 3 kap. 18 §). Detta gäller även de europeiska ekonomiska intressegrupperingarna. De skall enligt artikel 40 i rådets förordning (EEG) nr 2137/85 av den 25 juli 1985 om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG) beskattas på samma sätt som svenska handelsbolag, dvs. medlemmarna skall beskattas. När det gäller uppgiftslämnandet behandlas de därför på samma sätt som de svenska handelsbolagen.

Vidare skall mervärdesskatt i vissa situationer redovisas i självdeklarationen. Detta har också infogats i paragrafen, *punkt 3*.

En självdeklaration skall även innehålla de uppgifter som behövs för att beräkna och kontrollera underlaget för avgifter eller skatter enligt 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980) (egenavgifter), lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster och lagen (1994:1920) om allmän löneavgift, *punkterna 4–6*.

En självdeklaration skall slutligen innehålla de uppgifter som behövs för beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension. Det framgår nu av *punkt 7* att också detta omfattas av syftet med självdeklarationen.

Paragrafen har sin huvudsakliga motsvarighet i 2 kap. 1 § den gamla lagen.

3 § I paragrafen anges syftet med de särskilda uppgifterna.

För att kunna bedöma om stiftelser och föreningar skall vara skattskyldiga eller ej skall de – även om de anser sig vara undantagna från skattskyldighet – lämna vissa uppgifter. Ett av syftena med de särskilda uppgifterna är enligt *punkt 1* att få in

nämnda uppgifter för bedömning av om skattskyldighet föreligger.

Ett annat syfte med de särskilda uppgifterna är enligt *punkt 2* att de svenska handelsbolag och europeiska ekonomiska intressegrupperingar som inte skall lämna självdeklaration skall komma in med uppgifter till ledning för taxering av delägarna och medlemmarna. Bolaget och grupperingen skall till ledning för delägarnas och medlemmarnas taxering lämna vissa uppgifter. De svenska handelsbolag och europeiska ekonomiska intressegrupperingar som skall lämna egen självdeklaration skall lämna uppgifterna i deklarationen. I annat fall skall de lämna uppgifterna i form av särskilda uppgifter.

Sjöinkomstavdrag enligt 64 kap. 2 § och skattereduktion enligt 65 kap. 11 § inkomstskattelagen (1999:1229) är beroende av vilket fartområde fartyget där anställningen finns går i. Vad som avses med fartområden framgår av 64 kap. 6 § nämnda lag. Syftet med de särskilda uppgifterna är enligt *punkt 3* också att få in uppgifter för att kunna fastställa vilket fartområde som ett fartyg går i.

Paragrafen saknar motsvarighet i den gamla lagen.

4 § I paragrafen anges syftet med kontrolluppgifterna.

Bestämmelsen i *punkt 1* om att kontrolluppgift skall lämnas till ledning för andras taxeringar har sin motsvarighet i 3 kap. 1 § den gamla lagen.

Kontrolluppgifter skall också lämnas för beräkning och kontroll av underlaget för avgifter eller skatter enligt 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980) (egenavgifter), lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster och lagen (1994:1920) om allmän löneavgift, *punkterna 2–4*. Bestämmelserna saknar motsvarighet i den gamla lagen.

Bestämmelsen i *punkt 5* om att kontrolluppgifter skall lämnas till ledning för registrering av preliminär skatt som har innehållits genom skatteavdrag har sin motsvarighet i 3 kap. 1 § den gamla lagen.

Den särskilda kontrolluppgiftsskyldighet som föreskrivits i 2 kap. 19 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension för personer som har haft pensionsgrundande inkomst av anställning för vilken han inte är skattskyldig i Sverige kommer att ingå i den nya lagen (se 12 kap. 2 §). Av *punkt 6* framgår att ett av syftena med kontrolluppgifter är att få in underlag för beräkning av pensionsgrundande inkomst.

I den gamla lagen finns vissa bestämmelser om uppgiftsskyldighet för personer som är bosatta i utlandet. Andra bestämmelser om sådan uppgiftsskyldighet finns t.ex. i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta. I den nya lagen inordnas även bestämmelserna om kontrolluppgiftsskyldighet för beskattning av utomlands bosatta. Att syftet med kontrolluppgifterna är att även få in uppgifter för beskattning av utomlands bosatta framgår av *punkt 7*.

Sverige har i vissa fall åtagit sig att lämna uppgifter till andra länder om inkomster i Sverige. I *punkt 8* har därför angetts att kontrolluppgifter skall lämnas till ledning för beskattning utomlands.

5 § I paragrafen anges att termer och uttryck som används i lagen skall ha samma betydelse och tillämpningsområde som i vissa uppräknade lagar. När det gäller skyldigheten att lämna uppgifter till ledning för taxering, bedömning av skattskyldighet och beskattning av utomlands bosatta samt beskattning utomlands är det taxeringslagen (1990:324) och de lagar som är uppräknade i den lagen som är av betydelse. Undantaget är begreppet juridiska personer som även skall omfatta handelsbolag och europeiska ekonomiska intressegrupperingar vilket begreppet inte gör i inkomstskattelagen (1999:1229). Vidare skall bestämmelserna om juridiska personer inte tillämpas på värdepappersfonder. Termer och uttryck som används i 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980), lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster och lagen (1994:1920) om allmän löneavgift

skall användas vid fastställandet av underlaget för skatt eller avgift enligt dessa lagar.

Hänvisningen till mervärdesskattelagen (1994:200) är en följd av att mervärdesskatt i vissa fall redovisas i självdeklaration enligt 10 kap. 31 § skattebetalningslagen (1997:483). När det gäller skyldigheten att lämna uppgifter till ledning för registrering av skatteavdrag är det innebörden av termer och uttryck i skattebetalningslagen som skall användas.

Det är naturligt att termer och uttryck skall ha samma betydelse och tillämpningsområde när det gäller uppgiftsskyldigheten som de har när det gäller de materiella bestämmelserna. I inkomstskattelagen (1999:1229) anges t.ex. vad som avses med delägarätter (48 kap. 2 § inkomstskattelagen). I samma paragraf anges att bestämmelserna om delägarätter även skall tillämpas på bland annat vinstandelsbevis och konvertibla skuldebrev. Uppgiftsskyldigheten rörande delägarätter bör därför tillämpas även för vinstandelsbevis och konvertibla skuldebrev. I och med att termer och uttryck kommer att ha samma tillämpningsområde som i inkomstskattelagen behöver uppgiftsskyldigheten avseende vinstandelsbevis och konvertibla skuldebrev inte regleras särskilt utan följer av den som gäller för delägarätter. Motsvarande kommer att gälla för andra termer och uttryck som används i de uppräknade lagarna.

Bestämmelsen motsvarar den i 1 kap. 2 § gamla lagen men har kompletterats.

6 § I paragrafen anges vilken skattemyndighet som är behörig att fatta beslut enligt den nya lagen. Bestämmelsen saknar motsvarighet i den gamla lagen.

Behörig att fatta beslut skall den skattemyndighet vara som är behörig att fatta beslut enligt skattebetalningslagen (1997:483). Ett beslut att förelägga någon att lämna självdeklaration, att komplettera en lämnad självdeklaration eller att lämna en uppgift skall alltid kunna fattas av den skattemyndighet som kan fatta beslut som rör den skattskyldige enligt 2 kap. 1, 2 eller 5 §

skattebetalningslagen. Det innebär t.ex. att om den som skall föreläggas att lämna en uppgift är en fysisk person är det skattemyndigheten i den region där han författningsenligt skall vara folkbokförd den 1 november året före det år beslutet skall fattas som är behörig att fatta beslutet. Bestämmelserna i skattebetalningslagen om vilken skattemyndighet som är behörig att fatta beslut om den som inte skall ha varit folkbokförd i Sverige den 1 november året före beslutsåret och om den som har en väsentlig anknytning till Sverige är också tillämpliga. Finns ingen behörig skattemyndighet kan beslut som rör en fysisk person alltid fattas av Skattemyndigheten i Stockholm.

I *andra stycket* anges att föreläggande att lämna uppgift om tredje man även kan beslutas av den skattemyndighet som är behörig att fatta beslut om den som uppgiften skall avse.

Befogenheten för skattemyndigheten att förelägga någon att lämna uppgifter omfattar alla de förelägganden som kan utfärdas med stöd av den nya lagen. Skattemyndigheten behöver därmed inte uppdra åt någon annan skattemyndighet att fatta beslut om föreläggande i dess ställe. Det innebär att om personen A skall föreläggas att lämna kontrolluppgift om personen B kan såväl den skattemyndighet som är behörig att fatta beslut om A, som den som är behörig att fatta beslut om B, fatta beslutet om föreläggandet.

7 § Av paragrafen framgår att Riksskatteverket skall ha samma befogenhet som skattemyndigheterna att meddela förelägganden. Bestämmelsen har sin direkta motsvarighet i 1 kap. 3 § gamla lagen.

2 kap. Skyldighet att lämna självdeklaration

1 § I paragrafen anges att det finns två olika typer av självdeklarationer, dels en allmän självdeklaration som skall användas av alla fysiska personer och dödsbon, dels en särskild självdeklaration som skall användas av andra juridiska personer

än dödsbon och för värdepappersfonder. Vilken typ av deklARATION som skall lämnas är inte längre knutet till vilka slag av inkomster som skall redovisas utan enbart till om deklARANTEN är en fysisk eller juridisk person. Fysiska personer med inkomster från näringsverksamhet skall liksom andra fysiska personer lämna en allmän självdeklARATION. Motsvarigheten i den gamla lagen finns i 2 kap. 2 §.

2 § Här anges när fysiska personer är deklARATIONSSKYLDIGA. Skyldigheten är beroende av dels vilket inkomstslag intäkTEN är hänförlig till, dels storleken av intäkTEN. I paragrafen anges också när en fysisk person är skyldig att deklARERA förmögenhet och för vilka andra skatter självdeklARATIONEN är grunden för taxering och beskattning. Det finns vissa undantag från deklARATIONSSKYLDIGHETEN i 6 §.

I *punkt 1* anges huvudregeln. DeklARATIONSSKYLDIGHETEN för en fysisk person är i denna punkt kopplad till ett belopp som motsvarar grundavdraget. Sådant avdrag får göras endast från vissa tjänsteintäkter och från inkomst av aktiv näringsverksamhet. Grundavdraget uppgår för närvarande till lägst 24 procent av prisbasbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Den som inte når upp till denna sammanlagda intäkt under beskattningsåret är inte heller deklARATIONSSKYLDIG. Principen att koppla deklARATIONSSKYLDIGHETEN till en viss procent av ett basbelopp infördes genom prop. 1990/91:5. Punkt 1 motsvarar 2 kap. 4 § första stycket punkt 1 den gamla lagen. Av 2 kap. 27 § inkomstskattelagen framgår att med prisbasbelopp avses prisbasbeloppet enligt lagen om allmän försäkring för året före taxeringsåret.

Den som under beskattningsåret har uppburit inkomst, förmån eller ersättning som skall tas upp i inkomstslaget tjänst, i form av förbjudna lån enligt 11 kap. 45 § inkomstskattelagen, utdelning på delägar rätt enligt 57 kap. 7 § den lagen eller kapitalvinst enligt 57 kap. 12 § den lagen är, enligt *punkt 2*, skyldig att lämna en självdeklARATION när intäkTEN har uppgått till sammanlagt minst 100 kr. För dessa intäkter får nämligen inte

föras grundavdrag. Punkt 2 motsvarar 2 kap. 4 § första stycket punkt 2 den gamla lagen.

Punkt 3 motsvarar 2 kap. 4 § första stycket 3 den gamla lagen. Deklarationsskyldigheten inträder när den sammanlagda intäkten under beskattningsåret överstiger 100 kronor. I denna intäkt ingår dock inte sådan ränta och utdelning för vilken kontrolluppgift skall lämnas. Kontrolluppgift behöver inte lämnas om räntan eller utdelningen under beskattningsåret understiger 100 kronor. Räntor och utdelningar som inte behöver redovisas i en kontrolluppgift är enligt 8 kap. 8 § inkomstskattelagen skattefria om de inte uppgått till sammanlagt 500 kronor. Självdeklaration skall dock lämnas redan när sådana ränte- och utdelningsinkomster uppgår till 100 kronor. Ränte- och utdelningsinkomster över 100 kronor för vilka kontrolluppgift har lämnats påverkar inte deklARATIONSSKYLDIGHETEN.

Punkt 4 motsvarar i sak 2 kap. 4 § första stycket 5 den gamla lagen. Om en fysisk person har en skattepliktig förmögenhet vid beskattningsårets utgång som överstiger fribeloppet enligt 19 § lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt skall han eller hon lämna en självdeklaration och ange alla tillgångar och skulder i självdeklarationen. Fribeloppet uppgår är fån och med 2001 1 000 000 kronor för fysiska personer eller, i fall då sambeskattnig skall ske med make eller sambo, 1 500 000 kronor. Även ett barn vars skattepliktiga förmögenhet vid beskattningsårets utgång uppgår till mer än 1 000 000 kronor skall lämna en egen självdeklaration.

Punkt 5 motsvarar 2 kap. 4 § första stycket 4 den gamla lagen. Den som är begränsat skattskyldig skall lämna självdeklaration när de skattepliktiga intäkterna uppgår till minst 100 kronor. Vem som är begränsat skattskyldig framgår av 3 kap. 17 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Punkt 6 motsvarar 2 kap. 4 § första stycket 6 den gamla lagen. Fastställande av underlaget för statlig fastighetsskatt, avkastningsskatt på pensionsmedel och särskild löneskatt på

pensionskostnader ingår i den årliga taxeringen (1 kap. 1 § första stycket 4–6 taxeringslagen [1990:324]).

3 § Bestämmelsen innebär att när den skattskyldiges skattepliktiga förmögenheten, tillsammans med de personers förmögenheter som han i förekommande fall skall sambeskattas med enligt 21 § lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt, överstiger 1 500 000 kronor eller om det endast är hemmavarande barn han skall sambeskattas med, 1 000 000 kronor är han också skyldig att i deklarationen redovisa sina förmögenhetstillgångar och skulder. Är det ett hemmavarande underårigt barn han skall sambeskattas med skall han i sin egen deklaration redovisa barnets tillgångar och skulder om barnet inte skall lämna en egen självdeklaration (jfr 2 § 4 och 3 kap. 2 § den nya lagen samt 21 § andra stycket andra meningen lagen om statlig förmögenhetsskatt). Bestämmelsen motsvarar 2 kap. 4 § tredje stycket den gamla lagen.

4 § Paragrafen innehåller bestämmelser om när dödsbon skall lämna självdeklaration. Med dödsbo avses enbart sådant dödsbo som är obegränsat skattskyldigt i Sverige. Detta framgår av 4 kap. 3 § inkomstskattelagen (1999:1229) och 6 § lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt. I de fall dödsboet är begränsat skattskyldigt tillämpas de bestämmelser som gäller för utländska bolag.

Punkt 1 motsvarar 2 kap. 8 § första stycket 3 den gamla lagen. Bestämmelsen innebär att ett dödsbo endast behöver lämna självdeklaration om boet har haft annan inkomst än sådan inkomst i inkomstslaget kapital för vilka kontrolluppgift skall lämnas enligt 8 eller 9 kap. och om intäkten uppgår till sammanlagt minst 100 kr. Även ränta för vilken kontrolluppgift inte lämnas, medför deklarationsskyldighet när den har uppgått till minst 100 kronor (jfr 2 § punkt 3).

Enligt *punkt 2* skall dödsbon lämna en självdeklaration när dess skattepliktiga förmögenhet vid beskattningsårets utgång överstiger fribeloppet enligt 19 § lagen (1997:323) om statlig

förmögenhet. Motsvarande bestämmelse finns i 2 kap. 8 § första stycket 5 den gamla lagen.

Punkt 3 har sin motsvarighet i 2 kap. 8 § första stycket 6 den gamla lagen. Ett dödsbo kan vara skyldigt att betala statlig fastighetsskatt, avkastningsskatt på pensionsmedel och särskild löneskatt på pensionskostnader. Fastställande av underlaget för dessa skatter ingår i den årliga taxeringen (1 kap. 1 § första stycket 4–6 taxeringslagen [1990:324]).

5 § I paragrafen regleras vad som gäller för det år då ett dödsfall inträffar. Liksom vid taxeringen skall de bestämmelser tillämpas som skulle ha gällt för den döde. Det innebär bland annat att det är bestämmelserna om deklARATIONSSKYLDIGHET i 2 § som skall tillämpas för dödsåret. Bestämmelsen har sin motsvarighet i 2 kap. 7 § den gamla lagen.

6 § Paragrafen reglerar undantagen från deklARATIONSSKYLDIGHETEN. Motsvarande bestämmelser finns i 2 kap. 6 § första stycket den gamla lagen.

Enligt *punkt 1* behöver den som under beskattningsåret inte har haft inkomst av aktiv näringsverksamhet inte lämna självdeklARATION. Definitionen av aktiv näringsverksamhet framgår av 2 kap. 23 § inkomstskattelagen (1999:1229). Inkomst av näringsverksamhet här i landet i vilken den skattskyldige har arbetat i inte oväsentlig omfattning utgör aktiv näringsverksamhet. Den som i sin näringsverksamhet inte uppfyller aktivitetskravet bedriver passiv näringsverksamhet (2 § lagen [1990:659] om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster). Om verksamheten är aktiv eller passiv har betydelse för om den skattskyldige skall betala egenavgifter eller särskild löneskatt.

Av *punkt 2* följer att den som är folkpensionär inte är deklARATIONSSKYLDIG om inkomsterna i inkomstslaget tjänst endast består av folkpension och pensionstillskott eller allmän tilläggspension som inte är större än pensionstillskottet. Detta

under förutsättning att pensionären inte heller har inkomst av aktiv näringsverksamhet.

Deklarationspliktsgränsen bestäms av tjänsteinkomstens höjd i förhållande till prisbasbeloppet (*punkt 3*). Av 2 kap. 27 § inkomstskattelagen framgår att med prisbasbelopp avses prisbasbeloppet enligt lagen om allmän försäkring för året före taxeringsåret.

Bestämmelsen i *andra stycket* om att barnpension inte skall räknas som folkpension infördes 1976 i förtydligande syfte (prop. 1976/77:45, se även prop. 1999/2000:138). Den har sin motsvarighet i 2 kap. 6 § andra stycket den gamla lagen.

Undantagen från deklarationsskyldigheten gäller enligt *tredje stycket* även för dödsbo.

7 § I sex punkter räknas de skattskyldiga upp för vilka en obligatorisk deklarationsskyldighet finns. Deklarationsskyldigheten anknyter nära till bestämmelserna om skattskyldighet i 6 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) samt 6 och 8 §§ lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt. Det är naturligt eftersom skattskyldighet är en primär förutsättning för deklarationsskyldighet.

Punkt 1 omfattar de juridiska personer som är deklarationsskyldiga oavsett om de har haft någon inkomst eller inte. Det innebär att deklarationsskyldighet föreligger även om avdragsgilla kostnader överstiger skattepliktiga intäkter, likaså om någon verksamhet inte har utövats under beskattningsåret. Bestämmelsen motsvarar 2 kap. 8 § första stycket 1 den gamla lagen.

Aktiebolag och ekonomiska föreningar är ovillkorligt deklarationsskyldiga. En stiftelse, fond eller inrättning som har till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen är också ovillkorligt deklarationsskyldigt. I lagtexten används termen familjestiftelse. Termen får sin definition genom en hänvisning till 8 § tredje stycket lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt.

Punkt 2 reglerar deklarationsskyldigheten för ideella föreningar. Det statliga grundavdraget för ideell förening som avses i 63 kap. 11 § inkomstskattelagen är 15 000 kronor. Deklarationspliktsgränsen har bestämts till samma belopp. Bestämmelsen motsvarar 2 kap. 8 § första stycket 2 den gamla lagen.

Punkt 3 motsvarar 2 kap. 8 § första stycket 4 den gamla lagen. Texten har genomgått en redaktionell ändring med anledning av att förvärvskällebegreppet för juridiska personer har ändrats i samband med skattereformen 1990 och begreppet utmönstrats genom införande av inkomstskattelagen år 1999. Efter skattereformen beskattas juridiska personer, förutom dödsbon, bara för inkomst av näringsverksamhet och alla inkomster hänförs till en näringsverksamhet. Svenska handelsbolag är inte ett eget skattesubjekt. I stället beskattas bolagsmännen för bolagets inkomst. Deklarationsskyldigheten inträder så snart intäkterna under beskattningsåret har uppgått till minst 100 kr.

Den ovillkorliga deklarationsskyldigheten för sparbanker och ömsesidiga skadeförsäkringsföretag ersätts av en deklarationsskyldighet vid en intäkt på minst 100 kronor under beskattningsåret. Deklarationsskyldigheten för sparbanker och ömsesidiga skadeförsäkringsföretag faller alltså under denna punkt.

Punkt 4 reglerar juridiska personers skattskyldighet på grund av förmögenhet. Vilka juridiska personer som är skattskyldiga till statlig förmögenhetsskatt framgår av 6 och 8 §§ lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt. För att utröna om en juridisk person är skyldig att lämna en självdeklaration över förmögenhet måste först fastställas om den juridiska personen är skattskyldig enligt lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt och därefter om värdet av den skattepliktiga förmögenheten överstiger fribeloppet. Bestämmelsen motsvaras av 2 kap. 8 § första stycket 5 den gamla lagen.

Punkt 5 motsvarar 2 kap. 8 § första stycket 6 den gamla lagen. En juridisk person kan vara skyldig att betala statlig fastighetsskatt, avkastningsskatt på pensionsmedel och särskild löneskatt på pensionskostnader. Fastställande av underlaget för

dessa skatter ingår i den årliga taxeringen (1 kap. 1 § första stycket 4–6 taxeringslagen [1990:324]).

Punkt 6 är hämtad från 2 kap. 8 § första stycket 1 den gamla lagen. Mot bakgrund av att värdepappersfond utgör ett särskilt skattesubjekt vid inkomsttaxeringen, trots att den inte är en självständig juridisk person i civilrättslig mening, har införts en bestämmelse om att självdeklaration skall lämnas för fonderna (se prop. 1974:181 s. 39 och 46).

8 § Vid bedömningen av deklarationsskyldighet som är beroende av att inkomsten eller förmögenheten uppgått till visst belopp skall hänsyn inte tas till sådan inkomst och förmögenhet som enligt inkomstskattelagen (1999:1229) eller lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt inte är skattepliktig. Detta har betydelse bl.a. för de stiftelser som begär att bli undantagna från skattskyldighet för viss inkomst eller förmögenhet. Den inkomsten och förmögenheten skall i stället redovisas i en särskild uppgift enligt 5 kap. 1 §.

Vissa juridiska personer är alltid deklarationsskyldiga oberoende av om de har haft någon intäkt eller inte (se 7 § 1 och 6). Deklarationsskyldighet föreligger även om de inte har bedrivit någon verksamhet under beskattningsåret. För dem saknar bestämmelsen betydelse.

Enligt sista meningen skall hänsyn dock tas till inkomst och förmögenhet som enligt skatteavtal helt eller delvis skall undantas från beskattning här i landet. Bestämmelsen tillkom så sent som 1990 i förtydligande syfte. En inkomst eller förmögenhet som inte skall beskattas här på grund av ett skatteavtal skall således räknas med vid bedömningen av deklarationsskyldigheten (se prop. 1990/91:5 s. 115–116).

Paragrafen har sin motsvarighet i 2 kap. 4 § andra stycket och 8 § andra stycket den gamla lagen.

3 kap. Självdeklarationens innehåll

1 § Här finns generella bestämmelser om vad en självdeklaration skall innehålla.

Enligt *punkt 1* skall självdeklarationen innehålla nödvändiga identifikationsuppgifter. Vilka dessa är bör kunna anges i verkställighetsföreskrifter. Härigenom blir det lättare att anpassa vilka uppgifter som skall lämnas efter behovet av uppgifter. Det är önskvärt bl.a. med hänsyn till den tekniska utvecklingen som i framtiden kan medföra att deklARATIONERNA I STÖRRE UTSTRÄCKNING kommer att lämnas på elektronisk väg. Motsvarande bestämmelse i 2 kap. 10 § 1 den gamla lagen är mer detaljerad.

Enligt *punkt 2* skall i självdeklarationen redovisas alla skattepliktiga intäkter och kostnader som är hänförliga till ett inkomstslag. Terminologin är anpassad till inkomstskattelagen (1999:1229).

Bestämmelsen är generellt utformad och någon särreglering för speciella situationer är i princip inte nödvändig. De särregleringar som finns i den gamla lagen återfinns därför inte i den nya lagen. Enligt till exempel 2 kap. 17 § första stycket den gamla lagen skall en skattskyldig som avyttrat fast eller lös egendom eller betalat eller överlåtit lån i utländsk valuta lämna de uppgifter som behövs för att beräkna kapitalvinsten och enligt 2 kap. 23 § första stycket den gamla lagen skall den som i sin balansräkning redovisar pensionsutfästelser i självdeklarationen redovisa vad som avser sådana pensionsutfästelser för vilkas tryggnadsavdragsrätt föreligger vid taxeringen. I den nya lagen är dessa särregleringar borttagna. Det följer av punkt 2 att sådana uppgifter skall lämnas.

Bestämmelsen motsvarar 2 kap. 10 § 2 den gamla lagen.

Enligt *punkt 3* skall även de avdragsgilla utgifter som inte kan hänföras till något inkomstslag, dvs. de allmänna avdragen redovisas i självdeklarationen.

Bestämmelsen motsvarar 2 kap. 10 § 3 den gamla lagen.

I *punkt 4* som innehåller bestämmelser om vilka tillgångar och skulder som skall redovisas har redaktionella ändringar gjorts i

förtydligande syfte i förhållande till den gamla lagen. Motsvarande bestämmelse finns i 2 kap. 10 § 4 den gamla lagen.

Punkt 5 reglerar skyldigheten att i självdeklarationen lämna de uppgifter som behövs för att kunna beräkna pensionsgrundande inkomst, fastighetsskatt, avkastningsskatt, särskilda löneskatter, expansionsfondsskatt, egenavgifter och allmän löneavgift. Bestämmelsen som har sin motsvarighet i 2 kap. 10 § andra stycket den gamla lagen har utvidgats till att avse uppgifter för beräkning av fler skatter och avgifter än tidigare.

I sista punkten, *punkt 6*, anges att den deklarationsskyldige måste redovisa alla de uppgifter som skattemyndigheten behöver för att fatta riktiga beslut enligt den materiella skattelagstiftningen. För att en riktig taxering skall kunna ske och ett därefter korrekt beskattningsbeslut skall kunna fattas, måste skattemyndigheten få kännedom om alla förhållanden som är av betydelse för taxeringen.

Uppgiftsskyldigheten är ytterst beroende av den materiella skattelagstiftningen. Den skattskyldige måste kunna styrka kostnader som han drar av, för att det objektivt sett skall kunna fastställas att han har rätt till avdrag för kostnaderna. Likaså måste han upplysa om intäkter som han anser vara skattefria men där det finns utrymme för olika uppfattningar i frågan. Uppgiftsskyldigheten enligt punkt 6 kan ha avgörande betydelse när det gäller att bedöma om den skattskyldige har lämnat sådan oriktig uppgift som kan medföra eftertaxering enligt 4 kap. och skattetillägg enligt 5 kap. taxeringslagen (1990:324). Bestämmelsen motsvarar 2 kap. 3 § den gamla lagen.

I 2 kap. 16 § andra stycket den gamla lagen finns en skyldighet för delägare i handelsbolag att lämna de uppgifter som behövs för att beräkna den justerade anskaffningsutgiften (ingångsvärdet) för andelen i bolaget. Den uppgiften behövs vid den löpande taxeringen för att göra räntefördelning enligt 33 kap. inkomstskattelagen (1999:1229). I 2 kap. 19 § fjärde stycket den gamla lagen finns dessutom en skyldighet att lämna uppgift om fördelningsunderlag för räntefördelning. Skyldigheten att lämna sådana uppgifter är inte längre särskilt reglerad utan följer

av att den skattskyldige enligt punkt 6 skall lämna alla uppgifter som skattemyndigheten behöver för att fatta riktiga taxerings- och beskattningsbeslut samt beslut om pensionsgrundande inkomst.

2 § I paragrafen regleras när föräldrar skall deklarerat barnens förmögenhet. Ett barn vars skattepliktiga förmögenhet överstiger fribeloppet är självt deklarationsskyldigt för förmögenheten enligt 2 kap. 2 § 4. Skall barnet inte lämna egen självdeklaration, skall barnets tillgångar och skulder räknas in i föräldrarnas skattepliktiga förmögenheter (se 21 § lagen [1997:323] om statlig förmögenhetsskatt). Bestämmelsen motsvarar 2 kap. 10 § tredje stycket den gamla lagen.

3 § Den som har fått en förtryckt blankett är skyldig att göra de ändringar och de tillägg som behövs för att uppgifterna i deklarationen skall bli korrekta. Den som underlåter att korrigera felaktigheter kan påföras skattetillägg enligt 5 kap. taxeringslagen (1990:324) och om det görs uppsåtligt eller av grov oaktsamhet dömas för brott enligt skattebrottslagen (1971:69). Motsvarande bestämmelse finns i 2 kap. 12 § den gamla lagen.

4 § Har kostnadsersättning utgetts för vilken skatteavdrag inte behöver göras enligt bestämmelserna i 8 kap. 19 och 20 §§ skattebetalningslagen (1997:483) skall värdet av ersättningen inte anges i kontrolluppgiften. Det skall där endast anges att sådan ersättning har utgetts. En så kallad tyst kvittning sker i deklarationen så att ersättning som motsvarar schablonbeloppet och däremot svarande avdrag inte behöver redovisas. Redovisningen avses bli kontrollerad genom revisioner hos arbetsgivaren i stället för genom kontroll av arbetstagarens deklaration (prop. 1990/91:5 s. 96–97).

Om avdrag görs för ökade levnadskostnader skall dock kostnadsersättningen redovisas. Det kan bli aktuellt om den

faktiska kostnadsökningen varit högre än erhållen kostnadsersättning.

Bestämmelsen har sin motsvarighet i 2 kap. 14 § första stycket den gamla lagen.

5 § Av *första stycket* framgår att den som har inkomster i inkomstslaget näringsverksamhet skall för varje verksamhet lämna de uppgifter som behövs för den egna taxeringen. Detta gäller oavsett om verksamheten bedrivs som enskild näringsverksamhet eller genom en juridisk person. I de fall makar tillsammans deltar i verksamheten är det tillräckligt att en av makarna lämnar uppgifterna, se 9 § första stycket. Om verksamheten bedrivs genom ett svenskt handelsbolag framgår det av 18 § och av 5 kap. 2 § att det är handelsbolaget som skall lämna uppgifterna till ledning för delägarnas taxeringar. Det som gäller för svenska handelsbolag gäller även för europeiska ekonomiska intressegrupperingar.

Vilka uppgifter som skall lämnas skall enligt *andra stycket* föreskrivas av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer. Bestämmelsen har sin motsvarighet i 2 kap. 19 § första stycket den gamla lagen. Där regleras mer detaljerat vilka uppgifter det är fråga om. Någon ändring i sak är inte avsedd utan regeringen har för avsikt att i förordning föreskriva motsvarande uppgiftsskyldighet som finns i dag. Uppgiftsskyldigheten infördes i samband med skattereformen för att ge skattemyndigheterna underlag för urval av företag som bör bli föremål för en djupare granskning (se prop. 1990/91:5).

I 2 kap. 20 § andra och tredje styckena samt 2 kap. 22 § andra stycket den gamla lagen finns särskilda bestämmelser om vilka uppgifter ett utländskt skadeförsäkringsföretag, ett privatbostadsföretag som skall schablonbeskattas för innehav av fastighet och ett svenskt skadeförsäkringsföretag skall lämna. Med den nya lydelsen behövs inte sådana särregleringar i lagen utan det kan regleras av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

6 § I första stycket föreskrivs en skyldighet att ge in årsredovisningen för vissa företag. Skyldigheten att lämna årsredovisning ersätter inte skyldigheten att lämna uppgifter enligt 5 § utan är avsedd att komplettera den uppgiftsskyldigheten.

I *punkt 1* åläggs större företag att ge in sin årsredovisning som komplettering till uppgifterna som skall lämnas enligt 5 §. Denna skyldighet är ny.

I *punkt 2* åläggs företag som omfattas av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag att ge in sin årsredovisning. En sådan skyldighet infördes från och med 1997 års taxering (se 2 kap. 20 § första stycket den gamla lagen). De uppgifter som skall lämnas enligt 2 kap. 19 § den gamla lagen ansågs inte vara tillräckliga för beskattningsändamål (se prop. 1996/97:19 s. 80–82). Skyldigheten ersatte uppgiftsskyldigheten enligt nämnda bestämmelse.

För att få in samma minimum av uppgifter från alla näringsverksamheter bör samtliga som redovisar en näringsverksamhet lämna samma uppgifter. Uppgifterna som skall lämnas enligt 5 § finns i de flesta fall tillgängliga i årsredovisningen men är inte lika lättåtkomliga som om de lämnas i särskild ordning. Årsredovisningen är ett komplement till de andra uppgifterna.

I *andra stycket* regleras kontrollen av utdelningsspärren i 17 kap. 21 § inkomstskattelagen (1999:1229). De juridiska personer som omfattas av utdelningsspärren skall lämna uppgift om beslut om utdelning eller annat förfogande över uppkommen vinst. Bestämmelsen motsvarar 2 kap. 19 § tredje stycket den gamla lagen. Bestämmelsen har utvidgats till att avse även styrelsens förslag till disponering av vinsten. Enligt förarbetena (prop. 1995/96:104 s. 59) var avsikten att uppgiftsskyldigheten skulle omfatta styrelsens förslag i de fall något beslut ännu inte hade fattats. Detta framgår nu direkt av lagtexten.

7 § I bestämmelsen föreskrivs att alla dotterföretag som bedriver näringsverksamhet skall redovisa identifikationsuppgifter för moderföretaget och, i förekommande fall, koncernens moderföretag. Vidare skall dotterföretaget redovisa sitt andelsinnehav i moderföretaget samt andelens röstvärde. Uppgifterna skall avse förhållandena vid utgången av det senast avslutade beskattningsåret. Bestämmelsen motsvarar 2 kap. 16 § fjärde stycket den gamla lagen. Den ändringen har gjorts att bestämmelsen har blivit generell utformad till att avse alla dotterföretag och inte endast dotterföretag enligt vissa angivna lagar.

8 § Lagen (1990:663) om ersättningsfonder upphävdes den 1 januari 2000. De materiella bestämmelserna om ersättningsfonder har i stället tagits in i 31 kap. inkomstskattelagen (1999:1229). De administrativa bestämmelserna om vilka uppgifter den som har en ersättningsfond skall lämna i sin självdeklaration har förts över till denna paragraf. De uppgifter som skall lämnas är enligt *första stycket* fondens ändamål, storlek och ianspråktagande samt återfört avdrag för avsättning till fonden.

Enligt *andra stycket* skall fysiska personer även lämna uppgift om hur stor del av det återförda avdraget som skall återföras i inkomstslaget näringsverksamhet.

Motsvarande bestämmelser fanns i 12 § lagen om ersättningsfonder.

9 § Uppgifter som skall lämnas om en näringsverksamhet enligt 5 § skall bara behöva lämnas från ett håll (se prop. 1990/91:5 s. 86). I det fall makar deltar gemensamt i verksamheten är det därför tillräckligt att uppgifter lämnas av en av makarna. Detta gäller oavsett om det är en verksamhet med en företagsledande och en medhjälpande make eller om det är en gemensamt bedriven verksamhet.

De uppgifter som behövs för att inkomsten av näringsverksamheten skall kunna fördelas mellan makarna skall dock enligt *andra stycket* redovisas av båda makarna.

Paragrafen motsvarar 2 kap. 19 § femte stycket den gamla lagen.

10 § Den som skall redovisa mervärdesskatt i självdeklarationen skall lämna de uppgifter som skattemyndigheten behöver för att besluta om mervärdesskatten. Bestämmelsen motsvarar 2 kap. 16 § tredje stycket den gamla lagen.

11 § Om avdrag begärs för skuldränta och kontrolluppgift inte har lämnats om ränta och skuld skall den skattskyldige lämna uppgift om skuldbeloppet och identifikationsuppgifter för långivaren. Bestämmelsen motsvarar 2 kap. 15 § den gamla lagen. Den fick sitt nuvarande innehåll den 1 januari 1993 (se prop. 1992/93:86).

12 § Enligt 3 kap. 1 § 2 skall det i självdeklarationen redovisas alla de uppgifter om intäkter, kostnader, intäkts- och kostnadsposter som är hänförliga till ett inkomstslag. Det innebär bland annat en skyldighet att redovisa alla de uppgifter som behövs för att en kapitalvinst skall kunna beräknas. Av den generella bestämmelsen framgår inte att uppgift också behövs om de villkor som kan vara förenade med överlåtelsen och som kan påverka storleken av kapitalvinsten. I paragrafen har därför tagits in en särskild bestämmelse om att uppgift skall lämnas om kapitalvinsten är beroende av någon händelse i framtiden. Bestämmelsen har sin motsvarighet i 2 kap. 17 § första stycket sista meningen den gamla lagen.

13 § De nuvarande bestämmelserna om uppskovsavdrag vid bostadsbyte infördes den 1 januari 1994. Samtidigt infördes bestämmelser om en årlig uppgiftsskyldighet för den som äger en ersättningsbostad (prop. 1993/94:45). Dessa ersattes den 1

juli 1994 med de nuvarande bestämmelserna om uppgiftsskyldighet (prop. 1993/94:152 s. 45).

De uppgifter som skall lämnas är de som behövs för att ersättningsbostaden skall kunna identifieras. I fråga om villor är det tillräckligt med fastighetens beteckning. När det gäller privatbostadsrätter erfordras det att identifikationsuppgifter även lämnas om privatbostadsföretaget för att en säker identifiering skall kunna göras. Uppgifter skall lämnas det år då uppskovsavdraget begärs. Anskaffas ersättningsbostaden inte förrän året därpå, skall uppgift om ersättningsbostaden lämnas först det senare året.

Paragrafen motsvarar 2 kap. 17 § andra stycket den gamla lagen.

14 § Om uppskovsavdrag vid bostadsbyte har gjorts och äganderätten till ersättningsbostaden övergår till annan genom arv, testamente, bodelning eller gåva flyttas uppskovet över till den nye ägaren. För att uppskovet skall föras över, skall överlåtaren i sin självdeklaration lämna uppgift om den nye ägaren och de uppgifter som behövs för att ersättningsbostaden skall kunna identifieras, dvs. desamma som skall lämnas enligt 13 §. Uppgift skall också lämnas om hur uppskovsavdraget skall påverka anskaffningsutgiften vid en eventuell försäljning av ersättningsbostaden.

Paragrafen motsvarar 2 kap. 17 § tredje stycket den gamla lagen.

15 § Det nuvarande materiella innehållet i bestämmelserna om uppskov med beskattningen vid andelsbyten infördes den 1 januari 1999. Samtidigt infördes bestämmelserna om vilka uppgifter som skall lämnas i självdeklarationen (prop. 1998/99:15 s. 258).

De uppgifter som skall lämnas är de som behövs för att skattemyndigheten skall kunna ta ställning till om förutsättningar finns för uppskov. När uppskov har beviljats skall den som fått uppskovet eller den som trätt i dennes ställe

årligen lämna sådana uppgifter som behövs för att skattemyndigheten skall kunna ta ställning till om uppskovet kan bestå eller om uppskovsbeloppet skall återföras till beskattning.

Paragrafen motsvarar 2 kap. 17 § fjärde stycket den gamla lagen.

16 § I samband med den nuvarande regleringen av uppskov med beskattningen vid andelsbyten infördes också bestämmelser om vilka uppgifter som skall lämnas om äganderätten till en andel övergår genom arv, testamente, bodelning eller gåva. I det här fallet är det förvärvaren som skall lämna uppgifterna i sin deklaration. Det är uppgift om antalet förvärvade andelar, uppskovsbeloppet för varje andel samt identifikationsuppgifter för den förre ägaren.

Paragrafen motsvarar 2 kap. 17 § femte stycket den gamla lagen.

17 § Skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter kan normalt inte avtalas bort eller fastställas genom avtal. Två undantag finns dock.

Om utgivaren av en ersättning är bosatt utomlands eller är en utländsk juridisk person får denne träffa ett avtal med mottagaren av ersättningen, enligt vilket utgivaren av ersättningen befrias från skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter. I sådana fall åtar sig mottagaren av ersättningen att själv betala sociala avgifter i form av egenavgifter för den ersättning han får från utgivaren av ersättningen (så kallat socialavgiftsavtal). Överenskommelsen skall enligt *första stycket* redovisas i självdeklarationen. Detta för att korrekta egenavgifter skall kunna debiteras (prop. 1986/87:16 s 35–38 och prop. 2000/01:8 s 102).

För ersättning som utges av privatpersoner finns enligt 2 kap. 7 § andra stycket socialavgiftslagen (2000:980) en möjlighet att träffa ett avtal om att arbetsgivaravgifter skall betalas på sådan ersättning under 10 000 kronor som arbetsgivaravgifter annars inte skall betalas på enligt 2 kap. 6 § nämnda lag. Ett sådant avtal

medför att arbetsgivaravgifter i stället för egenavgifter skall betalas på ersättningen för arbetet. Enligt *andra stycket* skall överenskommelsen redovisas i självdeklarationen. Detta för att den skall kunna beaktas vid avgiftsdebiteringen (prop. 1999/2000:6 s. 69 f.).

Bestämmelserna motsvarar 2 kap. 18 § den gamla lagen.

18 § Bestämmelsen i *första stycket* anger i punktform vad svenska handelsbolag skall lämna uppgift om. Den motsvarar 2 kap. 25 § första stycket den gamla lagen.

Svenska handelsbolag är numera skattskyldiga för statlig fastighetsskatt, avkastningsskatt på pensionsmedel och särskild löneskatt på pensionskostnader och skall lämna självdeklaration om underlag för någon sådan skatt skall fastställas (se 2 kap. 7 § 5). Uppgifterna enligt 5 § och övriga uppgifter som skall lämnas till ledning för delägarnas taxeringar lämnas därför lämpligen i självdeklarationen när sådan skall lämnas. I andra fall skall de lämnas som särskilda uppgifter (se 5 kap. 2 §).

Enligt *punkt 1* skall handelsbolaget, i stället för delägarna själva, lämna de uppgifter om verksamheten som skall lämnas enligt 5 §. När uppgiftsskyldigheten infördes ansågs det tillräckligt att uppgifterna om verksamheten lämnas från ett håll (prop. 1990/91:5 s. 86).

Enligt *punkt 2* skall de uppgifter lämnas som behövs för att beräkna inkomst från handelsbolaget. I dag hänförs för fysisk person och dödsbo i stort sett all inkomst från handelsbolaget till inkomstslaget näringsverksamhet. Undantag görs för kapitalvinst vid avyttring av fastighet eller bostadsrätt som inte är lagertillgång då sådan vinst beskattas i inkomstslaget kapital. Andra inkomster i handelsbolaget beskattas i inkomstslaget näringsverksamhet, bl.a. delägarens lön, sjukpenning, varuuttag, bostadsförmån m.m.

I 2 kap. 25 § *andra stycket* den gamla lagen är föreskrivet vilka uppgifter handelsbolaget skall redovisa vid avyttring av fastighet eller vid upplåtelse eller överlåtelse som skall jämföras med avyttring av fastighet. Denna särreglering är nu borttagen och

uppgiftsskyldigheten omfattas av den allmänna uppgiftsskyldigheten i punkt 2.

Enligt *punkt 3* skall varje delägars andel eller lott i bolaget anges. Värdet av en delägars andel eller lott behöver inte längre anges.

Enligt *andra stycket* skall handelsbolaget särskilt ange om kapitalvinsten är beroende av någon händelse i framtiden. Motsvarande bestämmelse finns i 2 kap. 25 § andra stycket sista meningen den gamla lagen.

19 § Enligt bestämmelsen skall det totala beloppet och varje delägars andel av avdraget från arbetsgivaravgifterna enligt 2 kap. 28 och 29 §§ socialavgiftslagen (2000:980) anges. En arbetsgivare får vid beräkning av arbetsgivaravgifter göra avdrag från avgifterna med fem procent av avgiftsunderlaget, dock med högst 3 550 kronor varje månad. För att skattemyndigheterna skall kunna stämma av att ett handelsbolag inte sammantaget får avdrag från arbetsgivaravgifterna med mer än 42 600 kronor skall de angivna uppgifterna lämnas (se prop. 1996/97:21).

20 § De särskilda bestämmelserna om uppgiftslämnande i självdeklarationen för fåmansföretag o.d. har tillkommit för att underlätta taxeringskontrollen och för att beskattningsreglerna för fåmansföretag skall kunna fungera tillfredsställande (se prop. 1974:159 och prop. 1975/76:79). Bestämmelsen finns kvar även efter det att de flesta av de materiella så kallade stoppreglerna har slopats. Genom lydelsen omfattas även företag som enligt 57 kap. 3 § inkomstskattelagen (1999:1229) skall behandlas som fåmansföretag. Bestämmelsen motsvarar 2 kap. 16 § första stycket den gamla lagen. Identifikationsuppgifter för närstående behöver inte lämnas om denne inte har tagit emot ersättning från, träffat avtal med eller ingått någon annan rättshandling med företaget. Begreppet annan rättshandling har ersatt begreppet liknande förhållande.

21 § De från och med 1977 års taxering införda särskilda reglerna för beskattning av fåmansföretag och deras delägare kompletterades samtidigt med en utvidgad skyldighet för företagsledare i fåmansföretag och närstående till dessa samt delägare i företaget att lämna information till skattemyndigheterna om sina ekonomiska mellanhavanden med företaget (prop. 1975/76:79 s. 94–95). Efter skattereformen har den särskilda uppgiftsskyldigheten justerats så att den även gäller personer i samma ställning i fåmanshandelsbolag, eftersom begreppet fåmansföretag inte längre inkluderar fåmanshandelsbolag, och i företag som enligt 57 kap. 3 § inkomstskattelagen (1999:1229) skall behandlas som fåmansföretag (prop. 1990/91:5 och prop. 1995/96:109). Begreppet fåmanshandelsbolag infördes genom inkomstskattelagen och avser samma bolag som tidigare benämndes fåmansägda handelsbolag.

Bestämmelserna i *första* och *andra styckena* är hämtade från 2 kap. 24 § första stycket den gamla lagen. Även närstående till delägare kommer att omfattas av bestämmelserna. Uppgift skall bland annat lämnas om avtal eller någon annan rättshandling mellan den uppgiftsskyldige och företaget. Begreppet annan rättshandling har ersatt begreppet annat förhållande.

Bestämmelsen i *tredje stycket* motsvarar 2 kap. 24 § andra stycket den gamla lagen. De särskilda reglerna för beskattning av utdelning och kapitalvinst skall tillämpas även om företaget inte längre är ett fåmansföretag eller ett sådant företag som avses i 55 kap. 2 § inkomstskattelagen. Uppgiftsskyldighet föreligger därför enligt detta stycke i fem beskattningsår efter det beskattningsår företaget har upphört att vara ett fåmansföretag eller ett sådant företag som skall behandlas som ett fåmansföretag (se prop. 1990/91:5 och prop. 1995/96:109).

22 § Bestämmelsen innebär att fåmansföretag skall lämna en sådan förteckning över penninglån och säkerheter som avses i 12 kap. 9 § aktiebolagslagen (1975:1385). Skyldigheten infördes efter förslag i prop. 1975/76:79. Motivet till bestämmelsens

införande var att det är väsentligt att skattemyndigheterna får kännedom om de transaktioner som förekommer mellan fåmansföretag och dess ägare och denne närstående.

Vidare innebär bestämmelsen att fåmansföretag skall lämna en förteckning över utbetald rörlig ränta på vinstandelslån till någon som har intressegemenskap med företaget, t.ex. delägare eller företagsledare eller deras närstående. Anledningen till att fåmansföretag skall redovisa sådan ränta är att räntan i dessa fall inte är avdragsgill.

Paragrafen motsvarar 2 kap. 22 § första stycket tredje meningen den gamla lagen.

23 § Bestämmelsen motsvarar 2 kap. 21 § den gamla lagen. En anpassning av terminologin har gjorts till inkomstskattelagen (1999:1229). Vidare har *punkt 2* anpassats till OECD:s definition av royalty. Den finns i artikel 12 punkt 2 modellavtalet för skatteavtal beträffande inkomst och förmögenhet.

24 § De europeiska ekonomiska intressegrupperingarna skall enligt artikel 40 i rådets förordning (EEG) nr 2137/85 av den 25 juli 1985 om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG) beskattas på samma sätt som svenska handelsbolag, dvs. medlemmarna skall beskattas. När det gäller uppgiftslämnandet behandlas de därför på samma sätt som handelsbolagen. Bestämmelsen är ny.

25 § För vissa ekonomiska föreningar finns det en avdragsbegränsning för insatsränta. Bestämmelsen innehåller en uppgiftsskyldighet för ekonomiska föreningar att ange vilken typ av förening de är, för att underlätta skatteförvaltningens bedömning av avdragsrätten. Bestämmelsen tillkom efter förslag i prop. 1999/2000:88. Motsvarande bestämmelse finns i 2 kap. 25 a § den gamla lagen.

4 kap. Deklarationsförfarandet

1 § Självdeklarationen skall lämnas enligt ett fastställt formulär. Det innebär endast att den skall vara uppställd på ett visst angivet sätt. Det innebär inte att den måste lämnas i pappersform utan den kan, vilket framgår av 4 §, också lämnas i form av ett elektroniskt dokument.

Motsvarande bestämmelse finns i 2 kap. 2 § den gamla lagen.

2 § I *första stycket* anges att skattemyndigheten skall skicka ut en förtryckt blankett för allmän självdeklaration till alla som kan antas vara skyldiga att lämna en sådan självdeklaration. Detta skall göras före den 15 april. Detta innebär att alla fysiska personer som kan antas vara deklarationsskyldiga skall få en förtryckt blankett med kända uppgifter. Även fysiska personer som bedriver näringsverksamhet skall således få en förtryckt blankett med för skattemyndigheten kända uppgifterna. Det kan t.ex. röra sig om kapitalinkomster.

Bestämmelsen motsvarar 2 kap. 11 § andra stycket den gamla lagen. En förtryckt blankett för förenklad självdeklaration grundad på innehållet i inkomna kontrolluppgifter och övriga av skattemyndigheten kända uppgifter sänds från och med 1995 års taxering ut till samtliga berörda skattskyldiga före den 15 april taxeringsåret (prop. 1992/93:86).

I *andra stycket* bemyndigas regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att besluta vilka uppgifter som skall förtryckas i den allmänna självdeklarationen. I 2 kap. 11 § andra stycket den gamla lagen är det angivet vilka uppgifter som skall förtryckas. Avsikten är att det är samma uppgifter som är uppräknade där som skall förtryckas även på den allmänna självdeklarationen. Genom att överlåta regleringen till regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer blir det enklare att komplettera bestämmelserna i takt med att kontrolluppgiftsskyldigheten och de tekniska förutsättningarna förändras.

3 § Självdeklarationen skall vara egenhändigt underskriven av den som är skyldig att lämna deklarationen eller av den som är behörig ställföreträdare. Vem som är behörig företrädare framgår av 19 kap. 1 §.

Av 2 kap. 2 § den gamla lagen framgår att deklarationen skall avgas på heder och samvete. Av detta följer att en deklaration skall vara egenhändigt undertecknad och ett straffansvar för osann försäkran (se 15 kap. 10 § brottsbalken). Kravet på heder och samvete har utmönstrats eftersom det inte har någon praktisk betydelse.

4 § Efter särskilt medgivande av Riksskatteverket eller en skattemyndighet som Riksskatteverket bestämmer, kan en självdeklaration lämnas i form av ett elektroniskt dokument. Detta framgår av *första stycket*.

I *andra stycket* anges vad som är ett elektroniskt dokument. Definitionen av ett elektroniskt dokument härstammar ursprungligen från Lagrådets förslag till utformning av 12 a § tullagen (1987:1065), återgivet i prop. 1989/90:40 om tullregisterlag m.m.; en formulering som godtogs av departementschefen och riksdagen. Den nuvarande formuleringen i 2 kap. 2 § första och andra styckena i den gamla lagen tillkom efter förslag av Lagrådet, återgivet i prop. 1996/97:100. Samma lydelse finns även i 10 kap. 26 § skattebetalningslagen (1997:483).

5 § Paragrafen anger när självdeklaration skall lämnas. Deklarationstidpunkten samordnas för alla deklarationsskyldiga till den 2 maj. Detta gäller oavsett om det är en allmän eller en särskild självdeklaration som skall lämnas. Endast personer som är bosatta utomlands eller av annan anledning annat än tillfälligt vistas utomlands, t.ex. på grund av studier eller arbete, får lämna deklarationen vid ett senare tillfälle. Möjligheten att inkomma senare med deklarationen ges i dessa fall för att den förtryckta blanketten skall hinna komma fram och för att den

deklarationsskyldige skall ha tid på sig att kontrollera och komplettera deklarationen.

Motsvarande bestämmelser om deklarationstidpunkter finns i 2 kap. 28 § den gamla lagen.

6 § I *första stycket* anges vart en självdeklaration skall lämnas. Motsvarande reglering finns i 2 kap. 29 § den gamla lagen.

I *andra stycket* anges att elektroniska deklarationer får tas emot av Riksskatteverket för en skattemyndighets räkning. Detta är en följd av att deklarationer som lämnas som ett elektroniskt dokument kommer att ges in till en mottagningsfunktion hos Riksskatteverket. Bestämmelsen är ny.

5 kap. Särskilda uppgifter

1 § För bland annat stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund finns särskilda bestämmelser om befrielse från skattskyldighet i 7 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) och i 6 § tredje stycket lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt. För att kunna kontrollera skattskyldigheten behöver skattemyndigheten vissa uppgifter. Dessa särskilda uppgifter skall lämnas på samma sätt som gäller för självdeklarationer. Paragrafen har sin motsvarighet i 2 kap. 26 § den gamla lagen. Vilka stiftelser och föreningar som skall lämna särskilda uppgifter räknas inte längre upp i bestämmelsen utan det gäller alla stiftelser och föreningar som omfattas av bestämmelserna om befrielse från skattskyldighet. Någon ändring av vilka uppgifter som skall lämnas har inte skett.

2 § Svenska handelsbolag är numera skattskyldiga för statlig fastighetsskatt, avkastningsskatt på pensionsmedel och särskild löneskatt på pensionskostnader och skall lämna självdeklaration om underlag för någon sådan skatt skall fastställas. Uppgifterna enligt 3 kap. 5 § och övriga uppgifter som skall lämnas till ledning för delägarnas taxeringar lämnas därför i första hand i

självdeklarationen när sådan skall lämnas. I andra fall skall de lämnas som särskilda uppgifter. Uppgifterna som skall lämnas är desamma som anges i 3 kap. 18 och 19 §§.

Paragrafen har sin motsvarighet i 2 kap. 25 § den gamla lagen.

Det som gäller för handelsbolagen gäller även de europeiska ekonomiska intressegrupperingarna. De skall enligt artikel 40 i rådets förordning (EEG) nr 2137/85 av den 25 juli 1985 om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG) beskattas på samma sätt som svenska handelsbolag, dvs. medlemmarna skall beskattas. När det gäller uppgiftslämnandet behandlas de därför på samma sätt som handelsbolagen. I denna del är bestämmelsen ny.

3 § Bestämmelser om sjöinkomstavdrag och skattereduktion för sjöinkomst finns i 64 kap. 2 § respektive 65 kap. 11 § inkomstskattelagen (1999:1229). Avdraget och skattereduktionen är beroende av vilket fartområde ett fartyg går i. I punkt 4 av anvisningarna till 49 § kommunalskattelagen fanns bestämmelser om att en redare skall lämna vissa uppgifter till Riksskatteverket för bestämmande av vilket fartområde fartyget går i. Bestämmelserna om uppgiftsskyldigheten har inte tagits in i inkomstskattelagen utan förs nu in i den nya lagen. I sak är uppgifterna som skall lämnas desamma.

4 § I paragrafen anges när de särskilda uppgifterna skall lämnas.

Enligt *första stycket* skall stiftelser, föreningar, registrerade trossamfund, svenska handelsbolag och europeiska ekonomiska intressegrupperingar lämna sådana särskilda uppgifter som skall lämnas enligt 1 eller 2 § på samma sätt som gäller för självdeklarationer. Det innebär t.ex. att de skall lämnas senast den 2 maj och att de efter medgivande från Riksskatteverket kan lämnas i form av ett elektroniskt dokument. Motsvarande bestämmelser finns för handelsbolag i 2 kap. 25 § tredje stycket den gamla lagen och för stiftelser i 2 kap. 26 § fjärde stycket den lagen.

Enligt *andra stycket* skall redare lämna de uppgifter som behövs för bestämmande av vilket fartområde ett fartyg går i senast den 1 oktober året före beskattningsåret. Dessa uppgifter ligger till grund för Riksskatteverkets beslut om fartområden för det kommande beskattningsåret. Om förhållanden som har betydelse för klassificeringen ändras skall redaren snarast anmäla detta till Riksskatteverket. Verket fattar då ett nytt beslut om klassificeringen. Motsvarande bestämmelser fanns tidigare i punkt 4 av anvisningarna till 49 § kommunalskattelagen (1928:370).

6 kap. Kontrolluppgift om intäkt i inkomstlaget tjänst

1 § I bestämmelsen anges att det skall lämnas kontrolluppgift om alla inkomster som utges på grund av tjänst och som skall tas upp som intäkt i inkomstlaget tjänst. Vad som skall tas upp i tjänst anges i 11 kap. inkomstskattelagen (1999:1229). Det gäller bl.a. löner, arvoden, kostnadsersättningar, pensioner, förmåner, sjukpenning och föräldrapenning. I den gamla lagen var bestämmelserna om vad som kontrolluppgift skall lämnas om utspridda i flera paragrafer, se 3 kap. 4, 6, 13, 14, 17 och 19 §§ den gamla lagen. Avsikten är nu inte att utvidga kontrolluppgiftsskyldigheten. Om det i framtiden tillkommer nya typer av ersättningar eller förmåner kommer dessa automatiskt att omfattas av kontrolluppgiftsskyldigheten utan att någon lagändring är nödvändig.

2 § I paragrafen anges för vem och av vem kontrolluppgift om intäkt i inkomstlaget tjänst skall lämnas. Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon. Det är den som har betalat ut beloppet eller gett ut förmånen som skall lämna kontrolluppgift. I regel är det arbetsgivaren eller uppdragsgivaren när det är fråga om lön, arvoden och förmåner. När det gäller sociala förmåner är det den myndighet som har beslutat om förmånen som skall lämna kontrolluppgiften. I fråga

om pensioner och livräntor är det försäkringsföretaget e.d. som skall lämna kontrolluppgiften. I de fall utbetalningen sker genom förmedling av någon annan, t.ex. då löner betalas ut genom en banks försorg, är det den som har lämnat förmedlingsuppdraget som skall lämna kontrolluppgiften.

Bestämmelser om för vem kontrolluppgift skall lämnas finns i 3 kap. 4 § andra stycket, 13 § andra stycket, 14 § tredje stycket och 19 § andra stycket den gamla lagen.

Bestämmelser om vem som skall lämna kontrolluppgift finns i 3 kap. 4 § första stycket, 13 § första stycket, 14 § första stycket och 19 § första stycket den gamla lagen.

3 § I bestämmelsen regleras att kontrolluppgift som skall lämnas för skattepliktig intäkt i inkomstslaget tjänst i form av rabatt, bonus eller annan förmån som utges på grund av kundtrohet eller liknande skall lämnas av den som slutligt har stått för de utgifter som ligger till grund för förmånen om denne är annan än den som är skattskyldig för förmånen. Bestämmelsen infördes efter förslag i prop. 1996/97:19 och motsvarar 3 kap. 4 § första stycket andra meningen gamla lagen.

4 § Bestämmelsen motsvarar 3 kap. 4 § första stycket sista meningen den gamla lagen. Angående innehållet i sak, se prop. 1997/98:133, bet. 1997/98:SkU26, rskr. 1997/98:264.

5 § Paragrafen innehåller bestämmelser om undantag från kontrolluppgiftsskyldigheten. Den omfattar bestämmelserna i 3 kap. 5 § punkterna 1-2a samt 3 kap. 4 § fjärde stycket den gamla lagen.

Enligt *punkt 1* behöver kontrolluppgift under vissa förutsättningar inte lämnas för utgiven ersättning eller förmån för tillfälligt arbetet. Om ersättningen har ett lägre värde än 1 000 kronor behöver kontrolluppgift inte lämnas. Om skatteavdrag har gjorts skall alltid kontrolluppgift lämnas. Beloppsgränsen gäller såväl fysiska personer och dödsbon som inte bedriver näringsverksamhet som den som bedriver sådan

verksamhet. De tidigare skillnaderna i skyldigheten mellan den som bedriver näringsverksamhet och andra är således borttagen.

Genom införandet av en generell beloppsgräns om 1 000 kronor för samtliga skattepliktiga belopp som är att hänföra till tjänst har beloppsgränsen för pension, livränta m.m. höjts från 200 kronor till 1 000 kronor (jfr 3 kap. 14 § tredje stycket den gamla lagen).

Punkt 2 omfattar 3 kap. 4 § fjärde stycket den gamla lagen. Undantaget avses omfatta samtliga ersättningar och förmåner som skall beskattas som intäkt av tjänst och som enligt 3 kap. 20 § skall redovisas i deklaration.

Punkt 3 omfattar 3 kap. 5 § punkt 2 a den gamla lagen. Den som har redovisat skatteavdrag i en förenklad skattedeklaration undantas från skyldigheten att lämna kontrolluppgift om ersättningarna. Uppgiftsskyldigheten fullgörs i stället genom den förenklade skattedeklarationen (se prop. 2000/01:7).

6 § *I första stycket* anges vilka uppgifter som skall redovisas i kontrolluppgiften. Här anges endast det som är specifikt för kontrolluppgifter om intäkter i inkomstlaget tjänst. Vissa generella uppgifter som alltid skall redovisas i kontrolluppgiften framgår av 14 kap. 9 §.

Enligt *punkt 1* är det värdet av den ersättning eller den förmån som har getts ut som skall redovisas. I vissa fall behövs mer detaljerade bestämmelser om vilka uppgifter som skall redovisas. I de flesta fall kan regeringen göra detta genom så kallade verkställighetsföreskrifter meddelade genom en förordning. De bestämmelser om vilka uppgifter som skall redovisas när det gäller bilförmån som finns i 3 kap. 7 § fjärde stycket den gamla lagen kommer därför att tas in i en förordning.

Om ersättningen endast avser en del av året skall detta anges enligt *punkt 2*.

I en kontrolluppgift om sjöinkomst skall enligt *punkt 3* anges antalet dagar som tjänstgöringen omfattat samt på vilket fartyg och i vilket fartområde tjänstgöringen har ägt rum. Kontrolluppgiftsskyldigheten infördes efter förslag i prop.

1995/96:227. Bestämmelsen motsvarar 3 kap. 10 § den gamla lagen.

Om värdet av en bil-, kost- eller bostadsförmån har jämkats enligt 9 kap. 2 § andra stycket skattebetalningslagen (1997:483) skall det anges i kontrolluppgiften enligt *punkt 4*. Bestämmelsen motsvarar 3 kap. 7 § andra stycket den gamla lagen.

Om kontrolluppgiften avser pension skall det enligt *punkt 5* anges om ersättningen utgår på grund av en tjänstepensionsförsäkring. Bestämmelsen motsvarar 3 kap. 14 § tredje stycket tredje meningen den gamla lagen.

Om ett engångsbelopp har getts ut för en personskada skall enligt *punkt 6* det anges om sådan ersättning har getts ut tidigare på grund av samma skada. För varje sådant belopp gäller enligt 11 kap. 38 § inkomstskattelagen (1999:1229) att endast 60 procent av beloppet skall tas upp till beskattning. För samma skada får dock den del som inte tas upp inte överstiga 15 prisbasbelopp. Uppgifterna behövs för kontroll av att rätt belopp tas upp som intäkt. Bestämmelsen motsvarar 3 kap. 14 § fjärde stycket den gamla lagen.

Enligt *punkt 7* skall det i kontrolluppgiften anges tidigare och nuvarande ägare, på vilket sätt äganderätten övergått samt vem som förfogar över försäkringen. Kontrolluppgiftsskyldigheten är till för att kontrollera att försäkringen inte används för icke avdragsgilla gåvor eller understöd. Uppgiftsskyldigheten infördes efter förslag i prop. 1959:122. Det nuvarande sakliga innehållet fick bestämmelserna efter förslag i prop. 1973:120. Samtidigt slopades avdragsrätten för makes pensionsförsäkring och försäkringstagaren blev i vissa fall skattskyldig för utfallande belopp även efter en överlåtelse av försäkringen. Bestämmelsen motsvarar 3 kap. 16 § första stycket den gamla lagen. De materiella bestämmelserna för pensionsförsäkringar har numera ändrats så att insättande av andra förmånstagare än den försäkrade är omöjligt och överlåtelse av försäkringen har begränsats till ett fåtal särskilt angivna fall (se 58 kap. 6 och 17 §§ inkomstskattelagen (1999:1229)).

Av *andra stycket* framgår att med utbetalat belopp likställs även andra belopp. I *punkt 1* avses behållning på pensionssparkonto i vissa fall. Det är i de fall avskattning av pensionssparkonto sker enligt 58 kap. 33 § inkomstskattelagen. Motsvarande kontrolluppgiftsskyldighet finns i 3 kap. 14 § andra stycket den gamla lagen. I *punkt 2* avses kapital hänförligt till pensionsförsäkring som blir skattepliktigt med anledning av att det överförs eller överläts på sådant sätt som anges i 58 kap. 19 § inkomstskattelagen (1999:1229). Bestämmelsen motsvarar 3 kap. 14 § tredje stycket fjärde meningen den gamla lagen. I *punkt 3* avses t.ex. ändring av en pensionsförsäkring i strid med bestämmelserna i 58 kap. 17 § inkomstskattelagen. Här avses också en sådan ändring av ett försäkringsavtal för en pensionsförsäkring eller insättande av ny förmånstagare som enligt 2 kap. 12 § lagen (1999:1230) om ikraftträdande av inkomstskattelagen (1999:1229) medför att den mot försäkringen svarande premiereserven och övriga tillgodohavanden vid tidpunkten för ändringen anses som belopp som på grund av försäkringen utbetalats under det beskattningsår då ändringen sker (jfr 3 kap. 17 § den gamla lagen).

7 § Bestämmelsen om att det i kontrolluppgiften skall anges om den uppgiftsskyldige skall betala arbetsgivaravgifter på ersättningarna och förmånerna motsvarar 3 kap. 9 § första stycket den gamla lagen.

8 § Bestämmelsen reglerar hur kostnadsersättningar som en arbetsgivare eller en uppdragsgivare utbetalt som ersättning för kostnader i tjänsten skall redovisas i kontrolluppgiften.

Värdet av kostnadsersättningen behöver endast anges om utbetalaren enligt bestämmelserna i 8 kap. 19 eller 20 § skattebetalningslagen (1997:483) är skyldig att göra skatteavdrag från ersättningen. I övriga fall är det tillräckligt att det i kontrolluppgiften anges att ersättning utgetts och vad den avser. Genom hänvisningen i 12 kap. 2 § till 6 kap. 1 § gäller

begränsningen även beträffande sådana kostnadsersättningar som utbetalats till personer som är begränsat skattskyldiga. Jämför bl.a. 6 § 1 och 2 lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta.

Bestämmelsen motsvarar delvis 3 kap. 5 § 3 och 3 kap. 9 § andra och tredje styckena den gamla lagen.

9 § Paragrafen anger hur inkomster som getts ut i annat än pengar skall värderas. Bestämmelserna motsvarar 3 kap. 7 § första stycket den gamla lagen.

Av värderingsreglerna i 61 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) framgår när förmånsvärdet skall sättas ned på grund av att den skattskyldige har betalt ersättning för förmånen. Bestämmelsen i 3 kap. 6 § andra stycket den gamla lagen om att förmånsvärdet skall sättas ned med betald ersättning har därför tagits bort.

7 kap. Kontrolluppgift om intäkt i inkomstlaget näringsverksamhet

1 § I paragrafen regleras skyldigheten att lämna kontrolluppgift om ersättningar och förmåner till näringsidkare. Det är endast i vissa fall som kontrolluppgift skall lämnas. Vilka dessa är framgår av 3 §.

2 § Här finns angivet för vem kontrolluppgiften skall lämnas och av vem.

Motsvarande bestämmelser finns i 3 kap. 4 § första stycket första meningen och andra stycket, 13 § första och andra styckena samt 20 § den gamla lagen.

3 § Paragrafen innehåller bestämmelser om vad kontrolluppgiften skall innehålla. Innebörden av *punkt 1* är att uppgift skall lämnas om ersättningar och förmåner för arbete som under kalenderåret överstigit 1 000 kronor, om de getts ut

till näringsidkare och skatteavdrag enligt 5 kap. skattebetalningslagen har gjorts. Det är fråga om ersättningar till näringsidkare som saknar F-skattsedel. Det gäller också ersättningar till näringsidkare som har F-skattsedel med villkor att den endast får återopas i näringsverksamhet men som inte skriftligen har återopat den. Punkten har sin motsvarighet i 3 kap. 4 § tredje stycket första ledet den gamla lagen.

Punkt 2 avser Riksförsäkringsverkets och de allmänna försäkringskassornas skyldighet att lämna kontrolluppgift om sjukpenning, rehabiliteringspenning och smittbärrpenning.

Skyldigheten att lämna kontrolluppgift framgår av 3 kap. 13 § den gamla lagen. Enligt tredje stycket den paragrafen skall det i kontrolluppgiften anges om den utbetalda ersättningen avser anställning eller annat förvärvsarbete.

Punkt 3 avser sådant näringsbidrag som avses i 29 kap. inkomstskattelagen (1999:1229). Bestämmelsen motsvarar 3 kap. 20 § den gamla lagen.

4 § Bestämmelsen reglerar skyldigheten för bank att lämna kontrolluppgift om utbetalning från skogskonto, skogskadekonto och upphovsmannakonto. Kontrolluppgiftsskyldigheten för utbetalningar från särskilt konto enligt skogskontolagen (1954:142) har tidigare varit reglerad i 9 a § skogskontolagen. Motsvarande kontrolluppgiftsskyldighet har införts för utbetalningar från upphovsmannakonto. Beskattningen av uttagen från kontona är numera reglerad i inkomstskattelagen (1999:1229).

8 kap. Kontrolluppgift om ränta, fordringsrätt och skuld

1 § Bestämmelsen om skyldighet att lämna kontrolluppgift om ränta och fordringsrätt motsvarar inledningen till 3 kap. 22 § den gamla lagen. Med fordringsrätt avses fordran i såväl svenska kronor som utländsk valuta. Termerna har samma tillämpningsområde som i inkomstskattelagen (se 1 kap. 5 §).

Bestämmelsen är därför tillämplig även på terminer, optioner och liknande avtal vars underliggande tillgångar kan hänföras till en fordran i svenska kronor eller utländsk valuta eller som avser ränteindex eller index beroende av en utländsk valuta (se 48 kap. 3 och 4 §§ inkomstskattelagen [1999:1229]). Den omfattar också sådan ränta som utgår enligt lagen (1999:158) om investerarskydd och som utbetalas av Insättningsgarantinämnden.

2 § Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon. Detta innebär en inskränkning i förhållande till den gamla lagen. Enligt 3 kap. 22 § andra stycket 1 den gamla lagen skall kontrolluppgift lämnas för den som tillgodoräknats ränta eller till vilken ränta har betalats ut, dvs. för både fysiska och juridiska personer. Av 3 kap. 23 § 1 och 2 den gamla lagen framgår dock att vissa juridiska personer är undantagna från kretsen för vilka kontrolluppgift skall lämnas.

Det är den som tillgodoräknat eller betalt räntan som skall lämna kontrolluppgiften. Vilka som omfattas är närmare angivet i *andra stycket*. Det är alla juridiska personer förutom dödsbon och alla enskilda näringsidkare om räntan utgör omkostnad i verksamheten. I 3 kap. 22 § första stycket den gamla lagen är det mer detaljerat angivet vem som skall lämna kontrolluppgift. I den gamla lagen har uppgiftsskyldigheten begränsats till den som från allmänheten tar emot och förvaltar pengar med individuell räntegottskrivning (se prop. 1984/85:180 s. 132). Den begränsningen är nu borttagen och uppgiftsskyldigheten gäller alla juridiska personer, utom dödsbon, och fysiska personer som är näringsidkare. Det innebär bl.a. att ränta som tillgodoräknas i samband med affärsförhållanden skall det lämnas kontrolluppgift om. Den enda begränsning som kommer att finnas är beloppsbegränsningen i 4 §.

3 § Bestämmelsen anger att i vissa fall skall kontrolluppgift om en fordringsrätt lämnas även om någon ränta inte har tillgodoräknats eller betalats ut. Avsikten är att underlätta

kontrollen av förmögenheten. I 3 kap. 22 § andra stycket 2 den gamla lagen är uppgiftsskyldigheten begränsad till samtliga fordringar som är skattepliktiga med undantag för äldre premieobligationer (se prop. 1996/97:117). Begränsningen ligger nu i stället i att endast den som har fordran registrerad skall lämna kontrolluppgiften. Det är den som för ett avstämningsregister, dvs. centrala värdepappersförvarare, värdepappersinstitut och andra som för register eller har antecknat vem som är innehavare av en fordringsrätt.

4 § Här anges undantagen från uppgiftsskyldigheten. I *punkt 1* görs undantag för fordran och ränta på konto för vilket det inte finns personnummer och som har öppnats före den 1 januari 1985 om räntan understiger 100 kronor för varje innehavare. Undantaget infördes efter förslag i prop. 1984/85:180. Bestämmelsen finns i 3 kap. 23 § 3 den gamla lagen.

I *punkt 2* finns en generell beloppsgräns. Om räntan på andra konton än de som regleras i punkt 1 understiger 100 kronor behöver någon kontrolluppgift inte lämnas. Bestämmelsen har sin motsvarighet i 3 kap. 23 § 4 den gamla lagen.

I *punkt 3* görs undantag för skogskonton, skogsskadekonton, upphovsmannakonton och pensionssparkonton. Motsvarande undantag finns i 3 kap. 23 § 5 den gamla lagen.

5 § I *första stycket* anges vad kontrolluppgiften skall innehålla. Bestämmelsen motsvarar 3 kap. 22 § tredje stycket första meningen den gamla lagen.

Andra stycket reglerar vad som skall redovisas när det inte går att utröna vad som är ränta och vad som är annan utbetalning. Det motsvarar 3 kap. 22 § sjätte stycket den gamla lagen.

6 § I *första stycket* regleras hur kontrolluppgift skall lämnas om det finns mer än en kontoinnehavare till samma konto. Räntan och fordringsrätten skall fördelas efter hur mycket var och en äger om detta är känt för uppgiftslämnaren. I annat fall skall räntan och fordringsrätten fördelas lika mellan

kontoinnehavarna. Motsvarande bestämmelse finns i 3 kap. 22 § femte stycket första meningen den gamla lagen.

I *andra stycket* regleras för vem kontrolluppgift skall lämnas i de fall det finns fler än fem kontoinnehavare. Om någon ensam förfogar över kontot är det tillräckligt att kontrolluppgift lämnas för den personen. I sådant fall redovisas den totala räntan och hela behållningen i en kontrolluppgift. Motsvarande bestämmelse finns i 3 kap. 57 § andra stycket tredje meningen den gamla lagen (jfr även 3 kap. 22 § femte stycket sista meningen den gamla lagen).

7 § Bestämmelsen reglerar kontrolluppgiftsskyldigheten om ränta och skuld. En uppgiftsskyldighet om ränta på skuld infördes till 1994 års taxering (se prop. 1992/93:86). Skyldigheten att lämna kontrolluppgift om skuld infördes först till 1998 års taxering (se prop. 1996/97:117). Motsvarande bestämmelse finns i 3 kap. 25 a § första stycket den gamla lagen.

8 § Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon. Detsamma gäller enligt 3 kap. 25 a § andra stycket första meningen den gamla lagen.

Kontrolluppgift skall lämnas av den som mottagit räntan om denne tillhör den krets som anges i *andra stycket*. Det är juridiska personer och enskilda näringsidkare. Kretsen uppgiftsskyldiga är således densamma som för fordringsrätter och ränta. I förhållande till den gamla lagen (3 kap. 25 a § första stycket) har kretsen av uppgiftsskyldiga utvidgats. Från att huvudsakligen ha omfattat dem som yrkesmässigt bedriver utlåning eller kreditgivning omfattas nu alla juridiska personer, utom dödsbo och alla enskilda näringsidkare om räntan utgör inkomst i verksamheten. Kontrolluppgiften kan därför komma att avse affärsmässiga transaktioner, som dröjsmålsräntor. Den enda begränsning som finns är en beloppsbegränsning i 11 §.

9 § Bestämmelsen anger att i vissa fall skall kontrolluppgift om skuld lämnas även om någon ränta inte har mottagits. En

kontrolluppgiftsskyldighet för skulder underlättar kontrollen av förmögenheter. Det är enbart de som yrkesmässigt bedriver utlånings- eller kreditverksamhet som skall lämna kontrolluppgift om skuld i de fall någon ränta inte har mottagits. Genom begränsningen av kretsen uppgiftsskyldiga undviks att kontrolluppgifter skall lämnas i de fall det rör sig om affärstransaktioner, t.ex. om någon är försenad med betalningen av en faktura. Bestämmelsen är ny.

10 § Kontrolluppgiften skall enligt *första stycket* innehålla uppgift om den ränta som mottagits under året och hur stor skulden är vid årets utgång. Motsvarande bestämmelse finns i 3 kap. 25 a § andra stycket andra meningen den gamla lagen.

Andra stycket reglerar hur förskottsränta skall behandlas. Den motsvarar 3 kap. 25 a § tredje stycket den gamla lagen. Bestämmelsen infördes samtidigt som kontrolluppgiftsskyldigheten om ränta på skulder (se prop. 1992/93:86).

11 § Kontrolluppgift om ränta på skuld skall endast lämnas om räntan har uppgått till minst 100 kronor. Bestämmelsen är ny. För att inte den uppgiftslämnande och skattemyndigheterna skall belastas med kontrolluppgifter om småbelopp, t.ex. om dröjsmålsränta på endast några kronor eller ören måste det finnas en begränsning. Beloppet 100 kronor motsvarar den begränsning som finns på ränta på fordringsrätter.

12 § I *första stycket* regleras hur kontrolluppgift skall lämnas om det finns mer än en betalningsansvarig till samma skuld. Räntan och skulden skall fördelas efter hur mycket var och en är betalningsansvarig för om detta är känt för uppgiftslämnaren. I annat fall skall räntan och skulden fördelas lika mellan kontoinnehavarna. Motsvarande bestämmelse finns i 3 kap. 25 a § femte stycket första meningen den gamla lagen.

I *andra stycket* regleras för vem kontrolluppgift skall lämnas i de fall det finns fler än fem betalningsansvariga för skulden.

Bestämmelsen infördes samtidigt som kontrolluppgiftsskyldigheten för ränta på skuld infördes (se prop. 1992/93:86). I förarbetena angavs lån till obligationskonsortier som exempel. Det är den som tecknat lånet för konsortiets räkning som kontrolluppgift skall lämnas för. Motsvarande bestämmelse finns i 3 kap. 57 § andra stycket femte meningen den gamla lagen.

13 § Enligt bestämmelsen skall ersättning vid återbetalning av lån i förtid enligt 42 kap. 7 § inkomstskattelagen (1999:1229) (ränteskillnadsersättning) samt sådan räntekompensation som avses i 42 kap. 8 § den lagen behandlas som ränta i kontrolluppgiftshänseende.

Någon utvidgning av den nuvarande uppgiftsskyldigheten för räntekompensation enligt 3 kap. 22 § tredje stycket sista meningen och 3 kap. 25 a § fjärde stycket den gamla lagen är inte avsedd. Eftersom vad som sägs om ränta även skall gälla för räntekompensation blir bl.a. bestämmelsen i 5 § andra stycket tillämplig om den uppgiftsskyldige inte kan ange hur stor del av beloppet som utgör räntekompensation. I det fallet skall således det sammanlagda beloppet redovisas i kontrolluppgiften.

14 § Bestämmelserna reglerar kontrolluppgiftsskyldigheten om tomträttsavgäld. En sådan skyldighet infördes till 1994 års taxering (se prop. 1992/93:86). Bestämmelsen motsvarar 3 kap. 26 a § första och andra styckena den gamla lagen.

15 § I paragrafen regleras hur kontrolluppgift skall lämnas om tomträtten innehas gemensamt av flera personer. Den betalda avgälden skall då fördelas efter var och ens andel, om detta är känt för uppgiftslämnaren. I annat fall skall avgälden fördelas lika mellan tomträttshavarna. Motsvarande bestämmelse finns i 3 kap. 26 a § tredje stycket den gamla lagen.

9 kap. Kontrolluppgift om avkastning och innehav av delägarätter

1 § I paragrafen regleras kontrolluppgiftsskyldigheten om utdelning och ränta på samt innehav av delägarätter. Bestämmelsen har anpassats till inkomstskattelagens (1999:1229) terminologi. Med delägarätter avses inte endast aktier o.d. utan även annat som bestämmelserna om delägarätter skall tillämpas på enligt 48 kap. 2 § inkomstskattelagen. Det gäller vinstandelsbevis som avser lån i svenska kronor, konvertibla skuldebrev i svenska kronor, terminer och optioner som avser aktier eller aktieindex och andra tillgångar med liknande konstruktion eller verkningsätt. Delägarätter kan avse både svenska och utländska tillgångar om det inte i 48 kap. 2 § inkomstskattelagen är särskilt angivet att endast svenska tillgångar omfattas.

Kontrolluppgiftsskyldigheten avser både utdelning och ränta på tillgångarna. Detta beror på att avkastningen från t.ex. konvertibla skuldebrev utgörs av ränta.

Motsvarande bestämmelser om kontrolluppgiftsskyldighet om utdelning och innehav av värdepapper och fordringar finns i 3 kap. 27 § den gamla lagen.

2 § Kontrolluppgiftsskyldigheten om utdelning och ränta har begränsats till att avse sådana fysiska personer och dödsbon som för egen del får lyfta utdelningen eller har tillgodoförts räntan. Motsvarande bestämmelse om utdelning finns i 3 kap. 27 § andra stycket a den gamla lagen.

3 § Kontrolluppgift om innehav skall liksom enligt 3 kap. 27 § andra stycket b den gamla lagen lämnas för sådana fysiska personer och dödsbon som är antecknade som innehavare av delägarätterna vid kalenderårets utgång.

4 § Paragrafen reglerar vem som skall lämna kontrolluppgift. Kontrolluppgiftsskyldigheten enligt *punkt 1* omfattar alla

svenska aktiebolag, såväl avstämningsbolag som så kallade kupongbolag, svenska ekonomiska föreningar, värdepappersfonder och utländska juridiska personer.

I likhet med bestämmelserna i 3 kap. 27 § första stycket den gamla lagen är det den som betalat ut utdelningen som är uppgiftsskyldig. För avstämningsbolag m.m. således det kontoförande institutet eller förvaltaren.

Skyldigheten att lämna särskild uppgift enligt 3 kap. 28 § den gamla lagen har slopats och ersatts av en skyldighet för utbetalaren att lämna kontrolluppgift på utbetalat belopp. Av 15 kap. 5 § följer att den som tar emot utdelningen, i egenskap av utdelningsberättigad eller i egenskap av ombud för denne, till den uppgiftsskyldige är skyldig att lämna de uppgifter han behöver för att kunna fullgöra sin uppgiftsskyldighet enligt denna bestämmelse.

Enligt *punkt 2* skall värdepappersinstitut eller andra som förvarar delägarätter i depå eller har dem registrerade på konto lämna kontrolluppgift om inte sådan kontrolluppgiftsskyldighet finns enligt punkt 1. Bestämmelsen motsvarar 3 kap. 27 § första stycket 4 och 5 den gamla lagen.

5 § Kontrolluppgift behöver enligt *första stycket* inte lämnas om utdelning, ränta och innehav av tillgångar på pensionssparkonto. Undantaget infördes samtidigt som möjligheten till individuellt pensionssparande infördes (se prop. 1992/93:187). Undantaget följer av att beskattningen av avkastning och tillgångar på ett pensionssparkonto sker i särskild ordning enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel. Motsvarande bestämmelse finns i 3 kap. 27 § fjärde stycket den gamla lagen.

I fråga om marknadsnoterade delägarätter skall enligt *andra stycket* kontrolluppgift om innehavet lämnas även om någon utdelning eller ränta inte har betalats ut eller tillgodoräknats. Detta för att beräkning av den skattepliktiga förmögenheten skall kunna göras. Motsvarande bestämmelse finns i 3 kap. 27 § tredje stycket sista meningen den gamla lagen.

6 § I *första stycket* anges vad kontrolluppgiften skall innehålla. Bestämmelsen motsvarar 3 kap. 27 § tredje stycket den gamla lagen.

Bestämmelsen i *andra stycket* innebär att kontrolluppgift skall lämnas om förpliktelse på grund av optionsavtal, terminsavtal o.d. Bestämmelsen infördes efter förslag i prop. 1996/97:117. Den motsvarar 3 kap. 27 § sjätte stycket den gamla lagen.

7 § I paragrafen regleras för vem kontrolluppgift skall lämnas i de fall det finns fler än fem depåinnehavare. Om någon ensam förfogar över depån är det tillräckligt att kontrolluppgift lämnas för den personen. Bestämmelsen är ny (jfr dock 8 kap. 6 § andra stycket och 12 § andra stycket).

8 § Värdet av utländska delägarätter skall anges om detta är känt för den uppgiftsskyldige. Av 14 kap. 12 § följer att om värdet av en tillgång skall redovisas i kontrolluppgift skall värderingsreglerna i lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt tillämpas. Bestämmelsen är ny.

10 kap. Kontrolluppgift om avyttring av delägarätter och fordringsrätter

1 § I paragrafen anges att kontrolluppgift skall lämnas vid avyttring av andelar i värdepappersfonder. En kontrolluppgiftsskyldighet om kapitalvinster och kapitalförluster infördes för allemansfonder till 1994 års taxering (se prop. 1992/93:86). Skyldigheten utsträcktes inför 1997 års taxering till att omfatta även andra värdepappersfonder (se prop. 1994/95:209). Bestämmelser om kontrolluppgift om kapitalvinst och kapitalförlust vid avyttring av andelar i värdepappersfonder finns i 3 kap. 32 a § den gamla lagen.

2 § Kontrolluppgift skall, liksom hittills, lämnas för fysiska personer och dödsbon.

3 § Kontrolluppgift vid avyttring genom inlösen skall lämnas av vissa fondbolag. Avgränsningen sker genom en hänvisning till 1 och 3 §§ lagen (1990:1114) om värdepappersfonder (*punkterna 1 och 2*). Utländska fondföretags kontrolluppgiftsskyldighet och kontrolluppgiftsskyldighet om utlandsbaserade värdepappersfonder regleras i 12 kap. 3 och 4 §§.

Vidare anges i *andra stycket* att om andelen är förvaltarregistrerad skall förvaltaren lämna kontrolluppgiften. I den gamla lagen finns en bestämmelse om att när en andel är förvaltarregistrerad skall förvaltaren lämna fondbolaget de uppgifter som behövs för kontrolluppgiftslämnandet. Denna bestämmelse utgår. Reglerna om beräkning av kapitalvinsten föreslås nu ändras så att den så kallade genomsnittsmetoden kan användas för det begränsade antal andelar som förvaltas av en förvaltare, dvs. är förvaltarregistrerade. Detta möjliggör att förvaltaren kan lämna kontrolluppgift och kapitalvinsten eller kapitalförlusten vid avyttring av andelar som är registrerade hos honom. Skyldigheten för förvaltaren att lämna kontrolluppgift är en tillfällig reglering i avvaktan på att den särskilde utredare som gör en översyn av lagstiftningen om värdepappersfonder och andra företag för kollektiva investeringar i värdepapper och som bland annat har till uppgift att titta på förvaltarens uppgiftsskyldighet har lämnat sitt förslag (dir. 1999:108).

4 § I Sverige finns idag en värdepappersfond vars andelar handlas med på börsen. Vid avyttring av andelarna genom försäljning på börsen görs ingen inlösen av andelarna hos fondbolaget. Fondbolaget får heller inte tillgång till uppgifterna om anskaffningsutgiften och försäljningspriset och kan därför inte göra någon beräkning av vinsten/-förlusten. Det är för närvarande endast förvaltarregistrerade fondandelar som är tillåtna. Förvaltarna har tillgång till behövliga uppgifter och är därför de som är bäst lämpade att lämna kontrolluppgift om avyttringen. Se vidare avsnitt 13.5.

5 § Paragrafen reglerar kontrolluppgiftens innehåll. *Första och andra styckena* motsvarar 3 kap. 32 a § andra stycket den gamla lagen.

Kontrolluppgiftens innehåll behandlas i prop. 1994/95:209, avsnitt 4.2. Uppgift om vilken slag av fond det är fråga om och om den är marknadsnoterad har främst betydelse för kvittningsmöjligheterna. Kvittningsmöjligheterna har utvidgats per den 1 juli 2000 (se prop. 1999/2000:150, avsnitt 8.3.3). Det finns dock fortfarande vissa skillnader mellan ränte- och aktiefonder samt mellan marknadsnoterade och sådana som inte är det.

Tredje stycket är nytt. Av den nuvarande lydelsen av bestämmelsen framgår inte hur den uppgiftsskyldige skall agera om underlag i form av andelens anskaffningsutgift saknas. För att säkerställa att kontrolluppgift överhuvudtaget lämnas i det fallet har intagits en kompletterande bestämmelse om att uppgiftslämnaren i sådant fall skall lämna kontrolluppgift om nettoförsäljningslikviden i stället för kapitalvinst/-förlust. Bestämmelsen innebär också att några så kallade stickvärden inte behöver fastställas nu när kontrolluppgiftsskyldigheten utvidgas. Avyttring av andelar i utlandsbaserade värdepappersfonder genom försäljning på börsen omfattas idag av kontrolluppgiftsskyldighet som gäller för andra värdepapper än andelar i svenska värdepappersfonder (se 3 kap. 32 c § den gamla lagen). Motsvarande kontrolluppgiftsskyldighet föreslås nu reglerad i 12 kap. 4 §. Av denna framgår inte vilka uppgifter som skall lämnas utan det följer av bestämmelserna här i 10 kap. Eftersom det vid försäljning via en börs idag inte är möjligt att lämna kontrolluppgift om kapitalvinst/-förlust blir bestämmelsen om att det är ersättningen vid avyttringen efter avdrag för utgifterna vid avyttringen tillämplig.

6 § Kontrolluppgift om kapitalvinster och kapitalförluster på andelar i värdepappersfonder som utgör tillgångar på pensionssparkonto skall inte lämnas (se prop. 1992/93:187).

7 § Vid avyttring av andra delägarätter än andelar i värdepappersfonder och av fordringsrätter samt vid utfärdande av optioner skall kontrolluppgift lämnas.

Vad som avses med delägarätter och fordringsrätter framgår av 48 kap. 2–4 §§ inkomstskattelagen (1999:1229). Med delägarätter avses inte bara aktier utan även teckningsrätter, delrätter, andelar i ekonomiska föreningar, vinstandelsbevis som avser lån i svenska kronor, konvertibla skuldebrev i svenska kronor, terminer och optioner vars underliggande tillgångar består av aktier, terminer och optioner som avser aktieindex samt andra tillgångar med liknande konstruktion eller verkningsätt. Med fordringsrätter avses fordringar i någon valuta samt terminer, optioner och liknande tillgångar som kan hänföras till fordran i någon valuta eller som avser ränteindex eller index beroende av någon valuta. Även utländska delägarätter och fordringsrätter omfattas av bestämmelsen.

Vad som avses med avyttring framgår av 44 kap. 3 och 4 §§ inkomstskattelagen. I begreppet avyttring omfattas alla sätt att slutföra en options- eller terminsaffär men inte utfärdandet av optioner. Kontrolluppgiftsskyldigheten för utfärdandet av optioner är därför särskilt reglerad i *punkt 2*. Kontrolluppgiftsskyldigheten om utfärdande och slutförande av options- och terminsaffärer beslutades efter förslag i prop. 1997/98:134 att tillämpas första gången vid 2000 års taxering.

Delägarätter och fordringsrätter som omfattas av investerarskyddet eller av en sådan försäkring som ett värdepappersbolag skall ha för skadeståndsskyldighet som bolaget kan komma att ådra sig vid utförande av tjänster i rörelsen (se 5 kap. 2 § lagen [1991:981] om värdepappersrörelse) anses enligt 7 § lagen (1999:199) om skatteregler för ersättning från insättningsgaranti och investerarskydd avyttrade då ersättning har fastställts. Kontrolluppgiftsskyldigheten infördes efter förslag i prop. 1998/99:48.

Motsvarande kontrolluppgiftsskyldighet finns i 3 kap. 32 c och 32 d §§ den gamla lagen.

8 § I bestämmelsen anges för vem och av vem kontrolluppgift skall lämnas. *Punkt 1* motsvarar 3 kap. 32 c § första stycket den gamla lagen. *Punkt 2* motsvarar 3 kap. 32 c § andra stycket den gamla lagen.

Punkt 3, som är ny, ålägger kreditmarknadsföretag att lämna kontrolluppgifter. Med ett kreditmarknadsföretag avses enligt 1 kap. 1 § lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening som har fått tillstånd enligt den lagen att driva finansieringsverksamhet. Med finansieringsverksamhet avses näringsverksamhet som har till ändamål att lämna kredit, ställa garanti för kredit, förmedla kredit till konsumenter eller medverka till finansiering genom att förvärva fordringar eller upplåta lös egendom till nyttjande.

Punkt 4 motsvarar 3 kap. 32 d § första stycket 1 den gamla lagen.

Enligt *punkt 5* som är ny skall den som betalar ut ersättning i samband med avyttring genom inlösen lämna kontrolluppgift. Vid inlösen av t.ex. aktier kan det vara aktiebolaget som skall lämna kontrolluppgifter. Om aktien är förvaltarregistrerad är det förvaltaren som skall lämna kontrolluppgiften.

Punkt 6 motsvarar 3 kap. 32 d § första stycket 2 den gamla lagen.

Skyldigheten att lämna kontrolluppgift omfattar även utländska delägarätter. Den särreglering av skyldigheten att lämna kontrolluppgift om utländska värdepapper efter föreläggande som finns i 3 kap. 34 § den gamla lagen kommer således att tas bort.

9 § I paragrafen anges vilka uppgifter som skall redovisas i kontrolluppgiften. Det är samma uppgifter som skall lämnas enligt 3 kap. 32 c § tredje och fjärde styckena och 32 d § andra stycket den gamla lagen. Vid avyttring av en option genom förfall skall enligt den gamla lagen kontrolluppgift lämnas om ersättningen vid förvärvet. Den bestämmelsen har tagits bort eftersom instituten har uppgett att de inte har tillgång till uppgiften. Vidare har skyldigheten att lämna kontrolluppgift vid

så kallad nettning vid en terminsaffär begränsats till att avse bruttoersättningen vid förvärvet.

10 § Om Insättningsgarantinämnden eller en försäkringsgivare som betalat ut ersättning från en försäkring för skadeståndsskyldighet som ett värdepappersbolag ådragit sig vid utförande av tjänster i rörelsen, inte kan ange hur stor del av det utbetalda beloppet som utgör ersättning för avyttrade delägarätter eller fordringsrätter skall det sammanlagt utbetalda beloppet redovisas (se prop. 1998/99:48). Bestämmelsen motsvarar 3 kap. 32 d § tredje stycket den gamla lagen.

11 § I paragrafen regleras för vem kontrolluppgift skall lämnas om delägarätter eller fordringsrätter ägs gemensamt av flera personer. I stället för samtliga delägare får kontrolluppgift lämnas för den person som anges på avräkningsnotan. Motsvarande bestämmelse finns i 3 kap. 57 § andra stycket sjunde meningen den gamla lagen.

11 kap. Övriga skyldigheter att lämna kontrolluppgift

1 § Enligt paragrafen skall sådana privatbostadsföretag som avses i 2 kap. 17 § inkomstskattelagen (1999:1229) lämna kontrolluppgift om medlems eller delägars andel i föreningens eller bolagets förmögenhet. Med privatbostadsföretag avses svenska ekonomiska föreningar eller svenska aktiebolag vars verksamhet till klart övervägande del består i att åt sina medlemmar eller delägare tillhandahålla bostäder i byggnader som föreningen eller bolaget äger. Med sådana företag avses också svenska ekonomiska föreningar eller svenska aktiebolag vars verksamhet uteslutande eller så gott som uteslutande består i att åt sina medlemmar eller delägare tillhandahålla garage eller någon annan för deras personliga räkning avsedd anordning i byggnader som föreningen eller bolaget äger.

Värdering skall göras i enlighet med bestämmelserna i 11 § lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt.

Uppgiftsskyldigheten gäller endast om medlemmen eller andelsägaren är fysisk person eller dödsbo.

Motsvarande bestämmelse finns i 3 kap. 44 § tredje stycket den gamla lagen. Enligt denna skall dock kontrolluppgift lämnas endast efter föreläggande.

2 § Paragrafen reglerar skyldigheten för privatbostadsföretag (se 1 §) att lämna kontrolluppgift vid avyttring av privatbostadsrätt. Med privatbostadsrätt avses enligt 2 kap. 18 § inkomstskattelagen (1999:1229) en aktie eller annan andel i ett privatbostadsföretag om den till aktien eller andelen knutna bostaden är en privatbostad. Kontrolluppgiftsskyldigheten om avyttring infördes den 1 januari 1984 för att tillämpas första gången till 1985 års taxering (se prop. 1983/84:64 s. 44 f.). Bestämmelserna har sina motsvarigheter i 3 kap. 45 och 46 §§ den gamla lagen.

Av *tredje stycket* följer vad som skall redovisas i kontrolluppgiften. Det är bland annat den ersättning säljaren/överlåtaren fick ge när privatbostadsrätten förvärvades och hans andel av den inre reparationsfonden samt hans andel av privatbostadsföretagets förmögenhet.

I samband med att en evig kapitalvinstbeskattning infördes på bostadsrätter bestämdes att huvudsakligen sådana uppgifter som finns med på det obligatoriska överlåtelseavtalet skall lämnas i kontrolluppgiften. Kravet på skriftlig form vid överlåtelse av bostadsrätter infördes den 1 juli 1982. Uppgift om säljarens/överlåtarens köpeskilling vid förvärvet behövde därför bara lämnas om förvärvet skett efter den dagen. För andelar i bostadsföreningar och bostadsaktiebolag som inte omfattades av samma bestämmelser bestämdes att för förvärv som skett före utgången av 1983, dvs. före lagens ikraftträdande, behövde inte heller uppgift om köpeskillingen lämnas.

För att reglerna skall vara så enhetliga som möjligt har nu bestämmelsen ändrats så att det endast är förvärv efter utgången

av 1983 som medför skyldighet att i kontrolluppgiften ange ersättningen för överlåtarens förvärv (se *punkt 4*).

En bostadsrätt som förvärvats före 1974 anses enligt 46 kap. 12 § inkomstskattelagen (1999:1229) förvärvad den 1 januari 1974. Kapitaltillskott som gjorts före 1974 är därför inte avdragsgilla vid beräkningen av kapitalvinsten (se *punkt 7*).

Samma så kallad stickdag, dvs. den 1 januari 1974, har använts när det gäller inestående medel på en inre reparationsfond. Om förvärvet gjorts före den 1 januari 1974 tas det inte någon hänsyn till om det vid tidpunkten för förvärvet fanns en inre reparationsfond vid bestämmandet av anskaffningsutgiften. Uppgift om inre reparationsfond eller liknande fond behöver därför enbart lämnas om förvärvet skett efter nämnda tidpunkt (se *punkt 6*).

Om bostadsrätten förvärvats före den 1 januari 1974 kan anskaffningsutgiften bestämmas utifrån bostadsrättens andel av privatbostadsföretagets behållna förmögenhet nämnda dag. Anskaffningsutgiften anses utgöra 150 procent av förmögenheten. Uppgift om bostadsrättens andel av förmögenheten skall i dessa fall framgå av kontrolluppgiften (se *punkt 8*).

3 § Bestämmelsen omfattar skyldigheten i 3 kap. 4 § tredje stycket sista meningen den gamla lagen att lämna kontrolluppgift om ersättning eller förmån för upplåtelse av en privatbostad eller en bostad som innehas med hyresrätt.

Ersättning eller förmån som en arbetsgivare har gett ut till en anställd för att denne upplåtit privatbostad eller bostad som innehas med hyresrätt skall tas upp i inkomstlaget kapital (se 42 kap. 30 § inkomstskattelagen [1999:1229]). Det gäller ersättning för upplåtelse av såväl bostad som mark, garage o.d. Om arbetsgivaren har betalat ut ersättning för hyra av annan egendom än den nämnda skall ersättningen tas upp i inkomstlaget tjänst till den del ersättningen överstiger marknadsvärdet. I sådana fall skall kontrolluppgift lämnas enligt 5 kap. 1 §.

4 § Paragrafen reglerar kontrolluppgiftsskyldigheten om utdelning till delägare i svenska juridiska personer som har bildats enligt en författning eller på liknande sätt för att förvalta en sådan marksamfällighet eller regleringssamfällighet som är en särskild taxeringsenhet. Förvaltaren av samfälligheten skall lämna kontrolluppgifter för fysiska personer och dödsbon. Uppgift skall lämnas om utbetald utdelning och hur stor del av denna som kommer från intäkt av skogsbruk i samfälligheten. Den sistnämnda uppgiften behövs för att skattemyndigheten skall kunna kontrollera avdrag för insättning på skogskonto och skogsskadekonto enligt bestämmelserna i 21 kap. inkomstskattelagen (1999:1229). Enligt 21 kap. 29 § inkomstskattelagen skall den del av utdelningen som kommer från intäkt av skogsbruk likställas med intäkt av skogsbruk som den skattskyldige själv har bedrivit. Bestämmelsen har sin motsvarighet i 3 kap. 48 § 1 den gamla lagen.

5 § Paragrafen reglerar kontrolluppgiftsskyldigheten om andel av inkomster som är avkastning på kapital för delägare i juridiska personer som har bildats för att förvalta andra samfälligheter än sådana som omfattas av 4 §. Förvaltaren av samfälligheten skall lämna kontrolluppgifter för fysiska personer och dödsbon. Bestämmelsen har sin motsvarighet i 3 kap. 48 § 2 den gamla lagen.

Enligt *tredje stycket* skall andelen av samfällighetens inkomster redovisas i kontrolluppgiften endast om den överstiger 300 kronor. Det hänger samman med att det är endast om andelen överstiger 300 kronor som den skall tas upp till beskattning enligt 42 kap. 29 § inkomstskattelagen (1999:1229).

6 § Bestämmelsen om räntebidrag motsvarar 3 kap. 21 § den gamla lagen. Uppgiftsskyldigheten har utvidgats till att omfatta även dödsbo. Bestämmelsen fick sitt nuvarande sakliga innehåll till 1993 års taxering (se prop. 1991/92:60).

7 § Paragrafen reglerar kontrolluppgiftsskyldigheten om pensionsförsäkringar och pensionssparkonton. Kontrolluppgiftsskyldigheterna om pensionsförsäkringar infördes till 1995 års taxering (se prop. 1992/93:86 respektive 1992/93:187). Bestämmelsen motsvarar 3 kap. 17 a § den gamla lagen.

8 § Paragrafen reglerar kontrolluppgiftsskyldigheten för vissa kapitalförsäkringar. Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon. Det är den som är skattskyldig för försäkringen som kontrolluppgiften skall lämnas om. Kontrolluppgiften skall lämnas av försäkringsföretag och understödsföreningar.

Enligt *tredje stycket* skall värdet av försäkringen vid årets utgång redovisas i kontrolluppgiften. I den gamla lagen finns en beloppsgräns om att det totala värdet av en eller flera försäkringar skall uppgå till minst 1 000 kronor för att uppgift skall behöva lämnas. Denna gräns är nu borttagen. Om försäkringen är meddelad i en försäkringsrörelse som inte bedrivs från fast driftsställe i Sverige skall även värdet vid närmast föregående års utgång redovisas. Det senare värdet tjänar som ledning för bestämmande av avkastningsskatt eftersom denna skatt beräknas på ett underlag som motsvarar värdet vid ingången av beskattningsåret (se prop. 1995/96:231).

Motsvarande bestämmelser finns i 3 kap. 15 § första och andra styckena den gamla lagen.

12 kap. Kontrolluppgift om utlandstransaktioner

1 § Paragrafen reglerar kontrolluppgiftsskyldigheten om betalningar till och från utlandet. Motsvarande bestämmelse finns i 3 kap. 50 § första stycket den gamla lagen. Beloppsgränsen har höjts från 75 000 kronor till 100 000 kronor. Bestämmelsen har också utvidgats till att avse alla betalningar överstigande 100 000 kronor till och från personer som är

obegränsat skattskyldiga i Sverige (jfr 3 kap. 50 § andra stycket den gamla lagen).

2 § Enligt *första stycket* föreligger uppgiftsskyldighet för sådana tjänsteersättningar m.m. samt för ränta och fordringsrätt som omfattas av kontrolluppgiftsskyldighet enligt 6 kap. 1 § och 8 kap. 1 § även om mottagaren är begränsat skattskyldig. Kontrolluppgiftsskyldighet för ränta, fordringsrätter och skulder m.m. enligt 3 kap. 22–26 §§ den gamla lagen gäller redan för fysiska personer bosatta i utlandet enligt 3 kap. 63 § andra stycket den gamla lagen. Enligt 18 § lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta skall kontrolluppgift lämnas om vissa avlöningar, arvoden, pensioner och ersättningar för obegränsat skattskyldiga personer. Den uppgiftsskyldigheten ersätts nu av bestämmelsen om kontrolluppgiftsskyldighet för alla med inkomster som typiskt sett är inkomst i inkomstslaget tjänst oavsett var de är bosatta. Övriga bestämmelser i 3 kap. 63 § den gamla lagen tas bort. Se vidare avsnitt 16.2.

Pensionsgrundande inkomst av anställning för vilken den försäkrade inte är skattskyldig i Sverige bestäms med ledning av en särskild kontrolluppgift enligt 2 kap. 19 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension. Uppgiftsskyldigheten förs nu in i den nya lagen i och med att det föreslås att kontrolluppgift alltid skall lämnas om ersättningar och förmåner som är att hänföra till inkomstslaget tjänst även i de fall de utgår till personer som är begränsat skattskyldiga.

Enligt *andra stycket* skall i sådan uppgift även mottagarens utländska skatteregistreringsnummer samt medborgarskap anges. Uppgift om medborgarskap behövs för att konstatera om inkomsten grundar rätt till pension. Motsvarande bestämmelse finns i 15 kap. 5 § lagen om inkomstgrundad ålderspension, som nu föreslås tas bort. Bestämmelsen om skatteregistreringsnummer är ny, se vidare avsnitt 17.

3 § Fondbolag för svenska värdepappersfonder skall lämna kontrolluppgift vid avyttring av andelar i fonden enligt 10 kap. I *första stycket* ges en motsvarande skyldighet för utländska fondföretag som bedriver verksamhet här i Sverige. Skyldigheten omfattar avyttring genom inlösen av andelar i utlandsbaserade värdepappersfonder eller liknande företeelser. Om fondföretaget har ingått avtal med ett värdepappersinstitut att sköta försäljning och inlösen får enligt *andra stycket* värdepappersinstitutet istället lämna kontrolluppgiften. Kontrolluppgiftsskyldigheten gäller endast vid avyttring genom inlösen.

4 § Vid avyttring på annat sätt än genom inlösen av andelar i utlandsbaserade värdepappersfonder eller liknande företeelser skall värdepappersinstitut som är skyldiga att upprätta en avräkningsnota lämna en kontrolluppgift om avyttringen. Bestämmelsen omfattar försäljning via en börs av andelar i utlandsbaserade fonder. Av 10 kap. 5 § tredje stycket följer att eftersom anskaffningsutgiften inte är känd är det tillräckligt det i kontrolluppgiften redovisas ersättningen vid avyttringen efter avdrag för utgifterna för avyttringen.

5 § Bestämmelsen reglerar kontrolluppgiftsskyldigheten om utländska kapitalförsäkringar. En sådan kontrolluppgiftsskyldighet har funnits sedan 1996 års taxering (se prop. 1995/96:97). Motsvarande bestämmelse finns i 3 kap. 15 § tredje stycket den gamla lagen.

13 kap. Förbindelse att lämna kontrolluppgift

1 § För att skattemyndigheterna skall få kontrolluppgifter om räntor och banktillgodohavanden samt om utdelningar och innehav av värdepapper och försäkringar i de fall den skattskyldige har anlitat utländska företag som bedriver gränsöverskridande verksamhet i Sverige utan att öppna filial här i landet, skall vissa utländska företag ge in en förbindelse om att

lämna kontrolluppgifter. Bestämmelsen tillämpades första gången vid 1997 års taxering (se prop. 1994/95:50). Bestämmelsen motsvarar 3 kap. 32 b § den gamla lagen. Företag som bedriver fondverksamhet föreslås också omfattas av bestämmelsen.

14 kap. Gemensamma bestämmelser om kontrolluppgifter

1 § Kontrolluppgifter skall lämnas senast den 31 januari det följande kalenderåret. Motsvarande gäller enligt 3 kap. 58 § första stycket den gamla lagen. Datumgränsen finns dock föreskriven på fler ställen (se 3 kap. 15 § fjärde stycket, 22 a § första stycket, 27 a § andra stycket och 32 b § första stycket den gamla lagen). I den nya lagen anges den senaste tidpunkten för att ge in kontrolluppgifter endast i denna paragraf.

2 § Här anges som en huvudregel att kontrolluppgift skall lämnas till den skattemyndighet hos vilken uppgiftslämnaren är registrerad som arbetsgivare. Bestämmelsen motsvarar 3 kap. 58 § första stycket den gamla lagen. Bestämmelser om undantag från huvudregeln finns i 3–6 §§.

3 § Kontrolluppgifter om privatbostadsrätter skall lämnas till skattemyndigheten i den region där fastigheten är belägen. Bestämmelsen är ny.

4 § Kontrolluppgift om betalningar till och från utlandet skall lämnas till Riksskatteverket. Bestämmelsen är ny.

5 § Kontrolluppgift som skall lämnas enligt en förbindelse skall lämnas till Riksskatteverket. Motsvarande bestämmelse finns i 3 kap. 32 b § den gamla lagen.

6 § Enligt denna bestämmelse får det föreskrivas att en kontrolluppgift skall lämnas till annan myndighet än som följer

av 2–5 §§. Riksskatteverket kan, efter delegation från regeringen, med stöd av bestämmelsen bl.a. föreskriva att den som tilldelats sådant registreringsnummer som avses i den numera upphävda bestämmelsen i 53 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272) får lämna kontrolluppgift i enlighet med registreringen (jfr 3 kap. 58 § andra stycket den gamla lagen).

7 § I paragrafen anges vart kontrolluppgiften skall lämnas om det inte framgår av andra bestämmelser. I de fallen skall den lämnas till den skattemyndighet som är behörig att fatta beslut om den uppgiftsskyldige enligt skattebetalningslagen (1997:483). Bestämmelsen motsvarar 3 kap. 58 § andra stycket sista meningen den gamla lagen.

8 § Bestämmelsen anger hur kontrolluppgifterna skall lämnas. Bestämmelsen har sin motsvarighet i 3 kap. 56 § första stycket den gamla lagen. Kontrolluppgifterna kan lämnas antingen på papper eller på ADB-medium.

9 § Bestämmelsen reglerar vilka uppgifter en kontrolluppgift skall innehålla utöver vad som särskilt har angetts i de enskilda bestämmelserna i 6–13 kap.

Generellt gäller att alla kontrolluppgifter enligt *punkt 1* skall innehålla identifikationsuppgifter för den uppgiftsskyldige och för den som uppgiften avser. Vad som avses är t.ex. namn, organisations- eller personnummer och adressuppgifter. Bestämmelsen motsvarar 3 kap. 57 § första stycket den gamla lagen.

Alla kontrolluppgifter skall vidare enligt *punkt 2* innehålla upplysning om verkställt skatteavdrag och om innehållen avräkningsbar utländsk skatt. Bestämmelsen är ny.

Enligt *punkt 3* skall fåmansföretag och fåmanshandelsbolag i kontrolluppgiften ange om uppgiften avser en företagsledare, en närstående till en sådan person eller en delägare. Bestämmelsen motsvarar 3 kap. 57 § sista stycket den gamla lagen.

10 § Skyldigheten att lämna ett sammandrag av kontrolluppgifterna infördes 1979 (se prop. 1977/78:181). Bestämmelsen har sin motsvarighet i 3 kap. 60 § första stycket den gamla lagen. Många uppgiftslämnare lämnar ett fåtal uppgifter där ett sammandrag inte fyller någon funktion. Enligt den nya lagen skall därför sammandraget endast lämnas om regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har beslutat att ett sammandrag skall lämnas. Ett sådant beslut får fattas oavsett vilken typ av kontrolluppgifter det är fråga om.

11 § Bestämmelsen anger vilka uppgifter som får ingå i ett sammandrag av kontrolluppgifterna. Bestämmelsen motsvarar 3 kap. 60 § första och tredje styckena den gamla lagen.

12 § Bestämmelsen reglerar enligt vilka principer tillgångar och skulder skall värderas vid redovisningen i kontrolluppgiften. Bestämmelsen är ny.

15 kap. Annan uppgiftsskyldighet

1 § Bestämmelsen reglerar skyldigheten för en kontrolluppgiftsskyldig att till den person som kontrolluppgiften avser sända ett meddelande om vad kontrolluppgiften innehåller. Motsvarande bestämmelse finns i 3 kap. 59 § den gamla lagen.

2 § Bestämmelsen reglerar skyldigheten för vissa företag att till företagsledare och delägare samt till deras närstående lämna de uppgifter som de behöver för att kunna beräkna sina skattepliktiga inkomster från företaget. Uppgiftsskyldigheten är till för att dels möjliggöra för företagsledaren, delägaren och den närstående i fåmansföretag och fåmanshandelsbolag att kunna fullgöra sin uppgiftsskyldighet i deklarationen enligt 3 kap. 20 § (se t.ex. prop. 1990/91:5), dels för att nämnda personer skall kunna använda sig av de så kallade lättnadsreglerna för

ägarbeskattningen i små och medelstora företag (se prop. 1996/97:117).

Bestämmelsen motsvarar 3 kap. 53 § första stycket den gamla lagen.

3 § Om näringsverksamhet har bedrivits av en make med den andre maken som medhjälpande enligt 60 kap. 5 § inkomstskattelagen (1999:1229) skall den företagsledande maken lämna den medhjälpande de uppgifter som behövs för beräkning av inkomsten från verksamheten. Motsvarande bestämmelse finns i 3 kap. 52 § den gamla lagen.

4 § Enligt bestämmelsen är privatbostadsföretag skyldiga att tillhandahålla den som avyttrat sin privatbostadsrätt de uppgifter denne behöver för att i deklarationen redovisa rätt beräknad kapitalvinst eller kapitalförlust. Skyldigheten omfattar naturligtvis bara de uppgifter som finns tillgängliga hos uppgiftslämnaren. Bestämmelsen är ny.

5 § Den som ingår rättshandling med någon som har att lämna kontrolluppgift skall, till den kontrolluppgiftsskyldige, lämna de upplysningar denne behöver för att kunna fullgöra sin uppgiftsskyldighet med anledning av rättshandlingen. Bestämmelsen är generell.

Av bestämmelsen följer bl.a. att den som för egen eller annans räkning öppnar ett inlåningskonto eller på annat sätt placerar pengar för förräntning skall till inlåningsinstitutet eller motsvarande lämna identifikationsuppgifter för den som har rätt att uppbära räntan m.m. Den som låter överföra medel till utlandet skall lämna nödvändiga uppgifter till betalningsförmedlaren för att denne skall kunna fullgöra sin skyldighet att lämna kontrolluppgift enligt 12 kap. 1 §. Föreligger skyldighet att lämna kontrolluppgift för någon som är bosatt utomlands är denne skyldig att till den kontrolluppgiftsskyldige ange sitt utländska skatteregistreringsnummer. Den som för egen eller annans räkning lyfter utdelning eller ränta mot kupong skall lämna iden-

tifikationsuppgifter för den som är utdelningsberättigad eller motsvarande. Begär någon registrering hos en central värdepappersförvarare av värdepapper som avses berättiga till utdelning från en utländsk juridisk person skall den som begär registreringen till den centrala värdepappersförvararen (den kontrolluppgiftsskyldige) lämna identifikationsuppgifter för den för vilkens räkning avkastningen skall lyftas.

Den som ingår en rättshandling med den uppgiftsskyldige skall enligt bestämmelsen på annat sätt än muntligen till den kontrolluppgiftsskyldige förmedla de uppgifter han eller hon behöver för att kunna fullgöra sin uppgiftsskyldighet med anledning av deras rättsförhållande.

Bestämmelsen omfattar bl.a. de situationer som i den gamla lagen regleras i 3 kap. 4 a §, 28 § andra stycket, 29 §, 50 § tredje stycket och 57 § tredje stycket.

6 § Paragrafen reglerar när uppgifterna enligt 5 § senast skall vara lämnade till den kontrolluppgiftsskyldige. Kontrolluppgiften skall lämnas senast den 31 januari enligt 13 kap. 1 §. Den kontrolluppgiftsskyldige måste ha uppgifterna i sådan tid att han kan fullgöra sin skyldighet. Å andra sidan kan det röra sig om rättshandlingar som ingåtts under de sista dagarna i december. Den som skall lämna uppgifterna till den kontrolluppgiftsskyldige måste också ha tid på sig. För att ge båda parter rimliga möjligheter att fullgöra sina uppgiftsskyldigheter skall uppgifterna enligt *första stycket* lämnas senast den 15 januari. Bestämmelsen är ny.

Den som har erhållit förmån på grund av kundtrohet eller från någon i utlandet på grund av sin anställning här i landet skall enligt *andra stycket* lämna uppgifterna senast månaden efter det att förmånen har kommit den skattskyldige till del. Bestämmelsen infördes efter förslag i prop. 1996/97:19. Den bestämmelsen bör vara kvar med den ändringen att uppgifterna till den kontrolluppgiftsskyldige aldrig får lämnas senare än den 15 januari. I annat fall är det omöjligt för den kontrolluppgiftsskyldige att kunna lämna kontrolluppgiften i

rätt tid. Motsvarande bestämmelse finns i 3 kap. 4 a § den gamla lagen.

7 § Här har tagits in en ny bestämmelse som innebär att om den som är kontrolluppgiftsskyldig inte får erforderliga uppgifter med anledning av rättshandlingen skall han anmäla detta förhållande till skattemyndigheten. Skattemyndigheten har befogenhet att enligt 17 kap. 1 § förelägga den som inte fullgjort sin uppgiftsskyldighet gentemot den kontrolluppgiftsskyldige att fullgöra denna.

8 § Bestämmelsen reglerar skyldigheten att anmäla till skattemyndigheten att nedsättning av utländsk skatt erhållits. Bestämmelsen motsvarar 2 kap. 27 § den gamla lagen.

16 kap. Anstånd

1 § Paragrafen innehåller bestämmelser om anstånd med att lämna självdeklaration. Den motsvarar 2 kap. 32 § första stycket den gamla lagen. Angående bestämmelsernas materiella innehåll, se prop. 1971:60 och prop. 1977/78:181.

2 § Paragrafen innehåller bestämmelser om så kallat byråanstånd. Den har sin motsvarighet i 2 kap. 33 § den gamla lagen. Möjligheten till byråanstånd infördes 1979, se prop. 1977/78:181. Från att huvudsakligen omfatta en möjlighet för den som yrkesmässigt hjälper juridiska personer och näringsidkare att upprätta självdeklaration att få anstånd med lämnandet av deklARATIONERNA, utvidgas nu bestämmelsen till att avse även de fall då hjälpen ges åt andra än juridiska personer och näringsidkare. Det är således tillräckligt för att få byråanstånd att den som gör ansökan yrkesmässigt hjälper deklARATIONSSKYLDIGA att upprätta deklARATIONER. Liksom tidigare skall deklARATIONERNA lämnas enligt en viss tidsplan som beslutas av skattemyndigheten.

3 § Bestämmelsen är ny. Den ger den som skall lämna särskilda uppgifter samma möjlighet till anstånd som den har som skall lämna självdeklaration.

17 kap. Förelägganden

1 § Bestämmelsen ger skattemyndigheten rätt att förelägga en uppgiftsskyldig att fullgöra föreskriven uppgiftsskyldighet eller komplettera redan lämnad uppgift. I den gamla lagen finns liknande bestämmelser om föreläggande, t.ex. då deklaration eller kontrolluppgift inte har lämnats på föreskrivet sätt, i 2 kap. 34 § respektive 3 kap. 64 § första stycket.

Den nya bestämmelsen om föreläggande omfattar all uppgiftsskyldighet enligt lagen. Den avser således inte bara skyldigheten att lämna självdeklaration, särskilda uppgifter, kontrolluppgifter och uppgifter till ledning för beskattning utomlands utan även uppgiftsskyldigheten enligt 14 kap., t.ex. att lämna meddelande om att kontrolluppgift har lämnats och uppgifter till den skattskyldige.

I 4 kap. 4 § den gamla lagen finns en skyldighet att, om skyldighet finns att efter föreläggande lämna uppgifter och upplysningar till ledning för taxering, lämna uppgifter och upplysningar som avser tid före beskattningsåret och som har betydelse för taxeringen. Denna skyldighet är inte längre särskilt reglerad. När det gäller uppgifter till ledning för den egna taxeringen finns det inte längre någon skyldighet att lämna uppgifter utöver dem som skall lämnas i självdeklarationen. I självdeklarationen skall redovisas de uppgifter som skattemyndigheten behöver för att fatta riktiga taxeringsbeslut. Skyldigheten omfattar även uppgifter som avser tid före beskattningsåret om de är av betydelse för taxeringen. Skattemyndigheten kan därför enligt den nu aktuella bestämmelsen förelägga den skattskyldige att inkomma med sådana uppgifter. Någon ytterligare reglering av skyldigheten att

inkomma med uppgifter till ledning för egen taxering är inte nödvändig.

2 § Den som inte är skyldig att lämna självdeklaration enligt bestämmelserna i 2 kap. får föreläggas att lämna en sådan. Bestämmelsen motsvarar 2 kap. 9 § i gamla lagen.

3 § Paragrafen reglerar när skattemyndigheten får förelägga fysiska personer och dödsbon att lämna uppgifter om tredje man. Sådan uppgiftsskyldighet finns även i den gamla lagen (jfr 3 kap. 26, 37 och 43 §§ den gamla lagen). För fysiska personer och dödsbon kan förelägganden också beslutas enligt 17 kap. 4 och 5 §§, se nedan.

Föreläggande får meddelas i två situationer. I båda fallen, såväl avseende utbetalda ersättningar för utfört arbete till näringsidkare som uppgifter om ränta och fordran, krävs att föreläggandet skall avse en namngiven person.

4 § I paragrafen regleras när skattemyndigheten får förelägga juridiska personer och näringsidkare som är bokföringsskyldiga att lämna uppgifter om tredje man, så kallade tredjemansförelägganden. Möjligheten till tredjemansföreläggande infördes den 1 juli 1994. Samtidigt togs möjligheten till så kallad tredjemansrevision bort (se prop. 1993/94:151). Tredjemansrevisioner är sedan den 1 november 1997 åter möjliga att genomföra (se prop. 1996/97:100).

Bestämmelsen som är hämtad från 3 kap. 50 a § den gamla lagen har förtydligats. Det är numera närmare specificerat vad som kan krävas av den som föreläggs. Det kan avse att lämna begärda uppgifter, visa upp en handling eller lämna en kopia av en handling. Tillägget har gjorts med utgångspunkt från hur bestämmelsen om tredjemansförelägganden är utformad i 14 kap. 4 § skattebetalningslagen (1997:483).

I *andra stycket* har, för att ytterligare tydliggöra när ett tredjemansföreläggande får meddelas, angetts syftena med föreläggandena.

I *tredje stycket* har återinförts en bestämmelse om att den som föreläggs kan ställa nödvändiga handlingar till skattemyndighetens förfogande i stället för att själv ta fram de begärda uppgifterna. Det krävs dock att den förelagde skulle behöva lägga ner ett betydande arbete för att kunna fullgöra föreläggandet. Bestämmelsen fanns med när möjligheten till tredjemansföreläggande infördes men togs bort när möjligheten till tredjemansrevision återinfördes. För att inte vara nödsakad att ta till den mer ingripande åtgärden revision när föreläggandet är alltför betungande för den förelagde är det en lämplig lösning att den förelagde ställer nödvändigt material till skattemyndighetens förfogande.

I 4 kap. 4 § den gamla lagen finns en skyldighet att, om skyldighet finns att efter föreläggande lämna uppgifter och upplysningar till ledning för taxering, även lämna uppgifter och upplysningar som avser tid före beskattningsåret och som har betydelse för taxeringen. Denna skyldighet är inte längre särskilt reglerad. När det gäller tredjemansförelägganden finns det inget som enligt lagtexten hindrar att föreläggandet avser tid före beskattningsåret och en särskild reglering är därför obehövlig.

Bestämmelsen ersätter också de flesta andra mer specificerade bestämmelser i den gamla lagen om tredjemansförelägganden. Det finns således ingen motsvarande särreglering av skyldigheten för försäkringsbolag och understödsföreningar att lämna kontrolluppgift om försäkringar enligt 3 kap. 18 § den gamla lagen, för penninginrättningar eller någon annan att lämna kontrolluppgift om fordringar och skulder enligt 3 kap. 24 och 25 §§ den gamla lagen eller för aktiebolag och ekonomiska föreningar att lämna uppgifter av betydelse för värdesättningen av aktierna eller andelarna enligt 3 kap. 51 § den gamla lagen. Vidare saknas särregleringen att förelägga tredjeman att inkomma med kontrolluppgifter om avyttring av delägarätter och fordringsrätter enligt 3 kap. 33 § och 34 § andra stycket den gamla lagen samt om kontrolluppgift om ackordsöverskott enligt 3 kap. 35 § den gamla lagen.

5 § Om det finns särskilda skäl får även fysiska personer och dödsbon som inte är näringsidkare föreläggas att lämna uppgifter om tredje man i den omfattning som föreskrivs i 4 §. Samma möjlighet är föreskriven i 3 kap. 50 a § den gamla lagen.

6 § I *första stycket* anges att det skall framgå av föreläggandet hur och när förelagda uppgifter skall lämnas. Motsvarande bestämmelse finns i 3 kap. 62 § den gamla lagen.

I *andra stycket* görs undantag för självdeklarationer. De behöver aldrig lämnas tidigare än vad som gäller för självdeklaration som skall lämnas utan föreläggande. Motsvarande bestämmelse finns 2 kap. 31 § den gamla lagen.

7 § Bestämmelsen om att viss kontrolluppgift som skall lämnas efter föreläggande kan undantas från föreläggandet motsvarar 3 kap. 3 § den gamla lagen.

Handlingar som kan undantas från föreläggande är sådana som inte får tas i beslag enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken. Det gäller t.ex. handlingar vars innehåll personer med tystnadsplikt inte behöver vittna om. Vidare får sådana handlingar undantas som har ett betydande skyddsintresse och där innehållet på grund av särskilda omständigheter inte bör komma till någon annans kännedom. Skyddsintresset skall i sistnämnda fall vara större än handlingens betydelse för kontrollen.

Bestämmelsen fick sitt nuvarande materiella innehåll efter förslag i prop. 1993/94:151.

8 § Paragrafen innehåller bestämmelser om vite. Den motsvarar 4 kap. 5 § den gamla lagen.

Om det finns anledning att anta att den uppgiftsskyldige har begått brott, bör den uppgiftsskyldige inte föreläggas vid vite att medverka i utredningen av en fråga som har samband med den gärning som brottsmisstanken avser. Något uttryckligt förbud har dock inte tagits med i lagen. Regeringen anförde i prop. 1997/98:10 Skattemyndigheternas medverkan i brottsutredningar, m.m. s 62 sista stycket att regler om förbud

mot vitesföreläggande i samband med brottsmisstanke bör ta sikte på de bestämmelser som i praktiken kan innebära en kränkning av passivitetsrätten. Regeringen konstaterade att de regler om föreläggande att lämna kontrolluppgift som finns i bland annat 3 kap. lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter, som innefattar kontroll av annan än uppgiftslämnaren, därför inte bör omfattas. Regeringen uttalade också reglerna om föreläggande att lämna deklaration inte heller bör omfattas. Det saknas att nu göra annan bedömning än den regeringen tidigare har gjort.

18 kap. Undantag från uppgiftsskyldighet

1 § De i 6–13 kap. föreskrivna uppgiftsskyldigheterna omfattar olika former av uppgifter som utan föreläggande skall lämnas till ledning för annat än egen taxering. Av respektive bestämmelse framgår vem som är uppgiftsskyldig samt för vad kontrolluppgifter och andra uppgifter skall lämnas. Vissa uppgifter som formellt kan anses omfattas av den föreskrivna uppgiftsskyldigheten saknar dock helt betydelse för fastställande av underlaget att ta ut skatt eller beräkna pensionsgrundande inkomst.

I syfte att underlätta för uppgiftslämnarna och inte åsamka dem onödigt administrativt merarbete får regeringen föreskriva om undantag från kontrolluppgiftsskyldigheten. Rätten att föreskriva om undantag är generell och inte avsedd att användas som ett dispensinstrument i enskilda fall. Den omfattar självfallet enbart *inskränkningar* i den lagstadgade uppgiftsskyldigheten. Uppgiftsskyldigheten kan således inte utvidgas med stöd av denna bestämmelse.

För att regeringen skall kunna föreskriva undantag förutsätts enligt *punkt 1* att undantaget inte kan antas komma att försvåra kontrollen av att deklarationsskyldigheten fullgjorts riktigt och fullständigt. Uppgifter som är obehövligen för t.ex. taxeringen eller uttagande av skatt kan således undantas. I den gamla lagen

finns föreskrivet undantag för t.ex. uppgifter om ränta från särskilda konton för vilka uppgifter lämnas enligt annan lagstiftning (se 3 kap. 23 § 5 den gamla lagen). Med stöd av den här punkten bör vidare kunna undantas sådan avkastning m.m. som inte är skattepliktig. I visst fall görs detta dock uttryckligen. Det gäller uppgifter om pensionssparkonton (se 8 kap. 4 § 3, 9 kap. 5 § och 10 kap. 4 §).

Om olika uppgiftslämnare kan komma att betraktas som uppgiftsskyldiga för samma belopp eller rättshandling, men på olika grunder, bör regeringen kunna föreskriva undantag från uppgiftsskyldighet med stöd av den här punkten. Däremot är det i normalfallet inte tillräckligt att uppgiften omfattas av deklarationsskyldigheten enligt 3 kap. för att en kontrolluppgiftsskyldighet skall kunna inskränkas med stöd av denna bestämmelse.

Kravet på att undantaget inte kan antas komma att försvåra kontrollen av att deklarationsskyldigheten fullgjorts riktigt och fullständigt bör sättas relativt högt.

Om uppgiften behövs för att kunna fastställa den pensionsgrundande inkomsten får undantag inte komma i fråga (*punkt 3*).

Undantaget får inte heller försvåra uttagandet av skatt enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta och lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl. (*punkt 2*) eller lägga hinder i vägen för Sveriges åtaganden enligt överenskommelser med andra länder om att lämna skattekontrolluppgifter (*punkt 4*).

Bestämmelsen är ny.

2 § Enligt bestämmelsen får skattemyndigheten i ett enskilt fall ge stiftelser och föreningar dispens från skyldigheten att lämna uppgifter som avses i 5 kap. 1 §. Dispensen skall gälla för viss tid. Bestämmelsen motsvarar 2 kap. 26 § fjärde stycket den gamla lagen.

19 kap. Övriga bestämmelser

1 § Paragrafen anger vilka som är behöriga företrädare för personer, fysiska och juridiska, som inte själva kan fullgöra förpliktelserna enligt lagen. Bestämmelsen motsvarar 4 kap. 2 § 1–3, 5 och 6 den gamla lagen.

2 § Bestämmelsen om hur utländska fondpapper skall förvaras motsvarar 3 kap. 27 a § första stycket den gamla lagen. Bestämmelsen infördes efter förslag i prop.1992/93:65.

3 § Enligt bestämmelsen skall den som är uppgiftsskyldig enligt lagen bevara underlag för att kunna fullgöra uppgiftsskyldigheten och för att skattemyndigheten skall kunna kontrollera att uppgiftsskyldigheten har fullgjorts riktigt. Bestämmelsen utgör ett komplement till övriga regleringar om skyldighet att bevara räkenskaper m.m.

Skyldigheten att bevara underlag enligt denna bestämmelse kommer i flertalet fall att gälla för sex år efter utgången av det kalenderår underlaget avser. En taxering kommer normalt sett inte att ändras efter sex år. Genom tillämpningsföreskrifter får dock regleras för hur lång tid olika typer av underlag skall bevaras.

Motsvarande skyldighet finns i 4 kap. 1 § den gamla lagen. Den särskilda regleringen i andra stycket den paragrafen om vilket underlag fåmansföretag och fåmanshandelsbolag skall bevara för kontroll av taxeringen för företagsledaren eller honom närstående eller delägare har tagits bort. Deras skyldighet att bevara underlag följer av den generella bestämmelsen och behöver inte regleras särskilt.

4 § Enligt paragrafen kan den som är eller som kan antas vara kontrolluppgiftsskyldig begära att Riksskatteverket skall lämna besked om skyldighet att lämna kontrolluppgift enligt 6–13 kap. Prövningen kan avse såväl frågan om uppgiftsskyldighet över-

huvudtaget föreligger som frågan om vilka uppgifter som skall tas upp i kontrolluppgiften. Bestämmelsen är ny.

5 § Endast beslut enligt 4 § får överklagas. Övriga beslut är inte överklagbara. Överklagandebestämmelser finns i 4 kap. 6 § den gamla lagen.

6 § Handlingar som lämnats till skattemyndigheten eller Riksskatteverket skall förstöras sex år efter taxeringsårets utgång. Om det är fråga om handlingar som rör aktiebolag eller ekonomiska föreningar är bevarandetiden 10 år. Bestämmelsen motsvarar 4 kap. 13 § den gamla lagen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2001 samtidigt som den gamla lagen föreslås upphävas. Den nya lagen föreslås dock att i vissa avseende tillämpas först vid 2003 års taxering och i övrigt vid 2002 års taxering. När det gäller deklarationsskyldigheten och vilka uppgifter som skall förtryckas skall den gamla lagen tillämpas t.o.m. 2002 års taxering. I den mån den nya lagen innebär en utvidgning av kontrolluppgiftsskyldigheten skall den tillämpas först vid 2003 års taxering.

27.2 Förslaget till lag om ändring i kupongskattelagen

Ändringarna i lagen föranleds av att skyldigheten att lämna särskild uppgift enligt lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter utgår och uppgiftsskyldigheten i stället flyttas till kupongskattelagen. Se vidare avsnitt 12.3.

27.3 Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)

Ändringarna i lagen föranleds av att en revisors anmärkningsskyldighet beträffande företag som har underlåtit att i rätt tid betala skatter och avgifter utvidgas till att även omfatta redovisning av punktskatter. Vidare föreslås att en revisor skall sända orena revisionsberättelser direkt till skattemyndigheten. Se vidare avsnitt 10.

27.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

Ändringarna i lagen föranleds av att en revisors anmärkningsskyldighet beträffande företag som har underlåtit att i rätt tid betala skatter och avgifter utvidgas till att även omfatta redovisning av punktskatter. Vidare föreslås att en revisor skall sända orena revisionsberättelser direkt till skattemyndigheten. Se vidare avsnitt 10.

27.5 Förslaget till lag om ändring i taxeringslagen (1990:324)

5 kap. 5 §

Förseningsavgift vid för sent avlämnad självdeklaration föreslås kunna påföras i tre nivåer. Om deklarationen kommer in inom en månad från den tidpunkt den skulle ha avlämnats skall en förseningsavgift påföras. Om deklarationen kommer in mer än en månad för sent skall ytterligare en förseningsavgift påföras. Kommer deklarationen mer än fyra månader för sent skall en tredje förseningsavgift påföras. Se vidare avsnitt 23.2.

Övriga bestämmelser

Övriga föreslagna ändringar föranleds av den nya lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter.

27.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:1114) om värdepappersfonder

31 b §

Om andelar i en värdepappersfond som är förvaltarregistrerad inte längre skall vara det eller om andelsinnehavaren byter förvaltare, skall den förvaltare som andelen flyttas från lämna den nye förvaltaren eller fondbolaget de uppgifter om den genomsnittliga anskaffningsutgiften för andelarna. Den nye förvaltaren eller fondbolaget behöver uppgiften för att kunna lämna kontrolluppgift vid en eventuell avyttring av andelarna. Se avsnitt 13.3.

27.7 Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

10 kap. 25 §

I *andra stycket* införs en bestämmelse om att deklarationen skall vara egenhändigt underskriven av den som är skyldig att lämna deklarationen eller av den som är behörig ställföreträdare.

10 kap. 31 §

Om mervärdesskatt skall redovisas i självdeklarationen framgår det av 3 kap. 10 § den nya lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter vilka uppgifter som skall redovisas. Bestämmelsen i *andra stycket* kan därför utgå.

Övriga bestämmelser

Övriga föreslagna ändringar föranleds av den nya lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter.

27.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension

2 kap. 19 §

Ändringarna i lagen föranleds av att skyldigheten att lämna särskild kontrolluppgift till ledning för bestämmande av pensionsgrundande inkomst av anställning för vilken en försäkrad inte är skattskyldig i Sverige flyttas till den nya lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter. Se vidare avsnitt 16.2.

27.9 Förslaget till lag om ändring i revisionslagen (1999:1079)

Ändringarna i lagen föranleds av att en revisors anmärkningsskyldighet beträffande företag som har underlåtit att i rätt tid betala skatter och avgifter utvidgas till att även omfatta redovisning av punktskatter. Vidare föreslås att en revisor skall sända orena revisionsberättelser direkt till skattemyndigheten. Se vidare avsnitt 10.

27.10 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

48 kap. 7 §

I ett nytt *andra stycke* föreslås att en begränsad genomsnittsmetod skall få användas vid beräkning av kapitalvinsten/-förlusten vid avyttring av förvaltarregistrerade andelar i värdepappersfonder. Se avsnitt 13.4.

Övriga bestämmelser

Övriga föreslagna ändringar föranleds av den nya lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter.